យុទ្ធសាស្ត្រជាតិ
ស្តីពី
វិស័យផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត
និង អនាម័យជនបទ ២០១១-២០២៥

ខែមេសា ឆ្នាំ២០១១

បុព្វកថា

រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា សម្រាប់នីតិកាលទី៤ នៃរដ្ឋសភា នៅតែចាត់ទុកថា ការកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រ តាមរបៀបមួយដ៏ឆាប់តាមដែលអាចធ្វើបាន គឺជាអាទិភាពដ៏ចម្បងមួយ ។ ការអភិវឌ្ឍជនបទ គឺមានសារៈសំខាន់បំផុតសម្រាប់ការកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រ ដោយហេតុថា ៨៥ ភាគរយ នៃប្រជាជនក្រីក្ររស់នៅតំបន់ជនបទ ។ រាជរដ្ឋាភិបាល នឹងបន្តជំរុញការអនុវត្តកម្មវិធីអភិវឌ្ឍន៍ជនបទចម្រុះ ដែលផ្តោតការយកចិត្តទុកដាក់ជាសំខាន់ទៅលើកត្តាដែលមានផលប៉ះពាល់ជាវិជ្ជមាន ទៅលើប្រជាពលរដ្ឋក្រីក្រនៅតំបន់ជនបទ ដូចជា ការពង្រឹងសមត្ថភាពស្ថាប័ន និងការអភិវឌ្ឍធនធានមនុស្ស ការអនុវត្តផែនការមូលដ្ឋានចម្រុះ ការកសាងផ្លូវជនបទ ការផ្គត់ផ្គង់ទឹកនៅជនបទ ការថែទាំសុខភាពបឋម និងការងារអនាម័យជនបទ ការអភិវឌ្ឍសហគមន៍ និងការអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ចជនបទ ដើម្បីលើកកម្ពស់កម្រិតជីវភាពរបស់ប្រជាជនកម្ពុជាឲ្យមានភាពប្រសើរជាងមុន ជាពិសេស ប្រជាជននៅជនបទ ។

ដោយឡែក សេវាផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និងអនាម័យជនបទ គឺជាតម្រូវការបន្ទាន់បំផុតសម្រាប់ការពារ និងលើកស្ទួយសុខភាព និងជីវភាពរស់នៅរបស់ប្រជាពលរដ្ឋនៅតាមទីជនបទ និងធ្វើឲ្យប្រសើរនូវស្ថានភាពសេដ្ឋកិច្ចទៀតផង។ គោលដៅអភិវឌ្ឍន៍សហស្សវត្សរកម្ពុជា បានកំណត់រួចហើយថានៅឆ្នាំ ២០១៥ " ប្រជាពលរដ្ឋ ៥០% ដែលរស់នៅតំបន់ជនបទមានសេវាទឹកស្អាតប្រើប្រាស់ និងប្រជាពលរដ្ឋ ៣០% ដែលរស់នៅតំបន់ជនបទមានសេវាអនាម័យល្អ" ។

ផ្អែកលើតម្រូវការចាំបាច់ជាមូលដ្ឋាននេះ ក្រុមការងារបច្ចេកទេសវិស័យផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និងអនាម័យជនបទ ក្រោមការសម្របសម្រួលរបស់ក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ បានរៀបចំយុទ្ធសាស្ត្រជាតិស្តីពីវិស័យផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និងអនាម័យជនបទនេះឡើង សម្រាប់អនុវត្តរយៈពេល ១៥ ឆ្នាំ ពីឆ្នាំ ២០១១ ដល់ឆ្នាំ ២០២៥ ដោយបានកំណត់យ៉ាងប្រាកដប្រជាថា "មនុស្សគ្រប់រូបត្រូវមានសេវាផ្តល់ទឹកស្អាត និងរស់នៅក្នុងបរិស្ថានប្រកបដោយអនាម័យនៅឆ្នាំ ២០២៥ " ។ យុទ្ធសាស្ត្រនេះ បានកំណត់វិធានការនានាក្នុងនោះមានការរៀបចំពង្រឹងស្ថាប័ន ការទទួលខុសត្រូវរបស់ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធគ្រប់កម្រិត ទាំងនៅថ្នាក់ជាតិ និងថ្នាក់ក្រោមជាតិ ការលើកកម្ពស់ការចូលរួមរបស់សហគមន៍ ដែលជាអ្នកទទួលផលពីសេវាកម្មផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និងអនាម័យ ការពង្រឹងគុណភាពសេវាកម្ម និងការចូលរួមរបស់វិស័យឯកជន ។ល។ ផ្អែកលើទស្សនៈនេះ ខ្ញុំសូមអំពាវនាវរាល់ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធទាំងអស់ រួមគ្នាអនុវត្តយុទ្ធសាស្ត្រនេះឲ្យមានប្រសិទ្ធភាព និងបំពេញតួនាទីការទទួលខុសត្រូវ ដូចដែលបានកំណត់នៅក្នុងយុទ្ធសាស្ត្រដ៏មានសារៈសំខាន់នេះ។ ក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ ដែលជាស្ថាប័នមានសមត្ថកិច្ចរៀបចំ សម្របសម្រួល អនុវត្ត និងតាមដាន វាយតម្លៃការអនុវត្តគោលនយោបាយ និងយុទ្ធសាស្ត្រជាតិ ស្តីពីវិស័យផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និង

អនាម័យជនបទ នឹងខិតខំធ្វើការសហការឲ្យបានជិតស្និទ្ធជាមួយក្រសួង ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធទាំងអស់ ដើម្បីសម្រេចគោលដៅរួមទាំងអស់គ្នា គឺបម្រើផលប្រយោជន៍ដល់ប្រជាជននៅជនបទ ។

ការផ្តល់លទ្ធភាពជូនប្រជាពលរដ្ឋប្រើប្រាស់ និងទទួលបានសេវាកម្មផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និងអនាម័យជនបទ មានសារៈប្រយោជន៍ដ៏ធំធេង ទាំងលើទិដ្ឋភាពសេដ្ឋកិច្ច និងសង្គម ។ តាមការសិក្សាថ្មីៗនេះបានបង្ហាញថា នៅប្រទេសកម្ពុជា ការវិនិយោគ ០១ ដុល្លារអាមេរិក សម្រាប់កែលម្អអនាម័យ កម្ពុជានឹងទទួលផលចំណេញមកវិញប្រហែល ១០ ដុល្លារអាមេរិក ។ ដោយឡែកការវិនិយោគ ០១ ដុល្លារអាមេរិក ក្នុងសេវាផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត នឹងផ្តល់ផលចំណេញមកវិញបានចំនួន ០៨ ដុល្លារអាមេរិក ចំពោះសេដ្ឋកិច្ចជាតិ ។ ដោយសារប្រការនេះហើយ ទើបក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ បានខិតខំធ្វើការយ៉ាងសកម្ម និងជិតស្និទ្ធជាមួយដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ ដើម្បីជំរុញសកម្មភាព និងអនុវត្តនូវការផ្តល់សេវាទឹកស្អាត និងអនាម័យជនបទ សម្រាប់បម្រើសេចក្តីត្រូវការរបស់ប្រជាពលរដ្ឋគ្រប់មជ្ឈដ្ឋាន ជាពិសេសប្រជាជននៅតាមទីជនបទ ដែលខ្វះអនាម័យ និងខ្វះប្រភពទឹកសម្រាប់ប្រើប្រាស់ ។ នេះគឺជាផលប្រយោជន៍ដោយផ្ទាល់បានទៅប្រជាជន និងជាការរួមចំណែកលើកស្ទួយជីវភាពរស់នៅរបស់ប្រជាជននៅតាមជនបទ។ ផលប្រយោជន៍រួមទាំងអស់នេះ មានទំហំធំធេងណាស់សម្រាប់ប្រទេសកម្ពុជា។ ឈរលើផលចំណេញផ្នែកសេដ្ឋកិច្ច និងសង្គមកិច្ចនេះ វិស័យផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និងអនាម័យជនបទ បានជួយសន្សំថវិកាចំណាយយ៉ាងច្រើនសម្រាប់វិស័យពាក់ព័ន្ធមួយចំនួន ដូចជាវិស័យសុខាភិបាលជាដើម និងបានចូលរួមចំណែកធ្វើឲ្យសម្រេចនូវគោលដៅអភិវឌ្ឍន៍សហស្សវត្សរ៍ជាច្រើនចំណុច ដូចជា ការកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រ ការកាត់បន្ថយជំងឺរាក បង្កើនលទ្ធភាពទទួលបានការអប់រំ កាត់បន្ថយមរណភាពកុមារ និងកែលម្អការថែទាំសុខភាពមាតា ។

ខ្ញុំមានក្តីសង្ឃឹមយ៉ាងមុតមាំថា ក្រសួង ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធទាំងអស់ និងដៃគូអភិវឌ្ឍន៍នានា ដែលធ្វើការក្នុងវិស័យផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និងអនាម័យជនបទ នឹងស្វែងយល់ពីយុទ្ធសាស្រ្តនេះឲ្យបានស៊ីជម្រៅ ព្រមទាំងយកទៅប្រើប្រាស់ជាមគ្គុទ្ទេសក៍ក្នុងការងារផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និងអនាម័យ ដើម្បីជាប្រយោជន៍ដល់ប្រជាជនរស់នៅជនបទនៅក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ។

រាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី ២១ ខែ មេសា ឆ្នាំ ២០១១

រដ្ឋមន្ត្រី

ជា សុផារ៉ា

មាតិកា

អក្សរកាត់....................vi

១ .សេចក្តីផ្តើម....................10

២ .ក្របខណ្ឌសម្រាប់គោលនយោបាយ យុទ្ធសាស្ត្រ និងផែនការប្រតិបត្តិ....................13

៣. គោលដៅយុទ្ធសាស្ត្រ....................15

៤. ទិសាលភាព....................19

៥. គោលការណ៍....................21

និរន្តរភាព....................21

ការគ្រប់គ្រងដោយសហគមន៍....................22

វិធីសាស្ត្រឆ្លើយតបទៅនឹងតម្រូវការ....................22

ការចូលរួមបដិភាគ សម្រាប់សេវាផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត....................23

ការផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានផ្នែកអនាម័យ....................23

ប្រតិបត្តិការ និងការថែទាំ....................24

វិមជ្ឈការ និងវិសហមជ្ឈការ នៃការផ្តល់សេវា និងការគ្រប់គ្រង....................24

គណនេយ្យភាព....................24

ការបញ្ជ្រាបយេនឌ័រ....................24

ការបញ្ជ្រាបបញ្ហាពិការភាព....................25

៦. ការវិភាគស្ថានភាព....................26

បញ្ហាប្រឈមសំខាន់ៗ....................26

ហិរញ្ញប្បទាន....................31

គោលនយោបាយ....................33

បទដ្ឋានគតិយុត្តិ....................36

វិមជ្ឈការ និងវិសហមជ្ឈការ....................39

យុទ្ធសាស្ត្រ និងផែនការពាក់ព័ន្ធផ្សេងៗ....................39

តួនាទី និងការទទួលខុសត្រូវ....................41

ការសម្របសម្រួល 44

ការគ្រប់ដណ្តប់ និងចំណុចគោលដៅ 44

ភាពក្រីក្រ និងវិស័យផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និងអនាម័យ........ 47

៧ .សេចក្តីសង្ខេបគោលដៅយុទ្ធសាស្រ្ត និងសមាសភាគ........ 51

សមាសភាគ ១.១ ÷ ការទទួលបានសេវាផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត 77

សមាសភាគ ១.៣ ÷ ប្រតិបត្តិការ និងការថែទាំ........ 88

គោលដៅយុទ្ធសាស្រ្តទី២ ÷ ការទទួលបានអនាម័យដែលមានការកែលម្អ 92

សមាសភាគ ២.១ ÷ ការបង្កើនលទ្ធភាពទទួលបានអនាម័យ........ 92

សមាសភាគ២.២. ÷ ប្រតិបត្តិការ និងការថែទាំ 96

សមាសភាគ ២.៣ ÷ អនាម័យនៅតាមសាលារៀន គ្រឹះស្ថានសុខាភិបាល និងស្ថាប័នដទៃទៀត នៅតាមជនបទ........ 97

គោលដៅយុទ្ធសាស្រ្តទី ៣ ÷ ការផ្លាស់ប្តូរឥរិយាបថផ្នែកអនាម័យផ្ទាល់ខ្លួន 102

សមាសភាគ ៣.១ ÷ ការលើកកម្ពស់អនាម័យផ្ទាល់ខ្លួន........ 102

គោលដៅយុទ្ធសាស្រ្តទី៤ ÷ ការអភិវឌ្ឍ និងការប្រតិបត្តិលើមធ្យោបាយនានាដើម្បីសម្រេច ឱ្យបានសេវាផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និងអនាម័យជនបទប្រកបដោយនិរន្តរភាព........ 103

សមាសភាគ ៤.១ ÷ ការគ្រប់គ្រងវិស័យផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និងអនាម័យជនបទ........ 103

សមាសភាគ ៤.៣ ការអភិវឌ្ឍវិស័យឯកជន........ 114

សមាសភាគ ៤.៤ ការធ្វើផែនការ និងប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងព័ត៌មាន........ 120

សមាសភាគ ៤.៥ ការវាយតម្លៃ និងការរៀនសូត្រ........ 121

សមាសភាគ៤.៧ . ទំនាក់ទំនង 123

សមាសភាគ ៤.៨ ភាពក្រីក្រ ជនជាតិភាគតិច ភាពងាយរងគ្រោះ 124

សមាសភាគ ៤.៩ ការបញ្ជ្រាបយេនឌ័រ........ 126

សមាសភាគ ៤.១០ បរិស្ថាន........ 128

សមាសភាគ៤.១១ .ការគ្រប់គ្រង និងការកាត់បន្ថយហានិភ័យគ្រោះមហន្តរាយ និងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ........ 129

គោលដៅយុទ្ធសាស្រ្តទី៥ ÷ ហិរញ្ញប្បទានសម្រាប់វិស័យ 130

សមាសភាគ៥.១ .ហិរញ្ញប្បទាននៃចំណាយទុនដើម........ 130

សមាសភាគ៥.២ . ហិរញ្ញប្បទានលើចំណាយចរន្ត 137

៩. តារាងពេលវេលា 139

៩.១. អន្តរកាល 139

៩.២. ការពិនិត្យឡើងវិញ 139

ឧបសម្ព័ន្ធទី១ ÷ និយមន័យ 140

ឧបសម្ព័ន្ធទី២÷ សាវតានៃគោលការណ៍ 148

១.១. និរន្តរភាព 148

១.២. ការគ្រប់គ្រងដោយសហគមន៍ 150

១.៣ វិធីសាស្ត្រឆ្លើយតបទៅនឹងតម្រូវការ 152

១.៤. ការចូលរួមក្នុងការចំណាយ 153

១.៥. ការផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានផ្នែកអនាម័យ 154

១.៦ សមាហរណកម្ម ឬ ការធ្វើដោយឡែកពីគ្នា នៃវិស័យផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត អនាម័យ និងការលើកកម្ពស់អនាម័យផ្ទាល់ខ្លួន 157

១.៧. ប្រតិបត្តិការ និងថែទាំ 157

១.៨. កំណែទម្រង់វិមជ្ឈការ និងវិសហមជ្ឈការ 158

១.៩. គណនេយ្យភាព 160

១.១០. ការបញ្ជ្រាបយេន័រ 163

១.១១. ការបញ្ជ្រាបពិការភាព 164

ឧបសម្ព័ន្ធទី៣ ÷ គោលការណ៍ណែនាំដើម្បីគាំទ្រទ្រង់សកម្មភាព 166

យន្តការផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានផ្នែកអនាម័យ 166

ប្រព័ន្ធគាំទ្រការថែទាំ 168

ប្រព័ន្ធត្រួតពិនិត្យគុណភាពទឹក 170

ការអភិវឌ្ឍខ្សែសង្វាក់ផ្គត់ផ្គង់ 172

តម្រូវការសមត្ថភាពសម្រាប់ការិយាល័យអភិវឌ្ឍន៍ជនបទស្រុក 180

ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងព័ត៌មាន 181

ការសិក្សាស្រាវជ្រាវ អភិវឌ្ឍ និងការច្នៃប្រឌិត 184
ឧបសម្ព័ន្ធទី៥ ÷ តួនាទីនៅក្នុងការផ្តល់សេវាកម្ម និងបរិយាកាសសមស្រប................................ 188
ឧបសម្ព័ន្ធទី៦ ÷ ឯកសារយោង.. 203

អក្សរកាត់

Acronym	English	Khmer
ADB	Asian Development Bank	ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី
AISC	Arsenic Inter-ministerial Sub-Committee	អនុគណៈកម្មការអន្តរក្រសួងសម្រាប់ត្រួតពិនិត្យសារធាតុអាសេនិក
AMK	Angkor Mikroheranhvatho (Kampuchea) Co. Ltd (Angkor Microfinance Kampuchea	អង្គរមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុកម្ពុជា (អេអឹមខេ)
CC	Commune Council	ក្រុមប្រឹក្សាឃុំសង្កាត់
CCWC	Commune Councillor for Women and Children	គណៈកម្មការទទួលបន្ទុកស្ត្រី និងកុមារឃុំ
CDC	Council for Development of Cambodia	ក្រុមប្រឹក្សាអភិវឌ្ឍន៍កម្ពុជា
CDRI	Cambodia Development Resource Institute	វិទ្យាស្ថានអភិវឌ្ឍន៍ធនធានកម្ពុជា
CLTS	Community Led Total Sanitation	សហគមន៍ដឹកនាំអនុវត្តន៍អនាម័យទាំងស្រុង
CMDG	Cambodian Millennium Development Goal	គោលដៅអភិវឌ្ឍន៍សហសវត្សរ៍កម្ពុជា
D&D	decentralisation and deconcentration	វិមជ្ឈការ និងវិសហមជ្ឈការ
DFID	Department for International Development (official British aid)	ភ្នាក់ងារអភិវឌ្ឍន៍អន្តរជាតិ នៃចក្រភពអង់គ្លេស(DFID)
DAC	Disability Action Council	ក្រុមប្រឹក្សាសកម្មភាពជនពិការ
DORD	District Office of Rural Development	ការិយាល័យអភិវឌ្ឍន៍ជនបទស្រុក
DPO	Disabled people's organizations	អង្គការជនពិការ

DRHC	Department of Rural Health Care (in MRD)	នាយកដ្ឋានថែទាំសុខភាពជនបទ (ក្នុងក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ)
DRWS	Department of Rural Water Supply (in MRD)	នាយកដ្ឋានផ្គត់ផ្គង់ទឹកជនបទ (ក្នុងក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ)
ERW	Explosive Remnants of War	សំណល់គ្រាប់មិនទាន់ផ្ទុះ
ETV	Environmental Technology Verification	ការត្រួតពិនិត្យបច្ចេកវិទ្យាបរិស្ថាន
HR	Human Resources	ធនធានមនុស្ស
IDPoor	Identification of Poor Households Program	កម្មវិធីអត្តសញ្ញាណកម្មគ្រួសារក្រីក្រ
IFC	International Finance Corporation of the World Bank	សាជីវកម្មហិរញ្ញវត្ថុអន្តរជាតិនៃធនាគារពិភពលោក
INGO	International Non-governmental organisation	អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលអន្តរជាតិ
IRC	International Reference Centre for Water Supply and Sanitation (in the Netherlands)	មជ្ឈមណ្ឌលស្រាវជ្រាវអន្តរជាតិ សម្រាប់ការផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និងអនាម័យ (នៅប្រទេសហូឡង់)
IWRM	Integrated water resources management	ការគ្រប់គ្រងធនធានទឹកចម្រុះ
MAFF	Ministry of Agriculture, Fisheries and Forests	ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ
MDG	Millennium Development Goal	គោលដៅអភិវឌ្ឍន៍សហសវត្សរ៍
MEF	Ministry of Economics and Finance	ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ
mg/L	milligrams per litre	មីលីក្រាមក្នុងមួយលីត្រ
MIME	Ministry of Industry Mines & Energy	ក្រសួងឧស្សាហកម្ម រ៉ែ និងថាមពល

MIS	management information system	ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងព័ត៌មាន
mL	Millilitres	មីលីលីត្រ
MoEYS	Ministry of Education, Youth and Sport	ក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡា
MOH	Ministry of Health	ក្រសួងសុខាភិបាល
MoSVY	Ministry of Social Affairs, Veterans and Youth Rehabilitation	ក្រសួងសង្គមកិច្ច អតីតយុទ្ធជន និងយុវនីតិសម្បទា
MOWA	Ministry of Women's Affairs	ក្រសួងកិច្ចការនារី
MOWRAM	Ministry of Water Resources and Meteorology	ក្រសួងធនធានទឹក និងឧតុនិយម
MRD	Ministry of Rural Development	ក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ
NCDD	National Committee for Sub-National Democratic Development	គណៈកម្មការជាតិសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍន៍តាមបែបប្រជាធិបតេយ្យ នៅថ្នាក់ក្រោមជាតិ (គជអប)
NCDDS	National Committee for Sub-National Democratic Development Secretariat	លេខាធិការដ្ឋាននៃគណៈកម្មការសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍន៍តាមបែបប្រជាធិបតេយ្យនៅថ្នាក់ក្រោមជាតិ
NCDM	National Committee for Disaster Management	គណៈកម្មការជាតិគ្រប់គ្រងគ្រោះមហន្តរាយ
NGO	Non-governmental organisation	អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល
NIS	National Institute of Statistics	វិទ្យាស្ថានជាតិស្ថិតិ
NSDP	National Strategic Development Plan	ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ជាតិ (ផយអជ)
NTU	Nephelometric Turbidity Units – a physical measurement of turbidity in water quality	កម្រិតភាពល្អក់ សម្រាប់គុណភាពទឹក
OBA	output based aid	ជំនួយផ្អែកតាមលទ្ធផល

ODF	Open defecation free	បញ្ឈប់ការបន្ទោបង់លាមកពាសវាលពាសកាល
O&M	operation and maintenance	ប្រតិបត្តិការ និងការថែទាំ
Organic Law	Law on Administrative Management of Capital, Provinces, Municipalities, Districts and Khans	ច្បាប់ស្តីពីការគ្រប់គ្រងរដ្ឋបាលរាជធានី ខេត្ត ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ
PDRD	Provincial Department of Rural Development	មន្ទីរអភិវឌ្ឍន៍ជនបទខេត្ត (មអជខ)
PFMRP	Public Financial Management Reform Program	កម្មវិធីកំណែទម្រង់ការគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ
pH	In chemistry , pH is a measure of the acidity or basicity of a solution on scale of 0 to 14 (7 is neutral)	សន្ទស្សន៍អាស៊ីត និង បាស (PH ប៉េហាស់ ខ្នាតវាស់ សូលុយស្យុងអាស៊ីត ឬបាស ពី 0 ដល់ ១៤ ដែល ៧ ជាកម្រិតកណ្តាល)
PIF	Provincial Investment Fund	មូលនិធិវិនិយោគខេត្ត
PLAU	Provincial Local Administration Unit	អង្គភាពរដ្ឋបាលមូលដ្ឋាន
PRDC	Provincial Rural Development Committee	គណៈកម្មការអភិវឌ្ឍន៍ជនបទខេត្ត
RGC	Royal Government of Cambodia	រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា
RWSSH	Rural water supply, sanitation and hygiene	វិស័យផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និងអនាម័យជនបទ
Sani-FOAM	framework for Sanitation Focus, Opportunity, Ability, Motivation	របាយការណ៍ក្របខ័ណ្ឌផ្តោតលើអនាម័យ ឱកាស សមត្ថភាព ការលើកទឹកចិត្ត
SME	small and medium enterprises	សហគ្រាសធុនតូច និងមធ្យម
TDS	Total Dissolved Solids (in water quality)	សារធាតុមិនរលាយក្នុងទឹក (គុណភាពទឹក)
TWG	Technical Working Group	ក្រុមការងារបច្ចេកទេស

TWG-RWSSH	Technical Working Group for Rural Water Supply, Sanitation and Hygiene	ក្រុមការងារបច្ចេកទេសសម្រាប់វិស័យផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និង អនាម័យជនបទ
UNDP	United Nations Development Program	កម្មវិធីអភិវឌ្ឍន៍អង្គការសហប្រជាជាតិ
UNICEF	United Nations Children's Fund	មូលនិធិអង្គការសហប្រជាជាតិសម្រាប់កុមារ
USD	United States dollars	ដុល្លារអាមេរិក
VIP	Ventilated Improved Pit (latrine)	បង្គន់អនាម័យដែលបានកែលំអឱ្យមានខ្យល់ចេញចូល ក្នុងរណ្តៅ
WASH	water, sanitation and hygiene	ទឹកស្អាត និងអនាម័យ
WELL	resource centre for water, sanitation and environmental health	មជ្ឈមណ្ឌលធនធានសម្រាប់ទឹកស្អាត អនាម័យ និងសុខភាព បរិស្ថាន នៅអង់គ្លេស
WHO	World Health Organisation	អង្គការសុខភាពពិភពលោក
WSP	Water & Sanitation Program	កម្មវិធីទឹកស្អាត និងអនាម័យ
WSS	Water supply and sanitation	ការផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និងអនាម័យ
WSSCC	Water Supply and Sanitation Collaborative Council	ក្រុមប្រឹក្សាសហប្រតិបត្តិការវិស័យទឹកស្អាត និងអនាម័យ
WSUG	Water & Sanitation User Group	ក្រុមប្រើប្រាស់ទឹក និងអនាម័យ

១. សេចក្ដីផ្ដើម

តម្រូវការយុទ្ធសាស្ត្រជាតិស្ដីពីវិស័យផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និងអនាម័យជនបទ ត្រូវបានទទួលស្គាល់ពីភាគីពាក់ព័ន្ធជាយូរមកហើយ ដែលមានគោលបំណងកំណត់ឱ្យបាននូវសេវាផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និងអនាម័យជនបទ សម្រាប់ប្រជាពលរដ្ឋរស់នៅតាមតំបន់ជនបទ និងកំណត់ឱ្យមានការរៀបចំស្ថាប័ន ធនធានហិរញ្ញវត្ថុ ធនធានមនុស្ស ព្រមទាំងធនធានផ្សេងៗទៀត ដែលចាំបាច់ដើម្បីផ្ដល់សេវាកម្មទាំងនេះប្រកបដោយនិរន្តរភាព ។ គោលបំណងសំខាន់ គឺដើម្បីពន្លឿនដំណើរការនេះឆ្ពោះទៅសម្រេចបាននូវគោលដៅអភិវឌ្ឍន៍សហសវត្សរ៍កម្ពុជា ឆ្នាំ២០១៥ និងសម្រេចបាននូវទស្សនវិស័យរបស់វិស័យផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និងអនាម័យជនបទ ឆ្នាំ២០២៥ ។

ក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ មានការទទួលខុសត្រូវទាំងស្រុងលើយុទ្ធសាស្ត្រ និងការអនុវត្តស្របតាមគោលការណ៍ណែនាំរបស់ក្រុមការងារបច្ចេកទេសវិស័យផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និងអនាម័យជនបទ ។

យុទ្ធសាស្ត្រនេះ ត្រូវបានប្រើប្រាស់ដោយស្ថាប័នគ្រប់លំដាប់ថ្នាក់ដែលពាក់ព័ន្ធ រួមទាំងស្ថាប័នថ្នាក់ជាតិថ្នាក់ក្រោមជាតិ ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលជាតិ អន្តរជាតិ និងវិស័យឯកជន ។ ចំពោះឯកសារយុទ្ធសាស្ត្រសង្ខេប និងផ្ទាំងក្រដាសព័ត៌មាននឹងត្រូវបានរៀបចំសម្រាប់ស្ថាប័នថ្នាក់ក្រោមជាតិ ។

វិស័យនេះ មានដំណើរការទៅតាមលំដាប់ថ្នាក់ខុសៗគ្នាមួយចំនួនដូចជាកម្រិតគ្រួសារ និងសហគមន៍ កម្រិតថ្នាក់ឃុំ ថ្នាក់ស្រុក ថ្នាក់ខេត្ត និងថ្នាក់ជាតិ នៅតាមលំដាប់ថ្នាក់នីមួយៗ មានអ្នកអនុវត្ត ភាគីពាក់ព័ន្ធ ព្រមទាំងបុគ្គលផ្សេងៗគ្នាជាច្រើន ដែលពួកគេម្នាក់ៗមានទស្សនៈ និងមតិយោបល់ផ្សេងៗគ្នា ។ ទស្សនៈ និងមតិយោបល់ផ្សេងៗទាំងអស់នេះ បូកបញ្ចូលគ្នាបានធ្វើឲ្យវិស័យនេះជាវិស័យដែលមានលក្ខណៈស្មុគ្រស្មាញ ទាំងគុណតម្លៃ ទាំងការយល់ដឹងពីបញ្ហាប្រឈមប្រព័ន្ធ និងដំណើរការក៏ដូចជា ការយល់ដឹងពីមធ្យោបាយក្នុងការដោះស្រាយបញ្ហាប្រឈមទាំងមូល ក្នុងការជួយឱ្យប្រជាពលរដ្ឋតាមជនបទទទួលបាននូវសេវាទឹកស្អាត និងអនាម័យប្រកបដោយនិរន្តរភាព។

យុទ្ធសាស្ត្រដោះស្រាយបញ្ហាប្រឈមទាំងនេះ ក៏មានលក្ខណៈស្មុគស្មាញស្រដៀងគ្នាដែរ ។ យើងត្រូវមានសកម្មភាពយុទ្ធសាស្ត្រ និងសកម្មភាពពិស្ដារជាច្រើន នៅតាមលំដាប់ថ្នាក់ខុសៗគ្នាដើម្បីដោះស្រាយបញ្ហាប្រឈមនីមួយៗ ។ គ្រប់សកម្មភាពទាំងអស់នេះ ទាមទារឱ្យមានកិច្ចសម្របសម្រួលដើម្បី សម្រេចបាននូវគោលបំណងរួមរបស់យុទ្ធសាស្ត្រនេះ ។

ក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ បានជ្រើសរើសយកវិធីសាស្ត្រតាមបែបចូលរួមដើម្បីអភិវឌ្ឍយុទ្ធសាស្ត្រនេះ ដោយបានជ្រើសរើសទីប្រឹក្សាឯកទេសមួយរូប ដើម្បីដឹកនាំដំណើរការនេះ និងបានបង្កើតក្រុមស្នូលមួយ ដោយមានការចូលរួមពីរដ្ឋលេខាធិការ ប្រធាននាយកដ្ឋានពាក់ព័ន្ធ និងតំណាងដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ដើម្បីដឹកនាំការអភិវឌ្ឍយុទ្ធសាស្ត្រនេះ ។ ការពិគ្រោះយោបល់ រួមបញ្ចូលទាំងការងារចុះផ្ទាល់ក្នុងខេត្តមួយចំនួន ព្រមទាំងសិក្ខាសាលាស្ដីពីការវិភាគស្ថានភាពដោយមានការចូលរួមពីតំណាងក្រុមប្រឹក្សាឃុំ-សង្កាត់ (CC) គណៈកម្មការទទួលបន្ទុកស្ត្រី និងកុមារឃុំ (CCWC) អភិបាលស្រុក មន្ទីរអភិវឌ្ឍន៍ជនបទរាជធានី ខេត្ត និងអង្គភាពរដ្ឋបាលមូលដ្ឋាន (PLAU) គ្រប់ខេត្ត ក្រសួងពាក់ព័ន្ធ

ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល ព្រមទាំងវិស័យឯកជន។ ការពិគ្រោះយោបល់ ក៏បានរួមបញ្ចូលនូវសិក្ខាសាលាមួយចំនួន ដោយមានការចូលរួមពីអ្នកជំនាញខាងវិស័យផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និងអនាម័យជនបទ សំខាន់ៗជាច្រើនរូប ដើម្បីដោះស្រាយបញ្ហាជាក់លាក់មួយចំនួន ។ ការពិគ្រោះយោបល់ក៏បានរួមបញ្ចូលផងដែរនូវការរាយការណ៍សង្ខេបជូនក្រុមការងារបច្ចេកទេសវិស័យផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និងអនាម័យជនបទ (TWG-RWSSH) ។

យុទ្ធសាស្ត្រ មានរចនាសម្ព័ន្ធដូចខាងក្រោម ៖

- **ផ្នែកទី១** សេចក្តីផ្តើម ។
- **ផ្នែកទី២** បង្ហាញនូវក្របខ័ណ្ឌយុទ្ធសាស្ត្រ និងការបន្សុីគ្នារវាងយុទ្ធសាស្ត្រនេះ ទៅនឹងគោលនយោបាយ និងផែនការផ្សេងៗ ។
- **ផ្នែកទី៣** ការរៀបចំគោលដៅយុទ្ធសាស្ត្រនេះ គឺផ្អែកលើទស្សនវិស័យរបស់វិស័យផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និងអនាម័យជនបទ និងគោលដៅអភិវឌ្ឍន៍សហសវត្សរ៍កម្ពុជា ។
- **ផ្នែកទី៤** កំណត់នូវវិសាលភាពយុទ្ធសាស្ត្រនេះ (អ្វីដែលត្រូវបញ្ចូល និងអ្វីដែលមិនត្រូវបញ្ចូល)។
- **ផ្នែកទី៥** ផ្តល់នូវគោលការណ៍មួយចំនួន ដែលយុទ្ធសាស្ត្រនេះត្រូវបានពឹងផ្អែកលើ និងណែនាំស្ថាប័នទទួលខុសត្រូវវិស័យនេះ ក្នុងការងារផ្តល់សេវាកម្មផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និងអនាម័យ ។
- **ផ្នែកទី៦** ផ្តល់នូវការវិភាគស្ថានភាពពីបញ្ហាប្រឈមសំខាន់ៗនៅក្នុងវិស័យនេះនិងគោលនយោបាយបទដ្ឋានគតិយុត្តិ យុទ្ធសាស្ត្រដែលបានមកពីវិស័យផ្សេងៗព្រមទាំងព័ត៌មានមួយចំនួនផ្សេងទៀត ដោយរួមបញ្ចូលទាំងតួលេខគ្របដណ្តប់នៃវិស័យផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និងអនាម័យជនបទផងដែរ ។
- **ផ្នែកទី៧** មានតារាងនៃគោលដៅយុទ្ធសាស្ត្រ សមាសភាគ និងសកម្មភាព ។
- **ផ្នែកទី៨** ផ្តល់នូវសមាសភាគយុទ្ធសាស្ត្រ ជាមួយនឹងគោលដៅជាក់លាក់ និងសមាសភាគមួយចំនួនដែលចាំបាច់ដើម្បីសម្រេចបានគោលដៅទាំងនេះ ។ ផ្នែកនេះ មានព័ត៌មានសង្ខេប និងការពន្យល់ពីសេចក្តីត្រូវការសម្រាប់សមាសភាគណាដែលចាំបាច់ ។

- **ផ្នែកទី៩** រៀបចំតារាងពេលវេលាសម្រាប់យុទ្ធសាស្ត្រ និងដំណាក់កាលអន្តរកាលដែលមាននៅក្នុងយុទ្ធសាស្ត្រ ។

- **ឧបសម្ព័ន្ធទី១** ផ្តល់នូវនិយមន័យសម្រាប់ពាក្យគន្លឹះជាច្រើនដែលត្រូវ បានយកមកប្រើប្រាស់នៅក្នុងវិស័យ និងយុទ្ធសាស្ត្រនេះ ។ និយមន័យនៃពាក្យទាំងនេះ មានសារៈសំខាន់ណាស់ ព្រោះវាផ្តល់នូវចំណុចមូលដ្ឋានសម្រាប់ភាសាដែលបានឯកភាពរួមគ្នា និងផ្តល់នូវការយល់ដឹងពីពាក្យបច្ចេកទេស ជាពិសេសនៅពេលធ្វើការងារដោយប្រើពីរភាសា គឺភាសាខ្មែរ និងភាសាអង់គ្លេស ។ ប្រសិនបើបុគ្គលគ្រប់រូប ប្រើប្រាស់ពាក្យទាំងនេះក្នុងអត្ថន័យដូចគ្នា នោះឱកាសភ័ន្តច្រឡំនឹងមានតិចជាងមុន ។

- **ឧបសម្ព័ន្ធទី២** ផ្តល់នូវហេតុផល និងការពន្យល់បន្ថែមទៅលើគោលការណ៍នានានៅក្នុងផ្នែកទី៥ ។

- **ឧបសម្ព័ន្ធទី៣** ផ្តល់នូវការណែនាំបន្ថែមដើម្បីគាំទ្រដល់សមាសភាគនិងសកម្មភាពក្នុងផ្នែកទី៨ ។

- **ឧបសម្ព័ន្ធទី៤** បង្កើតជាតារាងដែលបង្ហាញពីតួនាទីលម្អិតតាមលំដាប់ថ្នាក់ខុសៗគ្នាក្នុងការផ្តល់ សេវាកម្ម និងការផ្តល់បរិយាកាសសមស្រប (Enabling Enviroment) ។ ឧបសម្ព័ន្ធនេះគាំទ្រ និងផ្តល់ព័ត៌មានបន្ថែមអំពីសកម្មភាព ដែលបានរៀបរាប់ក្នុងសមាសភាគ៤.១.២ ។

- **ឧបសម្ព័ន្ធទី៥** ផ្តល់នូវឯកសារយោង និងប្រភពនៃព័ត៌មាន ដែលបានប្រើប្រាស់នៅក្នុងយុទ្ធសាស្ត្រ នេះ ។

២. ក្របខណ្ឌសម្រាប់គោលនយោបាយ យុទ្ធសាស្ត្រ និងផែនការប្រតិបត្តិ

តារាងទី១ បង្ហាញនូវក្របខណ្ឌសម្រាប់គោលនយោបាយវិស័យផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និងអនាម័យជនបទនិងបរិស្ថានយុទ្ធសាស្ត្រដែលរួមមានការប្រើប្រាស់ឯកសារមួយចំនួនដូចជាគោលនយោបាយយុទ្ធសាស្ត្រ និងផែនការ ។ ពាក្យ "ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រ" មិនត្រូវបានប្រើប្រាស់ទេ ដើម្បីជៀសវាងការភ័ន្តច្រឡំជាមួយនឹងពាក្យ "យុទ្ធសាស្ត្រ" ។

តារាងទី១ ៖ ក្របខណ្ឌយុទ្ធសាស្ត្រ

គោលនយោបាយ ◆ អភិវឌ្ឍទស្សនវិស័យ រយៈពេល ២៥ ឆ្នាំ សម្រាប់វិស័យផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និង អនាម័យជនបទ ។ ◆ កំណត់តួនាទីវិធាននិង វិធីសាស្ត្រ (approaches) ផ្សេងៗ ដែលនឹងត្រូវផ្សារភ្ជាប់ដើម្បីសម្រេចបានគោលដៅ ។		**បរិយាយទស្សនវិស័យ** ◆ ការប្រកាសពីទិសដៅ ដែលវិស័យនេះត្រូវធ្វើដំណើរសម្រាប់ស្ថានភាពអនាគត ◆ បង្កើតឲ្យមានទិដ្ឋភាពមួយដែលពិពណ៌នាពីអនាគត និងទិសដៅរបស់វិស័យនេះ ។ **គោលការណ៍**
យុទ្ធសាស្ត្រ ◆ មធ្យោបាយដែលជួយឲ្យគោលនយោបាយមានប្រសិទ្ធភាពខ្ពស់ (ជាស្ពានចម្លងរវាងគោលនយោបាយ ឬគោលដៅកម្រិតខ្ពស់ និងសកម្មភាពលម្អិត) ។ ◆ យុទ្ធសាស្ត្រនេះ រួមមានទាំងគោលដៅរយៈពេលមធ្យម និងរយៈពេលវែង និងសមាសភាគរួមផ្សំមួយចំនួនទៀត ដើម្បីគាំទ្រនូវការសម្រេចបានគោលដៅអភិវឌ្ឍន៍ និងដើម្បីអនុវត្តគោលនយោបាយ ។		**គោលដៅយុទ្ធសាស្ត្រ** ◆ គោលដៅរយៈពេលមធ្យម និងរយៈពេលវែង របស់យុទ្ធសាស្ត្រ រួមបញ្ចូលគ្នាដើម្បីសម្រេចបានទស្សនវិស័យរួម ។
គោលការណ៍ណែនាំ		គោលការណ៍ណែនាំសម្រាប់អនុវត្ត គោលការណ៍ណែនាំបច្ចេកទេស បទដ្ឋានផ្សេងៗ

ផែនការរំកិលរយៈពេលវែង	➡	ផែនការសម្រាប់រយៈពេលច្រើនឆ្នាំ
⬇		
ផែនការប្រតិបត្តិការប្រចាំឆ្នាំ ◆ បង្កើតកន្សោមភារកិច្ច ហើយចាត់តាំងឱ្យទៅបុគ្គល ឬ ក្រុមនីមួយៗដែលកំណត់បញ្ជីគោលដៅសម្រាប់ភារកិច្ចនីមួយៗ ក៏ដូចជាកាលបរិច្ឆេទ អ្នកទទួល ខុសត្រូវ និងការវាស់វែងសម្រាប់ភាពជោគជ័យ ។ ◆ ផែនការសកម្មភាព បង្ហាញទៅបុគ្គល ឬ ក្រុមនោះ ពីរបៀបដែលពួកគេនឹងត្រូវធ្វើដើម្បីសម្រេចគោលបំណងរបស់ស្ថាប័នទាំងមូល ។		**ផែនការប្រចាំឆ្នាំ** ◆ សកម្មភាព ◆ លទ្ធផល ◆ សូចនាករ ◆ ធាតុចូល (input) - បុគ្គលិក - ថវិកា - ធនធានផ្សេងៗទៀត

៣. គោលដៅយុទ្ធសាស្ត្រ

ទស្សនវិស័យរបស់វិស័យផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និងអនាម័យជនបទ កំណត់គោលដៅរួម រីឯគោលដៅអភិវឌ្ឍន៍សហសវត្សរ៍កម្ពុជា កំណត់គោលដៅរយៈពេលមធ្យម សម្រាប់ស្ថាប័នដែលធ្វើការក្នុងវិស័យផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និងអនាម័យជនបទ ៖

ទស្សនវិស័យរបស់វិស័យផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និងអនាម័យជនបទ

នៅឆ្នាំ ២០២៥ ប្រជាពលរដ្ឋគ្រប់រូបនៅសហគមន៍ជនបទ ត្រូវមានសេវាផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និងអនាម័យគ្រប់គ្រាន់ ព្រមទាំងរស់នៅក្នុងបរិស្ថានដែលមានអនាម័យប្រកបដោយនិរន្តរភាព ។

គោលដៅអភិវឌ្ឍន៍សហសវត្សរ៍កម្ពុជា

គោលដៅទី៧ នៃគោលដៅអភិវឌ្ឍន៍សហសវត្សរ៍កម្ពុជា ៖ ធានាឱ្យបាននូវនិរន្តរភាពបរិស្ថាន

ចំណុចគោលដៅទី៧.១០៖ បង្កើនភាគរយប្រជាពលរដ្ឋជនបទឲ្យទទួលបានប្រភពទឹកដែលបាន កែលម្អ ពី ២៤% នៅឆ្នាំ១៩៩៨ ឱ្យកើនដល់ ៥០% នៅឆ្នាំ២០១៥ ។

ចំណុចគោលដៅទី៧.១២៖ បង្កើនភាគរយប្រជាពលរដ្ឋជនបទឲ្យទទួលបានអនាម័យដែលមានការកែលម្អ ពី៨.៦% នៅឆ្នាំ ១៩៩៦ ឱ្យកើនដល់ ៣០% នៅឆ្នាំ ២០១៥ ។

យុទ្ធសាស្ត្រ

ឯកសារយុទ្ធសាស្ត្រនេះ កំណត់អត្ថន័យ នៃសេវាកម្មផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និងអនាម័យដែលអាចឲ្យប្រជាពលរដ្ឋរស់នៅតាមតំបន់ជនបទទទួលយកបានព្រមទាំងការរៀបចំស្ថាប័ន ហិរញ្ញវត្ថុ ធនធានមនុស្ស និងធនធានផ្សេងៗទៀតដែលចាំបាច់សម្រាប់ការផ្តល់សេវាទាំងនេះឲ្យមាននិរន្តរភាព ។

គោលដៅយុទ្ធសាស្ត្រចំនួនប្រាំ

ត្រូវបានបង្កើតឡើងដើម្បីសម្រេចនូវគោលដៅរយៈពេលមធ្យម និង គោលដៅរួម។

គោលដៅយុទ្ធសាស្ត្រ

១. ផ្នែកផ្គត់ផ្គង់ទឹកៈ នៅឆ្នាំ ២០១៥ ប្រជាជនជនបទ ៥០% និងនៅឆ្នាំ ២០២៥ ប្រជាជនជនបទ ១០០% នឹងទទួលបានការផ្គត់ផ្គង់ទឹកដែលមានការកែលម្អប្រកបដោយនិរន្តរភាព ។

២. ផ្នែកអនាម័យៈ នៅឆ្នាំ ២០១៥ ប្រជាជនជនបទ ៣០% និងនៅឆ្នាំ ២០២៥ ប្រជាជនជនបទ ១០០% នឹងទទួលបាន សេវាអនាម័យដែលមានការកែលម្អ ប្រកបដោយនិរន្តរភាព និងរស់នៅក្នុងបរិស្ថានដែលមានអនាម័យល្អ ។

៣. ការលើកកម្ពស់អនាម័យៈ នៅឆ្នាំ ២០១៥ ប្រជាជនជនបទ ៣០% និងនៅឆ្នាំ ២០២៥ ប្រជាជនជនបទ ១០០% នឹងអនុវត្តទម្លាប់អនាម័យផ្ទាល់ខ្លួនទាក់ទងនឹងការប្រើប្រាស់ទឹកស្អាត និងអនាម័យ ។

៤. បរិយាកាសសមស្រប: នៅឆ្នាំ ២០១៥ ស្ថាប័ន លិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្ត និងធនធានមនុស្ស ត្រូវបានរៀបចំអភិវឌ្ឍឲ្យមានលក្ខណៈសមស្រប ដើម្បីបង្កើន និងធ្វើឲ្យមាននិរន្តរភាពនូវការផ្តល់សេវាផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និងអនាម័យ និងការលើកកម្ពស់អនាម័យផ្ទាល់ខ្លួនជូនដល់ប្រជាពលរដ្ឋតាមជនបទ ។

៥. ហិរញ្ញប្បទាន: ធនធានហិរញ្ញវត្ថុសម្រាប់ចំណាយលើថ្លៃទុនដើម និងលើចំណាយចរន្តនឹងអាចរកបាន ។

គោលដៅយុទ្ធសាស្ត្រ ចែកចេញជាពីរក្រុម ៖

ក. សេវាកម្មជាក់ស្តែងក្នុងការផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត អនាម័យ និងការលើកកម្ពស់អនាម័យផ្ទាល់ខ្លួនត្រូវផ្តល់ឱ្យចាប់តាំងពីការបង្កើតតម្រូវការ រហូតដល់ប្រតិបត្តិការសេវាកម្មរយៈពេលវែង ។ សេវាកម្មទាំងនេះ ត្រូវបានពិពណ៌នានៅផ្នែកទី៧.១ ។

ខ. មធ្យោបាយផ្តល់សេវាទាំងនេះ រួមមានតួនាទី និងការទទួលខុសត្រូវរបស់ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធវិស័យឯកជន និងសមត្ថភាព ។ មធ្យោបាយទាំងនេះ ត្រូវបានពិពណ៌នានៅផ្នែកទី៧.២។

ក្រុមទាំងពីរមានមុខងារផ្សេងៗគ្នាជាមួយនឹងតួនាទីខុសៗគ្នាសម្រាប់ក្រុមនីមួយៗ។តួនាទីទាំងនេះមាន ៖

- ការប្រគល់ការងារ ៖ ការរៀបចំកិច្ចការត្រូវបានអនុវត្ត តាមរយៈការចាត់តាំង ឬ ការផ្ទេរសិទ្ធិការងារ ទៅឱ្យផ្នែក ឬ ស្ថាប័នរដ្ឋាភិបាលដទៃទៀត ឬ តាមរយៈការចុះកិច្ចសន្យាផ្ទេរការងារទៅឱ្យស្ថាប័ន ខាងក្រៅ ដូចជាវិស័យឯកជន ឬ អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលណាមួយ។
- ការផ្តល់ជូន ៖ ការផ្តល់សេវាជាក់ស្តែង ឬ ភារកិច្ច ។
- ការគ្រប់គ្រងនិងសម្របសម្រួល៖មានតួនាទីទូទៅមួយធានាថាដំណើរការត្រូវបានអនុវត្តដោយស្ថាប័នដែលទទួលបន្ទុកផ្តល់សេវាកម្មនោះ ។
- បទបញ្ញត្តិ ៖ មានតួនាទីឯករាជ្យមួយធានាថា អ្នកប្រើប្រាស់សេវាទទួលបានសេវាដែលមានគុណភាព និងបទដ្ឋានពីសេវាឯកជនក្នុងវិស័យផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និងអនាម័យ ហើយអ្នកផ្តល់សេវា ក៏ទទួលបានផលដ៏សមរម្យមួយពីអ្នកប្រើប្រាស់មកវិញផងដែរ ។
- ការតាមដាន ៖ ការប្រមូល ការរៀបចំ និងការប្រើប្រាស់ព័ត៌មានពីស្ថានភាពជាក់ស្តែង និងការប្រៀបធៀបស្ថានភាពនោះ ទៅនឹងស្ថានភាពផែនការ ឬ ការរំពឹងទុក ។ ការតាមដានមានរួមទាំងការប្រើប្រាស់ព័ត៌មាន សម្រាប់ការតាមដានត្រួតពិនិត្យ សម្រាប់ការដោះស្រាយបញ្ហា និងការរៀបចំផែនការ ហើយវាក៏ជាឧបករណ៍សម្រាប់ការគ្រប់គ្រង ដែលប្រើដោយសមាជិកសហគមន៍ បុគ្គលិក និងអ្នកគ្រប់គ្រងកម្មវិធី[1] ។
- ការណែនាំផ្នែកបច្ចេកទេស ៖ ការផ្តល់ការណែនាំពីអ្នកជំនាញ ទៅលើទិដ្ឋភាពបច្ចេកទេសសង្គម ស្ថាប័ន ហិរញ្ញវត្ថុ និងបរិស្ថាន នៃការផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត អនាម័យ និងអនាម័យផ្ទាល់ខ្លួន។
- អ្នកប្រើប្រាស់ ៖ អ្នកប្រើសេវាដែលបានផ្តល់ជូន ។

[1] (Shordt, 2000)

- **ហិរញ្ញប្បទាន ៖** ការផ្តល់មូលនិធិ សម្រាប់ចំណាយលើការវិនិយោគលើទុនដើម និងចំណាយចរន្ត។

ទិសដៅជាសកល គឺមានការកែប្រែពីការផ្តល់ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធទៅជាការផ្តល់សេវាកម្មវិញ ។ នៅប្រទេសកម្ពុជា ទោះបីជាទស្សនវិស័យរបស់វិស័យផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និងអនាម័យជនបទបានផ្តោតសំខាន់ទៅលើការទទួលបានសេវាកម្មទឹកស្អាតនិងអនាម័យយ៉ាងណាក៏ដោយក៏វិធីសាស្ត្រនានាដែលបានអនុវត្តភាគច្រើន នៅក្នុងការបង្កើត និងអនុវត្តគម្រោងប៉ុណ្ណោះ។ វាជាការចាំបាច់ត្រូវដកចេញពីការផ្តោតទៅលើគម្រោង និងកម្មវិធី ដែលជាសកម្មភាពមានរយៈពេលកំណត់ ទៅជាការផ្តល់នូវសមាសធាតុជាក់លាក់មួយ ឬច្រើនដែលមិនកំណត់ពេលវេលានៃការផ្តល់សេវាកម្ម។ សមាសធាតុនីមួយៗក្នុងប្រព័ន្ធ តម្រូវឲ្យបង្កើតឡើងដោយពិចារណាទៅលើគ្រប់សមាសធាតុដទៃទៀតទាំងអស់ក្នុងប្រព័ន្ធទាំងមូល ។

ក្នុងន័យនេះ យុទ្ធសាស្ត្រត្រូវជៀសវាងប្រើពាក្យថា "ការអនុវត្ត" ដែលជាប់ពាក់ព័ន្ធនឹងគម្រោង និងសកម្មភាពដែលបានកើតឡើងតែម្តង ហើយបញ្ចប់ ដោយមិនទាក់ទងជាមួយនឹងនិរន្តរភាពគម្រោង ។ ផ្ទុយទៅវិញ គោលគំនិតនៃការផ្តល់សេវាកម្ម នឹងត្រូវបានប្រើជំនួសវិញ ដើម្បីផ្សារភ្ជាប់នឹងនិរន្តរភាពរបស់សេវាកម្មទាំងនោះ។ ឧទាហរណ៍ គម្រោងសាងសង់ប្រព័ន្ធផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាតរួមមានផ្នែកទន់ (software) សម្រាប់ការគ្រប់គ្រងសហគមន៍ គឺជាការផ្តល់ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ ដែលគ្រាន់តែជាផ្នែកមួយដែលចាំបាច់ សម្រាប់សេវាកម្មផ្គត់ផ្គង់ទឹកប្រកបដោយនិរន្តរភាពតែប៉ុណ្ណោះ។

នៅក្នុងគោលដៅយុទ្ធសាស្ត្រទី៤ សមត្ថភាពស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធសម្រាប់តម្រូវការផ្សេងៗនៅក្នុងវិស័យនេះ នឹងត្រូវបានផ្លាស់ប្តូរទៅតាមពេលវេលា ៖

ពីឆ្នាំ ២០១១ ដល់ឆ្នាំ២០១៥ សមត្ថភាពស្ថាប័នក្នុងការផ្តល់ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ គួរតែត្រូវបានបង្កើនឲ្យបានឆាប់ និងពេញលេញដើម្បីសម្រេចគោលដៅ ។ សមត្ថភាពនៃប្រតិបត្តិការ និងការថែទាំដែលមានកំរិតទាបនាពេលបច្ចុប្បន្នគួរតែត្រូវបានរៀបចំដើម្បីឲ្យហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធដែលមានស្រាប់អាចត្រូវបានថែរក្សាឲ្យមានដំណើរការល្អ ។

នៅឆ្នាំ២០១៥ ការបង្កើនការគ្របដណ្តប់សេវាកម្ម ត្រូវតែធ្វើឲ្យសម្រេចបានតាមគោលដៅពោលគឺការសាងសង់ និងការផ្តល់នូវសេវាកម្មទៅដល់ប្រជាជននៅតាមតំបន់ជនបទដែលមិនធ្លាប់មានសេវានេះពីមុន ប៉ុន្តែក្នុងពេលជាមួយគ្នានេះ សមត្ថភាពដើម្បីដំណើរការ ការធ្វើឲ្យមាននិរន្តរភាព និងការទ្រទ្រង់សេវាកម្មដែលមានស្រាប់ ត្រូវបន្តឲ្យមានដំណើរការតទៅទៀត។

នៅឆ្នាំ២០២៥ ជាមួយនឹងការគ្របដណ្តប់ដែលសម្រេចបាន ១០០% សមត្ថភាពក្នុងការផ្តល់ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធថ្មី នឹងលែងត្រូវការឲ្យមានកម្រិតដូចមុនទៀតហើយ ។ ការសាងសង់ប្រព័ន្ធផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាតថ្មីណាមួយ នឹងត្រូវកម្រិតមកនៅត្រឹមការផ្លាស់ប្តូរ ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធដែលមានស្រាប់ ការកែលម្អ និងការសាងសង់ថ្មីមួយចំនួនទៀត ដើម្បីឆ្លើយតបទៅនឹងកំណើនប្រជាជន ។ ហេតុនេះតម្រូវការសមត្ថភាពក្នុងការកសាងថ្មីនឹងថយចុះ ។ សមត្ថភាពដែលត្រូវការភាគច្រើនគឺសម្រាប់ប្រើទៅលើដំណើរការ និងការធ្វើឲ្យមាននិរន្តរភាពនៃសេវាកម្មដែលមានស្រាប់ ព្រមទាំងទ្រទ្រង់សេវាកម្មរបស់វិស័យនេះតាមរយៈរដ្ឋបាលមូលដ្ឋាន ។

៤. វិសាលភាព

រយៈពេល

យុទ្ធសាស្ត្រនេះគ្របដណ្តប់ពីឆ្នាំ ២០១១ ដល់ឆ្នាំ ២០២៥ ។

តំបន់ភូមិសាស្ត្រ

តំបន់ទីប្រជុំជននៅប្រទេសកម្ពុជា ត្រូវបានចាត់ថ្នាក់ឡើងវិញ នៅឆ្នាំ ២០០៤ ។ យោងទៅតាមនិយមន័យថ្មីដែលត្រូវបានអនុវត្តពីឃុំមួយទៅឃុំមួយ បានកំណត់ថា ឃុំទាំងឡាយណាដែលមានលក្ខណៈវិនិច្ឆ័យទាំងអស់ដូចខាងក្រោម ត្រូវបានកំណត់ជាតំបន់ទីប្រជុំជន ៖

(I) មានដង់ស៊ីតេប្រជាជនយ៉ាងហោចណាស់ ២០០នាក់ ក្នុងមួយគីឡូម៉ែត្រការ៉េ និង

(II) មានប្រជាជនយ៉ាងហោចណាស់ ២.០០០នាក់ និង

(III) មានអត្រាបុរសធ្វើការក្នុងវិស័យកសិកម្មតិចជាង ៥០ភាគរយ

តំបន់នានាដែលមិនមានលក្ខណៈវិនិច្ឆ័យដូចខាងលើនេះ គឺជាតំបន់ជនបទ និងស្ថិតនៅក្នុងវិសាលភាពរបស់យុទ្ធសាស្ត្រនេះ ។ មានករណីលើកលែងមួយចំនួន ចំពោះតំបន់ដែលមានការបង្កើតប្រព័ន្ធផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាតសម្រាប់ប្រតិបត្តិការអាជីវកម្ម ដោយមានអាជ្ញាប័ណ្ណពីក្រសួងឧស្សាហកម្ម រ៉ែ និងថាមពល ។ ក្នុងករណីនេះ ឃុំនោះត្រូវបានចាត់ចូលក្នុងតំបន់ទីប្រជុំជននៅពេលដែលមានសេវាផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត ហើយស្ថិតនៅក្រោមការទទួលខុសត្រូវរបស់ក្រសួងឧស្សាហកម្ម រ៉ែ និងថាមពល ។

នៅក្នុងពេលអនុវត្តយុទ្ធសាស្ត្រនេះ គឺស្របពេលដែលចំនួនប្រជាជនមានការកើនឡើង ដូច្នេះ ឃុំមួយចំនួនធំនឹងប្រែក្លាយពីតំបន់ជនបទទៅជាតំបន់ទីប្រជុំជន ។

ការផ្គត់ផ្គង់ទឹកតាមផ្ទះ

ការផ្គត់ផ្គង់ទឹកតាមផ្ទះសំដៅដល់ទឹកសម្រាប់បរិភោគ ចម្អិនអាហារ បោកគក់ខោអាវ និងទឹកសម្រាប់ងូត ។ ការផ្គត់ផ្គង់ទឹកតាមផ្ទះ មិនបានសំដៅដល់ទឹកសម្រាប់ធ្វើកសិកម្មនោះទេ ។

អនាម័យតាមផ្ទះ

អនាម័យតាមផ្ទះផ្តោតទៅលើអនាម័យនៅតាមសហគមន៍ និងតាមគ្រួសារដោយរាប់បញ្ចូលទាំងការផ្លាស់ប្តូរទម្លាប់ផ្នែកអនាម័យ ដើម្បីបញ្ឈប់ការបន្ទោបង់ពាសវាលពាសកាល ។

ទឹកស្អាត និងអនាម័យតាមសាលារៀន និងតាមស្ថាប័ននានា

ការផ្តល់សេវាផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និងអនាម័យតាមសាលារៀន គ្រឹះស្ថានសុខាភិបាល (មន្ទីរពេទ្យ មណ្ឌលសុខភាព គ្លីនិក) និងគ្រឹះស្ថានសាធារណៈនានាមួយចំនួនទៀត ដែលបម្រើសាធារណជនក្នុងតំបន់ជនបទ ។

ការផ្លាស់ប្តូរទម្លាប់អនាម័យ

ការផ្លាស់ប្តូរទម្លាប់អនាម័យ សំដៅដល់ការលើកកម្ពស់អនាម័យ និងសកម្មភាពមួយចំនួនដែលចាំបាច់ ដើម្បីសម្រេចបាននូវទម្លាប់អនាម័យផ្ទាល់ខ្លួន ដែលពាក់ព័ន្ធនឹងទឹកស្អាត និងអនាម័យ ។

អនាម័យបរិស្ថាន

ការគ្រប់គ្រងកាកសំណល់រឹង និងរាវ ត្រូវបានរាប់បញ្ចូល ប៉ុន្តែមិនបានរាប់បញ្ចូលការគ្រប់គ្រងសត្វល្អិតបង្កជំងឺនោះទេ (ពពួកសត្វល្អិត និងសត្វកកេរ) ។

ការគ្រប់គ្រងសមាហរណកម្មធនធានទឹក

ត្រូវបានដាក់បញ្ចូលក្នុងការទទួលបានការផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត ។

៥. គោលការណ៍

គោលនយោបាយជាតិស្តីពីវិស័យទឹកស្អាត និងអនាម័យ ដែលត្រូវបានអនុម័តដោយរាជរដ្ឋាភិបាលនាឆ្នាំ២០០៣ បានបង្កើតគោលនយោបាយទូលំទូលាយមួយ សម្រាប់វិស័យផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និងអនាម័យជនបទ ដោយរួមបញ្ចូលទាំងគោលការណ៍ណែនាំទូទៅចំនួនបួនផងដែរ ។ ទោះបីជាយ៉ាងណាក៏ដោយ ចំណុចលម្អិតនៃគោលនយោបាយ និងគោលការណ៍មួយចំនួនទៀត ត្រូវការបង្កើតឡើងដើម្បីជាមូលដ្ឋានសម្រាប់យុទ្ធសាស្ត្រនេះ ។ គោលនយោបាយ និងគោលការណ៍ មាននៅក្នុងផ្នែកនេះ ហើយការពន្យល់បង្ហាញអំពីគោលការណ៍ទាំងនោះ និងព័ត៌មាននានា មាននៅក្នុងឧបសម្ព័ន្ធទី២ ។

និរន្តរភាព

និរន្តរភាព នៃសំណង់ផ្គត់ផ្គត់ទឹកស្អាត និងអនាម័យជនបទ និងទម្លាប់អនាម័យផ្ទាល់ខ្លួន គឺជាគោលដៅចម្បងនៃការផ្តល់សេវាកម្ម ។ នៅពេលដែលប្រព័ន្ធនេះបានបង្កើតរួច វាត្រូវផ្តល់សេវាជាអចិន្ត្រៃយ៍ដល់អ្នកប្រើប្រាស់ ទាំងក្នុងពេលបច្ចុប្បន្ន និងអនាគត។ អត្ថប្រយោជន៍ ដែលបានមកពីសំណង់ផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និងអនាម័យជនបទ និងការលើកកម្ពស់អនាម័យផ្ទាល់ខ្លួន គួរតែបន្តឲ្យមានសម្រាប់រយៈពេលយូរអង្វែង ។ កត្តាសំខាន់ៗមួយចំនួន មានដូចជា ៖

- ធនធានទឹក មិនត្រូវប្រើប្រាស់ឱ្យហួសកម្រិតនោះទេ
- ការបំពុលធនធានទឹក ត្រូវតែទប់ស្កាត់ ជាពិសេសកើតចេញពីបញ្ហាកង្វះអនាម័យ
- ការផ្តល់សេវាប្រើប្រាស់ និងថែទាំប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព ដើម្បីធ្វើឱ្យសំណង់ផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និងអនាម័យជនបទបានដំណើរការនិងថែទាំប្រកបដោយនិរន្តរភាពដែលធានានូវសេវាកម្មជឿទុកចិត្តបាន ។
- បរិយាកាសសមស្របប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព រួមមានបទបញ្ញត្តិ ព័ត៌មាន ស្ថាប័នរឹងមាំ ជាមួយនឹងការទទួលខុសត្រូវច្បាស់លាស់តាមកម្រិតថ្នាក់ដែលសមស្រប រួមទាំងឥរិយាបថគាំទ្រ និងឆន្ទៈនយោបាយ ។
- ការពេញចិត្តចំពោះ អត្ថប្រយោជន៍សេដ្ឋកិច្ច សង្គម និងសុខភាពដែលទទួលបានពីសេវានេះ ជម្រើសនៃកម្រិតសេវាកម្មសមស្រប និងបច្ចេកវិទ្យាត្រឹមត្រូវ
- សមត្ថភាពហិរញ្ញវត្ថុ ដោយផ្អែកលើលទ្ធភាពដែលអាចចំណាយបាន សមត្ថភាព និងឆន្ទៈក្នុងការចំណាយ និងជំនាញគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុ
- ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងព័ត៌មានប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព ។

ការគ្រប់គ្រងដោយសហគមន៍

សហគមន៍ត្រូវគ្រប់គ្រងការផ្តល់សេវាផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និងអនាម័យដោយខ្លួនឯង ។ សហគមន៍គួរតែមានអំណាចសម្រេច លើសមាសភាគផ្សេងៗ ដែលសហគមន៍ទទួលខុសត្រូវ ។ ប្រការនេះរួមបញ្ចូល ការសម្រេចចិត្តថាតើគួរប្រតិបត្តិលើសេវាកម្មទាំងនេះដោយខ្លួនឯង ឬក៏ចុះកិច្ចសន្យាជាមួយអ្នកផ្តល់សេវាកម្ម ។ គោលគំនិតសំខាន់ៗក្នុងការគ្រប់គ្រងដោយសហគមន៍ រួមមាន ៖

- **ការចូលរួម ៖** គ្រប់សមាជិកក្នុងសហគមន៍ទាំងអស់ គួរតែមានឱកាសស្មើៗគ្នា ក្នុងការចូលរួមដំណើរការអភិវឌ្ឍ និងគ្រប់គ្រង ហើយត្រូវមានការគាំទ្រពីសហគមន៍ឱ្យបានទូលំទូលាយ សម្រាប់ការអនុវត្តការគ្រប់គ្រងដោយសហគមន៍ ។
- **ការទទួលខុសត្រូវ ៖** សហគមន៍មានភាពម្ចាស់ការ និងទទួលយកកាតព្វកិច្ចចូលរួមក្នុងការថែទាំប្រព័ន្ធទាំងនេះ ។
- **សិទ្ធិអំណាច ៖** សហគមន៍មានសិទ្ធិស្របច្បាប់ ដើម្បីសម្រេចចិត្ត ពាក់ព័ន្ធទៅនឹងប្រព័ន្ធផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និងអនាម័យ តំណាងឲ្យអ្នកប្រើប្រាស់ទាំងអស់ ។
- **ការត្រួតពិនិត្យ ៖** សហគមន៍អាចអនុវត្ត និងកំណត់នូវលទ្ធផលនៃសេចក្តីសម្រេចចិត្តរបស់ខ្លួន ។
- **គណនេយ្យភាព៖** សហគមន៍ត្រូវទទួលយកផលវិបាកនានា ដែលកើតចេញមកពីការសម្រេចចិត្តរបស់ខ្លួន និងទទួលស្គាល់ថាពួកគេគឺជាម្ចាស់សកម្មភាពទាំងនោះផ្ទាល់ ។

វិធីសាស្ត្រឆ្លើយតបទៅនឹងតម្រូវការ

វិធីសាស្ត្រឆ្លើយតបទៅនឹងតម្រូវការ គឺជាមូលដ្ឋានគ្រឹះសម្រាប់ការគ្រប់គ្រងដោយសហគមន៍ ។ សហគមន៍ជាអ្នកផ្តួចផ្តើមដំណើរការបង្កើតសេវាកម្ម តាមរយៈការស្នើសុំឲ្យមានការគាំទ្រពីអាជ្ញាធរ ឬអ្នកផ្តល់សេវាពាក់ព័ន្ធ ។ បន្ទាប់មក សហគមន៍ ធ្វើការជ្រើសរើសសេវាកម្មទាំងឡាយដោយផ្អែកលើព័ត៌មានជាក់លាក់ស្របទៅតាមឆន្ទៈ របស់ពួកគេក្នុងការចំណាយ និងការទទួលយកនូវការទទួលខុសត្រូវលើប្រតិបត្តិការ និងការថែទាំនៅពេលបន្តបន្ទាប់ ។ ចំណុចសំខាន់ៗ រួមមាន ៖

- ជម្រើសនានាដែលមានព័ត៌មានជាក់លាក់ ចេញពីសហគមន៍ តាមរយៈការរៀបចំផែនការតាមបែបចូលរួម និងការចូលរួមអនុវត្តរបស់សហគមន៍ ដើម្បីធានាបាននូវភាពជាម្ចាស់ការ ។
- ការទទួលខុសត្រូវពេញលេញ របស់សហគមន៍ក្នុងប្រតិបត្តិការ និងការថែទាំ ។
- សហគមន៍ត្រូវចូលរួមបដិភាគថវិកាថ្លៃទុនដើម និងត្រូវចំណាយលើថ្លៃប្រតិបត្តិការ និងការថែទាំដោយខ្លួនឯងទាំងស្រុង។
- ផ្សព្វផ្សាយជម្រើសព័ត៌មាន និងបច្ចេកវិទ្យាបន្ថែមទៀត សម្រាប់ការបម្រើសេវាកម្ម ។

ការចូលរួមបដិភាគ សម្រាប់សេវាផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត

សហគមន៍ត្រូវចូលរួមបដិភាគលើការចំណាយថ្លៃទុនដើម (Capital cost) នៃការផ្គត់ផ្គង់ទឹក ហើយត្រូវចំណាយទាំងស្រុងលើប្រតិបត្តិការ និងការថែទាំ។ សហគមន៍ ក៏ត្រូវចូលរួមការចំណាយមួយផ្នែកទៀតទៅលើថ្លៃសេវាទ្រទ្រង់ការថែទាំដែលផ្តល់ដោយការិយាល័យអភិវឌ្ឍន៍ជនបទស្រុក។ ក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ ជាអ្នករៀបចំគោលការណ៍ណែនាំ ហើយអាជ្ញាធរមូលដ្ឋានជាអ្នកកំណត់នូវការចូលរួមបដិភាគឱ្យបានច្បាស់លាស់ទៅលើចំណាយថ្លៃចំណាយទុនដើម និងចំណាយលើការគាំទ្រលើថ្លៃសេវាថែទាំ ឲ្យស្របទៅតាមលក្ខខណ្ឌសេដ្ឋកិច្ចក្នុងមូលដ្ឋាន។

ការផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានផ្នែកអនាម័យ

ថវិកាសាធារណៈសម្រាប់អនាម័យគួរតែត្រូវបានប្រើប្រាស់ សម្រាប់ជំរុញឲ្យមានតម្រូវការ និងបង្កើតឲ្យមានបរិយាកាសសមស្រប (រួមទាំងលទ្ធភាពនៃការរកទិញបានផលិតផលបង្គន់អនាម័យដែលមានតម្លៃសមស្រប) ដូចនេះ គ្រួសារនីមួយៗនឹងចំណាយថវិកាផ្ទាល់របស់គេដើម្បីសង់បង្គន់។ សម្រាប់គ្រួសារដែលមានលទ្ធភាពគួរត្រូវចំណាយ។ ការឧបត្ថម្ភធនផ្ទាល់សម្រាប់ការសាងសង់បង្គន់អនាម័យ ការឧបត្ថម្ភធនអាចត្រូវបានអនុវត្តចំពោះគ្រួសារក្រីក្រឲ្យមានបង្គន់ប្រើប្រាស់ ដើម្បីសម្រេចឲ្យបាននូវចក្ខុវិស័យ។ ការឧបត្ថម្ភធនលើសំណង់ (Hardware subsidy) គួរធ្វើឡើងដោយប្រយ័ត្នប្រយែង និងជាជម្រើសចុងក្រោយប៉ុណ្ណោះ ។ យន្តការផ្សេងទៀតដែលមានមែនជាការឧបត្ថម្ភធនគួរចាត់ទុកជាអាទិភាព ។

សមាហរណកម្ម នៃសេវាផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត អនាម័យ និងការលើកកម្ពស់អនាម័យផ្ទាល់ខ្លួន

ទីណាដែលសហគមន៍និងគ្រួសារមិនបានទទួលសេវាទឹកស្អាតនិងអនាម័យនោះការផ្តល់សេវាផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត អនាម័យ និងការលើកកម្ពស់អនាម័យផ្ទាល់ខ្លួន ត្រូវដាក់បញ្ចូលគ្នាក្នុងសមាសភាគតែមួយ។ ប៉ុន្តែដោយមានលក្ខណៈខុសគ្នាច្រើន ដូចនេះត្រូវមានវិធីសាស្ត្រផ្សេងៗគ្នា ដើម្បីដំណើរការការផ្តល់សេវាកម្មទាំងនោះឲ្យបានល្អ ។ កន្លែងណាដែលមានការផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាតរួចហើយនោះ ចាំបាច់គ្រាន់តែផ្តល់សេវាអនាម័យ និងការលើកកម្ពស់អនាម័យផ្ទាល់ខ្លួនតែប៉ុណ្ណោះ។

ប្រតិបត្តិការ និងការថែទាំ

សហគមន៍អ្នកប្រើប្រាស់សេវា គឺជាអ្នកទទួលខុសត្រូវលើប្រតិបត្តិការ និងការថែទាំសេវាផ្គត់ផ្គង់ទឹក តាមរយៈអ្នកតំណាងក្រុមប្រើប្រាស់ទឹក និងអនាម័យ (WSUG) ដោយទទួលបានការគាំទ្រពីសេវាកម្មទ្រទ្រង់ប្រតិបត្តិការ និងការថែទាំ នៅថ្នាក់ស្រុក ។ ប្រតិបត្តិការ និងការថែទាំបង្គន់តាមផ្ទះ គឺជាការទទួលខុសត្រូវរបស់គ្រួសារនីមួយៗ ។ ប្រតិបត្តិការ និងការថែទាំបង្គន់របស់ស្ថាប័នសាធារណៈណាមួយ គឺជាការទទួលខុសត្រូវរបស់ស្ថាប័ននោះផ្ទាល់ ។

វិមជ្ឈការ និងវិសហមជ្ឈការ នៃការផ្តល់សេវា និងការគ្រប់គ្រង

ការផ្តល់ និងគ្រប់គ្រងសេវាផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និងអនាម័យ និងការលើកកម្ពស់អនាម័យផ្ទាល់ខ្លួននៅតាមតំបន់ជនបទ គួរតែអនុលោមទៅតាមគោលនយោបាយរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល ស្តីពីវិមជ្ឈការ និងវិសហមជ្ឈការ ដូចបានចែងក្នុងក្របខ័ណ្ឌយុទ្ធសាស្ត្រសម្រាប់កំណែទម្រង់វិមជ្ឈការ និងវិសហមជ្ឈការ (ឆ្នាំ២០០៥) និងចែងក្នុងបទបញ្ញត្តិ ដូចជាច្បាប់ស្តីពីការគ្រប់គ្រងរដ្ឋបាលរាជធានី ខេត្ត ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ (ឆ្នាំ២០០៨) ។

គណនេយ្យភាព

ស្ថាប័នទាំងអស់ត្រូវមានគណនេយ្យភាពចំពោះអ្នកខាងក្រោម និងអ្នកខាងលើ ។ គណនេយ្យភាពចំពោះអ្នកខាងក្រោម គឺសំដៅទៅលើគណនេយ្យភាពចំពោះម្ចាស់ឆ្នោត អ្នកទទួលផល ដៃគូក្នុងវិស័យ និងបុគ្គលិករបស់ខ្លួន។ គណនេយ្យភាពចំពោះអ្នកខាងលើ គឺសំដៅទៅលើ គណនេយ្យ

ភាពចំពោះរាជរដ្ឋាភិបាល និងម្ចាស់ជំនួយ។ នៅពេលបង្កើតវាកម្ម ពេលដំណើរការ និងពេលតាមដាន ក៏ដូចជាពេលរៀបចំគម្រោង កម្មវិធី ឬ សកម្មភាពផ្សេងៗទៀតក្នុងវិស័យនេះ ស្ថាប័នទាំងអស់គួរតែពិចារណាថា តើការងាររបស់ពួកគេ និងលទ្ធផលទទួលបាន នឹងមានផលប៉ះពាល់លើអ្នកទាំងនោះយ៉ាងដូចម្តេច និងគួរពិចារណាពីការទទួលខុសត្រូវរបស់ពួកគេចំពោះសកម្មភាពទាំងនោះ ទាំងរយៈពេលខ្លី និងរយៈពេលវែង ។

ការបញ្ជ្រាបយេនឌ័រ

គ្រប់ស្ថាប័នទាំងអស់ត្រូវបញ្ជ្រាបយេនឌ័រក្នុងពេលកំពុងអភិវឌ្ឍ និងផ្តល់សេវាកម្ម រួមបញ្ចូលទាំងការគ្រប់គ្រង ការតាមដាន និងការវាយតម្លៃ។ ស្ថាប័នត្រូវយកចិត្តទុកដាក់ចំពោះស្ត្រី និងបុរសសម្រាប់ជាទិដ្ឋភាពរួមមួយនៃការរៀបចំ អនុវត្ត តាមដាន និងវាយតម្លៃ លើគោលនយោបាយ និងការផ្តល់សេវា ដោយពិនិត្យមើលពីទិដ្ឋភាពនយោបាយ សេដ្ឋកិច្ច និងសង្គមដើម្បីឲ្យបុរស និងស្ត្រីទទួលបានផលប្រយោជន៍ស្មើគ្នា ហើយវិសមភាពនឹងមិនមានតទៅទៀតឡើយ ។

ការបញ្ជ្រាបបញ្ហាពិការភាព

ការអភិវឌ្ឍ និងការផ្តល់សេវាផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និងអនាម័យជនបទ ត្រូវអនុលោមទៅតាមច្បាប់ស្តីពីការគាំពារ និងលើកកម្ពស់សិទ្ធិជនពិការ (ឆ្នាំ២០០៩) ។ នៅអំឡុងពេលអភិវឌ្ឍ និងផ្តល់សេវារួមមានការគ្រប់គ្រង ការតាមដាន និងការវាយតម្លៃ គ្រប់ស្ថាប័នទាំងអស់គួរតែបញ្ជ្រាបបញ្ហាពិការភាព ។ ការបញ្ជ្រាបនេះ រួមមានដំណើរការវាយតម្លៃលើផលប៉ះពាល់ដល់ជនពិការ បណ្តាលមកពីសកម្មភាពដែលត្រូវរៀបចំធ្វើក្នុងនោះរួមមាន បទបញ្ញត្តិ គោលនយោបាយ ឬកម្មវិធីនៅក្នុងតំបន់ណាក៏ដោយនៅគ្រប់កម្រិតទាំងអស់ ។ ហេតុដូច្នេះហើយ គ្រប់ការផ្តល់សេវាផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និងសេវាកម្មអនាម័យព្រមទាំងការលើកកម្ពស់អនាម័យផ្ទាល់ខ្លួន ត្រូវពិចារណាពីតម្រូវការ របស់ជនពិការ នៅគ្រប់ដំណាក់កាលនៃវដ្តគម្រោងរបស់ស្ថាប័នទាំងនោះ។

៦. ការវិភាគស្ថានភាព

បញ្ហាប្រឈមសំខាន់ៗ

សិក្ខាសាលាពិគ្រោះយោបល់ដែលមានការចូលរួមពីក្រសួងពាក់ព័ន្ធ ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ អ្នកតំណាងមកពីស្ថាប័នរដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិ ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ ព្រមទាំងគណៈកម្មការទទួលបន្ទុកស្ត្រីនិងកុមារឃុំ-សង្កាត់ ត្រូវបានអញ្ជើញចូលរួមផ្ដល់យោបល់ នៃការបង្កើតយុទ្ធសាស្ត្រវិស័យផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និងអនាម័យជនបទ ។ តាមរយៈសិក្ខាសាលានេះ និងការសិក្សាដទៃទៀត បានឱ្យដឹងថា មានបញ្ហាប្រឈមជាច្រើន ក្នុងការបង្កើន និងធ្វើឱ្យមាននិរន្តរភាពនៃការផ្ដល់សេវាផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និងអនាម័យ ក៏ដូចជាក្នុងការកែលម្អទម្លាប់អនាម័យផ្ទាល់ខ្លួន ។ ដើម្បីកុំឲ្យមានការបាត់បង់ទស្សនៈមួយចំនួនពីអ្នកចូលរួមដែលមានការយល់ដឹងខុសៗគ្នាលើវិស័យផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និងអនាម័យជនបទ និងភាពពាក់ព័ន្ធគ្នា នៃបញ្ហាទាំងឡាយ។ បញ្ហាទាំងនោះត្រូវបានប្រមូលផ្ដុំគ្នាជាចំណងជើងសំខាន់ៗ ហើយការឆ្លើយតបជាយុទ្ធសាស្ត្រចំពោះបញ្ហាប្រឈមទាំងនេះ និងបញ្ហាដទៃទៀត ដែលបានលើកឡើងនៅក្នុងការវិភាគស្ថានភាព មានបង្ហាញនៅក្នុងតារាងទី២ ។

ការគ្រប់គ្រងវិស័យផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និងអនាម័យជនបទ

សមត្ថភាពមានកម្រិតក្នុងការគ្រប់គ្រងវិស័យនេះ គឺជាក្ដីបារម្ភមួយនៅគ្រប់លំដាប់ថ្នាក់ដែលពាក់ព័ន្ធទាំងអស់ ។ គេត្រូវការឱ្យមានដំណោះស្រាយលើការងារសម្របសម្រួលដែលមិនទាន់មានដំណើរការល្អ រវាងស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធនៅក្នុងរដ្ឋាភិបាល និងស្ថាប័នដែលធ្វើការផ្ទាល់ក្នុងវិស័យនេះ ។

វិមជ្ឈការ និងវិសហមជ្ឈការ ដែលទាក់ទងនឹងតួនាទី និងការទទួលខុសត្រូវ

ស្របតាមដំណើរការវិវឌ្ឍន៍នៃប្រព័ន្ធវិមជ្ឈការ និងវិសហមជ្ឈការ និងការរៀបចំរចនាសម្ព័ន្ធថ្មី តួនាទី និងការទទួលខុសត្រូវនាពេលអនាគតរបស់វិស័យនេះ បានធ្វើឲ្យមានភាពមិនច្បាស់លាស់នៅក្នុងស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ ។ ដូចនេះតម្រូវឲ្យមានការចូលរួមពិភាក្សាដ៏សកម្មពីវិស័យផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និងអនាម័យជនបទ ក្នុងប្រព័ន្ធវិមជ្ឈការ និងវិសហមជ្ឈការ ។

សេវាកម្ម និងសមត្ថភាពផ្ដល់សេវា

ការផ្ដល់សេវាផ្គត់ផ្គង់ទឹកដល់ប្រជាពលរដ្ឋ ១០លាននាក់បន្ថែមទៀត ការធានានិរន្តភាពនៃការបន្តសេវាផ្គត់ផ្គង់ទឹកដែលមានស្រាប់ និងការផ្គត់ផ្គង់ទឹកនាពេលអនាគត ហើយនិងការផ្ដល់លទ្ធភាពឱ្យប្រជាពលរដ្ឋចំនួន ០២លានគ្រួសារ បានប្រើប្រាស់បង្គន់អនាម័យគឺជាបញ្ហាប្រឈមដ៏ធំមួយ ។ ការបង្កើតរចនាសម្ព័ន្ធស្ថាប័ន និងការបង្កើនសមត្ថភាពធនធានមនុស្ស ដើម្បីសម្របសម្រួល និងផ្ដល់សេវាកម្មទាំងនេះ គឺជាបញ្ហាប្រឈមមួយផងដែរ ។ បន្ថែមពីលើនេះ ប្រជាពលរដ្ឋតាមជនបទស្ទើរតែទាំងអស់ទាមទារឱ្យមានការណែនាំឡើងវិញ ក្នុងការអនុវត្តអនាម័យ នៃសេវាផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និងអនាម័យជនបទ ដូចដែលក្រុមប្រឹក្សាឃុំមួយចំនួនបានកត់សម្គាល់ថាការផ្លាស់ប្ដូរទម្លាប់អនាម័យទាមទារនូវកិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងរយៈពេលវែង ដោយមិនមែនគ្រាន់តែផ្ដល់ការបណ្ដុះបណ្ដាលតែមួយដងគឺគ្រប់គ្រាន់នោះទេ ។

វិស័យឯកជន

ការរួមចំណែករបស់វិស័យឯកជនក្នុងការផ្តល់សេវាលើវិស័យនេះ នៅមានកម្រិតនៅឡើយ ដោយសារមានកត្តាមួយចំនួន ដូចជាកង្វះឥណទាន ហានិភ័យនៃការវិនិយោគ កង្វះការអភិវឌ្ឍជំនាញអាជីវកម្ម ការប្រកួតប្រជែងមិនទាន់បានរលូន ព្រមទាំងប្រព័ន្ធនិយ័តកម្មទន់ខ្សោយ ។

ការតាមដាន

ប្រព័ន្ធអង្កេតតាមដានសម្រាប់វិស័យផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និងអនាម័យជនបទគ្មានការប្រើប្រាស់បទដ្ឋានតែមួយសម្រាប់ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធដែលបានចូលរួមក្នុងវិស័យនេះទេ ។ ករណីនេះបង្កឱ្យមានការពិបាកក្នុងការអង្កេតតាមដាន លើដំណើរការឆ្ពោះទៅរកគោលដៅរបស់វិស័យផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និងអនាម័យជនបទ ។

បច្ចេកវិទ្យា

មានជម្រើសតិចតួចសម្រាប់ការផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាតជាពិសេសនៅតំបន់ស្ងួតហួតហែង ។ រីឯបង្គន់អនាម័យ ក៏មានគំរូបង្គន់តម្លៃថោកតិចតួចប៉ុណ្ណោះ ដែលអាចឱ្យប្រជាពលរដ្ឋក្រីក្រមានលទ្ធភាពទិញប្រើប្រាស់ដោយខ្លួនឯងបាន ។ រហូតមកដល់ពេលនេះ នៅពុំទាន់មានដំណោះស្រាយទៅលើការប្រើប្រាស់បង្គន់ប្រកបដោយនិរន្តរភាព នៅតំបន់ដែលមានទឹកជំនន់នៅរដូវវស្សា និងនៅតាមភូមិដែលរស់នៅលើទឹកជាប្រចាំនៅឡើយទេ ។

សង្គម -វប្បធម៌

ភាពក្រីក្រ កង្វះការចូលរួម កង្វះភាពជាម្ចាស់ និងកង្វះការផ្លាស់ប្តូរទម្លាប់ គឺជាវដ្តមួយ ដូចបានបង្ហាញនៅរូបភាពទី១ ដែលបញ្ហាប្រឈម គឺត្រូវបំបែកវដ្តនេះ ។

រូបភាពទី១ ៖ វដ្តនៃបញ្ហាប្រឈមផ្សេងៗខាងសង្គម និងវប្បធម៌

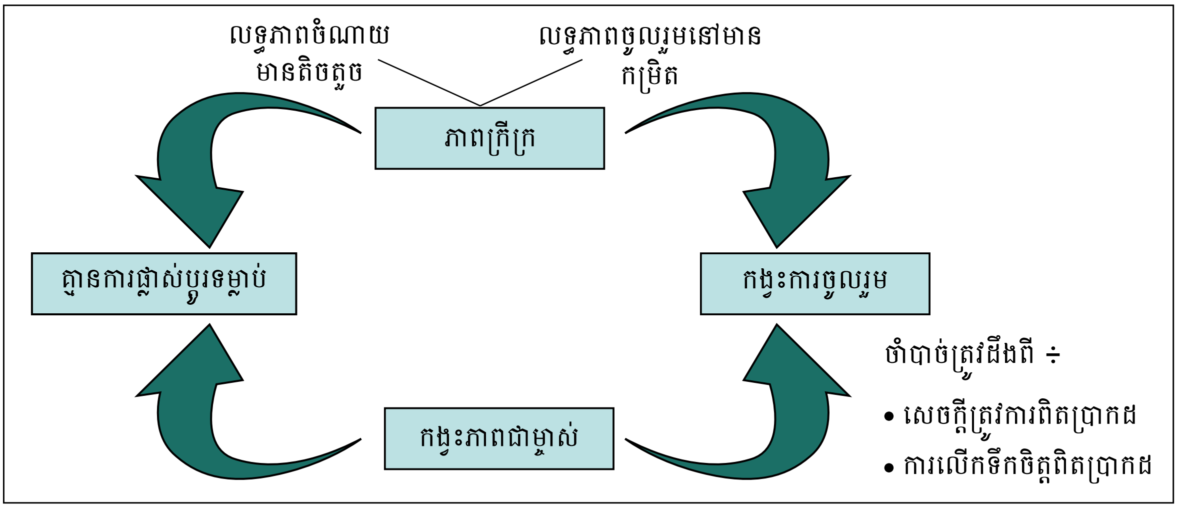

តារាងទី២ ៖ ការឆ្លើយតបជាយុទ្ធសាស្ត្រចំពោះបញ្ហាប្រឈម

បញ្ហាប្រឈម	**ការឆ្លើយតបជាយុទ្ធសាស្ត្រ**
ការគ្រប់គ្រងលើវិស័យនេះ	**គោលដៅយុទ្ធសាស្ត្រទី៤ ៖** សមាសភាគ៤.១ ការគ្រប់គ្រងលើវិស័យនេះ ៤.១.១ ការរៀបចំស្ថាប័ន (Organisational arrangement) និងការរៀបចំរចនាសម្ព័ន្ធឡើងវិញ តាមគោលការណ៍វិមជ្ឈការ និងវិសហមជ្ឈការ ៤.១.២ តួនាទី និងការទទួលខុសត្រូវ តាមគោលការណ៍វិមជ្ឈការ និងវិសហមជ្ឈការ ៤.១.៣ អភិបាលកិច្ច និងគណនេយ្យភាព ៤.១.៤ គោលការណ៍ណែនាំ និងនីតិវិធី
វិមជ្ឈការ និងវិសហមជ្ឈការពាក់ព័ន្ធនឹងតួនាទី និងការទទួលខុសត្រូវ	**គោលដៅយុទ្ធសាស្ត្រទី៤ ៖** សមាសភាគ៤.១ ការគ្រប់គ្រងលើវិស័យនេះ ៤.១.១ ការរៀបចំស្ថាប័ន (Organisational arrangement) និងការរៀបចំរចនាសម្ព័ន្ធឡើងវិញ តាមគោលការណ៍វិមជ្ឈការ និងវិសហមជ្ឈការ ៤.១.២ តួនាទី និងការទទួលខុសត្រូវ តាមគោលការណ៍វិមជ្ឈការ និងវិសហមជ្ឈការ
សេវាកម្ម និងសមត្ថភាពផ្តល់សេវា	**គោលដៅយុទ្ធសាស្ត្រទី៤ ៖** សមាសភាគ៤.២ ការអភិវឌ្ឍធនធានមនុស្ស និងសមត្ថភាព ៤.២.១. រដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិ
ការគ្របដណ្តប់ និងចំណុចគោលដៅ	**គោលដៅយុទ្ធសាស្ត្រទី១ ៖** សមាសភាគ១.១ ការទទួលបានសេវាផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត ១.១.១ ការផ្តល់ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធថ្មី ១.១.២ ការស្តារឡើងវិញនូវហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធដែលមានស្រាប់ សមាសភាគ ១.៣ ប្រតិបត្តិការ និងការថែទាំ ១.៣.២ ប្រព័ន្ធទ្រទ្រង់ការថែទាំ សមាសភាគ១.៤ ទីផ្សារសម្រាប់ផលិតផលទឹកស្អាត និងអនាម័យ ១.៤.១ ខ្សែសង្វាក់ផ្គត់ផ្គង់ **គោលដៅយុទ្ធសាស្ត្រទី ២ ៖** សមាសភាគ ២.១ ការបង្កើនលទ្ធភាពទទួលបានអនាម័យ

វិស័យឯកជន	**គោលដៅយុទ្ធសាស្ត្រទី៤ ៖** សមាសភាគ៤.៣. ការអភិវឌ្ឍវិស័យឯកជន ៤.៣.១. ការបង្កើតបរិយាកាសប្រកួតប្រជែង ៤.៣.២ លទ្ធភាពទទួលបានការវិនិយោគ និងប្រាក់កម្ចី ៤.៣.៣. ការអភិវឌ្ឍមុខរបរ និងជំនាញបច្ចេកទេស
ការតាមដាន	**គោលដៅយុទ្ធសាស្ត្រទី៤ ៖** សមាសភាគ៤.៤. ការធ្វើផែនការ និងប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងព័ត៌មាន
បច្ចេកវិទ្យា	**គោលដៅយុទ្ធសាស្ត្រទី១ ៖** សមាសភាគ១.១ ការទទួលបានសេវាផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត ១.១.៣ បច្ចេកវិទ្យាផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត ១.១.៤ ការអភិវឌ្ឍបច្ចេកវិទ្យា និងសេវាកម្មសមស្រប **គោលដៅយុទ្ធសាស្ត្រទី២ ៖** សមាសភាគ២.១ ការបង្កើនលទ្ធភាពទទួលបានអនាម័យ ២.១.១ ការអភិវឌ្ឍផ្នែកបច្ចេកវិទ្យា និងជម្រើសបង្គន់អនាម័យ
សង្គម-វប្បធម៌	**គោលដៅយុទ្ធសាស្ត្រទី៤ ៖** សមាសភាគ៤.៨. ភាពក្រីក្រ ជនជាតិភាគតិច ភាពងាយរងគ្រោះ ៤.៨.១. ភាពក្រីក្រ ៤.៨.២.ពិការភាព សមាសភាគ៤.៩. ការបញ្ជ្រាបយេនឌ័រ
ហិរញ្ញប្បទាន	**គោលដៅយុទ្ធសាស្ត្រទី៥ ៖** សមាសភាគ៥.១ ហិរញ្ញប្បទាននៃចំណាយទុនដើម ៥.១.១. ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និងអនាម័យ និងផ្នែកទន់ ៥.១.២. យន្តការហិរញ្ញប្បទានអនាម័យ ៥.១.៣. ការកសាងសមត្ថភាព សមាសភាគ ៥.២. ហិរញ្ញប្បទានលើចំណាយចរន្ត
ភាពក្រីក្រ	**គោលដៅយុទ្ធសាស្ត្រទី២ ៖** សមាសភាគ ២.១ ការបង្កើនលទ្ធភាពទទួលបានអនាម័យ ២.១.១ ការអភិវឌ្ឍផ្នែកបច្ចេកវិទ្យា និងជម្រើសបង្គន់អនាម័យ គោលដៅយុទ្ធសាស្ត្រទី៤ ៖ សមាសភាគ៤.៨. ភាពក្រីក្រ ជនជាតិភាគតិច ភាពងាយរងគ្រោះ ៤.៨.១. ភាពក្រីក្រ

ហិរញ្ញប្បទាន

ថ្មីៗនេះមានការរៀបចំអភិវឌ្ឍយុទ្ធសាស្ត្រហិរញ្ញប្បទានលើវិស័យផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និងអនាម័យនៅកម្ពុជា[2] ។ យុទ្ធសាស្ត្រនេះ បានប៉ាន់ស្មានពីការវិនិយោគហិរញ្ញវត្ថុ និងចំណាយប្រតិបត្តិការព្រមទាំង គម្លាតហិរញ្ញប្បទានសម្រាប់ការផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និងអនាម័យ ទាំងនៅទីក្រុង ទីប្រជុំជន និងជនបទ ។ ការសិក្សាដែលយុទ្ធសាស្ត្រហិរញ្ញប្បទានរបស់វិស័យនេះប្រើជាមូលដ្ឋាន គឺការវិភាគលើសេណារីយូ (scenarios) ចំនួនបួន ។ នៅក្នុងសេណារីយូ ទាំងនេះ គោលដៅអភិវឌ្ឍន៍[3]ពាក់ព័ន្ធនឹងវិស័យផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និងអនាម័យជនបទ គឺ ៖

- បង្កើនការទទួលបានសេវាផ្គត់ផ្គង់ទឹកដែលមានការកែលម្អនៅតំបន់ជនបទពី ៤០.៥% ក្នុងឆ្នាំ២០០៨ ទៅ ១០០% ក្នុងឆ្នាំ២០២៨
- បង្កើនការទទួលបានសេវាបង្គន់អនាម័យដែលមានការកែលម្អនៅតំបន់ជនបទពី ២៣.២% ក្នុងឆ្នាំ២០០៨ ទៅ ១០០% ក្នុងឆ្នាំ២០២៨

ដោយផ្អែកលើគោលដៅខាងលើ ការសិក្សានេះបានប៉ាន់ប្រមាណពីគម្លាតហិរញ្ញប្បទានដ៏ធំមួយដែលប្រែប្រួលតាមពេលវេលា សម្រាប់ការផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និងអនាម័យ ។ ការប៉ាន់ប្រមាណទាំងនេះ គឺបានគិតបញ្ចូលនូវចំណាយទុនដើមនៃហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធថ្មី និងចំណាយលើការផ្លាស់ប្តូរហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធចាស់ៗ ព្រមទាំងចំណាយចរន្ត នៃប្រតិបត្តិការ និងការថែទាំ ។ ទាំងនេះមិនបានរាប់បញ្ចូលនូវការចំណាយលើផ្នែកទន់ រួមមានការអភិវឌ្ឍសមត្ថភាព និងការលើកកម្ពស់អនាម័យផ្ទាល់ខ្លួននិងប្រព័ន្ធទ្រទ្រង់ប្រតិបត្តិការ និងការថែទាំឡើយ ។ ការចំណាយនិងការផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានដែលត្រូវបានប៉ាន់ប្រមាណ មាននៅក្នុងរូបភាពទី៣ សម្រាប់ការផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាតជនបទ និងរូបភាពទី៤ សម្រាប់អនាម័យជនបទ ។

---

[2] យុទ្ធសាស្ត្រហិរញ្ញប្បទានលើវិស័យផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និងអនាម័យ កំពុងរងចាំការអនុម័តយល់ព្រមពីក្រសួងពាក់ព័ន្ធ

[3] តួលេខគ្របដណ្តប់ជាមូលដ្ឋានគិតជាភាគរយ គឺដកស្រង់ចេញពីទិន្នន័យជំរឿនឆ្នាំ២០០៨ ។

រូបភាពទី៣ ៖ ការចំណាយ និងការផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានផ្គត់ផ្គង់ទឹក ២០០៩-២០២៨

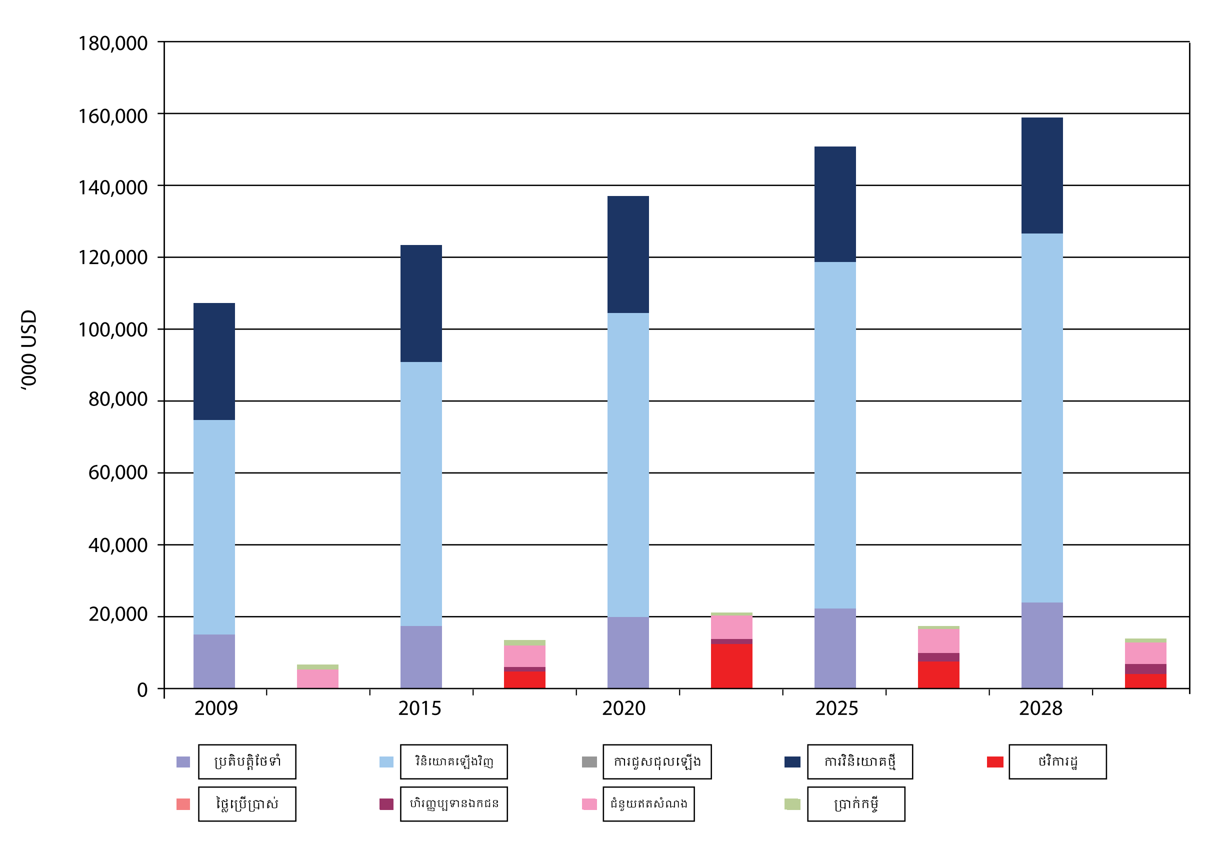

ប្រភព ៖ យុទ្ធសាស្ត្រជាតិហិរញ្ញប្បទានលើវិស័យផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និងអនាម័យ

រូបភាពទី៤ ៖ ការចំណាយ និងការផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានផ្នែកអនាម័យ ២០០៩-២០២៨

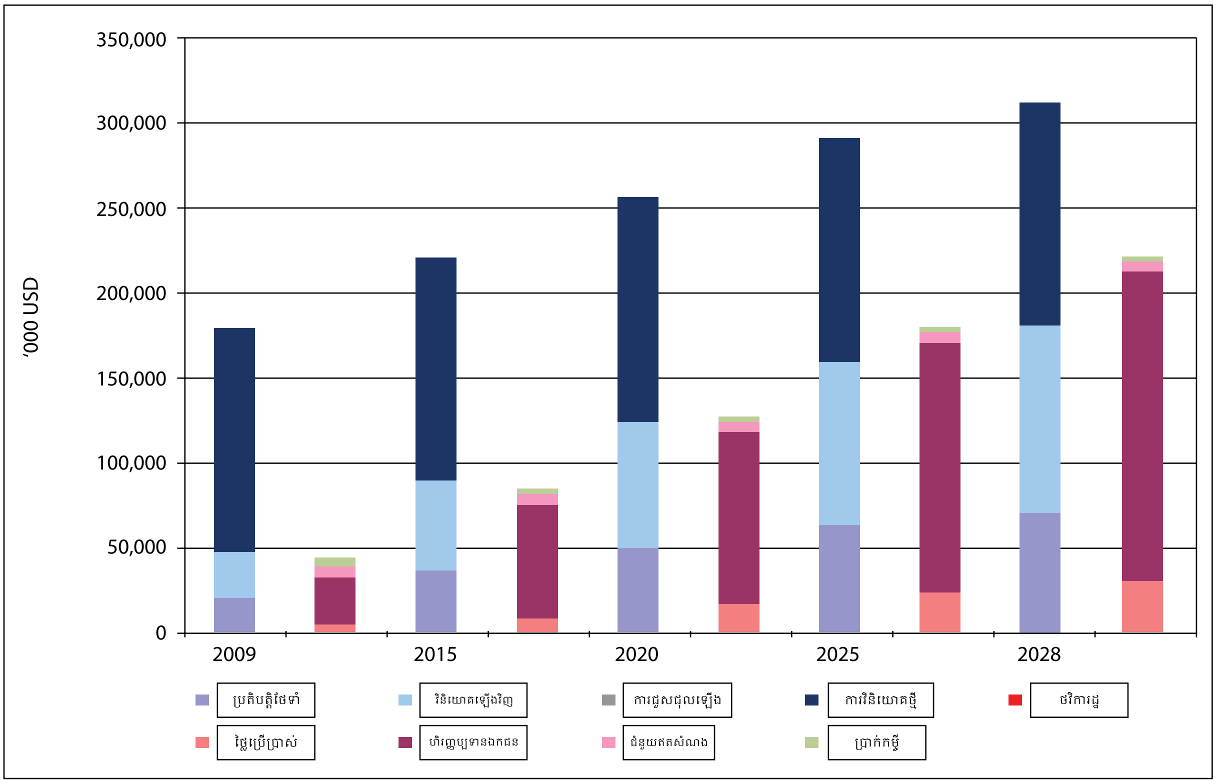

ប្រភព ៖ យុទ្ធសាស្ត្រជាតិហិរញ្ញប្បទានលើវិស័យផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និងអនាម័យ

គោលនយោបាយ

មានគោលនយោបាយ និងផែនការមួយចំនួនទាក់ទងទៅនឹងយុទ្ធសាស្ត្រវិស័យផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និង អនាម័យជនបទ ។ យុទ្ធសាស្ត្រនេះត្រូវអនុវត្តតាមគោលនយោបាយ និងផែនការទាំងនោះ និងរួមចំណែកក្នុងការសម្រេចឱ្យបាននូវទិសដៅដូចខាងក្រោម ៖

យុទ្ធសាស្ត្រចតុកោណ ដើម្បីកំណើន ការងារ សមធម៌ និងប្រសិទ្ធភាព - ដំណាក់កាលទី២[4]

ចំណុចពាក់ព័ន្ធ មានដូចជា ៖

- ការបន្តអនុវត្តគោលនយោបាយវិមជ្ឈការ និងវិសហមជ្ឈការ ដើម្បីធានាឱ្យមានការអនុវត្ត"ច្បាប់ស្តីពីការគ្រប់គ្រងរដ្ឋបាលរាជធានី ខេត្ត ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ" ប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពតម្រូវឱ្យក្រសួងនីមួយៗ រៀបចំផែនការសកម្មភាពច្បាស់លាស់ ដើម្បីធ្វើប្រតិភូកម្មអំណាច និងមុខងារឱ្យទៅរដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិ ។
- គណៈកម្មាធិការជាតិសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍន៍តាមបែបប្រជាធិបតេយ្យនៅថ្នាក់ក្រោមជាតិ រៀបចំកម្មវិធីអនុវត្តជាតិរយៈពេល ១០ ឆ្នាំ ។

គោលដៅអាទិភាពដែលពាក់ព័ន្ធគ្នា ក្នុងយុទ្ធសាស្ត្រចតុកោណ ដំណាក់កាលទី២ មាន[5] ៖

- ធានាឲ្យមានការកាត់បន្ថយអត្រាភាពក្រីក្របានជាង១%ក្នុងមួយឆ្នាំ និងធានាឲ្យមានការកែលំអចំពោះសូចនាករសង្គមសំខាន់ៗ ជាពិសេសក្នុងវិស័យអប់រំ សុខាភិបាល និងសមធម៌យេនឌ័រ។
- ធានាឱ្យមានកំណើន ក្នុងការគ្របដណ្តប់ ប្រសិទ្ធភាព និងគុណភាពសេវាសាធារណៈ និងទទួលបានការទុកចិត្តពីសាធារណជន ។

ក្រសួងពាក់ព័ន្ធត្រូវធានាឱ្យមានការអនុវត្តដោយរលូន និងប្រកបដោយភាពស្របគ្នារវាង កម្មវិធីកំណែទម្រង់ការគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ (PFMRP) និងកម្មវិធីកំណែទម្រង់សំខាន់ៗផ្សេងៗទៀតរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ជាពិសេសកម្មវិធីកំណែទម្រង់រដ្ឋបាលសាធារណៈ និងកម្មវិធីវិមជ្ឈការ និងវិសហមជ្ឈការ ។

យុទ្ធសាស្ត្រនេះនឹងផ្ទេរមុខងារប្រតិបត្តិឱ្យទៅថ្នាក់ស្រុកជាជំហានៗ ដោយអនុលោមតាមច្បាប់ស្តីពីការគ្រប់គ្រងរដ្ឋបាល រាជធានី ខេត្ត ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ និងគោលនយោបាយវិមជ្ឈការ និងវិសហមជ្ឈការ ហើយកែសម្រួលតួនាទីនៅថ្នាក់ជាតិ និងថ្នាក់ខេត្ត ។ ការផ្តោតសំខាន់របស់យុទ្ធសាស្ត្រនេះ គឺការបង្កើនការគ្របដណ្តប់ និងកែលម្អការផ្តល់សេវាកម្ម ដែលរួមចំណែកដល់ការកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រ ។

---

[4] ប្រសាសន៍លើកឡើងដោយសម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន នៅកិច្ចប្រជុំគណៈរដ្ឋមន្ត្រីលើកទី១ នៃនីតិកាលទី៤ របស់រដ្ឋសភា នាថ្ងៃទី២៦ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០០៨ (រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ឆ្នាំ២០០៨ខ)

[5] (រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ឆ្នាំ២០០៨ខ)

ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ជាតិបច្ចុប្បន្នកម្ម ឆ្នាំ២០០៩-២០១៣[6]

រជាតិសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍន៍តាមបែបប្រជាធិបតេយ្យនៅថ្នាក់ក្រោមជាតិ (គ.ជ.អ.ប) ។ ដំណាក់កាលទី១ ពីឆ្នាំ២០១១ ដល់ឆ្នាំ២០១២ មានលក្ខណៈសំខាន់សម្រាប់យុទ្ធសាស្ត្រនេះ ដោយផ្តោតលើការបង្កើត និងការរៀបចំស្ថាប័ន តាមរចនាសម្ព័ន្ធ និងក្របខ័ណ្ឌអភិបាលកិច្ចល្អ នៅថ្នាក់ជាតិ និងថ្នាក់ក្រោមជាតិ ។

អាទិភាពសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍជនបទរួមមាន ការពង្រឹងសមត្ថភាពស្ថាប័ន ការអភិវឌ្ឍធនធានមនុស្ស និងការកែលម្អលទ្ធភាពទទួលបានទឹកបរិភោគប្រកបដោយសុវត្ថិភាព និងអនាម័យ ព្រមទាំងការអប់រំអំពីសុខភាព និងអនាម័យ ដែលទាំងអស់នេះមាននៅក្នុងយុទ្ធសាស្ត្រវិស័យផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និងអនាម័យជនបទ ។

គោលនយោបាយជាតិ ស្តីពីវិស័យផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និងអនាម័យ: ផ្នែកទី III - វិស័យផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និងអនាម័យជនបទ[7]

គោលនយោបាយនេះគឺជាមគ្គុទេសក៍ដ៏សំខាន់ សម្រាប់វិស័យផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និងអនាម័យជនបទ ដែលបានកំណត់ជាគោលការណ៍សំខាន់ៗ រួមមាន ៖

- តួនាទីរបស់រដ្ឋាភិបាល ជាអ្នកសម្របសម្រួលការងាររបស់វិស័យនេះដោយផ្តល់លទ្ធភាពអង្គភាពផ្សេងៗទៀត ក្នុងការផ្តល់សេវាជាក់ស្តែង
- ផ្តល់អាទិភាពដល់ការផ្តល់សេវាសម្រាប់ប្រជាជនក្រីក្រ
- តួនាទីវិស័យឯកជនក្នុងការផ្តល់សេវា និងតួនាទីរដ្ឋាភិបាល ក្នុងការផ្តល់លទ្ធភាពឱ្យវិស័យឯកជនសម្រេចបានការងារនេះ រួមទាំងការលើកកម្ពស់ "តម្លាភាព និងការប្រកួតប្រជែងក្នុងការផ្តល់សេវាផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និងអនាម័យ"
- តួនាទីរបស់សហគមន៍ ក្នុងការគ្រប់គ្រងសំណង់ និងសេវាផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និងអនាម័យរបស់ពួកគេ
- សហគមន៍ត្រូវជ្រើសរើសប្រភេទ និងកម្រិតនៃការផ្តល់សេវាដោយខ្លួនឯង ។

សម្រាប់ការរៀបចំស្ថាប័ន គោលនយោបាយនេះត្រូវបានជំនួសដោយយុទ្ធសាស្ត្រចតុកោណ ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ជាតិ និងគោលនយោបាយវិមជ្ឈការ និងវិសហមជ្ឈការក្នុងទិដ្ឋភាពមួយចំនួន ដូចមានកំណត់នៅក្នុងក្របខ័ណ្ឌយុទ្ធសាស្ត្រសម្រាប់កំណែទម្រង់វិមជ្ឈការ និងវិសហមជ្ឈការ[8] ។ យុទ្ធសាស្ត្រនេះ លើកឡើងពីការផ្លាស់ប្តូរដែលត្រូវកើតមានឡើង ។

---

[6] (រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ឆ្នាំ២០០៣)
[7] (រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ឆ្នាំ២០០៣)
[8] (រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ឆ្នាំ២០០៥)

បទដ្ឋានគតិយុត្តិ

ច្បាប់ពាក់ព័ន្ធនឹងយុទ្ធសាស្រ្តនេះមានបង្ហាញនៅក្នុងតារាងទី៣។ប៉ុន្តែគ្មានច្បាប់ជាក់លាក់ណាមួយសម្រាប់ផ្នែកអនាម័យនោះទេ ។

តារាងទី៣ ៖ ច្បាប់ពាក់ព័ន្ធនឹងយុទ្ធសាស្រ្តវិស័យផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និងអនាម័យជនបទ

ច្បាប់	ភាពពាក់ព័ន្ធនឹងយុទ្ធសាស្រ្តនេះ
ច្បាប់ ស្តីពីទឹក	
ច្បាប់ ស្តីពីទឹក និងអនាម័យ នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា (ឆ្នាំ២០០៤ (សេចក្តីព្រៀងច្បាប់)	◆ មិនអនុវត្តចំពោះការផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និងអនាម័យនៅតំបន់ជនបទនោះទេ លើកលែងការផ្គត់ផ្គង់ទឹកតាមបំពង់ទុយោដែលដំណើរការដោយប្រតិបត្តិករឯកជន ។
អនុក្រឹត្យ ស្តីពីការគ្រប់គ្រងការបំពុលទឹក (គណៈរដ្ឋមន្ត្រី ឆ្នាំ១៩៩៩ខ)	◆ គ្រួសារប្រជាពលរដ្ឋ មិនចាំបាច់សុំការអនុញ្ញាតនោះទ ◆ តែត្រូវឲ្យអាហារដ្ឋាន និងអាជីវកម្មខ្នាតតូចសុំការអនុញ្ញាត
អនុក្រឹត្យ ស្តីពីការគ្រប់គ្រងកាកសំណល់រឹង (គណៈរដ្ឋមន្ត្រី ឆ្នាំ១៩៩៩ក)	◆ ពាក់ព័ន្ធតិចតួចជាមួយនឹងយុទ្ធសាស្រ្តវិស័យផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និងអនាម័យជនបទ
ច្បាប់ ស្តីពីកិច្ចការពារបរិស្ថាន និងការគ្រប់គ្រងធនធានធម្មជាតិ(រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ឆ្នាំ ១៩៩៦)	◆ តម្រូវឲ្យមានការវាយតម្លៃផលប៉ះពាល់បរិស្ថានសម្រាប់គម្រោងនានា
ច្បាប់ ស្តីពីការគ្រប់គ្រងធនធានទឹក នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា (រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ឆ្នាំ២០០៧)	◆ តម្រូវឲ្យមានការគ្រប់គ្រងរួមគ្នា និងការបែងចែកការទទួលខុសត្រូវ សម្រាប់អ្នកប្រើប្រាស់ផ្សេងៗគ្នា
អនុក្រឹត្យ ស្តីពីកំណត់ទិវាជាតិលើកកម្ពស់អនាម័យជនបទ (១៣ វិច្ឆិកា)	◆ ជាផ្នែកមួយក្នុងការស្វែងរកការគាំទ្រលើផ្នែកអនាម័យ
ច្បាប់អង្គការ (Organizational Legislation)	

ច្បាប់	ភាពពាក់ព័ន្ធនឹងយុទ្ធសាស្ត្រនេះ
ច្បាប់ ស្តីពីការគ្រប់គ្រងរដ្ឋបាលរាជធានី ខេត្ត ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ (រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ឆ្នាំ២០០៨ ខ)	◆ ផ្តល់ជាបរិបទទូទៅនៃរដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិ ដែលយុទ្ធសាស្ត្រនេះ គួរអនុលោមតាម ◆ មុខងារជាក់លាក់សម្រាប់ក្រុមប្រឹក្សាក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ និង គណៈកម្មការបច្ចេកទេស ◆ បញ្ជាក់ខ្លះៗនូវទំនាក់ទំនងរវាងក្រុមប្រឹក្សា និងក្រសួងពាក់ព័ន្ធ ◆ ភាពពាក់ព័ន្ធនឹងអន្តរកាលនៃរចនាសម្ព័ន្ធបច្ចុប្បន្ន និងរចនាសម្ព័ន្ធនាពេលអនាគតប្រព័ន្ធតាមដានត្រួតពិនិត្យ គួររួមបញ្ចូលការទទួលខុសត្រូវរបស់ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ-សង្កាត់ និងក្រុមប្រឹក្សាក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ ◆ យុទ្ធសាស្ត្រនេះត្រូវមានការ ពិនិត្យឡើងវិញដោយគណៈកម្មាធិការជាតិសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍន៍តាមបែបប្រជាធិបតេយ្យនៅថ្នាក់ក្រោមជាតិ (គជអប) ◆ រាល់សំណើលើការទទួលខុសត្រូវផ្សេងៗ ចាំបាច់ត្រូវអនុលោមតាមច្បាប់អង្គការ
ច្បាប់ស្តីពីការគ្រប់គ្រងរដ្ឋបាលឃុំសង្កាត់ (រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ឆ្នាំ២០០១)	◆ ក្រុមប្រឹក្សាឃុំសង្កាត់អាចប្រើបុគ្គលិកបច្ចេកទេសរបស់ខ្លួន ◆ ក្រុមប្រឹក្សាឃុំសង្កាត់មានសិទ្ធិអំណាចគ្រប់គ្រងសេវាផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និងអនាម័យ ◆ ក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ និងក្រសួងពាក់ព័ន្ធអាចធ្វើប្រតិភូកម្មមុខងារ និងការទទួលខុសត្រូវឲ្យទៅក្រុមប្រឹក្សាឃុំសង្កាត់ ◆ មូលនិធិផ្តល់ដោយក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ និងក្រសួងពាក់ព័ន្ធ អាចឲ្យទៅក្រុមប្រឹក្សាឃុំសង្កាត់ ◆ ជំនួយឥតសំណងពីម្ចាស់ជំនួយអាចផ្តល់ឲ្យទៅក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់

ច្បាប់	ភាពពាក់ព័ន្ធនឹងយុទ្ធសាស្ត្រនេះ
ប្រកាសស្ដីពីការរៀបចំឡើងវិញនូវរចនាសម្ព័ន្ធ តួនាទី និងការទទួលខុសត្រូវរបស់គណៈកម្មាធិការអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ ខេត្ត ក្រុង និងគណៈកម្មាធិការប្រតិបត្តិ (គណៈកម្មាធិការជាតិសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍន៍តាមបែបប្រជាធិបតេយ្យនៅថ្នាក់ក្រោមជាតិ (គ.ជ.អ.ប) ឆ្នាំ២០០៨)	◆ ផ្ទេរតួនាទី និងការទទួលខុសត្រូវរបស់គណៈកម្មា-ធិការអភិវឌ្ឍន៍ជនបទខេត្ត ឲ្យទៅគណៈកម្មាធិការជាតិសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍន៍តាមបែបប្រជាធិបតេយ្យនៅថ្នាក់ក្រោមជាតិ ◆ ដាក់បញ្ចូលអង្គភាពគាំទ្របច្ចេកទេសនៅក្នុងរចនាសម្ព័ន្ធថ្មី
ច្បាប់សង្គមកិច្ច	
ច្បាប់ ស្ដីពីកិច្ចការពារ និងការលើកកម្ពស់សិទ្ធិជនពិការ (រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ឆ្នាំ២០០៩)	◆ ធានាឲ្យមានការចូលរួមពីជនពិការ ក្នុងការកំណត់ការផ្ដល់សេវា ◆ សំណង់ទឹកស្អាត និងអនាម័យដែលជនពិការគ្រប់ប្រភេទអាចប្រើបាន
ច្បាប់ស្ដីពីវិស័យឯកជន	
សេចក្ដីព្រៀងច្បាប់សម្បទាន (ECA, 2004a)	◆ គ្របដណ្ដប់លើកិច្ចសន្យាសម្រាប់ការគ្រប់គ្រងសេវា ◆ លក្ខខណ្ឌតម្រូវសម្រាប់ការសម្របសម្រួល និងសេវារដ្ឋបាល តាមរយៈក្រុមប្រឹក្សាអភិវឌ្ឍន៍កម្ពុជា អាចមិនមានលក្ខណៈសមស្របសម្រាប់កិច្ចសន្យាផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និងអនាម័យជនបទនៅថ្នាក់ស្រុកនោះទេ

វិមជ្ឈការ និងវិសហមជ្ឈការ

រាជរដ្ឋាភិបាលបានប្ដេជ្ញាចិត្តចំពោះដំណើរនៃការកែទម្រង់អភិបាលកិច្ច ។ យោងតាមក្របខ័ណ្ឌយុទ្ធសាស្ត្រសម្រាប់ការកែទម្រង់ តាមបែបប្រជាធិប្បតេយ្យថ្នាក់ក្រោមជាតិដែលជាគោលនយោបាយវិមជ្ឈការ និងវិសហមជ្ឈការ គឺមានគោលបំណងដើម្បីបង្កើតជាប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងរដ្ឋបាលឯកភាពនៅថ្នាក់រាជធានី ខេត្ត ស្រុក ខណ្ឌ និងឃុំ សង្កាត់[9]។ ច្បាប់ស្ដីពីការគ្រប់គ្រងរដ្ឋបាលឃុំ-សង្កាត់ (ឆ្នាំ២០០១) និងច្បាប់ស្ដីពីការគ្រប់គ្រងរដ្ឋបាលរាជធានី ខេត្ត ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ (ឆ្នាំ២០០៨)[10]គឺជាសមាសភាគសំខាន់ៗនៃកំណែទម្រង់នេះ។ កាលពីខែឧសភា ឆ្នាំ២០១០ កិច្ចប្រជុំពេញអង្គគណៈរដ្ឋមន្ត្រី បានអនុម័តយល់ព្រមលើកម្មវិធីជាតិសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍន៍តាមបែបប្រជាធិបតេយ្យនៅ

[9] រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ឆ្នាំ២០០៥

[10] ព្រះរាជក្រមលេខ នស/រកម/០៣០១/០៥ និងព្រះរាជក្រមលេខ នស/រកម/០៥០៨/០១ តាមលំដាប់

ថ្នាក់ក្រោមជាតិ ដែលបានចែងថា "របៀបវារៈរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា សម្រាប់រយៈពេល១០ឆ្នាំខាងមុខទៀតក្នុងដំណើរការកំណែទម្រង់អភិបាលកិច្ចឱ្យបានទូលំទូលាយ និងស៊ីជម្រៅ ដែលនឹងជះឥទ្ធិពលដល់ស្ថាប័នជាតិផ្សេងទៀតផងដែរ"[11]។

យុទ្ធសាស្ត្រ និងផែនការពាក់ព័ន្ធផ្សេងៗ

យុទ្ធសាស្ត្រនានាដែលពាក់ព័ន្ធដោយផ្ទាល់នឹងវិស័យផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និងអនាម័យជនបទមានដូចតទៅ ៖

- ការបំពុលទឹកក្រោមដីដោយសារធាតុអាសេនិកនៅកម្ពុជា ៖ បច្ចុប្បន្នកម្មផែនការសកម្មភាពយុទ្ធសាស្ត្រអាសេនិក៥ឆ្នាំ (២០១០-២០១៥)[12]
- យុទ្ធសាស្ត្រហិរញ្ញប្បទានវិស័យផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និងអនាម័យនៅកម្ពុជា[13]

យុទ្ធសាស្ត្រ និងផែនការរបស់វិស័យនានាដែលពាក់ព័ន្ធ រួមមាន ៖

- យុទ្ធសាស្ត្រសម្រាប់កសិកម្ម និងទឹក ឆ្នាំ ២០០៦-២០១០[14]
- ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍វិស័យទឹក ឆ្នាំ ២០០៦-២០១០[15]
- ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រសុខាភិបាល ឆ្នាំ២០០៨-២០១៥[16]
- ផែនការសកម្មភាពជាតិ សម្រាប់ជនពិការ រួមទាំងជនរស់រានពីមីនបង្កប់ក្នុងដី-សំណល់គ្រាប់មិនទាន់ផ្ទុះ ឆ្នាំ ២០០៩-២០១០[17]
- គោលនយោបាយសាលារៀនដែលល្អសម្រាប់កុមារ (២០០៧)[18]
- គោលនយោបាយជាតិ ស្តីពីការថែរក្សា និងការអភិវឌ្ឍនៅវ័យកុមារភាព (២០១០)[19]
- នារីរតនៈ III ៖ ផែនការយុទ្ធសាស្ត្ររយៈពេល ៥ឆ្នាំ ឆ្នាំ ២០០៩-២០១៣[20]
- យុទ្ធសាស្ត្រជាតិស្តីពីកិច្ចការពារសង្គមសម្រាប់ជនក្រីក្រ និងជនងាយរងគ្រោះ (សេចក្តីព្រាង)[21]

---

[11] រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ឆ្នាំ២០១០
[12] អនុគណៈកម្មការអន្តរក្រសួងសម្រាប់ត្រួតពិនិត្យសារធាតុអាសេនិក ឆ្នាំ២០១០
[13] (COWI, 2010)
[14] (ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ & ក្រសួងធនធានទឹក និងឧតុនិយម ឆ្នាំ២០០៧ ៖ ក្រុមការងារបច្ចេកទេសកសិកម្ម និងទឹក ឆ្នាំ២០០៧)
[15] (ក្រសួងធនធានទឹក និងឧតុនិយម ឆ្នាំ២០០៥)
[16] (ក្រសួងសុខាភិបាល ឆ្នាំ២០០៨)
[17] (ក្រសួងសង្គមកិច្ច អតីតយុទ្ធជន និងយុវនីតិសម្បទា ឆ្នាំ២០០៩)
[18] (ក្រសួងអប់រំយុវជន និងកីឡា ឆ្នាំ២០០៧)
[19] (ក្រសួងអប់រំយុវជន និងកីឡា ឆ្នាំ២០១០)
[20] (ក្រសួងកិច្ចការនារី ឆ្នាំ២០០៩)
[21] (ក្រុមប្រឹក្សាកសិកម្ម និងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ ២០១០)

- ក្របខ័ណ្ឌយុទ្ធសាស្ត្រសម្រាប់កំណែទម្រង់វិមជ្ឈការ និងវិសហមជ្ឈការ[22]
- ផែនការអភិវឌ្ឍន៍រយៈពេលបីឆ្នាំផែនការជាតិសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍន៍តាមបែបប្រជាធិបតេយ្យនៅថ្នាក់ក្រោមជាតិ NP-SNDD (២០១១-២០១៣)
- ផែនការកសាងសមត្ថភាពគណៈកម្មការជាតិអភិវឌ្ឍន៍តាមបែបប្រជាធិបតេយ្យនៅថ្នាក់ក្រោមជាតិ (គជអប)សម្រាប់ឆ្នាំ២០១០[23]
- ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រសកម្មភាពជាតិសម្រាប់ការកាត់បន្ថយហានិភ័យគ្រោះមហន្តរាយឆ្នាំ២០០៨-២០១៣[24]
- កម្មវិធីជាតិនៃសកម្មភាពសម្របតាមការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ[25]

តួនាទី និងការទទួលខុសត្រូវ

តួនាទី និងការទទួលខុសត្រូវលើវិស័យផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និងអនាម័យ មានកំណត់នៅតាមក្រសួងពាក់ព័ន្ធនានា រួមមាន ៖

- ក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ ទទួលខុសត្រូវលើវិស័យផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និងអនាម័យជនបទ
- ក្រសួងធនធានទឹក និងឧតុនិយម ទទួលខុសត្រូវរួមលើការធ្វើផែនការ និងគ្រប់គ្រងធនធានទឹក
- ក្រសួងឧស្សាហកម្ម រ៉ែ និងថាមពល ទទួលខុសត្រូវលើការផ្គត់ផ្គង់ទឹកតាមទីប្រជុំជនរាជធានី និងក្រុងលើបទបញ្ញត្តិនៃប្រព័ន្ធផ្គត់ផ្គង់ទឹកតាមទុយោដោយវិស័យឯកជន ការកំណត់បទដ្ឋានគុណភាពទឹកបរិភោគ គុណភាពទឹកផ្គត់ផ្គង់តាមទុយោ
- ក្រសួងឧស្សាហកម្ម រ៉ែ និងថាមពល ទទួលខុសត្រូវលើគុណភាពទឹកតាមទុយោដែលផ្គត់ផ្គង់តាមទីសាធារណៈ
- ក្រសួងផែនការទទួលខុសត្រូវលើការតាមដានត្រួតពិនិត្យការអនុវត្តគោលដៅអភិវឌ្ឍន៍សហសវត្សរ៍កម្ពុជា

រចនាសម្ព័ន្ធរបស់ក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ មានបង្ហាញនៅក្នុងរូបភាពទី៥ ។ នាយកដ្ឋានសំខាន់ៗដែលទទួលខុសត្រូវនៅថ្នាក់ជាតិ រួមមាននាយកដ្ឋានផ្គត់ផ្គង់ទឹកជនបទ និងនាយកដ្ឋានថែទាំសុខភាពជនបទ ដែលនាយកដ្ឋានទាំងពីរនេះ ស្ថិតនៅក្រោមអគ្គនាយកដ្ឋានបច្ចេកទេស។ នៅថ្នាក់ក្រោមជាតិ មន្ទីរអភិវឌ្ឍន៍ជនបទរាជធានី ខេត្ត មានការិយាល័យអភិវឌ្ឍន៍ជនបទស្រុក តែទោះបីយ៉ាងណាក៏ដោយ នៅមិនទាន់មានធនធានគ្រប់គ្រាន់ ដើម្បីដំណើរការការិយាល័យទាំងអស់នៅឡើយទេ មកទល់បច្ចុប្បន្ននេះ ។

[22] (រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ឆ្នាំ២០០៥)
[23] (គណៈកម្មការជាតិនៃលេខាធិការដ្ឋានអភិវឌ្ឍន៍ប្រជាធិបតេយ្យនៅថ្នាក់ក្រោមជាតិ ឆ្នាំ២០១០)
[24] (គណៈកម្មការគ្រប់គ្រងគ្រោះមហន្តរាយជាតិ និងក្រសួងផែនការ ឆ្នាំ២០០៨)
[25] (ក្រសួងបរិស្ថាន ឆ្នាំ២០០៦)

រូបភាពទី៩ ៖ រចនាសម្ព័ន្ធរបស់ក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ[26]

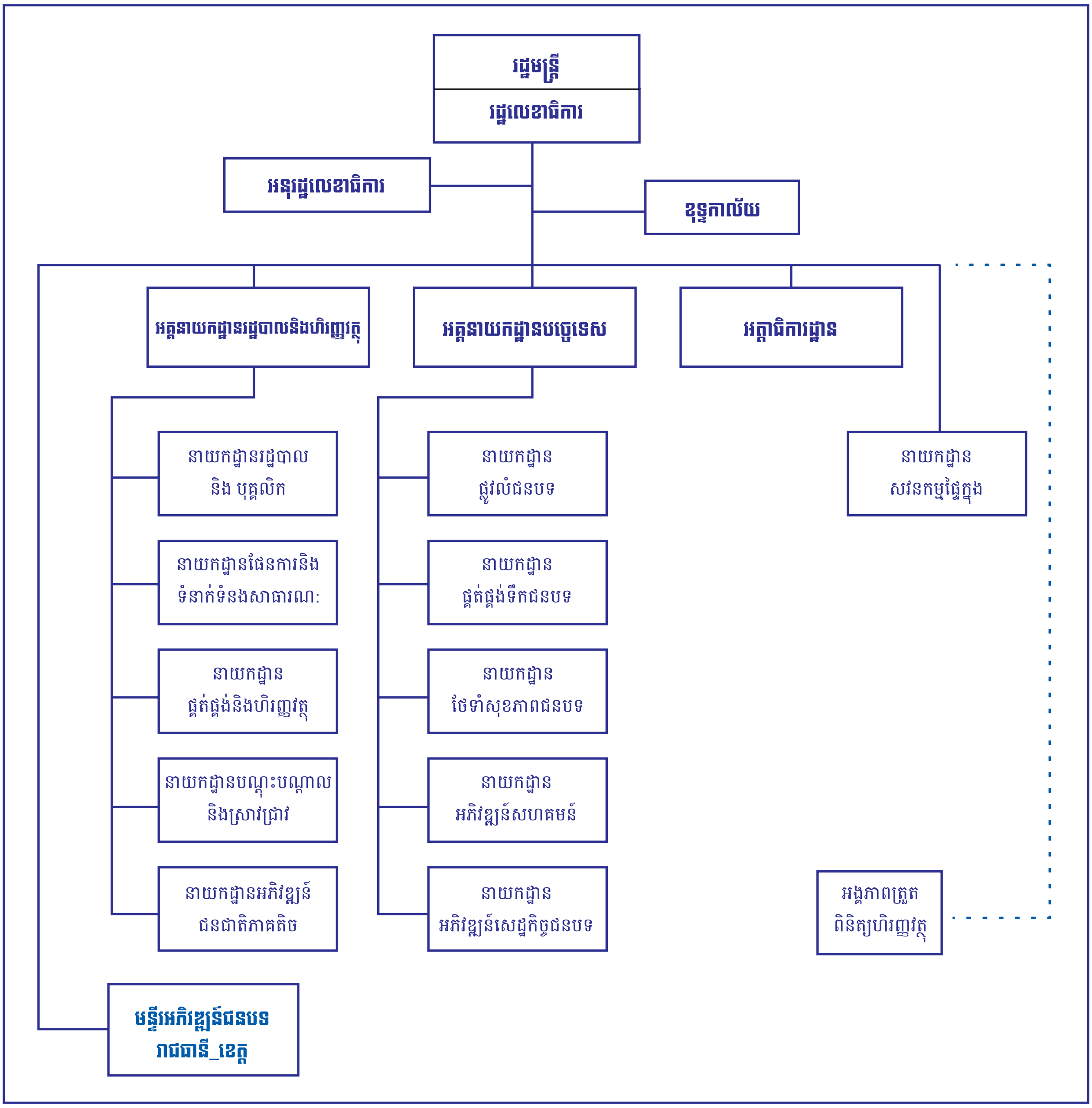

[26] (ក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ)

ការសម្របសម្រួល

ក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ ជាស្ថាប័នទទួលខុសត្រូវសម្រាប់វិស័យផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និងអនាម័យជនបទនៅប្រទេសកម្ពុជា ដោយមានការទទួលខុសត្រូវជាក់លាក់លើការដឹកនាំ និងសម្របសម្រួល ។ មានយន្តការពីរសំខាន់ សម្រាប់ការសម្របសម្រួលវិស័យនេះ ។ ក្រុមការងារបច្ចេកទេសវិស័យផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និងអនាម័យជនបទ ដែលមានឯកឧត្តមរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទជាប្រធាន នាំឱ្យមានការរួមសហការគ្នា នៅថ្នាក់កំពូលរវាង "រាជរដ្ឋាភិបាល និងដៃគូអភិវឌ្ឍ និងធានាឱ្យបាននូវការសម្របសម្រួលមួយកាន់តែមានប្រសិទ្ធភាព និងឆ្លើយតបទៅលើបញ្ហាផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និងអនាម័យជនបទ និងការលើកកម្ពស់អនាម័យផ្ទាល់ខ្លួន[27]" ហើយតួនាទីនេះរាប់បញ្ចូលទាំងការសម្របសម្រួលយុទ្ធសាស្ត្រនេះផងដែរ ។ ក្រុមការងារសម្របសម្រួលវិស័យផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និងអនាម័យជនបទ ដែលដឹកនាំដោយក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ ជាអ្នករៀបចំឱ្យមានកិច្ចប្រជុំប្រចាំខែរវាងស្ថាប័ន និងដៃគូពាក់ព័ន្ធ ដើម្បីផ្លាស់ប្តូរព័ត៌មានឱ្យគ្នាទៅវិញទៅមក ។

ការគ្រប់ដណ្តប់ និងចំណុចគោលដៅ

ផ្អែកតាមទិន្នន័យជំរឿនទូទៅនូវប្រជារាស្ត្រកម្ពុជាឆ្នាំ២០០៨ ប្រជាពលរដ្ឋជនបទទទួលបានការផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និងអនាម័យដែលមានការកែលម្អ រួមជាមួយនឹងគោលដៅអភិវឌ្ឍន៍សហសវត្សរ៍កម្ពុជា និងចំណុចគោលដៅរបស់ទស្សនវិស័យនេះ មានបង្ហាញនៅក្នុងតារាងទី៤ ។

តារាងទី៤ ៖ ការទទួលបានសេវាផ្គត់ផ្គង់ទឹក និងអនាម័យដែលមានការកែលម្អ

	ឆ្នាំ២០០៨	គោលដៅអភិវឌ្ឍន៍សហសវត្សរ៍កម្ពុជា ឆ្នាំ ២០១៥	ទស្សនវិស័យ ឆ្នាំ ២០២៥
សេវាផ្គត់ផ្គង់ទឹក ដែលមានការកែលម្អ	៤០.៥%	៥០%	១០០%
បង្គន់អនាម័យ ដែលមានការកែលម្អ	២៣,២%	៣០%	១០០%

[27] (ក្រុមការងារបច្ចេកទេសខាងវិស័យផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និងអនាម័យជនបទ ឆ្នាំ២០០៧)

តារាងទី៥[28] បង្ហាញពីចំនួនប្រជាជន និងចំនួនគ្រួសារនៃការគ្របដណ្តប់បច្ចុប្បន្ន និងចំណុចគោលដៅនៃការគ្របដណ្តប់ ជាមួយនឹងកំណើនដែលត្រូវការ ដើម្បីសម្រេចគោលដៅនោះ ។

តារាងទី៥ ៖ គោលដៅ និងតម្រូវការនៃកំណើន

	ឆ្នាំ២០០៨	**គោលដៅអភិវឌ្ឍន៍សហសវត្សរ៍កម្ពុជា ឆ្នាំ២០១៥**	**ទស្សនវិស័យ ឆ្នាំ២០២៥**
ចំនួនប្រជាពលរដ្ឋនៅតាមជនបទ (យោងតាមជំរឿនទូទៅនូវប្រជារាស្ត្រកម្ពុជាឆ្នាំ២០០៨)	១០.៧៨១.៦៥៥	១២.០០២.០០០	១៣.៩៨៣.០០០
ចំនួនគ្រួសារ នៅតាមជនបទ	២.៣៤៣.៨៣៨	២.៤០០.៣០០	២.៧៩៧.០០០
អត្រាកំណើនចំនួនប្រជាជន	១.៥៤%		
សេវាផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត			
ចំនួនប្រជាជន ដែលទទួលបានសេវាទឹកស្អាត ៤០.៥% (២០០៨)	៤.៣៦៧.៥០០		
ចំនួនប្រជាជន ដែលមិនបានទទួលសេវាទឹកស្អាត (២០០៨)	៦.៤១៦.៥០០		
គោលដៅគ្របដណ្តប់របស់គោលដៅអភិវឌ្ឍន៍សហសវត្សរ៍កម្ពុជា			
ចំនួនប្រជាជនដែលទទួលបានសេវាទឹកស្អាត ៥០%		៦.០០១.០០០	
ចំនួនប្រជាជន ដែលមិនទទួលបានសេវាទឹកស្អាត		៦.១៥១.០០០	
ចំនួនប្រជាជនដែលនឹងបង្កើនឡើងដើម្បីទទួលបានសេវាទឹកស្អាតឲ្យសម្រេចបានតាមគោលដៅ ២០១៥		១.៦៣៣.០០០	
គោលដៅគ្របដណ្តប់របស់ទស្សនវិស័យផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត			

[28] (វិទ្យាស្ថានជាតិស្ថិតិ ឆ្នាំ២០០៩)

ចំនួនប្រជាជន ដែលនឹងទទួលបានសេវាទឹកស្អាត ១០០%			១៤.៩៨៣.០០០
ចំនួនប្រជាជនដែលនឹងបង្កើនឡើងពីគោលដៅអភិវឌ្ឍន៍សហសវត្សរ៍ដើម្បីសម្រេចបានគោលដៅ ១០០%			៧.៩៨៣.០០០
បង្គន់អនាម័យ			
ចំនួនគ្រួសារមានបង្គន់អនាម័យប្រើប្រាស់២៣,២% (២០០៨)	៥០០.៤០០		
ចំនួនគ្រួសារមិនទាន់មានបង្គន់អនាម័យប្រើប្រាស់ (២០០៨)	២.០៥៧.០០០		
ចំណុចគោលដៅនៃការគ្របដណ្តប់តាមគោលដៅអភិវឌ្ឍន៍សហសវត្សរ៍កម្ពុជា			
ចំនួនគ្រួសារ មានបង្គន់អនាម័យប្រើប្រាស់ ៣០%		៧២០.០០០	
ចំនួនគ្រួសារ មិនទាន់មានបង្គន់អនាម័យប្រើប្រាស់		១.៦៨០.០០០	
ចំនួនប្រជាជន ដែលនឹងបង្កើនឡើងដើម្បីទទួលបានបង្គន់អនាម័យប្រើប្រាស់សម្រេចបានតាមគោលដៅ ២០១៥		២២០.០០០	
ចំណុចគោលដៅគ្របដណ្តប់តាមរបស់ទស្សនវិស័យអនាម័យ			
ចំនួនគ្រួសារ មានបង្គន់អនាម័យប្រើប្រាស់ ១០០%			២.៧៩៧.០០០
ចំនួនប្រជាជនដែលនឹងបង្កើនឡើងពីគោលដៅអភិវឌ្ឍន៍សហសវត្សរ៍ដើម្បីសម្រេចបានគោលដៅ ១០០%			២.០៧៧.០០០

ភាពក្រីក្រ និងវិស័យផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និងអនាម័យ

សេវាផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និងអនាម័យដែលបានកែលម្អ មានការពាក់ព័ន្ធផ្ទាល់ទៅនឹងចង្កោមអាទិភាពរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល ក្នុងការកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រ ដូចបានចែងក្នុងយុទ្ធសាស្ត្រចតុកោណ និងផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ជាតិ ។ ជាពិសេស យុទ្ធសាស្ត្រទាំងអស់របស់វិស័យដែលពាក់ព័ន្ធនេះ បន្តការយកចិត្តទុកដាក់ចំពោះផលប៉ះពាល់ជាវិជ្ជមានលើភាពក្រីក្រ ដើម្បីសម្រេចបានគោលបំណងនៃការកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រ ។ ការវិនិយោគទុន និងការយកចិត្តទុកដាក់លើចំណុចគោលដៅ គួរតែត្រូវបានផ្តោតទៅរកប្រជាពលរដ្ឋ និងតំបន់ដែលមិនទាន់មានសេវាផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និងអនាម័យជនបទ ជាពិសេសផ្តោតទៅរកតំបន់ដែលមានអត្រាភាពក្រីក្រខ្ពស់[29]។

ទំនាក់ទំនងរវាងភាពក្រីក្រ និងការផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និងអនាម័យ មានបង្ហាញនៅក្នុងរូបភាពទី៦ ។

[29] (រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ឆ្នាំ២០០៦)

រូបភាពទី៥ ៖ ទំនាក់ទំនងរវាងភាពក្រីក្រ និងវិស័យផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និងអនាម័យ[30]

កង្វះទឹកស្អាត បង្គន់អនាម័យ និងអនាម័យផ្ទាល់ខ្លួន	⇨	ទិដ្ឋភាពនៃភាពក្រីក្រ	ផលប៉ះពាល់ជាគន្លឹះ
		សុខភាព	◆ ជំងឺផ្សេងៗដែលពាក់ព័ន្ធនឹងទឹកស្អាត និងអនាម័យ ◆ ក្រិនដោយសារកង្វះអាហារូបត្ថម្ភ ដែលបណ្តាលមកពីជំងឺរាករូស ◆ អាយុកាលជាមធ្យម ត្រូវបានកាត់បន្ថយ
		ការអប់រំ	◆ វត្តមានការសិក្សាក្នុងថ្នាក់របស់កុមារ (ជាពិសេសក្មេងស្រីត្រូវបានកាត់បន្ថយ ដោយសារតែសុខភាពទន់ខ្សោយ កង្វះអនាម័យទឹកស្អាត ឬភារកិច្ចត្រូវស្វែងរកទឹកយកមកប្រើប្រាស់
		យេនឌ័រនិងការចូលរួមក្នុងសង្គម	◆ ស្ត្រីទទួលបន្ទុកធ្ងន់ហួសហេតុពេកធ្វើឱ្យពួកគេមានឱកាសតិចតួចសម្រាប់ប្រកបការងារដែលទទួលបានកម្រៃ ◆ ជនពិការ ប្រឈមនឹងភាពលំបាក
		ប្រាក់ចំណូល និងចំណាយលើការប្រើប្រាស់	◆ ថវិកាដែលចំណាយលើការប្រើប្រាស់ទឹកមានកម្រិតខ្ពស់ ◆ សក្តានុពលរកប្រាក់ចំណូល ត្រូវបានកាត់បន្ថយដោយសារសុខភាពទន់ខ្សោយពេលវេលាចំណាយលើការរកទឹក ឬខ្វះឱកាសធ្វើអាជីវកម្មដែលត្រូវប្រើទឹកជាសំខាន់ ◆ ប្រឈមនឹងការចំណាយលើការប្រើប្រាស់ខ្ពស់ ដោយសារតែកត្តារដូវកាល និងកត្តាផ្សេងៗទៀត

ក្រៅពីគោលដៅរបស់គោលដៅអភិវឌ្ឍន៍សហសវត្សរ៍កម្ពុជាសម្រាប់ការផ្គត់ផ្គង់ទឹក និងអនាម័យដែលមានការកែលំអ ក៏នៅមានការចូលរួមចំណែកដោយផ្ទាល់ ទៅលើគោលដៅផ្សេងៗទៀតនៃគោលដៅអភិវឌ្ឍន៍សហសវត្សរ៍កម្ពុជាផងដែរ ដូចដែលបានបង្ហាញក្នុងប្រអប់ទី១ ។

[30] ដកស្រង់ចេញពី (Bosch, Hommann, Rubio, Sadoff, & Travers, 2002)

ប្រអប់ទី១ ៖ សារសំខាន់នៃគោលដៅអភិវឌ្ឍន៍សហស្សវត្សរ៍បរិស្ថាន សម្រាប់គោលដៅផ្សេងទៀតនៃគោលដៅអភិវឌ្ឍន៍សហស្សវត្សរ៍[31]

គោលដៅ	ការផ្សារភ្ជាប់ទៅនឹងបរិស្ថាន
១. លុបបំបាត់ភាពក្រីក្រ និងភាពអត់ឃ្លានខ្លាំង	ជីវភាពរស់នៅ និងសន្តិសុខស្បៀងរបស់ប្រជាពលរដ្ឋក្រីក្រជារឿយៗ ពឹងផ្អែកទៅលើសេវាកម្ម និងផលិតផលនៃប្រព័ន្ធអេកូឡូស៊ី។ ប្រជាពលរដ្ឋក្រីក្រ មិនមានសិទ្ធិគ្រប់គ្រាន់ចំពោះធនធានបរិស្ថាន និងកង្វះលទ្ធភាពទីផ្សារ ខ្វះការសម្រេចចិត្ត និងព័ត៌មានបរិស្ថាននៅមានកម្រិតសម្រាប់ការយល់ដឹងរបស់ពួកគេដើម្បីការពារបរិស្ថាន និងធ្វើឲ្យប្រសើរឡើងនូវជីវភាព និងសុខុមាលភាពរបស់ពួកគេ ។
២. សម្រេចបានការសិក្សាអប់រំកម្រិតបឋមជាកល	ការស្វែងរកទឹកយកមកប្រើប្រាស់ និងការរកអុស បានកាត់បន្ថយពេលវេលារបស់ពួកគេទៅសាលារៀន ។ បន្ថែមពីនេះ កង្វះសេវាទឹកស្អាត និងអនាម័យនៅតាមតំបន់ជនបទជាឧបសគ្គមួយដែលគ្រូមានសមត្ថភាព មិនចង់ផ្លាស់ទៅបង្រៀននៅតាមភូមិក្រីក្រដាច់ស្រយាលទាំងនោះ ។
៣. លើកកម្ពស់សមធម៌យេនឌ័រ និងផ្តល់អំណាចដល់ស្ត្រី	ស្ត្រី និងក្មេងស្រី ទទួលបន្ទុកយ៉ាងធ្ងន់ធ្ងរក្នុងការស្វែងរកទឹកយកមកប្រើប្រាស់ និងរកអុសដុត ដែលសកម្មភាពនេះបានកាត់បន្ថយពេលវេលា និងឱកាសរបស់ពួកគេសម្រាប់ការសិក្សាអប់រំ អក្ខរភាព និងសកម្មភាពរកប្រាក់ចំណូលផ្សេងៗទៀត ។ ជាទូទៅ ស្ត្រីមានសិទ្ធិមិនស្មើគ្នា និងមានលទ្ធភាពគ្រប់គ្រងដីធ្លី និងធនធានធម្មជាតិផ្សេងៗទៀតមិនច្បាស់លាស់ ដែលធ្វើឲ្យពួកគេខ្វះឱកាស និងសមត្ថភាពក្នុងការទទួលបានផលផ្សេងៗ
៤. កាត់បន្ថយអត្រាមរណៈភាពរបស់កុមារ	ជំងឺ (ដូចជាជំងឺរាក) ដោយសារទឹកមិនស្អាត និងកង្វះអនាម័យព្រមទាំងការរលាកផ្លូវដង្ហើមដែលទាក់ទិននឹងការបំពុលនានាគឺជាពពួកជំងឺឈានមុខគេក្នុងការសម្លាប់កុមារក្រោមអាយុ ៥ ឆ្នាំ ។ កង្វះអុសសម្រាប់ដាំទឹកបរិភោគ បានរួមចំណែកបង្កឱ្យមានជំងឺឆ្លងតាមទឹក ដែលជាប្រភេទជំងឺដែលយើងអាចទប់ស្កាត់បាន ។

[31] (កម្មវិធីអភិវឌ្ឍន៍របស់អង្គការសហប្រជាជាតិ ឆ្នាំ២០០៣)

៥. ការលើកកម្ពស់សុខភាពមាតា	ការដងទឹក រែកទឹក និងទូលអុសធ្ងន់ៗ បានប៉ះពាល់ដល់សុខភាពស្ត្រី និង អាចធ្វើឱ្យពួកគេមានសុខភាពមិនល្អ និងបង្កផលវិបាកកាន់តែធ្ងន់នៅក្នុងអំឡុងពេលមានផ្ទៃពោះ ។ អនាម័យ មិនសមស្រប ធ្វើឱ្យអន្តរាយដល់ការថែទាំសុខភាព ជាពិសេសនៅតាមតំបន់ជនបទ ។
៦. ការប្រយុទ្ធនឹងជំងឺសំខាន់ៗ (Major diseases)	២០%នៃជំងឺដែលកើតមាននៅក្នុងប្រទេសកំពុងអភិវឌ្ឍន៍ បណ្តាលមកពីកត្តាហានិភ័យបរិស្ថាន (ដូចជាជំងឺគ្រុនចាញ់ និងប៉ារ៉ាសិត) ។ វិធានការទប់ស្កាត់ដើម្បីកាត់បន្ថយជំងឺសំខាន់ៗទាំងនេះ មានសារសំខាន់ដូចគ្នាទៅនឹងការព្យាបាលដែរតែមានការចំណាយថវិកាអស់តិចជាងការបាល។

៧. សេចក្តីសង្ខេបគោលដៅយុទ្ធសាស្ត្រ និងសមាសភាគ

សមាសភាគបន្ទាប់បន្សំ	លទ្ធផល	សកម្មភាព	ការទទួលខុសត្រូវ
គោលដៅយុទ្ធសាស្ត្រទី ១ ៖ ការទទួលបានសេវាកម្មផ្គត់ផ្គង់ទឹកដែលមានការកែលម្អ ប្រកបដោយនិរន្តរភាព			
សមាសភាគ ១.១៖ ការទទួលបានសេវាកម្មផ្គត់ផ្គង់ទឹក			
១.១.១. ការផ្តល់ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធថ្មី	សហគមន៍ និងស្ថាប័ននានាតាមជនបទ ទទួលបានសេវាផ្គត់ផ្គង់ទឹកតាម រយៈការផ្តល់ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធថ្មី	◆ រៀបចំបញ្ជីសារពើភ័ណ្ឌនៃសេវាផ្គត់ផ្គង់ទឹក និងភាពខ្វះ ចន្លោះផ្សេងៗនៅថ្នាក់ស្រុក ហើយចងក្រងព័ត៌មានទាំងនេះនៅ ថ្នាក់ខេត្ត និងថ្នាក់ជាតិ ។ ◆ គ្រប់គ្រងការប្រើប្រាស់ប្រភពទឹកតាមផ្ទះឲ្យបានត្រឹមត្រូវ ដោយយោងទៅតាមគោលការណ៍ គ្រប់គ្រង ធនធានទឹកចម្រុះ ។ ◆ កំណត់ការគាំទ្រដែលផ្តល់ដោយដោយរដ្ឋាភិបាល ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ រួមទាំងអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល។ ◆ ជំរុញឱ្យមានដំណើរការដាក់ពាក្យស្នើសុំ ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធថ្មីសម្រាប់សេវាផ្គត់ផ្គង់ទឹក។ ◆ ការរៀបចំសហគមន៍សម្រាប់គ្រប់គ្រងការសាងសង់ ប្រតិបត្តិការ និងថែទាំសេវាកម្មផ្គត់ផ្គង់ទឹក។ការផ្តល់ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធថ្មី ◆ ការត្រួតពិនិត្យគុណភាពសំណង់ថ្មី ការផ្តល់មូលនិធិលើថ្លៃទុនដើម (Capital Cost) នៃហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធថ្មី	◆ មន្ទីរអភិវឌ្ឍន៍ជនបទខេត្ត/ការិយាល័យអភិវឌ្ឍន៍ជនបទស្រុក ក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ ◆ ក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ និងក្រសួងធនធានទឹក និងឧតុនិយម ◆ មន្ទីរអភិវឌ្ឍន៍ជនបទខេត្ត និងការិយាល័យអភិវឌ្ឍន៍ជនបទស្រុក ◆ មន្ទីរអភិវឌ្ឍន៍ជនបទខេត្ត និងការិយាល័យអភិវឌ្ឍន៍ជនបទស្រុក ◆ ការិយាល័យអភិវឌ្ឍន៍ជនបទស្រុក អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល ◆ វិស័យឯកជន ដែលទទួលភារកិច្ចពីការិយាល័យអភិវឌ្ឍន៍ជនបទស្រុក ◆ មន្ទីរអភិវឌ្ឍន៍ជនបទខេត្ត និងការិយាល័យអភិវឌ្ឍន៍ជនបទស្រុក ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ ក្នុងភាពជាដៃគូជាមួយនឹងក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ និងដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ ព្រមទាំងសហគមន៍

១.១.៣ បច្ចេកវិទ្យាផ្គត់ផ្គង់ទឹក			
១.១.៤ ការអភិវឌ្ឍបច្ចេកវិទ្យា និងសេវាកម្មសមស្រប	ជម្រើសបច្ចេកវិទ្យា ដែលមានតម្លៃសមស្រប សម្រាប់ការ ផ្គត់ផ្គង់ទឹកនៅតំបន់រាំងស្ងួត តំបន់ទទួលរងផលប៉ះពាល់ដោយសារធាតុអាសេនិក និងសម្រាប់សេចក្ដីត្រូវការសង្គមផ្សេងៗ ដែលអាចរកបាន	◆ ធ្វើការសិក្សាស្រាវជ្រាវ អភិវឌ្ឍ និងសាកល្បងលើបច្ចេកវិទ្យាផ្គត់ផ្គង់ទឹកនៅតំបន់រាំងស្ងួត និងតំបន់ទទួលរងផលប៉ះពាល់ដោយសារធាតុអាសេនិក ស្របទៅតាមនីតិវិធីស្រាវជ្រាវ និងអភិវឌ្ឍនៅក្នុងសមាសភាគទី៤.៦ ។ ការសិក្សាស្រាវជ្រាវនេះ នឹងរួមបញ្ចូលទាំងការត្រួតពិនិត្យឡើងវិញ នូវភាពសមស្របនៃបច្ចេកវិទ្យាសម្រាប់ស្ត្រីដែលជាអ្នកប្រើប្រាស់ និងបច្ចេកវិទ្យានានា ដែលកំពុងប្រើប្រាស់តាមបណ្ដាប្រទេសនានា ។ ◆ ធ្វើការសិក្សាស្រាវជ្រាវ អភិវឌ្ឍ និងសាកល្បង បច្ចេកទេសផ្គត់ផ្គង់ទឹក សម្រាប់បម្រើសេចក្ដីត្រូវការពិសេសរបស់សង្គម រួមមានអ្នកប្រើប្រាស់ជាជនពិការ និងស្ត្រី -កុមារ ស្របទៅតាមនីតិវិធីស្រាវជ្រាវនិងអភិវឌ្ឍនៅក្នុងសមាសភាគទី៤.៦។ ◆ អនុវត្តការសិក្សាស្រាវជ្រាវ អភិវឌ្ឍន៍ និងពិសោធន៍ សាកល្បង។	◆ ក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ ◆ ក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ ◆ សាកលវិទ្យាល័យ ដែលមានលក្ខណៈសម្បត្តិគ្រប់គ្រាន់ អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល និង/ឬ ស្ថាប័នឯកជន

១.១.៥ ការចែករំលែកហានិភ័យក្នុងការផ្តល់សេវាកម្ម	វិស័យឯកជនដែលនឹងត្រូវដំណើរការផ្តល់សេវាកម្មនៅតំបន់ដែលមានការលំបាក និងតំបន់;ដាច់ស្រយាល	◆ បង្កើតប្រព័ន្ធច្បាស់លាស់មួយសម្រាប់បន្ថែមតម្លៃនៃការធ្វើការនៅតំបន់ដាច់ស្រយាល និងសម្រាប់រួមចំណែកក្នុងការខូចខាត ដែលនឹងអាចកើតមានឡើង ដើម្បីជាការលើកទឹកចិត្តដល់វិស័យឯកជន ឱ្យធ្វើការនៅតំបន់ដាច់ស្រយាល។ ប្រព័ន្ធនេះនឹងជួយក្នុងការចែករំលែកហានិភ័យទាំងឡាយជាមួយភាគីពាក់ព័ន្ធផ្សេងៗ។ ការផ្តល់លើកទឹកចិត្តដល់អ្នកវិនិយោគឯកជនទាំងនេះ គឺជាការសមស្របសម្រាប់ទូទាត់ជាមួយនឹង ហានិភ័យទាំងឡាយដែលពួកគេជួបប្រទះ។	◆ ក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ

សមាសភាគ ១.២៖ ការអនុវត្តតាមបទដ្ឋានគុណភាពទឹក

១.២.១.ផែនការសុវត្ថិភាពទឹក និងប្រព័ន្ធត្រួតពិនិត្យគុណភាពទឹក (**Water Supply Surveillance**)	ដំណើរការនីតិវិធីដើម្បីឲ្យការផ្គត់ផ្គង់ទឹកអនុលោមទៅតាមស្តង់ដាគុណភាពទឹក សម្រាប់ជនបទ	◆ ទទួលយកនូវទស្សនៈផែនការសុវត្ថិភាពទឹកសម្រាប់ប្រើប្រាស់នៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា និងរៀបចំគោលការណ៍ណែនាំ ស្តីពីផែនការសុវត្ថិភាពទឹកសម្រាប់ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ-សង្កាត់ រួមមានផែនការសុវត្ថិភាពទឹកទូទៅ ផ្អែកតាមឯកសារណែនាំ ស្តីពីផែនការសុវត្ថិភាពទឹក ដែលរៀបចំដោយអង្គការសុខភាពពិភពលោក។ ◆ បង្កើតប្រព័ន្ធត្រួតពិនិត្យគុណភាពទឹក (Water Supply Surveillance) សម្រាប់ខេត្ត ហើយការទទួលខុសត្រូវលើប្រតិបត្តិការត្រូវផ្ទេរទៅឱ្យក្រុមប្រឹក្សាស្រុក និងក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់។ ◆ ក្រុមប្រឹក្សា ឃុំសង្កាត់នីមួយៗនឹងបង្កើតផែនការសុវត្ថិភាពទឹកសម្រាប់តំបន់របស់ខ្លួន ដែលជាផ្នែកមួយ នៃប្រព័ន្ធតាមដានគុណភាពទឹក។ ◆ បង្កើតនីតិវិធីមួយសម្រាប់ធ្វើសេចក្តីសម្រេចចិត្ត និងសកម្មភាពមួយចំនួន ដើម្បីឆ្លើយតបទៅនឹងប្រភពទឹក ដែលមិនសមស្របតាមបទដ្ឋានស្តង់ដារួមទាំងការត្រួតពិនិត្យប្រភពទឹកផ្សេងៗ ។	◆ ក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ ◆ មន្ទីរអភិវឌ្ឍន៍ជនបទខេត្ត ◆ ការិយាល័យអភិវឌ្ឍន៍ជនបទស្រុក ◆ ក្រុម ប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ ◆ ក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ

១.២.២ ការការពារទឹកពីប្រភពទឹក រហូតដល់ការប្រើប្រាស់តាមផ្ទះ	ប្រជាពលរដ្ឋអនុវត្តការប្រើប្រាស់ទឹកប្រកបដោយ សុវត្ថិភាព ទាំងការទុកដាក់ទឹក ការប្រើប្រាស់ទឹកតាមផ្ទះ និងការបរិភោគ	◆ ផ្សព្វផ្សាយ និងត្រួតពិនិត្យវាយតម្លៃពីប្រសិទ្ធភាពនៃគោលការណ៍ណែនាំស្តីពីការលើកកម្ពស់អនាម័យផ្ទាល់ខ្លួន (Hygiene Promotion Guideline, 2010) ហើយកែលំអគោលការណ៍ណែនាំនេះ ប្រសិនបើមានការចាំបាច់	◆ ក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ
	ឧបករណ៍បន្សុទ្ធទឹកតាមផ្ទះ ដែលបានដាក់លក់នៅលើទីផ្សារ ឬដែលបានផ្តល់ឱ្យដោយស្ថាប័នអភិវឌ្ឍន៍នានា ត្រូវឆ្លើយតបទៅតាមបទដ្ឋានស្តង់ដា	◆ បញ្ចប់នីតិវិធីសម្រាប់វាយតម្លៃបច្ចេកវិទ្យាបន្សុទ្ធទឹកតាមផ្ទះ ETV (Environmental Technology) ហើយនឹងអនុម័តច្បាប់សំខាន់ៗនានាសម្រាប់ការពិសោធន៍ ដ៏ចាំបាច់ស្របតាមនីតិវិធី ETV នេះ។ ◆ កសាងសមត្ថភាពសម្រាប់ធ្វើតេស្តបច្ចេកវិទ្យាបន្សុទ្ធទឹកផ្សេងៗ ។ ◆ ចេញលិខិតបញ្ជាក់ទៅលើផលិតផលដែលឆ្លើយតបតាមបទដ្ឋានស្តង់ដា។ ◆ ផ្សព្វផ្សាយព័ត៌មានជាសាធារណៈអំពីលិខិតបញ្ជាក់ទៅលើផលិតផល ។	◆ ក្រសួងឧស្សាហកម្ម រ៉ែ និងថាមពល ក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម និងក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ

សមាសភាគ ១.៣៖ ប្រតិបត្តិការ និងការថែទាំ			
១.៣.១ ការគ្រប់គ្រងដោយសហគមន៍លើការប្រតិបត្តិការ និងថែទាំ			
១.៣.២ ប្រព័ន្ធទ្រទ្រង់ការថែទាំ	ក្រុមប្រើប្រាស់ទឹក និងអនាម័យ	◆ បង្កើតប្រព័ន្ធទ្រទ្រង់ ការថែទាំ ដែលរួមមានការត្រួតពិនិត្យតាមដាននីវូទឹកក្រោមដី។ ◆ បង្កើតប្រព័ន្ធទ្រទ្រង់ ការថែទាំនៅថ្នាក់ស្រុកនីមួយៗ និងរៀបចំវគ្គបណ្តុះបណ្តាលសម្រាប់បុគ្គលិក ដែលបានចាត់តាំង។	◆ ក្រសួង អភិវឌ្ឍន៍ជនបទ ◆ មន្ទីរអភិវឌ្ឍន៍ជនបទខេត្ត
សមាសភាគ ១.៤៖ ទីផ្សារសម្រាប់ផលិតផលទឹកស្អាត និងអនាម័យ			
១.៤.១ ខ្សែសង្វាក់ផ្គត់ផ្គង់	ប្រជាពលរដ្ឋ និងសហគមន៍អាចទិញផលិតផលទឹក និងអនាម័យ នៅទីផ្សារក្នុងតំបន់របស់ពួកគេ តាមរយៈខ្សែ សង្វាក់នៃការផ្គត់ផ្គង់	◆ រៀបចំគម្រោងដើម្បីបង្កើតគោលគំនិត និងការអនុវត្ត ខ្សែសង្វាក់ផ្គត់ផ្គង់អណ្តូងស្នប់ និងផលិតផលផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និងបង្គន់អនាម័យ និងអនាម័យខ្លួនប្រាណផ្សេងៗទៀត ដោយផ្អែកលើការណែនាំផ្សេងៗដែលបោះពុម្ពផ្សាយដោយកម្មវិធីទឹកស្អាត និងអនាម័យរបស់ធនាគារពិភពលោក ក៏ដូចជាគោលការណ៍ណែនាំមួយចំនួនទៀត	◆ ក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ គាំទ្រដោយដៃគូអភិវឌ្ឍ
គោលដៅយុទ្ធសាស្ត្រទី ២៖ ការទទួលបានអនាម័យដែលមានការកែលម្អ			

សមាសភាគ ២.១៖ ការបង្កើនលទ្ធភាពទទួលបានអនាម័យ

	ប្រជាពលរដ្ឋតាមគ្រួសារទិញសម្ភារសាងសង់ និងប្រើប្រាស់បង្គន់អនាម័យ	◆ កំណត់បង្កើតប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយ និងវាយតម្លៃវិធីសាស្ត្រ នានា ដូចជា សហគមន៍ដឹកនាំអនុវត្តន៍អនាម័យ ដើម្បីផ្លាស់ប្តូរទម្លាប់អនាម័យផ្ទាល់ខ្លួន។ ◆ អនុវត្តវិធីសាស្ត្រនានាដើម្បីជំរុញឱ្យសហគមន៍ និងគ្រួសារនីមួយៗផ្លាស់ប្តូរទម្លាប់ក្នុងការឈានទៅរកការប្រើប្រាស់បង្គន់អនាម័យ ◆ លើកស្ទួយផលិតផលផ្នែកអនាម័យ នៅតាមទីផ្សារ នៅតាមមូលដ្ឋាន តាមរយៈដំណើរការទីផ្សារសង្គម ។ ◆ បង្កើតឱ្យមានផលិតផល និងសេវាកម្មអនាម័យនៅ តាមស្រុក ឃុំ និងសហគមន៍ តាមរយៈការកសាង សមត្ថភាពជាងសំណង់ និងទីផ្សារក្នុងមូលដ្ឋាន។ ◆ ទិញសម្ភារសាងសង់បង្គន់។	◆ ក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ តាមរយៈមន្ទីរអភិវឌ្ឍន៍ជនបទខេត្ត និងការិយាល័យអភិវឌ្ឍន៍ជនបទស្រុក ◆ ការិយាល័យអភិវឌ្ឍន៍ជនបទស្រុក តាមរយៈអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល និងវិស័យឯកជន ◆ វិស័យឯកជន ◆ អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល ស្ថាប័ននានាដែលបណ្តុះបណ្តាលកិច្ចការ អាជីវកម្ម និងបច្ចេកទេស ◆ គ្រួសារ

២.១.១ ជម្រើសប្រភេទបង្គន់អនាម័យផ្សេងៗ និងការអភិវឌ្ឍបច្ចេកវិទ្យា	ជម្រើសប្រភេទបង្គន់អនាម័យ ដែលមានតម្លៃសមស្រប អាចឲ្យគ្រួសារ ក្រីក្របំផុតទិញបាន	◆ ធ្វើការសិក្សាស្រាវជ្រាវដើម្បីកំណត់នូវជម្រើសបង្គន់អនាម័យដែលមានតម្លៃថោក (ទាំងនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា និងប្រទេសផ្សេងៗទៀត) ហើយបង្កើត និងផ្សព្វផ្សាយប្លង់គំរូបង្គន់ ដែលសមស្របសម្រាប់ប្រើប្រាស់នៅសហគមន៍។	◆ ក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ
	ជម្រើសប្រភេទបង្គន់អនាម័យ ដែលមានតម្លៃសមស្របសម្រាប់គ្រួសាររស់នៅក្នុងតំបន់លិចទឹក (Flood-prone areas) និងនៅតាមភូមិបណ្តែតទឹក (Floating villages)	◆ ធ្វើការសិក្សាស្រាវជ្រាវដើម្បីកំណត់ប្រភេទបង្គន់ (ទាំងនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា និងប្រទេសផ្សេងៗទៀត) ហើយបង្កើត និងធ្វើតេស្តសាកល្បង លើប្រភេទបង្គន់ដែលសមស្របសម្រាប់ភូមិលិចទឹក និងភូមិបណ្តែតទឹក ស្របទៅតាមនីតិវិធីស្រាវជ្រាវ និងអភិវឌ្ឍន៍ ក្នុងសមាសភាគ ៤.៦។	◆ ក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ

សមាសភាគ២.២ ៖ ប្រតិបត្តិការ និងការថែទាំ			
	អ្នកផ្តល់សេវាកម្ម ដែលមាននៅមូលដ្ឋាន អាចអនុវត្តការគ្រប់គ្រង សំណល់អាងស្តុកលាមក និងស្តារយកកាកសំណល់ចេញពីបង្គន់ប្រកបដោយ សុវត្ថិភាព ស្រប តាមនីតិវិធី ប្រតិបត្តិការ	◆ បង្កើតនីតិវិធីសម្រាប់ការគ្រប់គ្រងកាកសំណល់នៃអាងស្តុកលាមក និងស្តារយកកាកសំណល់ចេញ។ ◆ បង្កើតប្រព័ន្ធសម្រាប់បន្សុទ្ធ ការទុកដាក់កាកសំណល់ ឬការប្រើប្រាស់ឡើងវិញ នូវកាកសំណល់នៃអាងស្តុក លាមកពីបង្គន់។ ◆ បង្កើតសេវាស្តារសម្អាតអាងស្តុកលាមក និងរណ្តៅបង្គន់ រួមជាមួយនឹង ការបណ្តុះបណ្តាលពីការទុកដាក់កាកសំណល់បង្គន់ប្រកបដោយសុវត្ថិភាព។	◆ ក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ ◆ ក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ ◆ វិស័យឯកជន ក្រោមការឧបត្ថម្ភពីមន្ទីរអភិវឌ្ឍន៍ជនបទខេត្ត ការិយាល័យអភិវឌ្ឍន៍ជនបទស្រុក

សមាសភាគ ២.៣ ៖ អនាម័យនៅតាមសាលារៀន គ្រឹះស្ថានសុខាភិបាល និងស្ថាប័នដទៃទៀតនៅតាមទីជនបទ			
២.៣.១ អនាម័យនៅតាមសាលារៀន និងការអប់រំអនាម័យផ្ទាល់ខ្លួន	សាលារៀនមានបង្គន់អនាម័យ ដែលមានការកែលំអហើយសិស្សានុសិស្ស យល់ដឹង ពីការអនុវត្តអនាម័យផ្ទាល់ ខ្លួនប្រកបដោយសុវត្ថិភាព	◆ បង្កើតនូវបទដ្ឋានថ្នាក់ជាតិ ដែលមានការកំណត់ពីចំនួនសិស្ស និងបុគ្គលិកសម្រាប់បង្គន់នីមួយៗ និងមានការបែងចែកបន្ទប់បង្គន់សម្រាប់ក្មេងប្រុស ក្មេងស្រី បុគ្គលិក និងកុមារពិការ។ ◆ រៀបចំ និងថែទាំបញ្ជីសារពើភ័ណ្ឌសំណង់ផ្គត់ផ្គង់ទឹក និងសំណង់បង្គន់អនាម័យ ដែលមានស្រាប់ក្នុងសាលា រួមបញ្ចូលទាំងស្ថានភាពធ្វើឱ្យដំណើរការបង្គន់អនាម័យ និងទឹកនៅគ្រប់សាលាទាំងអស់។ ◆ សាងសង់បង្គន់អនាម័យសមស្របនៅតាមសាលា រៀនទាំងអស់ក្នុងតំបន់ជនបទ ដោយប្រើ វិធីសាស្ត្រឆ្លើយតបទៅតាមតម្រូវការ។ ◆ បង្កើត និងផ្តល់នូវការអប់រំមូលដ្ឋានពីបំនិនជីវិត ដែលជាផ្នែកមួយនៃកម្មវិធីសិក្សាស្នូលស្របគ្នាជាមួយនឹងការផ្តល់ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ។	◆ ក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡា និងក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ ◆ ក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡា រួមជាមួយ នឹងសាលារៀន ◆ ក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡា រួមជាមួយ សាលារៀន ◆ ក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡា រួមជាមួយ សាលារៀន

២.៣.២ អនាម័យនៅតាមគ្រឹះស្ថានសុខាភិបាល និង	គ្រឹះស្ថានសុខាភិបាល និងស្ថាប័នដទៃទៀត នៅតាមទីជនបទ មានបង្គន់អនាម័យ ដែលមានការកែលំអ	◆ បង្កើតបទដ្ឋានថ្នាក់ជាតិ ដែលមានកំណត់ពីចំនួនអ្នក ជំងឺសម្រាកក្នុងមណ្ឌលសុខភាព និងអ្នកជំងឺដែលមកពិគ្រោះជំងឺ សម្រាប់បង្គន់អនាម័យនីមួយៗ ដោយមានការបែងចែកបន្ទប់បង្គន់សម្រាប់បុរស ស្ត្រី និងជនពិការ។ ◆ រៀបចំ និងថែរក្សាបញ្ជីសារពើភ័ណ្ឌ នៃសំណង់ផ្គត់ផ្គង់ទឹក និងបង្គន់អនាម័យដែលមានស្រាប់ ដោយរាប់បញ្ចូលទាំងស្ថានភាពដំណើរការរបស់វា នៅតាមគ្រឹះស្ថានសុខាភិបាល និងស្ថាប័នដទៃទៀត នៅទីជនបទ។ ◆ សាងសង់បង្គន់អនាម័យនៅគ្រប់គ្រឹះស្ថានសុខាភិបាល និងស្ថាប័នដទៃទៀតនៅទីជនបទ ដោយប្រើវិធីសាស្ត្រឆ្លើយតបតាមតម្រូវការ	◆ ក្រសួងសុខាភិបាល ◆ ក្រសួងសុខាភិបាលរួមជាមួយនឹងការិយា- ល័យសុខាភិបាលស្រុកប្រតិបត្តិ ឬអាជ្ញាធរពាក់ព័ន្ធ ◆ ក្រសួងសុខាភិបាល រួមជាមួយនឹងការិយាល័យសុខាភិបាលស្រុក ឬស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ
២.៣.៣ អនាម័យបរិស្ថាន ទាំងកាកសំណល់រាវ និងរឹង	ផែនការ សម្រាប់អនុវត្តជាយុទ្ធសាស្ត្រ សម្រាប់ អនាម័យបរិស្ថាន ដោយផ្អែកលើតម្រូវការជាក់ស្តែង	◆ ធ្វើការសិក្សាស្រាវជ្រាវពីប្រព័ន្ធបង្ហូរកាកសំណល់រាវ ដើម្បីវាយតម្លៃទំហំនៃបញ្ហា និងសំណើដំណោះស្រាយជាយុទ្ធសាស្ត្រ។ ◆ ធ្វើការសិក្សាស្រាវជ្រាវពីកាកសំណល់រឹង ដើម្បីវាយតម្លៃទំហំនៃបញ្ហា និងសំណើដំណោះស្រាយជាយុទ្ធសាស្ត្រ។ ◆ អភិវឌ្ឍ និងអនុវត្តផែនការដើម្បីដោះស្រាយការបង្ហូរ កាកសំណល់រាវ និងការទុកដាក់សំណល់រឹង។	◆ ក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ ◆ ក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ ◆ ក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ ◆ និងមន្ទីរអភិវឌ្ឍន៍ជនបទខេត្ត

គោលដៅយុទ្ធសាស្ត្រទី៣៖ ការផ្លាស់ប្តូរឥរិយាបថផ្នែកអនាម័យផ្ទាល់ខ្លួន			
សមាសភាគ ៣.១ ៖ ការលើកកម្ពស់អនាម័យផ្ទាល់ខ្លួន			
	ប្រជាពលរដ្ឋបានយល់ដឹង និងអនុវត្ត អនាម័យផ្ទាល់ខ្លួនប្រកបដោយសុវត្ថិភាព ពាក់ព័ន្ធនឹងការប្រើប្រាស់ទឹកស្អាត និងបង្គន់អនាម័យ	◆ អនុម័ត និងផ្សព្វផ្សាយគោលការណ៍ណែនាំ ស្តីពីការលើកកម្ពស់អនាម័យផ្ទាល់ខ្លួនតាមដាន ត្រួតពិនិត្យការអនុវត្ត និងវាយតម្លៃប្រសិទ្ធភាពនៃការផ្លាស់ប្តូរទម្លាប់ក្នុងការប្រតិបត្តិអនាម័យល្អ។ ◆ ពិនិត្យមើលឡើងវិញ និងកែសម្រួលគោលការណ៍ណែនាំ ស្តីពីការលើកកម្ពស់អនាម័យផ្ទាល់ខ្លួន បន្ទាប់ពីការវាយ តម្លៃប្រសិទ្ធភាពនៃការអនុត្តគោលការណ៍ណែនាំនេះ។ធ្វើការអង្កេតទិន្នន័យមូលដ្ឋាន និងតាមដានការអនុវត្តអនាម័យ ហើយរាយការណ៍លទ្ធផលទៅឱ្យ ការិយាល័យអភិវឌ្ឍន៍ជនបទស្រុក ។ ◆ ធ្វើយុទ្ធនាការផ្សព្វផ្សាយពីការផ្លាស់ប្តូរឥរិយាបថអនាម័យផ្ទាល់ខ្លួន នៅតាមសហគមន៍ និងតាមផ្ទះ។ ◆ ធ្វើការអប់រំបណ្តុះបណ្តាលជាទៀងទាត់ និងវគ្គបំប៉នស្តីពីការផ្លាស់ប្តូរឥរិយាបថអនាម័យផ្ទាល់ខ្លួន	◆ ក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ និងក្រសួងសុខាភិបាល ◆ ក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ និងក្រសួងសុខាភិបាល ◆ ស្ថាប័នលើកកម្ពស់ការផ្លាស់ប្តូរទម្លាប់ អនាម័យ ◆ ការិយាល័យអភិវឌ្ឍន៍ជនបទស្រុក តាមរយៈគណៈកម្មការទទួលបន្ទុកស្ត្រី និងកុមារឃុំ និងស្ថាប័នលើកកម្ពស់ការផ្លាស់ប្តូរទម្លាប់អនាម័យ ◆ គណៈកម្មការ ទទួលបន្ទុកស្ត្រី និងកុមារឃុំ រួមជាមួយនឹង មន្ត្រីលើកកម្ពស់អនាម័យ នៃការិយាល័យអភិវឌ្ឍន៍ជនបទស្រុក

គោលដៅយុទ្ធសាស្ត្រទី៤ ៖ ការអភិវឌ្ឍ និងការប្រតិបត្តិលើមធ្យោបាយនានា ដើម្បីសម្រេចឱ្យបានសេវាផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និងអនាម័យជនបទប្រកបដោយនិរន្តរភាព			
សមាសភាគ៤.១ ៖ ការគ្រប់គ្រងវិស័យផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និងអនាម័យជនបទ			
	វិស័យផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និងអនាម័យ ជនបទ ត្រូវបានរៀបចំឲ្យបានសមស្រប និងដំណើរការប្រកប ដោយប្រសិទ្ធភាព ដើម្បីឱ្យដំណើរ ការសម្រេចបាននូវគោលដៅអភិវឌ្ឍន៍សហស្សវត្សរ៍កម្ពុជា និងទស្សនវិស័យរបស់គោលនយោបាយជាតិ ស្តីពីវិស័យផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និងអនាម័យជនបទ	◆ សម្របសម្រួល និងគ្រប់គ្រងសកម្មភាពនានានៃការផ្លាស់ប្តូរស្ថាប័ន ក្នុងយុទ្ធសាស្ត្រនេះ រួមជាមួយនឹងផែនការសកម្មភាព ០៥ ឆ្នាំ។ ◆ តាមដានត្រួតពិនិត្យការរីកចម្រើនសកម្មភាព និងសមិទ្ធផលរបស់យុទ្ធសាស្ត្រ ស្តីពីវិស័យផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និងអនាម័យជនបទ។	◆ ក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ ◆ ក្រុមការងារបច្ចេកទេសវិស័យផ្គត់ផ្គង់ទឹក ស្អាត និងអនាម័យជនបទ
៤.១.១ ការរៀបចំអង្គភាពស្ថាប័ន និងការកែសម្រួលរចនាសម្ព័ន្ធ ក្រោមប្រព័ន្ធវិមជ្ឈការ និងវិសហមជ្ឈការ	ការផ្តល់សេវាកម្មផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និងអនាម័យជនបទ និងការលើកកម្ពស់អនាម័យផ្ទាល់ខ្លួន ត្រូវបានសម្របសម្រួល គ្រប់គ្រង និងតាមដានយ៉ាងមានប្រសិទ្ធភាពនៅថ្នាក់ស្រុក	◆ ពង្រឹងការិយាល័យអភិវឌ្ឍន៍ជនបទស្រុកតាមស្រុកនីមួយៗ ដោយមានការគាំទ្រពីមន្ទីរអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ ខេត្ត។	◆ ក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ រួមជាមួយមន្ទីរអភិវឌ្ឍន៍ជនបទខេត្ត

៤.១.២.តួនាទី និងការទទួលខុសត្រូវក្រោមប្រព័ន្ធវិមជ្ឈការ និងវិសហមជ្ឈការ	តួនាទីរបស់ស្ថាប័នក្នុងវិស័យផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និងអនាម័យជនបទត្រូវបានកំណត់ច្បាស់លាស់	ដាក់ឱ្យប្រើប្រាស់សេចក្តីប្រកាស ដែលកំណត់ពីតួនាទីរបស់ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធក្នុងវិស័យនេះ។	◆ ក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ
៤.១.៣. អភិបាលកិច្ច និងគណនេយ្យភាព	មានយន្តការគណនេយ្យភាពប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពសម្រាប់ការអនុវត្តនៅថ្នាក់មូលដ្ឋាន	◆ បង្កើតនីតិវិធីដើម្បីធ្វើឱ្យអាជ្ញាធរមូលដ្ឋាន មានគណនេយ្យភាពចំពោះសហគមន៍ ក្នុងការផ្តល់សេវាផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត អនាម័យ និងអនាម័យផ្ទាល់ខ្លួន រួមទាំងការប្រើប្រាស់យន្តការសហគមន៍ ដើម្បីតាមដាន និងត្រួតពិនិត្យនៃការផ្តល់សេវាកម្ម។ ◆ បង្កើតគោលការណ៍ណែនាំ សម្រាប់រដ្ឋបាលមូលដ្ឋាន (អ្នកផ្តល់សេវា និងស្ថាប័នគាំទ្រ) ពីរបៀបក្នុងការធានាឲ្យបាននូវគណនេយ្យភាព ចំពោះអ្នកខាងលើ និងអ្នកខាងក្រោម។ ◆ បង្កើតឲ្យមានប្រព័ន្ធមួយសម្រាប់ការិយាល័យអភិវឌ្ឍន៍ជនបទស្រុក ដើម្បីស្វែងរកព័ត៌មាន ទទួលព័ត៌មាន និងមតិត្រឡប់ (ឧទាហរណ៍ ការត្អូញត្អែរ) ដែលទទួលបានពីសហគមន៍ គ្រួសារ និងក្រុមប្រឹក្សាឃុំ រួមទាំងប្រព័ន្ធតាមដានប្រៀបធៀបការអនុវត្តរវាងថ្នាក់ស្រុក និងសហគមន៍នីមួយៗ។	◆ ក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ ◆ ក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ ◆ ក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ

៤.១.៤. គោលការណ៍ណែនាំ និងនីតិវិធី	ការផ្តល់សេវាកម្មប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពជាមួយនិងបទដ្ឋានស្តង់ដាផ្សេងៗ ដើម្បីឲ្យមានគណនេយ្យភាព	◆ ពិនិត្យឡើងវិញគោលការណ៍ណែនាំ និងនីតិវិធីផ្សេងៗ ដែលមានស្រាប់ ហើយកែសម្រួល បើចាំបាច់។ ◆ បង្កើតគោលការណ៍ណែនាំ និងនីតិវិធីថ្មីៗ តាមតម្រូវការក្នុងផ្នែកផ្សេងៗនៃយុទ្ធសាស្ត្រនេះ ។ ◆ ចងក្រងឯកសារគោលការណ៍ណែនាំ និងផ្សព្វផ្សាយទៅឲ្យស្ថាប័នថ្នាក់ជាតិ អាជ្ញាធរមូលដ្ឋាន អ្នកផ្តល់សេវាកម្ម ក្រុមប្រឹក្សាស្រុក និងឃុំ ព្រមទាំងសហគមន៍ អ្នកប្រើប្រាស់ ។ ◆ តាមដានត្រួតពិនិត្យការប្រើប្រាស់ និងប្រសិទ្ធភាព នៃគោលការណ៍ណែនាំ និងការកែសម្រួល ប្រសិនបើចាំបាច់។	◆ ក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ ជាមួយនឹងដៃគូ វិស័យផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និងអនាម័យជនបទ ◆ ក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ ជាមួយនឹងដៃគូ វិស័យផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និងអនាម័យជនបទ ◆ ក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ ◆ មន្ទីរអភិវឌ្ឍន៍ជនបទខេត្ត រាយការណ៍ទៅ ក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ

សមាសភាគ៤.២ ៖ ការអភិវឌ្ឍធនធានមនុស្ស និងសមត្ថភាព			
៤.២.១. ថ្នាក់ជាតិ និងរដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិ	សមត្ថភាពសម្រាប់សម្របសម្រួល និងធ្វើឱ្យមាននិរន្តរភាពនៃការផ្តល់សេវាកម្មនៅថ្នាក់ក្រោមជាតិ ដែលគាំទ្រដោយថ្នាក់ជាតិ	◆ ពង្រឹងសមត្ថភាពមន្ត្រីការិយាល័យអភិវឌ្ឍន៍ជនបទស្រុក។ ◆ រៀបចំផែនការលម្អិតសម្រាប់អភិវឌ្ឍន៍សមត្ថភាពដើម្បីកំណត់៖ បទពិសោធន៍ និងជំនាញ សម្រាប់កិច្ចការចាំបាច់ នៅថ្នាក់ខេត្ត និងថ្នាក់ស្រុក ។ សមត្ថភាព និងចំនួនបុគ្គលិកដែលមានស្រាប់។ ការបណ្តុះបណ្តាលបន្ថែមដល់បុគ្គលិក ដែលត្រូវបំពេញតួនាទី។ ថវិកាសម្រាប់ការអនុវត្តផែនការ។ ◆ សម្របសម្រួលការធ្វើផែនការអភិវឌ្ឍសមត្ថភាពជាមួយនឹងវិស័យដទៃៗទៀត និងដំណើរការវិមជ្ឈការ និងវិសហមជ្ឈការ ដើម្បីធានាថា ការអភិវឌ្ឍសមត្ថភាពទាំងអស់នោះ អាចធ្វើទៅបាន ។ ◆ អនុវត្តផែនការអភិវឌ្ឍន៍សមត្ថភាពដែលបានបង្កើតរួច។ ◆ បង្កើតវគ្គបណ្តុះបណ្តាលរយៈពេលខ្លី សម្រាប់មន្ត្រីថ្នាក់ក្រោមជាតិ និងបុគ្គលិកពីស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធនានា។	◆ ក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ និងមន្ទីរអភិវឌ្ឍន៍ជនបទខេត្ត ◆ ក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ ◆ ក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ ◆ ក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ និងស្ថាប័នផ្តល់វគ្គបណ្តុះបណ្តាល ◆ ក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ

សមាសភាគ ៤.៣ ៖ ការអភិវឌ្ឍវិស័យឯកជន			
៤.៣.១. ការបង្កើតបរិយាកាសប្រកួតប្រជែង	កិច្ចសន្យាផ្ដល់សេវាកម្ម□សម្រាប់សហគ្រាសធុនតូច និងមធ្យម ដែលពាក់ព័ន្ធនឹងវិស័យផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និងអនា ម័យជនបទ ត្រូវបានធ្វើឡើងដោយក្នុង បរិយាកាសប្រកួតប្រជែងប្រកបដោយការទទួលខុសត្រូវខ្ពស់	◆ បង្កើតនីតិវិធីបន្ថែមចំនួនបី ដើម្បីធានាឲ្យមានការគោរពកិច្ចសន្យា និងនីតិវិធីលទ្ធកម្ម ៖ - ធ្វើឲ្យក្រុមប្រើប្រាស់ទឹក និងអនាម័យមានតួនាទីក្នុងកិច្ចសន្យា ដូច្នេះ កិច្ចសន្យានេះគឺធ្វើឡើងរវាងអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ច រួមគ្នាជាមួយនឹងក្រុមប្រើប្រាស់ទឹក និងអនាម័យជាភាគីម្ខាងជាមួយនឹងភាគីម្ខាងទៀត ដែលជាក្រុមហ៊ុនឯកជន ។ - យោងទៅតាមដំណើរការដេញថ្លៃ ត្រូវផ្សព្វផ្សាយទៅឲ្យសហគមន៍អ្នកប្រើប្រាស់ អំពីការដេញថ្លៃរើសយកអ្នកម៉ៅការដែលមានតម្លៃទាបជាងគេបំផុត ចំនួនបីនាក់រួមទាំងការប៉ាន់ស្មានតម្លៃ ដោយអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ច (រួមទាំងរបៀបនៃការប៉ាន់ស្មានដែលផ្ដោតលើគោលការណ៍ថ្លៃពលកម្ម គ្រឿងចក្រ និងសម្ភារៈ)។ - ពេលកិច្ចសន្យានៃការសាងសង់ត្រូវបានបញ្ចប់ ត្រូវធ្វើការផ្សព្វផ្សាយព័ត៌មានផ្លូវការជាសាធារណៈ អំពីគណនីរបស់គម្រោងដល់សហគមន៍ ដោយភ្ជាប់ជាមួយនឹងពត័មានលម្អិតពីថវិកាក្នុងគម្រោង ដែលបានចំណាយក្នុងការអនុវត្តផែនការអភិវឌ្ឍសមត្ថភាព។	◆ ក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ

		◆ រៀបចំ និងចងក្រងផ្សព្វផ្សាយគោលការណ៍ណែនាំស្តីពីការទទួលខុសត្រូវ គណនេយ្យភាព ការព្យាករណ៍ និងតម្លាភាព សម្រាប់វិស័យឯកជន។ ◆ ផ្សព្វផ្សាយគោលការណ៍ណែនាំនេះ ទៅការិយាល័យរដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិទាំងអស់ ដែលពាក់ព័ន្ធនឹងវិស័យនេះ និង ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ-សង្កាត់ ។ ◆ ផ្សព្វផ្សាយគោលការណ៍ណែនាំខាងលើ ទៅសហគ្រាសធុនតូច និងមធ្យមទាំងអស់ ដែលមានចំណាប់អារម្មណ៍ក្នុងការផ្តល់សេវាកម្មផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និងអនាម័យ។	◆ ក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ ◆ ក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ ◆ មន្ទីរអភិវឌ្ឍន៍ជនបទខេត្ត ការិយាល័យ អភិវឌ្ឍន៍ជនបទស្រុក
	វិស័យឯកជន មានការជឿជាក់ក្នុងការវិនិយោគលើប្រតិបត្តិការ ផ្តល់សេវាកម្មផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និងអនាម័យជនបទរយៈពេលវែង	◆ កិច្ចសន្យាសម្រាប់អ្នកផ្តល់សេវាកម្ម រួមមានការវិនិយោគលើហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ ដែលមានរយៈពេលយ៉ាងហោចណាស់ ១០ ឆ្នាំ ដើម្បីឲ្យអ្នកម៉ៅការអាចពង្រីកទុនវិនិយោគ ហើយអាចទទួលបានចំណូលពីការវិនិយោគនោះមកវិញ។ កិច្ចសន្យានេះ រួមមានបទប្បញ្ញត្តិផ្លូវច្បាប់ សម្រាប់ការបញ្ចប់កិច្ចសន្យាមុនពេលកំណត់ ក្នុងករណីដែលការផ្តល់សេវាកម្មមិនបានល្អ ។	◆ ក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ

៤.៣..២ លទ្ធភាពទទួលបានទុនសម្រាប់ការវិនិយោគ និងប្រាក់កម្ចី	មានការផ្តល់ប្រាក់កម្ចីទ្រទ្រង់ទ្រាយតូច ដល់អាជីវកម្មធុនតូច និងមធ្យមនៅជនបទ សម្រាប់ការផ្តល់សេវាកម្ម និងផលិតផល នៃការផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និងអនាម័យ	◆ កំណត់រក និងរក្សាឲ្យមានធនធានជាមូលធន សម្រាប់ការវិនិយោគ តាមរយៈស្ថាប័នមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ។	◆ ស្ថាប័នមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ
៤.៣.៣. ការអភិវឌ្ឍជំនាញអាជីវកម្ម និងបច្ចេកទេស	អាជីវកម្មធុនតូច និងមធ្យម ដែលបម្រើសេវាផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និងអនាម័យជនបទ មានសមត្ថភាពជាមូលដ្ឋានលើការគ្រប់គ្រងអាជីវកម្ម និងការគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុ	◆ កំណត់រកស្ថាប័នបណ្តុះបណ្តាលសមស្រប និងបង្កើតកម្មវិធីបណ្តុះបណ្តាល។ ◆ ផ្តល់វគ្គបណ្តុះបណ្តាលដល់សហគ្រាសខ្នាតតូច និងមធ្យម នៅថ្នាក់មូលដ្ឋាន។ ◆ ផ្តល់ការណែនាំលើការតាមដាន ត្រួតពិនិត្យ និងគាំទ្រដល់អាជីវកម្មខ្នាតតូច។	◆ ក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ ◆ អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល ស្ថាប័ន និងសាកលវិទ្យាល័យ ដែលផ្តល់វគ្គបណ្តុះ បណ្តាលអាជីវកម្ម ◆ អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល ស្ថាប័ន និងសាកលវិទ្យាល័យដែលផ្តល់វគ្គបណ្តុះ បណ្តាលអាជីវកម្ម

សមាសភាគ៤.៤ ៖ ការធ្វើផែនការ និង ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងព័ត៌មាន			
	ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងព័ត៌មានរួមមួយត្រូវបានប្រើប្រាស់ សម្រាប់ធ្វើផែនការ និងគ្រប់គ្រងវិស័យផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និងអនាម័យជនបទ ប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព	◆ ធ្វើកំណែទម្រង់ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងព័ត៌មានបច្ចុប្បន្ន ជាមួយនឹងទិន្នន័យផ្សេងៗសម្រាប់បង្កើតឲ្យមានប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងព័ត៌មានរួមមួយ ។ ◆ ធ្វើឲ្យប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងព័ត៌មានអាចប្រើបានដោយអ្នកពាក់ព័ន្ធទាំងអស់នៅក្នុងវិស័យនេះ និងដាក់វាទៅក្នុងគេហទំព័រ និងតាមរយៈមធ្យោបាយផ្សេងៗសម្រាប់ប្រាស្រ័យទាក់ទងដល់អ្នកពាក់ព័ន្ធ ដែលគ្មានលទ្ធភាពប្រើប្រាស់អ៊ីនធឺណែត។ ◆ ធានាថា ទិន្នន័យទាំងអស់អំពីហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ ស្ថាប័ន និងកត្តាសង្គម ត្រូវបានប្រមូល ហើយចែកចេញជាផ្នែកស្ត្រី បុរស កុមារ ជនពិការ និងជនជាតិភាគតិច ។	◆ ក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ ◆ ក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ ◆ ក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ មន្ទីរអភិវឌ្ឍន៍ជនបទខេត្ត និងការិយាល័យអភិវឌ្ឍន៍ជនបទស្រុក
សមាសភាគ៤.៥ ៖ ការវាយតម្លៃ និងការរៀនសូត្រ			
	ប្រព័ន្ធចែករំលែក ចំណេះដឹង និងបទពិសោធន៍ដ៏មានប្រសិទ្ធភាពពីបុគ្គលនីមួយៗ និងក្រុមនានា ដែលធ្វើការលើទិដ្ឋភាពផ្សេងៗគ្នា សម្រាប់ភាគីពាក់ព័ន្ធ នៃវិស័យផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និងអនាម័យជនបទ	◆ បង្កើតប្រព័ន្ធចែករំលែកលទ្ធផលនៃការវាយតម្លៃ ក្រោមការគ្រប់គ្រងរបស់ក្រុមការងារសម្របសម្រួលវិស័យផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និងអនាម័យជនបទ។ ◆ ធ្វើការវាយតម្លៃ និងផ្សព្វផ្សាយនូវលទ្ធផលឲ្យបានទូលំទូលាយក្នុងវិស័យផ្គត់ផ្គង់ទឹក និងអនាម័យ និងការសិក្សាលើទិដ្ឋភាពជាក់លាក់ និងវិធីសាស្ត្រមួយចំនួនក្នុងវិស័យនេះ។	◆ ក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ ◆ ក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ

សមាសភាគ៤.៦ ៖ ការស្រាវជ្រាវ ការអភិវឌ្ឍ និងការច្នៃប្រឌិត			
	នីតិវិធីដ៏ល្អិតល្អន់មួយ ត្រូវបានអនុវត្ត សម្រាប់ការសិក្សាស្រាវជ្រាវ ការអភិវឌ្ឍ និងការច្នៃប្រឌិត ខាងបច្ចេកវិទ្យាថ្មី ហើយ និងវិធីសាស្ត្រផ្នែកទន់	◆ បង្កើតនីតិវិធីជាលក្ខណៈប្រព័ន្ធ សម្រាប់អនុវត្តការធ្វើពិសោធន៍ ការអនុម័ត និងផ្សព្វផ្សាយអំពីវិធីសាស្ត្រ និងលទ្ធផលអភិវឌ្ឍបច្ចេកវិទ្យាថ្មីៗ។ ◆ បង្កើតគណៈកម្មាធិការសម្រាប់ណែនាំ និងអនុម័តក្នុងការងារនេះ។	◆ ក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ ◆ ក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ
សមាសភាគ៤.៧ ៖ ទំនាក់ទំនង			
	ទំនាក់ទំនងប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពទាំងក្នុង និងក្រៅវិស័យផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និងអនាម័យជនបទ	◆ បង្កើត និងអនុវត្តយុទ្ធសាស្ត្រទំនាក់ទំនង ដើម្បីដោះស្រាយបញ្ហាផ្សេងៗ រួមមាន៖ - លើកកម្ពស់មុខមាត់របស់វិស័យនេះនៅក្នុងឆាកនយោបាយ តាមរយៈការផ្សព្វផ្សាយពីឥទ្ធិពលរបស់វិស័យនេះ ទៅលើទិដ្ឋភាពនយោបាយជាអាទិភាពនានា ដូចជាការអភិវឌ្ឍសុខភាព និងសេដ្ឋកិច្ច។ - ធ្វើឲ្យវិស័យនេះមានការទាក់ទាញចំពោះសារព័ត៌មាន។ - ផ្សព្វផ្សាយយុទ្ធសាស្ត្ររបស់វិស័យនេះ ទាំងនៅក្នុង និងក្រៅវិស័យផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និងអនាម័យ ជនបទ។ - បង្កើតយន្តការទំនាក់ទំនងអន្តរក្រសួង។ - កំណត់ទិន្នន័យសំខាន់ៗ - និងព័ត៌មានដែលចាំបាច់។ - បង្កើតបណ្តាញ និងយន្តការទំនាក់ទំនងផ្ទៃក្នុង។	◆ ក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ និងដៃគូអភិវឌ្ឍន៍

សមាសភាគ៤.៨ ៖ ភាពក្រីក្រ ជនជាតិភាគតិច ភាពងាយរងគ្រោះ			
៤.៨.១. ភាពក្រីក្រ	គ្រួសារក្រីក្របំផុត និងគ្រួសារងាយរងគ្រោះបំផុត ត្រូវបានផ្តល់អាទិភាពសម្រាប់ការទទួលបានសេវាផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និងអនាម័យជនបទ	◆ ផ្តល់អាទិភាពដល់តំបន់ក្រីក្របំផុត និងតំបន់ដែលពុំធ្លាប់មានការគាំទ្រ ដើម្បីផ្តល់សេវាកម្មផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និងអនាម័យជនបទ។ ◆ កំណត់រកស្រុក និងឃុំក្រីក្របំផុតនៅក្នុងខេត្ត និងគ្រួសារក្រីក្របំផុតនៅក្នុងភូមិ ដោយយោងតាមបញ្ជីកំណត់គ្រួសារក្រីក្រ ដែលត្រូវបានបង្កើតឡើង និងរក្សាដោយមន្ទីរផែនការខេត្ត។	◆ ស្ថាប័នអភិវឌ្ឍន៍សេវាកម្ម ◆ ស្ថាប័នអភិវឌ្ឍន៍សេវាកម្ម
៤.៨.២. ពិការភាព	សេចក្តីត្រូវការនិងក្តីបារម្ភរបស់ជនពិការ ត្រូវបានដោះស្រាយជាអាទិភាព ក្នុងការផ្តល់សេវាកម្មផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និងអនាម័យជនបទ និងលើកកម្ពស់ការផ្លាស់ប្តូរឥរិយាបថអនាម័យផ្ទាល់ខ្លួន	◆ ការបង្កើត និងការផ្តល់សេវាផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និងអនាម័យជនបទ ត្រូវគោរពតាមច្បាប់ស្តីពីកិច្ចគាំពារ និងការលើកកម្ពស់សិទ្ធជនពិការ (ឆ្នាំ២០០៩)។ ◆ គម្រោង និងកម្មវិធីទឹកស្អាត និងអនាម័យជនបទ ទាំងអស់នឹងត្រូវពិចារណាលើសេចក្តីត្រូវការរបស់ជនពិការ នៅគ្រប់ដំណាក់កាលនៃការរៀបចំ និងអនុវត្តគម្រោង និងកម្មវិធី។ ◆ អង្គការជនពិការ នឹងត្រូវបានបញ្ចូល ឬធ្វើជាតំណាងនៅក្នុងដំណើរការពិគ្រោះយោបល់គណៈកម្មការ ឬក្រុមប្រឹក្សាផ្តល់យោបល់ ។	◆ ក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ ក្រុមប្រឹក្សាសកម្មភាពជនពិការ ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ និងអ្នកផ្តល់សេវាទាំងអស់ ◆ អ្នកផ្តល់សេវាទាំងអស់ ◆ ក្រុមការងារបច្ចេកទេសវិស័យផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាតនិងអនាម័យជនបទ ក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ គណៈកម្មាធិការ និងក្រុមប្រឹក្សាផ្សេងៗទៀត

សមាសភាគ ៤.៩ ៖ ការបញ្ជ្រាបយេនឌ័រ

	យេនឌ័រ ត្រូវបានបញ្ជ្រាបទៅក្នុងវិស័យផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និងអនាម័យជនបទ	◆ ពិនិត្យឡើងវិញ និងធ្វើបច្ចុប្បន្នភាពផែនការសកម្មភាពបញ្ជ្រាបយេនឌ័រ។ ◆ ពិនិត្យឡើងវិញរាល់គោលការណ៍ណែនាំ និងនីតិវិធីដែលមានស្រាប់ និងត្រូវបង្កើតនៅពេលខាងមុខរបស់វិស័យផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និងអនាម័យជនបទ ដើម្បីធានាថាគោលការណ៍ណែនាំ និងនីតិវិធីទាំងនេះបានបញ្ជាក់និងណែនាំអំពីបញ្ហាយេនឌ័របានគ្រប់គ្រាន់។ ◆ បង្កើតវគ្គតំរង់ទិសអំពីយេនឌ័រ សម្រាប់មន្ត្រីរដ្ឋាភិបាល ក្រុមប្រឹក្សារាជធានី ខេត្ត ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ ឃុំ សង្កាត់ និងអ្នកផ្តល់សេវាកម្ម ក្នុងវិស័យផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និងអនាម័យជនបទ។ ◆ រៀបចំវគ្គតំរង់ទិសអំពីយេនឌ័រ សម្រាប់ភាគីពាក់ព័ន្ធទាំងឡាយ។	◆ ក្រុមការងារបញ្ជ្រាបយេនឌ័រ នៃក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ ជាមួយក្រសួងកិច្ចការនារី ◆ ក្រុមការងារបញ្ជ្រាបយេនឌ័រ នៃក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ ជាមួយក្រសួងកិច្ចការនារី ◆ ក្រុមការងារបញ្ជ្រាបយេនឌ័រ នៃក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ ជាមួយអង្គការផ្តល់ការ បណ្តុះបណ្តាល ◆ អង្គការផ្តល់ការបណ្តុះបណ្តាល

សមាសភាគ ៤.១០ ៖ បរិស្ថាន			
	ផលប៉ះពាល់បរិស្ថានបណ្តាលមកពីសេវាផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និងអនាម័យជនបទ ត្រូវបានយល់ដឹងនៅគ្រប់លំដាប់ថ្នាក់ទាំងអស់ ហើយផលប៉ះពាល់ទាំងនេះ នឹងត្រូវបានកាត់បន្ថយនៅក្នុងដំណើរការអភិវឌ្ឍ និងផ្តល់សេវាកម្ម	◆ ធ្វើការសិក្សាពីកម្រិតយល់ដឹង និងទំនាក់ទំនងរវាងសេវាផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និងអនាម័យ និងផលប៉ះពាល់បរិស្ថាន រួមទាំងការគ្រប់គ្រងធនធានទឹកចំរុះ និងផលប៉ះពាល់ដល់សុខភាព។ ◆ កសាងគោលការណ៍ណែនាំ និងនីតិវិធី ដើម្បីដោះស្រាយផលប៉ះពាល់បរិស្ថាន រួមទាំងច្បាប់ដែលពាក់ព័ន្ធក្នុងការផ្តល់សេវាផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និងអនាម័យជនបទ។	◆ ក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ ◆ ក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ

សមាសភាគ ៤.១១ ៖ ការគ្រប់គ្រង និងកាត់បន្ថយហានិភ័យ គ្រោះមហន្តរាយ និងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ			
	សេវាផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និងអនាម័យជនបទត្រូវបានអភិវឌ្ឍ ដោយកាត់បន្ថយផលប៉ះពាល់ គ្រោះមហន្តរាយ និងហានិភ័យនៃការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ	◆ សម្របសម្រួលជាមួយគណៈកម្មាធិការជាតិគ្រប់គ្រងគ្រោះមហន្តរាយ នូវវិធានការត្រៀមបង្ការ និងគ្រប់គ្រងគ្រោះមហន្តរាយ។ ◆ កែសម្រួលលក្ខណៈបច្ចេកទេស សម្រាប់សំណង់ផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និងអនាម័យជនបទ ក្នុងតំបន់ងាយរងគ្រោះដោយទឹកជំនន់។ ◆ រៀបចំផែនទីចង្អុលបង្ហាញពីតំបន់ងាយរងគ្រោះដោយទឹកជំនន់ រាំងស្ងួត និងបង្កើតវិធានការកាត់បន្ថយផលប៉ះពាល់។	◆ ក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ ◆ ក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ ◆ ក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ គណៈកម្មាធិការជាតិគ្រប់គ្រងគ្រោះមហន្តរាយ

គោលដៅយុទ្ធសាស្ត្រទី៥ ៖ ហិរញ្ញប្បទានសម្រាប់វិស័យផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និងអនាម័យជនបទ			
សមាសភាគ៥.១ ៖ ហិរញ្ញប្បទាននៃចំណាយទុនដើម			
៥.១.១. ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និងអនាម័យជនបទ និងផ្នែកទន់	ធ្វើឲ្យមានមូលនិធិហិរញ្ញវត្ថុចាំបាច់ សម្រាប់ផ្តល់ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធថ្មី និងការជួសជុលហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ ដែលមានស្រាប់ នៃសេវាផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និងអនាម័យជនបទ	◆ រៀបចំផែនការវិនិយោគវិស័យផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និងអនាម័យជនបទ។ តស៊ូមតិឲ្យមានការបង្កើននូវមូលនិធិគាំទ្រពីរាជរដ្ឋា - ភិបាល ដោយបង្ហាញពីផលចំណេញសេដ្ឋកិច្ច និងសង្គមកិច្ច ដែលបានមកពីការវិនិយោគលើសេវាផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និងអនាម័យជនបទ។ ◆ ពិនិត្យឡើងវិញលើសមាមាត្រនៃការចូលរួមបដិភាគពីសហគមន៍ក្នុងខេត្ត និងស្រុកនីមួយៗ ៖ - បង្កើតនីតិវិធី និងលក្ខណៈវិនិច្ឆ័យ សម្រាប់កំណត់អត្រាចូលរួមបដិភាគរបស់សហគមន៍។ - កំណត់អត្រាចូលរួមបដិភាគនៅតាមមូលដ្ឋាន ដោយអនុលោមតាមនីតិវិធីដែលបានបង្កើតឡើង។	◆ ក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទជាមួយនឹងក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ និងដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ ក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ ជាមួយនឹងក្រុមការងារបច្ចេកទេសវិស័យផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និងអនាម័យជនបទ ◆ ក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ ជាមួយក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ និងអាជ្ញាធរមូលដ្ឋាន

៥.១.២. យន្តការផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានផ្នែកអនាម័យ	ការផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានផ្នែកអនាម័យ នឹងអនុវត្តយន្តការដែលមានការសាកល្បងត្រឹមត្រូវហើយបង្ហាញថាមានប្រសិទ្ធភាពខ្ពស់ក្នុងការទទួលបានសេវា អនាម័យប្រកបដោយនិរន្តរភាព ដើម្បីការពារសុខភាព និងកាត់បន្ថយផលប៉ះពាល់អវិជ្ជមានដល់បរិស្ថាន	◆ បង្កើតក្រុមការងារដើម្បីដឹកនាំ និងណែនាំការបង្កើតជម្រើសយន្តការនានាសម្រាប់ការធ្វើហិរញ្ញប្បទានផ្នែកអនាម័យ ដោយប្រើនីតិវិធីក្នុងសមាសភាគទី៦ ៖ ការសិក្សាស្រាវជ្រាវ ការអភិវឌ្ឍ និងការច្នៃប្រឌិត។ ◆ បង្កើតឲ្យមានការសាកល្បងដកពិសោធន៍យន្តការផ្តល់ហិរញ្ញប្បទាន។ ◆ តាមដានត្រួតពិនិត្យប្រសិទ្ធភាពនៃយន្តការនោះ ដោយពិនិត្យទៅលើការដែលបានរាប់បញ្ចូល ឬមិនបានរាប់បញ្ចូលក្រុមគោលដៅដែលត្រូវទទួលបានហិរញ្ញប្បទាននិងការទទួលយកឥរិយាបថអនុវត្តអនាម័យល្អ។ ◆ ធ្វើការវាយតម្លៃប្រៀបធៀបយន្តការផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានទាំងឡាយបន្ទាប់ពីដាក់ឲ្យអនុវត្តមួយរយៈកន្លងមក។ ◆ បង្កើតឲ្យមានគោលការណ៍ណែនាំ ស្តីពីយន្តការប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពសមស្របសម្រាប់ក្រុមគោលដៅ ផ្សេងៗ។	◆ ក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ ជាមួយក្រសួង សេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ និងដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ ◆ ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ អាជ្ញាធរមូលដ្ឋាន អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល ◆ ក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ ◆ ក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ ◆ ក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ ជាមួយនឹងក្រសួង សេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ ព្រមទាំងដៃគូអភិវឌ្ឍន៍

៥.១.៣. ការអភិវឌ្ឍសមត្ថភាព	មានមូលនិធិ សម្រាប់អភិវឌ្ឍសមត្ថភាព ស្ថាប័ន និងវិស័យឯកជន នៅលើការគ្រប់គ្រង និងផ្តល់សេវាកម្មផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និងអនាម័យជនបទ ព្រមទាំងការលើកកម្ពស់អនាម័យផ្ទាល់ខ្លួន	◆ ប៉ាន់ស្មានថវិកាចំណាយលើផែនការអភិវឌ្ឍន៍សមត្ថភាព ◆ ប៉ាន់ស្មានថវិកាចំណាយលើការអភិវឌ្ឍវិស័យឯកជន។ ◆ តស៊ូមតិឲ្យមានការបង្កើននូវមូលនិធិគាំទ្រពីរដ្ឋាភិបាល ដោយបង្ហាញពីផលចំណេញសេដ្ឋកិច្ច និងសង្គមកិច្ច ដែលបានមកពីការវិនិយោគលើសេវាផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និងអនាម័យជនបទ។ ◆ ស្វែងរកដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ ដើម្បីចូលរួម និងផ្តល់មូលនិធិ គាំទ្រផែនការអភិវឌ្ឍន៍សមត្ថភាព និងអភិវឌ្ឍន៍វិស័យឯកជន។	◆ ក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ ◆ ក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ ◆ ក្រុមការងារបច្ចេកទេសវិស័យផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និងអនាម័យជនបទ ◆ ក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ ជាមួយក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ

សមាសភាគ ៥.២ ៖ ហិរញ្ញប្បទានលើចំណាយចរន្ត

	មានថវិកាចំណាយចរន្ត សម្រាប់និរន្តរ-ភាពនៃសេវាផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និងអនា-ម័យជនបទ	◆ ចំណាយសម្រាប់ប្រតិបត្តិការលើសេវាផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត រួមទាំងការទូទាត់ថ្លៃចំណាយលើបុគ្គលិក ឬអ្នកម៉ៅការ ចំណាយលើការជួសជុល និងការថែទាំ ព្រមទាំងគ្រឿងបន្លាស់ និងការចូលរួមបដិភាគដល់ប្រព័ន្ធទ្រទ្រង់ការថែទាំ ។ ◆ បង្កើត និងគ្រប់គ្រងមូលនិធិថែទាំ តាមរយៈការចូលរួមបដិភាគជាប្រចាំពីគ្រួសារអ្នកប្រើប្រាស់។ ◆ ក្រុមគ្រួសារនីមួយៗនឹងបង់ថ្លៃចំណាយលើការប្រើប្រាស់ និងថែទាំបង្គន់អនាម័យរបស់ពួកគេផ្ទាល់ រួមមានការគ្រប់គ្រងកាកសំណល់លាមក និងការស្តារយកកាកសំណល់ទាំងនោះចេញ ។ ◆ រៀបចំថវិកា និងបែងចែក ព្រមទាំងផ្តល់មូលនិធិសម្រាប់ចំណាយចរន្តលើការសម្របសម្រួល និងត្រួត - ពិនិត្យការផ្តល់សេវាកម្ម ដោយអនុលោមតាមវដ្តនៃការគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុនាពេលបច្ចុប្បន្ន និងអនាគត។	◆ អ្នកប្រើប្រាស់តាមផ្ទះ តាមរយៈក្រុមប្រើប្រាស់ទឹក និងអនាម័យ ◆ ក្រុមប្រើប្រាស់ទឹក និងអនាម័យ ◆ អ្នកប្រើប្រាស់តាមផ្ទះ ◆ ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ និងប្រព័ន្ធហិរញ្ញវត្ថុថ្នាក់ក្រោមជាតិ

៨. សមាសភាគយុទ្ធសាស្ត្រ

សមាសភាគជាច្រើន នៅក្នុងគោលដៅយុទ្ធសាស្ត្រទី១ ទី២ និងទី៣ តម្រូវឲ្យមានគោលការណ៍ណែនាំ និងនីតិវិធីសម្រាប់អនុវត្ត ។ គោលដៅយុទ្ធសាស្ត្រទី៤ បានចែងពីសមាសភាគមួយសម្រាប់ការរៀបចំគោលការណ៍ណែនាំ និងនីតិវិធីសម្រាប់អនុវត្តទាំងនោះ ។

គោលដៅយុទ្ធសាស្ត្រទី ១ ៖ ការទទួលបានសេវាផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត ដែលមានការកែលំអប្រកបដោយនិរន្តរភាព

ដំណាក់កាលចម្បង សម្រាប់ការផ្តល់សេវាផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត មានបីគឺ ៖

- **ការអភិវឌ្ឍ និងការរៀបចំផែនការ** រួមបញ្ចូលទាំងការបង្កើតតម្រូវការតាមរយៈការផ្សព្វផ្សាយសំណើពីសហគមន៍ចំពោះការផ្តល់មូលនិធិ ការរៀបចំគម្រោងស្នើសុំការវាយតម្លៃ និងការចាត់អាទិភាព ព្រមទាំងការបញ្ជូនសំណើសុំមូលនិធិ។
- **ការផ្តល់ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ** រួមបញ្ចូលទាំងការរៀបចំ និងចលនាសហគមន៍ ការពន្យល់ពីជម្រើសបច្ចេកទេសនានា ដែលអាចទទួលយកបានការសម្រេចចិត្តលើជម្រើសបច្ចេកទេសដែលពេញចិត្ត ការព្រមព្រៀង ការបង្កើតក្រុមប្រើប្រាស់ទឹក និងអនាម័យការបណ្តុះបណ្តាលស្តីពីការគ្រប់គ្រងនិងថែទាំដោយសហគមន៍ ការចែកចាយ និងលក់ផលិតផលទឹកស្អាត និងអនាម័យព្រមទាំងការកសាងហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ
- **ប្រតិបត្តិការ** រួមបញ្ចូលទាំងការត្រួតពិនិត្យមើលការគ្រប់គ្រងលើសេវាកម្ម ពីសំណាក់ក្រុមប្រើប្រាស់ទឹក និងអនាម័យ ការថែទាំ និងជួសជុលដោយមានកិច្ចគាំទ្រពីរដ្ឋបាលមូលដ្ឋានលើផ្នែកតាមដាននិងត្រួតពិនិត្យ និងការបណ្តុះបណ្តាលរយៈពេលខ្លី ដើម្បីបង្កើនជំនាញ និងចំណេះដឹងថ្មីៗ ។

សមាសភាគ ១.១ ៖ ការទទួលបានសេវាផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត

១.១.១ ការផ្តល់ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធថ្មី

ការគ្របដណ្តប់ដែលមានស្រាប់ និងកម្រិតនៃការផ្តល់ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធថ្មីបានបង្ហាញឲ្យឃើញថាប្រទេសកម្ពុជា ស្ថិតនៅលើគន្លងផ្លូវឆ្ពោះទៅសម្រេចគោលដៅអភិវឌ្ឍន៍សហស្សវត្សរ៍កម្ពុជាឆ្នាំ២០១៥ ។ ទោះបីជាយ៉ាងនេះក្តី ចាប់ពីឆ្នាំ២០១៥ទៅនឹងទាមទារឲ្យមានការពន្លឿនកម្រិតនៃការផ្តល់ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធថ្មី ដើម្បីសម្រេចឲ្យបានតាមទស្សនវិស័យផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និងអនាម័យជនបទ ពោលគឺប្រជាជនរស់នៅជនបទទាំងអស់នឹងទទួលបានសេវាផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាតដែលមានការកែលម្អ ។

ដោយផ្អែកលើគោលការណ៍នៃវិធីសាស្ត្រឆ្លើយតបទៅនឹងតម្រូវការ និងការគ្រប់គ្រងដោយសហគមន៍ ការពន្លឿននេះពាក់ព័ន្ធទៅនឹងការបង្កើត និងរៀបចំផែនការសម្រាប់ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធថ្មីដោយរួមបញ្ចូលទាំងការធ្វើបញ្ជីសារពើភ័ណ្ឌនៃសេវាដែលមានស្រាប់ ការបង្កើតតម្រូវការ ការរៀបចំសហគមន៍សម្រាប់ការគ្រប់គ្រង និងការផ្តល់ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធដោយវិស័យឯកជន ។

ការគ្រប់គ្រងធនធានទឹកចម្រុះ គឺជាដំណើរការតាមប្រព័ន្ធមួយ សម្រាប់អភិវឌ្ឍប្រកបដោយនិរន្តរភាព លើការបែងចែក និងតាមដានត្រួតពិនិត្យការប្រើប្រាស់ធនធានទឹកក្នុងបរិបទបម្រើប្រយោជន៍សង្គម សេដ្ឋកិច្ច និងបរិស្ថាន[32] ។ ការគ្រប់គ្រងធានទឹក រាប់បញ្ចូលទាំងការបែងចែកធនធានទឹកសម្រាប់ការប្រើប្រាស់លើវិស័យផ្សេងៗ គឺជាការទទួលខុសត្រូវរបស់ក្រសួងធនធានទឹក និងឧតុនិយម ។

លទ្ធផល	**សហគមន៍ និងស្ថាប័ននានាតាមជនបទ ទទួលបានសេវាផ្គត់ផ្គង់ទឹកតាម រយៈការផ្តល់ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធថ្មី**	**ការទទួលខុសត្រូវ**
សកម្មភាព	◆ រៀបចំបញ្ជីសារពើភ័ណ្ឌនៃសេវាផ្គត់ផ្គង់ទឹក និងភាពខ្វះ ចន្លោះផ្សេងៗនៅថ្នាក់ស្រុក ហើយចងក្រងព័ត៌មានទាំងនេះនៅថ្នាក់ខេត្ត និងថ្នាក់ជាតិ ។	◆ មន្ទីរអភិវឌ្ឍន៍ជនបទខេត្ត/ ការិយាល័យអភិវឌ្ឍន៍ជនបទស្រុក ក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ
	◆ គ្រប់គ្រងការប្រើប្រាស់ប្រភពទឹកតាមផ្ទះឲ្យបានត្រឹមត្រូវដោយយោងទៅតាមគោលការណ៍គ្រប់គ្រងធនធានទឹកចម្រុះ ។	◆ ក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ និង ក្រសួងធនធានទឹក និង ឧតុនិយម
	◆ កំណត់ការគាំទ្រដែលផ្តល់ដោយដោយរដ្ឋាភិបាល ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ រួមទាំងអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល។	◆ មន្ទីរអភិវឌ្ឍន៍ជនបទខេត្ត និង ការិយាល័យអភិវឌ្ឍន៍ជនបទស្រុក
	◆ ជំរុញឱ្យមានដំណើរការដាក់ពាក្យស្នើសុំហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធថ្មីសម្រាប់សេវាផ្គត់ផ្គង់ទឹក។	◆ មន្ទីរអភិវឌ្ឍន៍ជនបទខេត្ត និង ការិយាល័យអភិវឌ្ឍន៍ជនបទស្រុក
	◆ ការរៀបចំសហគមន៍សម្រាប់គ្រប់គ្រងការសាងសង់ ប្រតិបត្តិការ និងថែទាំសេវាកម្មផ្គត់ផ្គង់ទឹក។ការផ្តល់ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធថ្មី	◆ ការិយាល័យអភិវឌ្ឍន៍ជនបទស្រុក អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល វិស័យឯកជនដែលទទួលភារកិច្ចពីការិយាល័យអភិវឌ្ឍន៍ជនបទស្រុក
	◆ ការត្រួតពិនិត្យគុណភាពសំណង់ថ្មី	◆ មន្ទីរអភិវឌ្ឍន៍ជនបទខេត្ត និង ការិយាល័យអភិវឌ្ឍន៍ជនបទស្រុក
	◆ ការផ្តល់មូលនិធិលើថ្លៃទុនដើម (Capital Cost)នៃហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធថ្មី	◆ ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ ក្នុងភាពជាដៃ គូជាមួយនឹងក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ និងដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ ព្រមទាំងសហគមន៍

32 (Cap-Net, Global Water Partnership, & UNDP, 2005)

១.១.២ ការស្តារឡើងវិញ ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធដែលមានស្រាប់

ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធផ្គត់ផ្គង់ទឹកជាច្រើន ដែលបានកសាងកាលពីពេលកន្លងទៅ បានបាក់បែកខូចខាតដោយសារមូលហេតុផ្សេងៗជាច្រើន ហើយឥឡូវពុំអាចប្រើប្រាស់បានទៀតទេ។ ដូចនេះ ចាំបាច់ត្រូវស្វែងយល់ពីទំហំ និងមូលហេតុផ្សេងៗនៃការបាក់បែកខូចខាតទាំងនេះ មុនពេលធ្វើការស្តារឡើងវិញនូវស្នប់អណ្តូងទឹក និងហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធផ្គត់ផ្គង់ទឹកផ្សេងៗទៀត ។

លទ្ធផល	សហគមន៍ និងស្ថាប័ននានាតាមជនបទ ទទួលបានសេវាផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត តាមរយៈការស្តារឡើងវិញនូវហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធដែលមានស្រាប់ ដែលអាចធ្វើទៅបាន	ការទទួលខុសត្រូវ
សកម្មភាព	◆ ធ្វើការសិក្សាស្រាវជ្រាវ ដើម្បីកំណត់ទំហំ និងមូលហេតុនៃការខូចខាតកន្លងមក និងដើម្បីកំណត់ពីតម្លៃដើម្បីប្រៀបធៀបសម្រាប់ការជួសជុល ឬ ការសាងសង់ថ្មី។ ◆ បង្កើតនីតិវិធី និងគោលការណ៍ណែនាំស្តីអំពីការស្តារឡើងវិញ នូវហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធដែលសំដៅទៅលើមូលហេតុ នៃការខូចខាតពីមុន។ ◆ ជំរុញឱ្យមានដំណើរការដាក់ពាក្យស្នើសុំសម្រាប់ការស្តារឡើងវិញនូវហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធផ្គត់ផ្គង់ទឹក។ ◆ ការរៀបចំសហគមន៍ដើម្បីគ្រប់គ្រងការសាងសង់ប្រតិបត្តិការ និងការថែទាំសេវាផ្គត់ផ្គង់ទឹក។ ◆ ការស្តារឡើងវិញនូវហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធដែលមានស្រាប់ ◆ ការត្រួតពិនិត្យគុណភាពនៃការស្តារឡើងវិញ ◆ ការផ្តល់មូលនិធិលើថ្លៃទុនដើម សម្រាប់ការស្តារឡើងវិញនូវហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ	◆ ក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ មន្ទីរអភិវឌ្ឍន៍ជនបទខេត្ត និង ការិយាល័យអភិវឌ្ឍន៍ជនបទស្រុក ◆ ក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ ◆ ការិយាល័យអភិវឌ្ឍន៍ជនបទស្រុកអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល ◆ វិស័យឯកជន ដែលទទួលភារកិច្ចពីការិយាល័យអភិវឌ្ឍន៍ជនបទស្រុក ◆ វិស័យឯកជន តាមរយៈការិយាល័យអភិវឌ្ឍន៍ជនបទស្រុក ◆ ការិយាល័យអភិវឌ្ឍន៍ជនបទស្រុក ◆ ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុក្នុងភាពជាដៃគូជាមួយនឹងក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ ជនបទ និង ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ និងសហគមន៍

១.១.៣ បច្ចេកវិទ្យាផ្គត់ផ្គង់ទឹក

ជម្រើសសម្រាប់ការផ្គត់ផ្គង់ទឹក

ជម្រើសបច្ចេកវិទ្យាផ្សេងៗសម្រាប់ផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត ត្រូវបានចាត់ថ្នាក់ជាពីរប្រភេទ គឺប្រភេទដែលមានការកែលម្អ និងប្រភេទដែលមិនមានការកែលម្អ (តារាងទី៦)[33] ។ ជម្រើសទាំងនេះគឺផ្អែកទៅលើនិយមន័យ ដែលកំណត់ដោយកម្មវិធីតាមដានរួមគ្នា (JMP) របស់មូលនិធិអង្គការសហប្រជាជាតិសម្រាប់កុមារ (UNICEF) និងអង្គការសុខភាពពិភពលោក (WHO) ។ ស្ថាប័ន ឬអង្គការណាមួយដែលផ្ដល់ហិរញ្ញប្បទានសម្រាប់គម្រោងផ្គត់ផ្គង់ទឹកថ្មីនឹងត្រូវធ្វើឱ្យស្របទៅតាមជម្រើសដែលមានការកែលម្អ ។ ចំណាត់ថ្នាក់នេះ នឹងត្រូវប្រើប្រាស់សម្រាប់រាល់ការធ្វើអង្កេតទាំងអស់ដែលចង់ពិនិត្យមើលលើការទទួលបានការផ្គត់ផ្គង់ទឹក និងអនាម័យដែលមានការកែលម្អ ។

តារាងទី៦៖ ជម្រើសការផ្គត់ផ្គង់ទឹក ដែលមានការកែលម្អ និងមិនមានការកែលម្អ

ប្រភពទឹកដែលមានការកែលំអ	កំណត់សម្គាល់
១. ទឹកភ្ជាប់ទៅតាមផ្ទះ	ការផ្គត់ផ្គង់ទឹកតាមទុយោ៖ បើទឹកត្រូវយកចេញពីប្រភពទឹកលើដី ទឹកនោះត្រូវតែបន្សុទ្ធឱ្យស្របទៅតាមបទដ្ឋានគុណភាពទឹកសម្រាប់បរិភោគ
២.ទឹកដែលតទៅបំពង់សម្រាប់ប្រើនៅទីសាធារណៈ	
៣. អណ្តូងស្នប់ ឬ ខួង	
៤. អណ្ដូងជីកដែលមានការការពារ	អណ្ដូងជីកដែលមានការការពារ ត្រូវមាន ៖ -លូទ្រនាប់ការពារអណ្តូង (lining) -ខ្នោះអណ្ដូង (លូលយចេញខ្ពស់ផុតពីដី) -ខឿនអណ្ដូង (platform) -គម្រប (cover)
៥. ការស្តុកទឹកភ្លៀងដែលមានការកែលម្អ និងការការពារត្រឹមត្រូវ	អាងស្តុកទឹកភ្លៀងត្រូវបានចាត់ទុកថា មានការកែលម្អ និងការការពារត្រូវមាន ៖ -បិទជិតទាំងស្រុង -មានក្បាលរ៉ូប៊ីនេសម្រាប់បើកទឹក -ស្តុកទឹកបានយ៉ាងហោចណាស់ ៣.០០០ លីត្រ
៦. ស្រះទឹកដែលមានភ្ជាប់ជាមួយអាងចម្រោះទឹកស្អាត	TBD
ប្រភពទឹកដែលមិនមានការកែលម្អ	

[33] (ក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ និងដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ ឆ្នាំ២០០៨)

៧. អណ្តូងជីកដែលមិនមានការការពារ	
៨. ស្រះ ស្ទឹង ឬ អូរ	
៩. ការស្តុកទឹកភ្លៀងដែលមិនមានការកែលម្អ និងការការពារត្រឹមត្រូវ	
១០. ទឹកផ្តល់ដោយអ្នកដើរលក់	ទាំងនេះ គឺជាជម្រើសដែលមិនមានការកែលំអពីព្រោះតែតម្លៃនិងការពិបាកក្នុងការទទួលបានទឹកនោះយកមកប្រើប្រាស់
១១. ទឹកច្រកដប	
១២. ការផ្តល់ទឹកតាមរថយន្តដឹកទឹក	

ជម្រើសបច្ចេកវិទ្យាផ្គត់ផ្គង់ទឹក

ស្ថាប័នណាក៏ដោយដែលផ្តល់ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធផ្គត់ផ្គង់ទឹកថ្មី ត្រូវផ្តល់ឱ្យសហគមន៍នូវជម្រើសដែលមានការកែលំអស្របតាមលក្ខណៈបច្ចេកទេសសង្គមសេដ្ឋកិច្ចក្នុងបរិបទមូលដ្ឋាន។កត្តាសង្គមត្រូវពិចារណាទៅលើភាពងាយស្រួលក្នុងការប្រើប្រាស់ទឹកស្អាតសម្រាប់ស្ត្រី កុមារ និងសេចក្តីត្រូវការផ្សេងៗរបស់ជនពិការ ។ សហគមន៍នឹងជ្រើសរើសបច្ចេកវិទ្យា ដែលពួកគេពេញចិត្ត ផ្អែកលើការយល់ដឹងគ្រប់គ្រាន់ អំពីជម្រើសដែលអាចប្រើប្រាស់បាន ក្នុងស្ថានភាពទីតាំងភូមិសាស្ត្រជាក់ស្តែង ។ ស្ថាប័នដែលផ្តល់ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធទៅឲ្យសហគមន៍នឹងកំណត់ជម្រើសដែលអាចប្រើប្រាស់បានហើយពន្យល់ពីជម្រើសទាំងនេះទៅដល់សហគមន៍ដោយរៀបរាប់អំពីគុណសម្បត្តិនិងគុណវិបត្តិនៃជម្រើសនីមួយៗ ។ ព័ត៌មាននេះ ត្រូវរួមបញ្ចូលថ្លៃសាងសង់ និងជួសជុល ព្រមទាំងថ្លៃប្រតិបត្តិការពេញមួយឆ្នាំ ដែលផ្តោតលើថ្លៃគ្រឿងបន្លាស់ដែលត្រូវផ្លាស់ប្តូរនៅពេលដែលបច្ចេកវិទ្យានៃជម្រើសនោះលែងដំណើរការតទៅទៀត ។

១.១.៤ ការអភិវឌ្ឍបច្ចេកវិទ្យា និងសេវាកម្មសមស្រប

បច្ចេកវិទ្យាដែលសមស្រប និងមានតម្លៃសមរម្យសម្រាប់ការផ្គត់ផ្គង់ទឹក នៅតំបន់រាំងស្ងួតគឺពុំទាន់មានទូលំទូលាយនៅឡើយទេក្នុងប្រទេសកម្ពុជា ។ នៅតំបន់ដែលរងផលប៉ះពាល់ដោយសារធាតុអាសេនិក ត្រូវមានជម្រើសទឹកផ្សេងៗក្រៅពីប្រភពទឹកក្រោមដី ។ ការតម្រូវបច្ចេកវិទ្យាឱ្យសមស្របទៅនឹងតម្រូវការសង្គម ដូចជា យេនឌ័រ និងពិការភាព ក៏មានភាពចាំបាច់ផងដែរ ។

លទ្ធផល	ជម្រើសបច្ចេកវិទ្យាដែលមានតម្លៃសមស្រប សម្រាប់ការផ្គត់ផ្គង់ទឹកនៅតំបន់រាំងស្ងួត តំបន់ទទួលរងផលប៉ះពាល់ដោយសារធាតុអាសេនិក និងសម្រាប់សេចក្តីត្រូវការសង្គមផ្សេងៗ ដែលអាចរកបាន	ការទទួលខុសត្រូវ
សកម្មភាព	◆ ធ្វើការសិក្សាស្រាវជ្រាវ អភិវឌ្ឍ និងដកពិសោធន៍លើបច្ចេកវិទ្យាផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត នៅតំបន់រាំងស្ងួត និងតំបន់ទទួលរងផលប៉ះពាល់ដោយសារធាតុអាសេនិក ស្របទៅតាមនីតិវិធីស្រាវជ្រាវ និងអភិវឌ្ឍន៍ នៅក្នុងសមាសភាគទី៤.៦ ។ ការសិក្សាស្រាវជ្រាវនេះនឹងរួមបញ្ចូលការពិនិត្យមើលឡើងវិញពីភាពសមស្របនៃបច្ចេកវិទ្យាសម្រាប់អ្នកប្រើប្រាស់ជាស្ត្រី កុមារ ជនពិការ និងបច្ចេកវិទ្យានានា ដែលបានប្រើដោយប្រទេសផ្សេងៗ ។	◆ ក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ
	◆ ធ្វើការសិក្សាស្រាវជ្រាវ អភិវឌ្ឍ និងដកពិសោធន៍លើបច្ចេកវិទ្យាផ្គត់ផ្គង់ទឹក សម្រាប់សេចក្តីត្រូវការនានារបស់សង្គម ដោយរួមបញ្ចូលទាំងអ្នកប្រើប្រាស់ជាជនពិការ និងស្ត្រី ស្របទៅតាមនីតិវិធីស្រាវជ្រាវនិងអភិវឌ្ឍន៍ នៅក្នុងសមាសភាគទី៤.៦ ។	◆ ក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ
	◆ អនុវត្តការសិក្សាស្រាវជ្រាវ និងអភិវឌ្ឍ និងដកពិសោធន៍	◆ ផ្នែកបច្ចេកទេសរបស់សាកលវិទ្យាល័យ ដែលមានលក្ខណៈសម្បត្តិគ្រប់គ្រាន់ អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល និង ឬ ស្ថាប័នឯកជន

១.១.៥. ការចែករំលែកហានិភ័យក្នុងការផ្តល់សេវាកម្ម

ការផ្តល់សេវាបច្ចេកទេស នៅតំបន់ដាច់ស្រយាល និងតំបន់ដែលពិបាក គឺមានតម្លៃថ្លៃជាងតំបន់ដែលមានភាពងាយស្រួល និងថ្លៃជាងតំបន់ដែលបច្ចេកវិទ្យាមានរួចហើយ ។ ថ្លៃបន្ថែមនេះ គឺដោយសារហេតុផលពីរយ៉ាង ៖ទី១-ការចំណាយបន្ថែមលើការដឹកជញ្ជូនសម្ភារៈ ការលើកទឹកចិត្តបុគ្គលិក និងភស្តុភារផ្សេងៗ និងទី២-ហានិភ័យនៃការធ្វើការនៅតំបន់ ដែលមិនអាចដឹងច្បាស់ពីស្ថានភាពទឹកក្រោមដីនិងគុណភាពទឹក។ការចំណាយខ្ពស់នៃបញ្ហានេះត្រូវតែមានការទទួលស្គាល់ពីអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ច និងដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ ។

លទ្ធផល	វិស័យឯកជនដែលនឹងត្រូវដំណើរការផ្តល់សេវាកម្មនៅតំបន់ដែលមានការលំបាក និងតំបន់ដាច់ស្រយាល	ការទទួលខុសត្រូវ
សកម្មភាព	◆ បង្កើតប្រព័ន្ធច្បាស់លាស់មួយ សម្រាប់បន្ថែមតម្លៃនៃការធ្វើការនៅតំបន់ដាច់ស្រយាល និងសម្រាប់រួមចំណែកក្នុងការខូចខាត ដែលនឹងអាចកើតមានឡើង ដើម្បីជាការលើកទឹកចិត្តដល់វិស័យឯកជនឱ្យធ្វើការនៅតំបន់ដាច់ស្រយាល។ ប្រព័ន្ធនេះនឹងជួយក្នុងការចែករំលែកហានិភ័យទាំងឡាយជាមួយភាគីពាក់ព័ន្ធផ្សេងៗ។ ការផ្តល់លើកទឹកចិត្តដល់អ្នកវិនិយោគឯកជនទាំងនេះ គឺជាការសមស្របសម្រាប់ទូទាត់ជាមួយនឹង ហានិភ័យទាំងឡាយដែលពួកគេជួបប្រទះ។	◆ ក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ

សមាសភាគ ១.២ ៖ ការអនុវត្តបទដ្ឋានគុណភាពទឹក

ការផ្គត់ផ្គង់ទឹកតាមសហគមន៍ជនបទ ត្រូវអនុលោមទៅតាមបទដ្ឋានគុណភាពទឹកសម្រាប់បរិភោគ[34] ។ បទដ្ឋាននេះ បានបង្កើតប៉ារ៉ាម៉ែត្រអាទិភាពជាច្រើន សម្រាប់ការផ្គត់ផ្គង់ទឹកខ្នាតតូចនៅតាមជនបទ[35] រួមជាមួយនឹងភាពញឹកញាប់នៃការយកសំណាកទឹក សម្រាប់ធ្វើការវិភាគរកមេរោគ ដូចបានបង្ហាញក្នុងតារាងទី៧ ។

[34] (ក្រសួងឧស្សាហកម្ម រ៉ែ និងថាមពល ឆ្នាំ២០០៤)
[35] (ក្រសួងឧស្សាហកម្ម រ៉ែ និងថាមពល ឆ្នាំ២០០៤)

តារាងទី៧៖ ប៉ារ៉ាម៉ែត្រគុណភាពទឹកសំខាន់ៗ សម្រាប់ការផ្គត់ផ្គង់ទឹកខ្នាតតូច

ប៉ារ៉ាម៉ែត្រ	កម្រិតអតិបរិមា
សន្ទស្សន៍អាស៊ីត និងបាស (pH)	៦,៥ -៨,៥
ភាពល្អក់	៥ NTU (ខ្នាតវាស់កំហាប់សម្រាប់គុណភាពទឹក)
សារធាតុអាសេនិក	0,0៥ មីលីក្រាមក្នុងមួយលីត្រ
សារធាតុដែក	0,៣ មីលីក្រាមក្នុងមួយលីត្រ
នីត្រាត ដូចជា NO3-	៥0 មីលីក្រាមក្នុងមួយលីត្រ
នីត្រាត ដូចជា NO2-	៣ មីលីក្រាមក្នុងមួយលីត្រ
សារធាតុមិនរលាយទាំងស្រុងក្នុងទឹក (TDS)	៨00 មីលីក្រាមក្នុងមួយលីត្រ
កម្រិតមេរោគ ទម្រង់កូលី ឬអ៊ីកូលី ដែលធន់ នឹងកំដៅ	0 ក្នុង ១00 មីលីលីត្រ
ភាពញឹកញាប់ក្នុងការកយសំណាកទឹក សម្រាប់ការវិភាគមីក្រុប ចំពោះប្រជាជនតិចជាង ៥.000 នាក់	សំណាកគំរូ ១ រៀងរាល់ខែ
ភាពញឹកញាប់ក្នុងការកយសំណាកទឹកសម្រាប់វិភាគធាតុផ្សំអសរីរាង្គ	មួយដង ក្នុងមួយឆ្នាំ

១.២.១. ផែនការសុវត្ថិភាពទឹក និងប្រព័ន្ធត្រួតពិនិត្យគុណភាពទឹក

បទដ្ឋានគុណភាពទឹកសម្រាប់បរិភោគ បានចែងថា៖ ក្រុមអ្នកត្រួតពិនិត្យគុណភាពទឹកមកពីស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធថ្នាក់ជាតិ និងថ្នាក់ក្រោមជាតិ ត្រូវអនុវត្តបទដ្ឋានទាំងនេះ ជាមួយនឹងការទទួលខុសត្រូវច្បាស់លាស់ ។ មន្ទីរអភិវឌ្ឍន៍ជនបទខេត្តត្រូវទទួលខុសត្រូវបង្កើតប្រព័ន្ធត្រួតពិនិត្យគុណភាពទឹក ហើយការទទួលខុសត្រូវនៅកម្រិតសហគមន៍ ត្រូវផ្ទេរទៅឱ្យក្រុមប្រឹក្សាស្រុក ខណ្ឌ និងក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ ។ ការទទួលខុសត្រូវ និងការផ្ទេរភារកិច្ច មាននៅក្នុងឧបសម្ព័ន្ធទី១ ។ ប្រព័ន្ធត្រួតពិនិត្យនេះអាចត្រូវបានបញ្ចូលគ្នា ជាមួយនឹងប្រព័ន្ធទ្រទ្រង់ការថែទាំនៅថ្នាក់ស្រុក ។

ម្យ៉ាងវិញទៀត បទដ្ឋានគុណភាពទឹកសម្រាប់បរិភោគ ក៏តម្រូវឱ្យមានការអង្កេតស្ថានភាពអនាម័យ (Sanitary survey) នៅតាមប្រភពទឹកស្របទៅតាមគោលការណ៍ណែនាំ[36] របស់អង្គការសុខភាពពិភពលោក ផងដែរ ។ អង្គការសុខភាពពិភពលោក ដែលរៀបចំបទដ្ឋានទាំងនេះ បានបង្កើតគោលគំនិតជាច្រើននៃផែនការសុវត្ថិភាពទឹក[37] ។ ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់នឹងអនុវត្តបទដ្ឋានទាំងនេះជាដំណើរការតាមបែបចូលរួម ដើម្បីជួយសហគមន៍ឱ្យយល់ដឹងពីសារៈសំខាន់នៃការការពារប្រភពទឹក និងការប្រើប្រាស់ទឹកដែលមានសុវត្ថិភាព ។

[36] (អង្គការសុខភាពពិភពលោក ឆ្នាំ២00៣)
[37] (អង្គការសុខភាពពិភពលោក ឆ្នាំ២00៥)

លទ្ធផល	ដំណើរការនីតិវិធីដើម្បីឲ្យការផ្គត់ផ្គង់ទឹកអនុលោមទៅតាមស្តង់ដាគុណភាពទឹកសម្រាប់ជនបទ	ការទទួលខុសត្រូវ
សកម្មភាព	◆ ទទួលយកនូវទស្សនៈផែនការសុវត្ថិភាពទឹកសម្រាប់ប្រើប្រាស់នៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា និងរៀបចំគោលការណ៍ណែនាំ ស្តីពីផែនការសុវត្ថិភាពទឹកសម្រាប់ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ-សង្កាត់ រួមមានផែនការសុវត្ថិភាពទឹកទូទៅ ផ្អែកតាមឯកសារណែនាំ ស្តីពីផែនការសុវត្ថិភាពទឹក ដែលរៀបចំដោយអង្គការសុខភាពពិភពលោក។ ◆ បង្កើតប្រព័ន្ធត្រួតពិនិត្យគុណភាពសម្រាប់ខេត្ត ហើយការទទួលខុសត្រូវលើប្រតិបត្តិការត្រូវផ្ទេរទៅឱ្យក្រុមប្រឹក្សាស្រុក និងក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់។ ◆ ក្រុមប្រឹក្សា ឃុំសង្កាត់នីមួយៗនឹងបង្កើតផែនការសុវត្ថិភាពទឹកសម្រាប់តំបន់របស់ខ្លួន ដែលជាផ្នែកមួយ នៃប្រព័ន្ធតាមដានគុណភាពទឹក។ ◆ បង្កើតនីតិវិធីមួយសម្រាប់ធ្វើសេចក្តីសម្រេចចិត្ត និងសកម្មភាព មួយចំនួន ដើម្បីឆ្លើយតបទៅនឹងប្រភពទឹក ដែលមិនសមស្របតាមបទដ្ឋានស្តង់ដា រួមទាំងការត្រួតពិនិត្យប្រភពទឹកផ្សេងៗ ។	◆ ក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ ◆ មន្ទីរអភិវឌ្ឍន៍ជនបទខេត្ត ◆ ការិយាល័យ អភិវឌ្ឍន៍ជនបទស្រុក ក្រុមប្រឹក្សាឃុំសង្កាត់ ◆ ក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ

១.២.២ ការការពារទឹកពីប្រភពទឹក រហូតដល់ការប្រើប្រាស់តាមផ្ទះ

ក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ និងដៃគូអភិវឌ្ឍ បានកំណត់ទម្លាប់អនាម័យផ្ទាល់ខ្លួនបីយ៉ាងដែលត្រូវលើកកម្ពស់។ ទម្លាប់មួយដែលពាក់ព័ន្ធដោយផ្ទាល់ទៅនឹងទឹក គឺការបរិភោគទឹកមិនមានសុវត្ថិភាព ។

លទ្ធផល	ប្រជាពលរដ្ឋអនុវត្តការប្រើប្រាស់ទឹកប្រកបដោយសុវត្ថិភាព ទាំងការទុកដាក់ទឹក ការប្រើប្រាស់ទឹកតាមផ្ទះ និងការបរិភោគ	ការទទួលខុសត្រូវ
សកម្មភាព	◆ ផ្សព្វផ្សាយ និងត្រួតពិនិត្យវាយតម្លៃពីប្រសិទ្ធភាពនៃគោលការណ៍ណែនាំស្តីពីការលើកកម្ពស់អនាម័យផ្ទាល់ខ្លួន (Hygiene Promotion Guideline, 2010) ហើយកែលំអគោលការណ៍ណែនាំនេះ ប្រសិនបើមានការចាំបាច់	◆ ក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ ជនបទ

ក្នុងរយៈពេលពីរបីឆ្នាំចុងក្រោយនេះ ធុងចម្រោះសេរ៉ាមិច បានត្រូវណែនាំឱ្យប្រើប្រាស់ នៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា ដែលនេះគឺជាផ្នែកមួយនៃខ្សែសង្វាក់ផ្គត់ផ្គង់ទឹកដែលមានសុវត្ថិភាពនៅចំណុចបរិភោគ ។ ដំណើរការបង្កើត និងពិសោធន៍ឱ្យបានល្អិតល្អន់ ដើម្បីធានាថា ធុងចម្រោះទាំងនេះនឹងផលិតទឹកដែលមានសុវត្ថិភាព ស្របតាមបទដ្ឋានគុណភាពទឹកសម្រាប់បរិភោគ នឹងដើរតួជាគំរូមួយសម្រាប់ការបង្កើតបច្ចេកវិទ្យាបន្សុទ្ធទឹកតាមផ្ទះទៀតផង ។ បច្ចុប្បន្ននេះ គម្រោងរៀបចំដើម្បីបង្កើតនីតិវិធីត្រួត- ពិនិត្យបច្ចេកវិទ្យាបរិស្ថាន (ETV) ដែលនឹងរួមបញ្ចូលសកម្មភាពមួយចំនួនដូចជា ការធ្វើពិសោធន៍ និងការតាមដានទៅលើបច្ចេកវិទ្យាចម្រោះទឹកតាមផ្ទះ និងសហគមន៍។ ច្បាប់ស្តីពីការគ្រប់គ្រងគុណភាព និងសុវត្ថិភាពរបស់ផលិតផល និងសេវាកម្ម (ឆ្នាំ ២០០០) ដែលរៀបចំដោយក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម គឺមានការពាក់ព័ន្ធទៅនឹងនីតិវិធីត្រួតពិនិត្យបច្ចេកវិទ្យាបរិស្ថាន (ETV)[38] នេះ។

លទ្ធផល	ឧបករណ៍បន្សុទ្ធទឹកតាមផ្ទះ ដែលបានដាក់លក់នៅលើទីផ្សារ ឬដែលបានផ្តល់ឱ្យដោយស្ថាប័នអភិវឌ្ឍន៍នានា ត្រូវឆ្លើយតបទៅតាមបទដ្ឋាន	ការទទួលខុសត្រូវ
សកម្មភាព	◆ បញ្ចប់នីតិវិធីសម្រាប់វាយតម្លៃបច្ចេកវិទ្យាបន្សុទ្ធទឹកតាមផ្ទះ ETV (Environmental Technology Verification) ហើយនឹងអនុម័តច្បាប់សំខាន់ៗនានាសម្រាប់ការពិសោធន៍ ដ៏ចាំបាច់ស្របតាមនីតិវិធី ETVនេះ។ ◆ កសាងសមត្ថភាពសម្រាប់ធ្វើតេស្តបច្ចេកវិទ្យាបន្សុទ្ធទឹកផ្សេងៗ ។ ◆ ចេញលិខិតបញ្ជាក់ទៅលើផលិតផលដែលឆ្លើយតបតាមបទដ្ឋាន។ ◆ ផ្សព្វផ្សាយព័ត៌មានជាសាធារណៈអំពីលិខិតបញ្ជាក់ទៅលើផលិតផល ។	◆ ក្រសួងឧស្សាហកម្ម រ៉ែ និងថាមពល ក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម និងក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ

[38] (រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ឆ្នាំ២០០០)

សមាសភាគ ១.៣ ៖ ប្រតិបត្តិការ និងការថែទាំ

១.៣.១ ការគ្រប់គ្រងដោយសហគមន៍លើការប្រតិបត្តិការ និងការថែទាំ

សហគមន៍អ្នកប្រើប្រាស់មានការទទួលខុសត្រូវជាចម្បងលើប្រតិបត្តិការ និងថែទាំសេវាផ្គត់ផ្គង់ទឹកតាមសហគមន៍។ សហគមន៍នីមួយៗនឹងជ្រើសរើសក្រុមប្រើប្រាស់ទឹក និងអនាម័យ (WSUG) ដើម្បី គ្រប់គ្រងប្រតិបត្តិការលើសេវាផ្គត់ផ្គង់ទឹក។ ក្រុមប្រើប្រាស់ទឹក និងអនាម័យ ត្រូវតែជាតំណាងឱ្យសហគមន៍របស់ខ្លួន ក្នុងនោះរួមមានទាំងសមាជិកស្ត្រី និងតំណាងជនជាតិភាគតិច ជនពិការ និងក្រុមងាយរងគ្រោះដទៃទៀត ។ សហគមន៍ នឹងជ្រើសរើសក្រុមប្រើប្រាស់ទឹក និងអនាម័យ របស់ពួកគេសាជាថ្មី តាមពេលវេលាមួយទៀងទាត់ដែលបានកំណត់ ។

ក្រុមប្រើប្រាស់ទឹក និងអនាម័យ អាចប្រើវិធីសាស្ត្រខុសៗគ្នា ដើម្បីដំណើរការសេវាផ្គត់ ផ្គង់ទឹក ។ ជម្រើសផ្សេងៗរួមមាន ៖

- ជួលបុគ្គលិកដោយឲ្យបៀវត្សឱ្យអនុវត្តប្រតិបត្តិការ ថែទាំ និងជួសជុល ជាប្រចាំ
- ធ្វើកិច្ចសន្យាជាមួយអ្នកផ្តល់សេវាកម្មឯកជនខ្នាតតូច ឱ្យដំណើរការសេវាកម្ម
- ក្រុមប្រើប្រាស់ទឹក និងអនាម័យ ដែលនៅជិតគ្នា រួមសហការគ្នា ដើម្បីធ្វើ កិច្ចសន្យា ជាមួយអ្នកផ្តល់សេវាឯកជនខ្នាតធំ ឱ្យដំណើរការសេវាកម្ម ។

១.៣.២ ប្រព័ន្ធទ្រទ្រង់ការថែទាំ

តាមបទពិសោធន៍ជាសាកលបានបង្ហាញថា ការបណ្តុះបណ្តាលក្រុមប្រើប្រាស់ទឹក និងអនាម័យ និងផ្តល់ការគាំទ្ររយៈពេលមួយ ឬពីរឆ្នាំក្នុងពេលគម្រោងកំពុងអនុវត្ត ហើយដែលសំណង់ផ្គត់ផ្គង់ទឹកនៅថ្មីនៅឡើយមិនទាន់គ្រប់គ្រាន់ទេ សម្រាប់ធានាបាននូវនិរន្តរភាពរយៈពេលវែងសម្រាប់ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធរូបវ័ន្ត និងការគ្រប់គ្រងដោយក្រុមប្រើប្រាស់ទឹក និងអនាម័យ ។ ការគាំទ្រដល់ការគ្រប់គ្រងនៅថ្នាក់សហគមន៍ គឺជាករណីចាំបាច់ ប្រសិនបើយើងចង់ឲ្យប្រព័ន្ធផ្គត់ផ្គង់ទឹកមាននិរន្តរភាព ។ ការគាំទ្រនេះមិនមែនមានន័យថា ជាការទាញយកការទទួលខុសត្រូវពីសហគមន៍ក្នុងការគ្រប់គ្រងនោះទេ ប៉ុន្តែមានន័យថា ជាការផ្តល់ដំបូន្មានបច្ចេកទេស ការបណ្តុះបណ្តាល និងដំបូន្មានក្នុងការគ្រប់គ្រងដើម្បីឱ្យសហគមន៍អាចគ្រប់គ្រងសកម្មភាពនេះដោយខ្លួនឯងបាន ។ សំខាន់យើងត្រូវតាមដានថា តើសហគមន៍គ្រប់គ្រងប្រព័ន្ធផ្គត់ផ្គង់ទឹករបស់គេបានជោគជ័យដែរឬទេ? ហើយត្រូវធ្វើសកម្មភាពដើម្បីដោះស្រាយបញ្ហាប្រសិនជាមាន[39]។ ការគាំទ្រគួរបញ្ចូលផងដែរ នូវការតាមដាននីវ៉ូទឹកក្រោមដីនៅទីកន្លែងដែលទឹកក្រោមដីត្រូវបានយកមកប្រើ ។

ប្រព័ន្ធទ្រទ្រង់ការថែទាំនឹងត្រូវបង្កើតឡើង និងដំណើរការ ក្រោមសមត្ថកិច្ចរបស់ក្រុមប្រឹក្សាស្រុកខណ្ឌនីមួយៗ តាមរយៈក្រុមប្រឹក្សាឃុំសង្កាត់ ។ មុខងារសំខាន់ៗនៃប្រព័ន្ធគាំទ្រស្ថាប័ននេះ មានចែងក្នុងឧបសម្ព័ន្ធទី៣ ។ ការចំណាយលើដំណើរការសេវាកម្មនេះ ត្រូវមានការរួមចំណែករវាងសហគមន៍អ្នកប្រើប្រាស់ និងរដ្ឋបាលមូលដ្ឋាន (តាមរយៈវិភាជន៍ថវិកាប្រចាំឆ្នាំពីថ្នាក់ជាតិ)។ ប្រព័ន្ធទ្រទ្រង់ការថែទាំ នឹងត្រូវបង្ហាញពីសារៈប្រយោជន៍របស់វា ទៅកាន់សហគមន៍អ្នកប្រើប្រាស់ ដើម្បីឲ្យពួកគេយល់ថាការចំណាយរបស់ពួកគេគឺបានផលត្រឡប់មកវិញ។

[39] ចេញពីសេចក្តីព្រៀងយុទ្ធសាស្ត្រវិស័យរយៈពេលដប់ឆ្នាំ ពីឆ្នាំ២០០១-២០១០ (ក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ)

លទ្ធផល	ក្រុមប្រើប្រាស់ទឹក និងអនាម័យ ក៏ដូចជាសហគមន៍ទទួលបានការណែនាំបច្ចេកទេស ការបណ្តុះបណ្តាល និងការបង្ហាញផ្ទាល់ ដើម្បីធានាឱ្យបាននូវនិរន្តរភាពរយៈពេលវែងសម្រាប់គ្រប់គ្រង សេវាផ្គត់ផ្គង់ទឹកដោយសហគមន៍	**ការទទួលខុសត្រូវ**
សកម្មភាព	◆ បង្កើតប្រព័ន្ធទ្រទ្រង់ ការថែទាំដែលរួមមានការត្រួតពិនិត្យតាមដាននីវ៉ូទឹកក្រោមដី។ ◆ បង្កើតប្រព័ន្ធទ្រទ្រង់ ការថែទាំនៅថ្នាក់ស្រុកនីមួយៗ និងរៀបចំវគ្គបណ្តុះបណ្តាលសម្រាប់បុគ្គលិក ដែលបានចាត់តាំង។	◆ ក្រសួង អភិវឌ្ឍន៍ជនបទ ◆ មន្ទីរអភិវឌ្ឍន៍ជនបទខេត្ត

ការផ្តល់មូលនិធិលើប្រតិបត្តិការ និងថែទាំ

ឆន្ទៈនយោបាយ គឺជាកត្តាសំខាន់ ក្នុងការបង្កើតប្រព័ន្ធទ្រទ្រង់ប្រតិបត្តិការ និងថែទាំឱ្យបានជោគជ័យ ដូច្នេះហិរញ្ញវត្ថុ នឹងត្រូវបានគេយកចិត្តទុកដាក់ផ្តល់ឲ្យគ្រប់គ្រាន់ដើម្បីឲ្យប្រជាពលរដ្ឋទទួលបានសេវា ។ បរាជ័យ នៃហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធផ្គត់ផ្គង់ទឹកមួយចំនួន នាពេលកន្លងមកគួរជាក្តីបារម្ភដ៏ធំមួយ នៅថ្នាក់ជាតិ ។ ផ្ទុយទៅវិញ ការយកចិត្តទុកដាក់ខ្លាំងមានតែនៅលើការស្តារឡើងវិញ ឬការផ្លាស់ប្តូរ សំណង់ផ្គត់ផ្គង់ទឹក ជាជាងការដោះស្រាយបញ្ហាប្រឈមនានាដើម្បីធានាក្នុងការបន្តដំណើរការផ្គត់ផ្គង់ ទឹកឱ្យបានជោគជ័យ ។ ចាំបាច់ត្រូវមានការខិតខំប្រឹងប្រែងជាច្រើនទៀតដើម្បីបង្កើនការយល់ដឹងនៅកម្រិតនយោបាយលើការគ្រប់គ្រងបញ្ហាទាំងនេះ។ សូចនាករជោគជ័យក្នុងបញ្ហានេះ គឺការបែងចែកហិរញ្ញវត្ថុប្រចាំឆ្នាំឲ្យបានគ្រប់គ្រាន់នៅក្នុងថវិកាជាតិ សម្រាប់ចំណាយចរន្តលើប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រង់ប្រតិបត្តិការ និងថែទាំ ដែលបានបង្កើតឡើង ។

ព័ត៌មានទាំងនេះ មាននៅក្នុងគោលដៅយុទ្ធសាស្ត្រទី៥ សមាសភាគទី២ ស្តីពីការផ្តល់មូលនិធិចរន្ត។

សមាសភាគ ១.៤ ៖ ទីផ្សារសម្រាប់ផលិតផលទឹកស្អាត និងអនាម័យ

១.៤.១ ខ្សែសង្វាក់ផ្គត់ផ្គង់

ខ្សែសង្វាក់ផ្គត់ផ្គង់ គឺជាពាក្យប្រើសម្រាប់ដំណើរការទាក់ទងនឹងសកម្មភាពទាំងអស់ពាក់ព័ន្ធនឹងលំហូរ និងការផ្លាស់ប្តូរទំនិញ ចាប់តាំងពីដំណាក់កាលវត្ថុធាតុដើម រហូតទៅដល់ដំណាក់កាលអ្នកប្រើប្រាស់ចុងក្រោយ ព្រមទាំងលំហូរព័ត៌មានទាំងឡាយដែលពាក់ព័ន្ធ[40] ។

[40] ផ្នែកនេះ គឺផ្អែកទៅលើ (Oyo, 2002)

គោលដៅជាមូលដ្ឋាននៃខ្សែសង្វាក់ផ្គត់ផ្គង់ទាំងអស់ គឺដើម្បីផ្ដល់ជូននូវផលិតផលដ៏ល្អមួយជាមួយនឹងប្រាក់ចំណេញក្នុងកម្រិតសមរម្យ ។ ដើម្បីសម្រេចបាននូវគោលដៅនេះ ផលិតផលត្រូវតែឆ្លើយតបទៅនឹងការចង់បានរបស់អតិថិជន ដែលពាក់ព័ន្ធទៅនឹង ៖

- ភាពដែលអាចរកបាន
- តម្លៃសមរម្យអាចទទួលយកបាន
- គុណភាពល្អ
- ការផ្ដល់ជូនបានទាន់ពេលវេលា

ដើម្បីឱ្យខ្សែសង្វាក់ផ្គត់ផ្គង់បានដំណើរការទៅមានប្រសិទ្ធភាព ចាំបាច់ត្រូវមានតម្រូវការទំនិញនិងសេវាកម្មដែលខ្សែសង្វាក់ផ្គត់ផ្គង់នេះផ្ដល់ជូន ។ ដើម្បីបង្កើតឱ្យមានតម្រូវការផលិតផលកត្តាសំខាន់រួមមានតម្លៃសមរម្យ និងភាពងាយស្រួលខាងបច្ចេកវិទ្យារបស់ផលិតផលនោះ ។ ដើម្បីឱ្យវិស័យឯកជនចូលរួមក្នុងខ្សែសង្វាក់ផ្គត់ផ្គង់នេះ ចាំបាច់ត្រូវមានការលើកទឹកចិត្តឱ្យបានគ្រប់គ្រាន់ដូចជាមានតម្រូវការច្រើនល្មមផលិតផល ហើយមានផលចំណេញសមរម្យ និងមានលិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្តលើការប្រកួតប្រជែង។ ជាចុងក្រោយ ដើម្បីបង្កើតនិងធ្វើឱ្យមាននិរន្តរភាពខ្សែសង្វាក់ផ្គត់ផ្គង់ត្រូវមានលំហូរព័ត៌មានត្រឹមត្រូវ រវាងភាគីពាក់ព័ន្ធ ការគ្រប់គ្រងខ្សែសង្វាក់ផ្គត់ផ្គង់ប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព និងបរិយាកាសសមស្រប ដែលមិនរឹតបន្តឹងដល់ការធ្វើពាណិជ្ជកម្ម ។

លទ្ធផល	ប្រជាពលរដ្ឋ និងសហគមន៍អាចទិញ ផលិតផលទឹក និងអនាម័យ នៅទីផ្សារក្នុងតំបន់របស់ពួកគេ តាមរយៈខ្សែ សង្វាក់នៃការផ្គត់ផ្គង់	**ការទទួលខុសត្រូវ**
សកម្មភាព	◆ រៀបចំគម្រោងដើម្បីបង្កើតគោលគំនិត និង ការអនុវត្ត ខ្សែសង្វាក់ផ្គត់ផ្គង់អណ្ដូងស្នប់ និងផលិតផលផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និងបង្គន់អនាម័យ និងអនាម័យខ្លួនប្រាណផ្សេងៗទៀត ដោយផ្អែកលើការណែនាំផ្សេងៗដែលបោះពុម្ពផ្សាយដោយកម្មវិធីទឹកស្អាត និងអនាម័យរបស់ធនាគារពិភពលោក ក៏ដូចជាគោលការណ៍ណែនាំមួយចំនួនទៀត	◆ ក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ គាំទ្រដោយ ដៃគូអភិវឌ្ឍ

ការណែនាំលើផ្នែកនេះមាននៅឧបសម្ព័ន្ធទី៣ ។

គោលដៅយុទ្ធសាស្ត្រទី២ ៖ ការទទួលបានអនាម័យដែលមានការកែលម្អ

សមាសភាគ ២.១ ៖ ការបង្កើនលទ្ធភាពទទួលបានអនាម័យ

បទពិសោធន៍ជាសាកលបានបង្ហាញថា វិធីសាស្ត្រ ដែលបានប្រើកន្លងទៅ ក្នុងការលើកកម្ពស់អនាម័យ ដោយផ្តោតលើការសាងសង់បង្គន់អនាម័យ មិនសូវទទួលបានលទ្ធផល ក្នុងការពង្រីកការគ្របដណ្តប់អនាម័យប្រកបដោយនិរន្តរភាពឡើយ ។ ការបង្កើតឲ្យមានតម្រូវការ សម្រាប់អនាម័យដោយផ្តោតលើការផ្លាស់ប្តូរទម្លាប់ជាមួយគ្នានឹងការធ្វើឲ្យមានសេវា និងផលិតផល គឺជាយុទ្ធសាស្ត្រដែលមានប្រសិទ្ធភាពជាង។ បទពិសោធន៍នៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា កាលពីប៉ុន្មានឆ្នាំមុនបង្ហាញថា៖ ថវិកាគម្រោងអាចរួមចំណែកបានត្រឹមតែ ២០% ប៉ុណ្ណោះក្នុងការបង្កើនការគ្របដណ្តប់បង្គន់អនាម័យ តែថវិកាជាង ៨០% ដែលវិនិយោគលើការសាងសង់អនាម័យនៅតាមគ្រួសារ ត្រូវទទួលបន្ទុកដោយគ្រួសារខ្លួនឯងផ្ទាល់ចំពោះការចំណាយទាំងនោះ[41]។ ដោយហេតុថាមូលនិធិសម្រាប់ឧបត្ថម្ភធនដល់គ្រួសារនៅតាមជនបទឱ្យមានបង្គន់មានចំនួនមិនគ្រប់គ្រាន់នោះប្រការសំខាន់ គឺត្រូវចំណាយមូលនិធិដែលមាននេះឱ្យមានប្រសិទ្ធភាព និងសក្តិសិទ្ធិ ។ លើសពីនេះទៅទៀត ការយល់ដឹងពីកត្តាលើកទឹកចិត្ត និងកត្តារាំងស្ទះ ដើម្បីឲ្យប្រជាពលរដ្ឋផ្លាស់ប្តូរទៅរកការអនុវត្តអនាម័យប្រកបដោយសុវត្ថិភាព ក៏នៅមិនទាន់គ្រប់គ្រាន់ផងដែរ ។

ហេតុនេះហើយវិធីសាស្ត្រដើម្បីឲ្យប្រជាពលរដ្ឋទទួលបានអនាម័យ នឹងផ្តោតទៅលើការបង្កើតតម្រូវការ ដើម្បីឱ្យប្រជាពលរដ្ឋ និងគ្រួសារនីមួយៗ មានតម្រូវការបង្គន់អនាម័យ និងអាចទទួលបានបង្គន់ទាំងនោះ ដោយការចំណាយខ្លួនឯងផ្ទាល់ ព្រមទាំងផ្តោតផងដែរទៅលើសេវាកម្ម ដើម្បីថែទាំបង្គន់ទាំងនោះក្នុង រយៈពេលវែង ដូចជាការបូមកាកសំណល់ចេញពីបង្គន់ និងការស្តារភក់ចេញពីលូស្តុកលាមកជាដើម ។ វិធីសាស្ត្រមួយចំនួន បានបង្ហាញពីភាពជោគជ័យរួចមកហើយនៅប្រទេសកម្ពុជា ក៏ប៉ុន្តែចាំបាច់ត្រូវធ្វើការស្រាវជ្រាវបន្តទៀត ដើម្បីបង្ហាញពីប្រសិទ្ធភាពរបស់វិធីសាស្ត្រទាំងនេះក្នុងរយៈពេលវែង ។ កិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងលើការលើកកម្ពស់អនាម័យនឹងផ្តោតទៅលើ ៖

- **ការផ្លាស់ប្តូរទម្លាប់អនាម័យ** តាមរយៈវិធីសាស្ត្រដូចជា សហគមន៍ដឹកនាំអនុវត្តអនាម័យ (Commu-nity-Ley Total Sanitation)។ ចាំបាច់ត្រូវទទួលស្គាល់ថា ការសម្រេចបានអនាម័យដែលមានការកែលំអ ទាល់តែឆ្លងកាត់តាមដំណាក់កាលជាច្រើនរួមមានដំណាក់កាលទី១ គឺត្រូវឱ្យប្រជាពលរដ្ឋពិចារណាចំពោះទម្លាប់របស់ពួកគាត់ និងឱ្យពួកគាត់បង្កើតនូវតម្រូវការចង់បានបង្គន់អនាម័យ ។ ដំណាក់កាលទី២ គឺត្រូវធានាឱ្យប្រជាជនដែលមិនទាន់មានលទ្ធភាពទិញសម្ភារៈសាងសង់បង្គន់ ត្រូវប្រើប្រាស់បង្គន់សាមញ្ញសិន (Basic level of toilet) ហើយដំណាក់កាលទី៣ គឺត្រូវធានាឱ្យ ប្រជាពលរដ្ឋមានបង្គន់អនាម័យដែលមានការកែលំអប្រើប្រាស់ ។
- **ទីផ្សារអនាម័យ (Sanitation Marketing)** ចំពោះប្រភេទបង្គន់ជាច្រើន ដែលមានតម្លៃសមរម្យប្រជាជនអាចទិញបាន ជាពិសេសសម្រាប់អ្នកក្រីក្រ ។
- **ការកសាងសមត្ថភាពដល់វិស័យឯកជន** និងការធានានូវបរិយាកាសដែលអាចឱ្យសហគ្រាសខ្នាតតូចផ្តល់សេវាកម្មអនាម័យបាននៅតាមតំបន់ជនបទ ។

[41] (កម្មវិធីទឹក និងអនាម័យ ឆ្នាំ២០០៨)

- **ការអភិវឌ្ឍយន្តការផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុ** ដើម្បីធានាថា គ្រួសារក្រីក្រអាចមានលទ្ធភាពទិញបង្គន់ បានកំណត់នៅក្នុងផ្នែកទី៥.១.២ .
- **បន្តការសិក្សា** ដោយប្រើក្របខ័ណ្ឌដូចជា SaniFOAM[42] ដើម្បីស្វែងយល់ពីឥរិយាបថផ្នែកអនាម័យ និងបង្កើតនូវវិធីសាស្ត្រទទួលបានអនាម័យដ៏ប្រសិទ្ធភាព ។

លទ្ធផល	ប្រជាពលរដ្ឋតាមគ្រួសារទិញសម្ភារសាងសង់ និងប្រើប្រាស់បង្គន់អនាម័យ	**ការទទួលខុសត្រូវ**
សកម្មភាព	◆ កំណត់បង្កើតប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយ និងវាយតម្លៃវិធីសាស្ត្រ នានា ដូចជា សហគមន៍ដឹកនាំអនុវត្តន៍អនាម័យ ដើម្បីផ្លាស់ប្តូរទម្លាប់អនាម័យផ្ទាល់ខ្លួន។ ◆ អនុវត្តវិធីសាស្ត្រនានាដើម្បីជំរុញឱ្យសហគមន៍ និងគ្រួសារនីមួយៗផ្លាស់ប្តូរទម្លាប់ក្នុងការឈានទៅរកការប្រើប្រាស់បង្គន់អនាម័យ ◆ លើកស្ទួយផលិតផលផ្នែកអនាម័យ នៅតាមទីផ្សារ នៅតាមមូលដ្ឋាន តាមរយៈដំណើរការទីផ្សារសង្គម ។ ◆ បង្កើតឱ្យមានផលិតផល និងសេវាកម្មអនាម័យនៅ តាមស្រុក ឃុំ និងសហគមន៍ តាមរយៈការកសាង សមត្ថភាពជាងសំណង់ និងទីផ្សារក្នុងមូលដ្ឋាន។ ◆ ទិញសម្ភារសាងសង់បង្គន់។	◆ ក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ តាមរយៈ មន្ទីរអភិវឌ្ឍន៍ជនបទខេត្ត និងការិយាល័យអភិវឌ្ឍន៍ជនបទស្រុក ◆ ការិយាល័យអភិវឌ្ឍន៍ជនបទស្រុកតាមរយៈ អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល និងវិស័យឯកជន ◆ វិស័យឯកជន ◆ អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល ស្ថាប័ននានា ដែលបណ្តុះបណ្តាលកិច្ចការ អាជីវកម្ម និងបច្ចេកទេស ◆ គ្រួសារ

[42] (Devine, 2009) ការណែនាំអំពី SaniFOAM: ក្របខ័ណ្ឌវិភាគទម្លាប់អនាម័យ ដើម្បីកសាងនូវកម្មវិធីអនាម័យដែលមានប្រសិទ្ធភាព បោះពុម្ពដោយ កម្មវិធីទឹក និងអនាម័យ

បច្ចេកវិទ្យាអនាម័យ

និយមន័យបច្ចេកទេសអនាម័យ ត្រូវបានកំណត់ជាពីរប្រភេទ គឺប្រភេទមានការកែលម្អ និងប្រភេទមិនមានការកែលម្អ ដូចមានបង្ហាញនៅក្នុងតារាងទី៨[43]។ ការបែងចែកនេះផ្អែកលើការកំណត់និយមន័យ ក្នុងកម្មវិធីពិនិត្យរួមគ្នា (Joint Monitoring Programme) របស់មូលនិធិអង្គការសហប្រជាជាតិ សម្រាប់កុមារ (UNICEF) និងអង្គការសុខភាពពិភពលោក (WHO)។ ការបែងចែកនេះនឹង ត្រូវប្រើប្រាស់សម្រាប់រាល់ការធ្វើអង្កេតទាំងអស់ ដែលចង់ពិនិត្យមើល ពីការទទួលបានសេវាផ្គត់ផ្គង់ ទឹកស្អាត និងអនាម័យដែលមានការកែលម្អ។

តារាងទី៨៖ ជម្រើសបង្គន់អនាម័យដែលមានការកែលម្អ និងមិនមានការកែលម្អ

ជម្រើសបង្គន់អនាម័យដែលមានការកែលម្អ	ជម្រើសបង្គន់អនាម័យមិនមានការកែលម្អ
១. បង្គន់ចាក់ទឹកភ្ជាប់ទៅនឹងប្រព័ន្ធលូបង្ហូរទឹក (**Flush or pour flush to sewerage**)	៥.បង្គន់អនាម័យសាធារណៈ ឬ បង្គន់ប្រើប្រាស់រួមគ្នា (**Any type of Public or shared latrine**)
២. បង្គន់ចាក់ទឹកភ្ជាប់ទៅនឹងអាងស្តុកលាមក ឬរណ្តៅបង្គន់ (**Flush or pour flush to septic tank or pit**)	៦. បង្គន់ចាក់ទឹកដែលភ្ជាប់ទៅនឹងកន្លែងផ្សេងទៀត (**Flush or pour flush to elsewhere**)
៣. បង្គន់ស្ងួតមានផែនត្រឹមត្រូវសម្រាប់ជាន់ជុះ (**Pit latrine with slab**)	៧. បង្គន់ស្ងួតគ្មានផែនត្រឹមត្រូវសម្រាប់ជាន់ជុះ (**Open pit latrine without slab**)
៤. បង្គន់អនាម័យដែលបានកែលម្អឲ្យមានខ្យល់ចេញចូលក្នុងរណ្តៅ (**Ventilated Improved Pit latrine**)	៨. បង្គន់ជុះដាក់ទឹក (**Latrine overhanging water**)
	៩. ប្រភេទបង្គន់ផ្សេងៗទៀត
	១០. គ្មានបង្គន់

២.១.១ ជម្រើសប្រភេទបង្គន់អនាម័យផ្សេងៗ និងការអភិវឌ្ឍផ្នែកបច្ចេកវិទ្យា

បើទោះជាគោលបំណងរយៈពេលវែង គឺធ្វើយ៉ាងណាឱ្យប្រជាពលរដ្ឋទទួលបាននូវជម្រើសបង្គន់អនាម័យដែលមានការកែលម្អក៏ដោយ ក៏មានការទទួលស្គាល់ថា គោលបំណងនេះអាចសម្រេចទៅបាន លុះត្រាតែដើរតាមដំណាក់កាលសន្សឹមៗប៉ុណ្ណោះ។ គោលបំណងដំបូងគឺត្រូវធ្វើយ៉ាងណាឱ្យប្រជាពលរដ្ឋផ្លាស់ប្តូរឥរិយាបថដោយបន្ទោបង់ក្នុងបង្គន់អនាម័យទោះជាប្រភេទដែលមានការកែលម្អ ឬ ក៏ប្រភេទបង្គន់មិនមានការកែលម្អ (បង្គន់សាមញ្ញ) ក៏ដោយ វាប្រសើរជាងការបន្ទោរបង់ពាសវាល

[43] (ក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ និងដៃគូអភិវឌ្ឍ ឆ្នាំ២០០៨)

៣សកាល ។ ចំណែងគោលបំណងរយៈពេលមធ្យមគឺថា នៅពេលដែលប្រជាជនចាប់ផ្តើមអនុវត្តគោលការណ៍អនាម័យហើយនោះយើងនឹងជំរុញពួកគាត់ឱ្យជ្រើសរើសការប្រើប្រាស់បង្គន់អនាម័យដែលមានការកែលម្អ ដោយអភិវឌ្ឍបង្គន់បន្តិចម្តងៗ។

ដើម្បីឱ្យប្រជាពលរដ្ឋក្រីក្របំផុត អនុវត្តបាននូវគោលការណ៍លើកកម្ពស់អនាម័យ យើងត្រូវការបន្ថែមនូវជំហានជាច្រើននៅដំណាក់កាលដំបូង ក្នុងគោលបំណងផ្តល់ឱ្យពួកគាត់នូវជម្រើសមានតម្លៃទាបជាច្រើនទៀត ដែលមានលក្ខណៈសមរម្យសម្រាប់ស្ត្រី កុមារ និងជនពិការ ។

លទ្ធផល	ជម្រើសប្រភេទបង្គន់អនាម័យដែលមានតម្លៃសមស្រប អាចឲ្យគ្រួសារក្រីក្របំផុតទិញបាន	**ការទទួលខុសត្រូវ**
សកម្មភាព	◆ ធ្វើការសិក្សាស្រាវជ្រាវ ដើម្បីកំណត់នូវជម្រើសបង្គន់អនាម័យដែលមានតម្លៃថោក (ទាំងនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា និងប្រទេសផ្សេងៗទៀត) ហើយបង្កើត និងផ្សព្វផ្សាយប្លង់គំរូបង្គន់ ដែលសមស្របសម្រាប់ប្រើប្រាស់នៅសហគមន៍។	◆ ក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ

នៅប្រទេសកម្ពុជា ប្រភេទបង្គន់អនាម័យដែលមានតម្លៃសមរម្យ នៅមិនទាន់មានគ្រប់គ្រាន់នៅឡើយទេ នៅតាមភូមិបណ្តែតទឹក និងតំបន់លិចទឹក ។

លទ្ធផល	ជម្រើសប្រភេទបង្គន់អនាម័យ ដែលមាន តម្លៃសមស្របសម្រាប់គ្រួសាររស់នៅក្នុងតំបន់លិចទឹក (**Flood-prone areas**)និងនៅតាមភូមិបណ្តែតទឹក (**Floating villages**)	ការទទួលខុសត្រូវ
សកម្មភាព	◆ ធ្វើការសិក្សាស្រាវជ្រាវ ដើម្បីកំណត់ប្រភេទបង្គន់ (ទាំងនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា និងប្រទេសផ្សេងៗទៀត) ហើយបង្កើត និងធ្វើតេស្តសាកល្បង លើប្រភេទបង្គន់ ដែលសមស្របសម្រាប់ភូមិលិចទឹក និងភូមិបណ្តែតទឹក ស្របទៅតាមនីតិវិធីស្រាវជ្រាវ និងអភិវឌ្ឍន៍ ក្នុងសមាសភាគ ៤.៦។	ក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ

សមាសភាគ២.២. ៖ ប្រតិបត្តិការ និងការថែទាំ

គ្រួសារនីមួយៗ នឹងទទួលខុសត្រូវលើការថែទាំ ការពារការខូចខាត និងការកែប្រែបង្គន់ របស់ពួកគេឲ្យរឹតតែមានអនាម័យ ។

សាលារៀន និងគ្រឹះស្ថានសុខាភិបាល

អ្នកគ្រប់គ្រងសាលារៀន ឬគ្រឹះស្ថានសុខាភិបាលនឹងទទួលខុសត្រូវចំពោះប្រតិបត្តិការ និង ការថែទាំបង្គន់អនាម័យ សម្រាប់ផ្តល់ជូនដល់បុគ្គលិក សិស្ស និងអ្នកជម្ងឺ ។

ការស្តារសម្អាតអាងស្តុកលាមក និងរណ្តៅបង្គន់

បង្គន់ស្ងួត និងបង្គន់ចាក់ទឹក តម្រូវឱ្យមានការបង្ហូរ ឬបូមកាកសំណល់ចេញ ព្រមទាំងស្តារភក់ចេញពីអាងស្តុកលាមក ។ ការិយាល័យអភិវឌ្ឍន៍ជនបទស្រុក នឹងធ្វើការជាមួយវិស័យឯកជន ដើម្បីបង្កើតសេវាកម្មបូមកាកសំណល់លាមក ព្រមទាំងផ្តល់ការបណ្តុះបណ្តាលស្តីពីការគ្រប់គ្រងកាកសំណល់ ប្រកបដោយសុវត្ថិភាព ក្រោមការគាំទ្រពីសំណាក់មន្ទីរអភិវឌ្ឍន៍ជនបទខេត្ត ។

លទ្ធផល	អ្នកផ្តល់សេវាកម្មដែលមាននៅមូលដ្ឋាន អាចអនុវត្តការគ្រប់គ្រងសំណល់អាងស្តុកលាមក និងស្តារយកកាកសំណល់ចេញពីបង្គន់ប្រកបដោយសុវត្ថិភាព ស្របតាមនីតិវិធីប្រតិបត្តិការ	**ការទទួលខុសត្រូវ**
សកម្មភាព	◆ បង្កើតនីតិវិធីសម្រាប់ការគ្រប់គ្រងកាកសំណល់នៃអាងស្តុកលាមក និងស្តារយកកាកសំណល់ចេញ។ ◆ បង្កើតប្រព័ន្ធសម្រាប់បន្សុទ្ធ ការទុកដាក់កាកសំណល់ ឬ ការប្រើប្រាស់ឡើងវិញនូវកាកសំណល់នៃអាងស្តុកលាមកពីបង្គន់។ ◆ បង្កើតសេវាស្តារសម្អាតអាងស្តុកលាមក និងរណ្តៅបង្គន់រួមជាមួយនឹងការបណ្តុះបណ្តាលពីការទុកដាក់កាកសំណល់បង្គន់ប្រកបដោយសុវត្ថិភាព។	◆ ក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ ◆ ក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ ◆ វិស័យឯកជន ក្រោមការឧបត្ថម្ភពីមន្ទីរអភិវឌ្ឍន៍ជនបទខេត្ត ការិយាល័យអភិវឌ្ឍន៍ជនបទស្រុក

សមាសភាគ ២.៣ ៖ អនាម័យនៅតាមសាលារៀន គ្រឹះស្ថានសុខាភិបាល និងស្ថាប័នដទៃទៀត នៅតាមជនបទ

២.៣.១ អនាម័យនៅតាមសាលារៀន និងការអប់រំអនាម័យផ្ទាល់ខ្លួន

នៅពេលដែលសាលារៀនខ្វះខាតការផ្គត់ផ្គង់ទឹកជាមូលដ្ឋានក៏ដូចជាបង្គន់អនាម័យ និងកន្លែងលាងដៃ សិស្សសាលាទាំងនោះនឹងមិនមានទម្លាប់អនុវត្តអនាម័យល្អទេ ដូច្នេះការកើតមាន ជំងឺលើកុមារ ដូចជាជំងឺរាក និងជំងឺព្រូនចំពោះសិស្សសាលានឹងមានកម្រិតខ្ពស់ ។ ជាលទ្ធផល បញ្ហានេះនឹង ប៉ះពាល់ដល់ការចូលរៀនរបស់កុមារ បន្ថយអត្រាចុះឈ្មោះចូលរៀន បង្កើនអវត្តមានរបស់សិស្ស និងធ្វើឱ្យគុណភាពសិក្សាក្នុងថ្នាក់ធ្លាក់ចុះ ព្រមទាំងធ្វើឱ្យកុមារឆាប់បោះបង់ចោលការសិក្សាទៀតផង ។ ជំងឺក៏បានធ្វើឱ្យសមត្ថភាពសិក្សាធ្លាក់ចុះផងដែរ ដែលត្រូវបានវាស់ស្ទង់បានតាមរយៈសកម្មភាពសិក្សា លទ្ធផលនៃការសិក្សា និងផលិតភាពនៃការសិក្សា ។ កង្វះកន្លែងអនាម័យសមរម្យអាចបង្អាក់កុមារមិន ឱ្យចូលរៀន ជាពិសេសក្មេងស្រីក្នុងអំឡុងពេលកំពុងមានរដូវ អាចមិនទៅសាលាដោយសារតែកង្វះភាព បិទបាំង ។

ដោយសារតែកុមារបានចំណាយពេលវេលាជាច្រើននៅក្នុងសាលា និងជុំវិញបរិវេណសាលា ដូច្នេះបរិស្ថានសាលាចាំបាច់ត្រូវតែប្រកបដោយសុខភាព សុវត្ថិភាព និងសន្តិសុខ ដើម្បីបង្កលក្ខណៈងាយស្រួលដល់ការរៀនសូត្រ ឱ្យស្របទៅតាមគោលនយោបាយជាតិស្តីពីសាលាកុមារមេត្រី (**Child Friendly School**)[44] ។ ការផ្តល់សំណង់បង្គន់អនាម័យ ដោយបែកចែកបន្ទប់បុរស និងស្ត្រីអាចជាវិធីមួយដើម្បីបង្កើនការចូលរៀនរបស់ក្មេងស្រី ។ ម្យ៉ាងទៀត សាលារៀនក៏បានផ្តល់ឱកាស ឲ្យកុមារដែលជាអ្នកស្ថិតក្រោមការថែទាំពីសាលា ជាមួយនឹង “ គំរូ ” ផ្នែកអនាម័យផងដែរ ។ ពីព្រោះតែស្ថានភាព បង្គន់គ្មានអនាម័យនៅតាមសាលារៀន បានធ្វើឱ្យកុមារយល់ខុសពីសារៈសំខាន់នៃអនាម័យ ហេតុនេះសាលារៀនត្រូវក្លាយទៅជាកន្លែងល្អបំផុត ដើម្បីបង្កើតឥរិយាបថអនាម័យផ្ទាល់ខ្លួនល្អ (ក៏ដូចជាឥរិយាបថដទៃទៀត) ព្រមទាំងផ្តល់នូវគំរូបរិស្ថានដ៏រឹងមាំ ។ កុមារដែលរៀនពីការអនុវត្តអនាម័យល្អនៅសាលា អាចក្លាយទៅជាអ្នកផ្សព្វផ្សាយផ្នែកសុខភាពដ៏សំខាន់នៅតាមផ្ទះ[45] ។

---

[44] ក្រសួងអប់រំយុវជន និងកីឡា ឆ្នាំ២០០៧

[45] (Mooijman, Berg, Jensen, & Bundy, 2005)

លទ្ធផល	សាលារៀនមានបង្គន់អនាម័យដែលមានការកែលំអហើយសិស្សានុសិស្ស យល់ដឹង ពីការអនុវត្តអនាម័យផ្ទាល់ខ្លួនប្រកប ដោយសុវត្ថិភាព	ការទទួលខុសត្រូវ
សកម្មភាព	◆ បង្កើតនូវបទដ្ឋានថ្នាក់ជាតិ ដែលមានការកំណត់ពីចំនួនសិស្ស និងបុគ្គលិកសម្រាប់បង្គន់នីមួយៗ និងមានការបែងចែកបន្ទប់បង្គន់សម្រាប់ក្មេងប្រុស ក្មេងស្រី បុគ្គលិក និងកុមារពិការ។ ◆ រៀបចំ និងថែទាំបញ្ជីសារពើភ័ណ្ឌសំណង់ផ្គត់ផ្គង់ទឹក និងសំណង់បង្គន់អនាម័យ ដែលមានស្រាប់ក្នុងសាលា រួមបញ្ចូលទាំងស្ថានភាពធ្វើឱ្យដំណើរការបង្គន់អនាម័យ និងទឹកនៅគ្រប់សាលាទាំងអស់។ ◆ សាងសង់បង្គន់អនាម័យសមស្របនៅតាមសាលារៀនទាំងអស់ក្នុងតំបន់ជនបទ ដោយប្រើ វិធីសាស្ត្រឆ្លើយតបទៅតាមតម្រូវការ។ ◆ បង្កើត និងផ្តល់នូវការអប់រំមូលដ្ឋានពីបំនិនជីវិត ដែលជាផ្នែកមួយនៃកម្មវិធីសិក្សាស្នូល ស្របគ្នាជាមួយនឹងការផ្តល់ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ។	◆ ក្រសួងអប់រំ យុវជន និង កីឡា និង ក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ ◆ ក្រសួងអប់រំ យុវជន និង កីឡា រួមជាមួយនឹងសាលារៀន ◆ ក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡា រួមជាមួយ សាលារៀន ◆ ក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡា រួមជាមួយ សាលារៀន

ក្រោមវិធីសាស្ត្រឆ្លើយតបទៅនឹងតម្រូវការ សាលារៀននឹងជ្រើសរើសជម្រើសនានាទាក់ទងនឹងកម្រិតនៃការចូលរួម សេវាកម្ម និងយន្តការនៃការផ្តល់សេវា ។វិធីសាស្ត្រប្រភេទនេះ អាចធ្វើឱ្យសាលារៀនធ្វើការសម្រេចចិត្តលើការវិនិយោគអនាម័យ និងការផ្គត់ផ្គង់ទឹក និងធ្វើឱ្យសាលានោះកំណត់ប្រភេទបច្ចេកវិទ្យា និងកម្រិតនៃសេវាកម្ម ដែលគេពេញចិត្ត ដោយផ្អែកលើឆន្ទៈក្នុងការចូលរួម ។ វិធីសាស្ត្រឆ្លើយតបទៅនឹងតម្រូវការ នឹងធានាថា បុគ្គលិកសាលារៀន កុមារ (ទាំងកុមារា កុមារី) គណៈកម្មាធិការទ្រទ្រង់សុខភាពសាលារៀន ដែលមានស្រាប់ព្រមទាំងភាគីពាក់ព័ន្ធសំខាន់ៗផ្សេងទៀតចូលរួម ក្នុងការរៀបចំផែនការអនុវត្ត ប្រើប្រាស់ និងថែទាំសេវាផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត បង្គន់អនាម័យ និងការប្រតិបត្តិអនាម័យផ្ទាល់ខ្លួន[46]។

[46] (Mooijman et al., 2005)

២.៣.២. អនាម័យនៅតាមគ្រឹះស្ថានសុខាភិបាលនិងស្ថាប័នដទៃទៀតនៅតាមជនបទ

លទ្ធផល	គ្រឹះស្ថានសុខាភិបាល និងស្ថាប័នដទៃទៀត នៅតាមទីជនបទ មានបង្គន់អនាម័យ ដែលមានការថែលម្អ	ការទទួលខុសត្រូវ
សកម្មភាព	◆ បង្កើតបទដ្ឋានថ្នាក់ជាតិ ដែលមានកំណត់ពីចំនួនអ្នកជំងឺសម្រាកក្នុងមណ្ឌលសុខភាព និងអ្នកជំងឺដែលមកពិគ្រោះជំងឺ សម្រាប់បង្គន់អនាម័យនីមួយៗ ដោយមានការបែងចែកបន្ទប់បង្គន់សម្រាប់បុរស ស្ត្រី និងជនពិការ។	◆ ក្រសួងសុខាភិបាល
	◆ រៀបចំ និងថែរក្សាបញ្ជីសារពើភ័ណ្ឌនៃសំណង់ផ្គត់ផ្គង់ទឹក និងបង្គន់អនាម័យដែលមានស្រាប់ ដោយរាប់បញ្ចូលទាំងស្ថានភាពដំណើរការរបស់វា នៅតាមគ្រឹះស្ថានសុខាភិបាល និងស្ថាប័នដទៃទៀត នៅទីជនបទ។	◆ ក្រសួងសុខាភិបាល រួមជាមួយនឹង ការិយាល័យសុខាភិបាលស្រុក ឬអាជ្ញាធរ ពាក់ព័ន្ធ
	◆ សាងសង់បង្គន់អនាម័យនៅគ្រប់គ្រឹះស្ថានសុខាភិបាល និងស្ថាប័នដទៃទៀត នៅទីជនបទ ដោយប្រើវិធីសាស្ត្រឆ្លើយតបតាមតម្រូវការ	◆ ក្រសួងសុខាភិបាល រួមជាមួយនឹង ការិយាល័យ សុខាភិបាលស្រុក ឬ ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ

២.៣.៣ អនាម័យបរិស្ថាន ទាំងកាកសំណល់រឹងនិងរាវ

ការគ្រប់គ្រងកាកសំណល់រាវនៅមិនទាន់បានចាត់ទុកថាជាបញ្ហាសំខាន់នៅឡើយទេមកទល់បច្ចុប្បន្ននេះ សហគមន៍ជារឿយៗបានប្រើប្រាស់កាកសំណល់រាវដោយផ្ទាល់ដើម្បីដាំបន្លែបង្កា និងដំណាំផ្សេងៗជាលក្ខណៈខ្នាតតូច ។ ចាំបាច់ត្រូវមានការសិក្សាពីបញ្ហា ដើម្បីកំណត់វិសាលភាព និងទំហំនៃបញ្ហា ក៏ដូចជាដើម្បីកំណត់នូវសកម្មភាពដែលត្រូវធ្វើ ។

ស្រដៀងគ្នានេះដែរ ការចោលកាកសំណល់រឹង ក៏មិនទាន់បានលើកមកដោះស្រាយ នៅឡើយទេ តាមតំបន់ជនបទ ។ បញ្ហាគ្រប់គ្រងកាកសំណល់រឹង ទំនងកាន់តែរីកធំឡើងៗ ជាមួយនឹងការកើនឡើងនៃការប្រើប្រាស់កញ្ចប់ចង់ ដែលបានលក់នៅតាមតំបន់ជនបទ និងការកើនឡើងនូវការប្រើប្រាស់ថង់ប្លាស្ទិក ។ ជាថ្មីម្តងទៀតត្រូវមានការសិក្សាពីបញ្ហានេះ ដើម្បីកំណត់វិសាលភាព និងទំហំនៃបញ្ហា ក៏ដូចជាដើម្បីកំណត់នូវសកម្មភាពដែលត្រូវធ្វើ ។

លទ្ធផល	ផែនការ សម្រាប់អនុវត្តជាយុទ្ធសាស្រ្ត សម្រាប់ អនាម័យបរិស្ថាន ដោយផ្អែកលើតម្រូវការជាក់ស្តែង	ការទទួលខុសត្រូវ
សកម្មភាព	◆ ធ្វើការសិក្សាស្រាវជ្រាវពីប្រព័ន្ធបង្ហូរកាកសំណល់រាវ ដើម្បីវាយតម្លៃទំហំនៃបញ្ហា និងសំណើដំណោះស្រាយជាយុទ្ធសាស្ត្រ។ ◆ ធ្វើការសិក្សាស្រាវជ្រាវពីកាកសំណល់រឹង ដើម្បីវាយតម្លៃទំហំនៃបញ្ហា និងសំណើដំណោះស្រាយជាយុទ្ធសាស្ត្រ។ ◆ អភិវឌ្ឍ និងអនុវត្តផែនការដើម្បីដោះស្រាយការបង្ហូរ កាកសំណល់រាវ និងការទុកដាក់សំណល់រឹង។	◆ ក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ ◆ ក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ ◆ ក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ និងមន្ទីរអភិវឌ្ឍន៍ជនបទខេត្ត

គោលដៅយុទ្ធសាស្រ្តទី ៣ ៖ ការផ្លាស់ប្តូរឥរិយាបថផ្នែកអនាម័យផ្ទាល់ខ្លួន

សមាសភាគ ៣.១ ៖ ការលើកកម្ពស់អនាម័យផ្ទាល់ខ្លួន

ថ្មីៗនេះ ក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ និងដៃគូអភិវឌ្ឍន៍នានា ដែលធ្វើការទាក់ទិននឹងការផ្លាស់ប្តូរឥរិយាបថផ្នែកអនាម័យផ្ទាល់ខ្លួន បានសម្រេចចិត្តផ្តោតលើឥរិយាបថប្រឈមនឹងគ្រោះថ្នាក់សំខាន់បីដែលត្រូវធ្វើការយកចិត្តទុកដាក់តាមរយៈការលើកកម្ពស់ផ្នែកអនាម័យ ៖

- ការបន្ទោបង់ពាសវាលពាសកាល
- ការមិនលាងសម្អាតដៃ
- ការបរិភោគទឹកគ្មានសុវត្ថិភាព

ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ និងគណៈកម្មការទទួលបន្ទុកស្ត្រី និងកុមារឃុំ សង្កាត់ បានសង្កេតឃើញពីតម្រូវការនៃការអប់រំជាបន្តបន្ទាប់ពីការផ្លាស់ប្តូរឥរិយាបថផ្នែកអនាម័យផ្ទាល់ខ្លួន បន្ទាប់ពីសកម្មភាពផ្សព្វផ្សាយលើកដំបូង ។

ការវាយតម្លៃពីប្រសិទ្ធភាពនិងផលប៉ះពាល់នៃសកម្មភាពរបស់គម្រោងដែល ព្យាយាមលើកកម្ពស់ការផ្លាស់ប្តូរឥរិយាបថផ្នែកអនាម័យផ្ទាល់ខ្លួននេះនៅ មានការលំបាក ព្រោះថាមានការស្រាវជ្រាវមូលដ្ឋាន (**Baseline**) តិចតួចដែលអាចឲ្យយើងវាស់វែងពីការផ្លាស់ប្តូរ ឥរិយាបថទាំងនោះ។ ដោយហេតុថាការអង្កេតនៅមានកម្រិត ភាគច្រើនផ្អែកលើកម្រងសំណួរ ដោយគ្មានការធ្វើសង្កេតដោយផ្ទាល់ នោះឡើយ ។ ហេតុនេះហើយទើបលទ្ធផលដែលបានមក គឺគ្រាន់តែបង្ហាញពីការយល់ឃើញ និង ឥរិយាបថរបស់ប្រជាពលរដ្ឋ ប៉ុន្តែមិនប្រាកដថាជាការអនុវត្តជាក់ស្តែងរបស់ពួកគាត់នោះទេ ។

លទ្ធផល	ប្រជាពលរដ្ឋបានយល់ដឹង និងអនុវត្ត អនាម័យផ្ទាល់ខ្លួនប្រកបដោយសុវត្ថិភាព ពាក់ព័ន្ធនឹងការប្រើប្រាស់ទឹកស្អាត និងបង្គន់អនាម័យ	ការទទួលខុសត្រូវ
សកម្មភាព	◆ អនុម័ត និងផ្សព្វផ្សាយគោលការណ៍ណែនាំ ស្តីពីការលើកកម្ពស់អនាម័យផ្ទាល់ខ្លួន តាមដានត្រួតពិនិត្យការអនុវត្ត និងវាយតម្លៃប្រសិទ្ធភាពនៃការផ្លាស់ប្តូរទម្លាប់ក្នុងការប្រតិបត្តិអនាម័យល្អ។	◆ ក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ និងក្រសួងសុខាភិបាល
	◆ ពិនិត្យមើលឡើងវិញ និងកែសម្រួលគោលការណ៍ណែនាំ ស្តីពីការលើកកម្ពស់អនាម័យផ្ទាល់ខ្លួន បន្ទាប់ពីការវាយ តម្លៃប្រសិទ្ធភាពនៃការអនុវត្តគោលការណ៍ណែនាំនេះ។	◆ ក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ និងក្រសួងសុខាភិបាល
	◆ ធ្វើការអង្កេតទិន្នន័យមូលដ្ឋាន និងតាមដានការអនុវត្តអនាម័យ ហើយរាយការណ៍លទ្ធផលទៅឱ្យការិយាល័យអភិវឌ្ឍន៍ជនបទស្រុក ។	◆ ស្ថាប័នលើកកម្ពស់ ការផ្លាស់ប្តូរទម្លាប់ អនាម័យ
	◆ ធ្វើយុទ្ធនាការផ្សព្វផ្សាយពីការផ្លាស់ប្តូរឥរិយាបថអនាម័យខ្លួនប្រាណ នៅតាមសហគមន៍ និងតាមផ្ទះ។	◆ ការិយាល័យអភិវឌ្ឍន៍ជនបទស្រុកតាមរយៈគណៈកម្មការទទួលបន្ទុកស្ត្រី និងកុមារឃុំ និងស្ថាប័នលើកកម្ពស់ការផ្លាស់ប្តូរទម្លាប់អនាម័យ
	◆ ធ្វើការអប់រំបណ្តុះបណ្តាលជាទៀងទាត់ និងវគ្គបំប៉នស្តីពីការផ្លាស់ប្តូរឥរិយាបថអនាម័យផ្ទាល់ខ្លួន	◆ គណៈកម្មការ ទទួលបន្ទុកស្ត្រី និងកុមារឃុំ រួមជាមួយនឹងមន្ត្រីលើកកម្ពស់អនាម័យ នៃការិយាល័យអភិវឌ្ឍន៍ជនបទស្រុក

គោលដៅយុទ្ធសាស្ត្រទី៤ ៖ ការអភិវឌ្ឍនិងការប្រតិបត្តិលើមធ្យោបាយនានាដើម្បីសម្រេច ឱ្យបានសេវាផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និងអនាម័យជនបទប្រកបដោយនិរន្តរភាព

សមាសភាគ ៤.១ ៖ ការគ្រប់គ្រងវិស័យផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និងអនាម័យជនបទ

យុទ្ធសាស្ត្រតម្រូវឱ្យមានការផ្លាស់ប្តូរសំខាន់ៗ នៅក្នុងការរៀបចំស្ថាប័នសម្រាប់វិស័យផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាតនិងអនាម័យដែលរួមមានការធ្វើវិមជ្ឈការលើការផ្តល់សេវាកម្មផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាតនិងអនាម័យ

ដល់ថ្នាក់ស្រុក តាមរយៈវិស័យឯកជន ក៏ដូចជាសកម្មភាពលើចំណុចជាក់លាក់មួយចំនួន ។ ក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទនឹងដឹកនាំ ការសម្របសម្រួលជាមួយស្ថាប័ន ដែលពាក់ព័ន្ធដូចជាក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ ក្រសួងមហាផ្ទៃ និងគណៈកម្មការសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍន៍តាមបែបប្រជាធិបតេយ្យនៅថ្នាក់ក្រោមជាតិ (NCDD) ។

លទ្ធផល	វិស័យផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និងអនាម័យជនបទ ត្រូវបានរៀបចំឲ្យបានសមស្រប និងដំណើរការប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព ដើម្បីឱ្យដំណើរការសម្រេចបាននូវគោលដៅអភិវឌ្ឍន៍សហស្សវត្សរ៍កម្ពុជា និងទស្សនវិស័យរបស់គោលនយោបាយជាតិស្តីពីវិស័យផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និងអនាម័យជនបទ	**ការទទួលខុសត្រូវ**
សកម្មភាព	◆ សម្របសម្រួល និងគ្រប់គ្រងសកម្មភាពនានានៃការផ្លាស់ប្តូរស្ថាប័ន ក្នុងយុទ្ធសាស្រ្តនេះ រួមជាមួយនឹងផែនការសកម្មភាព ០៥ឆ្នាំ។ ◆ តាមដានត្រួតពិនិត្យការរីកចម្រើនសកម្មភាព និងសមិទ្ធផលរបស់យុទ្ធសាស្រ្ត ស្តីពីវិស័យផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និង អនាម័យជនបទ។	◆ ក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ ◆ ក្រុមការងារបច្ចេកទេសវិស័យផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និងអនាម័យជនបទ

៤.១.១ ការរៀបចំអង្គភាពស្ថាប័ន និងការកែសម្រួលរចនាសម្ព័ន្ធក្រោមប្រព័ន្ធវិមជ្ឈការ និង វិសហមជ្ឈការ

ទស្សនវិស័យរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ដែលមានលើកឡើងនៅក្នុងក្របខ័ណ្ឌយុទ្ធសាស្រ្តសម្រាប់កំណែទម្រង់វិមជ្ឈការ និងវិសហមជ្ឈការ គឺដើម្បី ៖

បង្កើតប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងថ្នាក់រាជធានី ខេត្ត-ក្រុង ស្រុក-ខណ្ឌ និងឃុំ-សង្កាត់ ដោយផ្អែក លើគោលការណ៍ “ **ការចូលរួមតាមបែបប្រជាធិបតេយ្យ** ” ។ ប្រព័ន្ធនេះនឹងប្រតិបត្តិការដោយមានតម្លាភាព និងគណនេយ្យភាពដើម្បីលើកកម្ពស់ការអភិវឌ្ឍថ្នាក់មូលដ្ឋាននិងការផ្តល់សេវាសាធារណៈដើម្បីបំពេញឱ្យបាននូវសេចក្តីត្រូវការរបស់ប្រជាពលរដ្ឋ និងរួមចំណែកក្នុងការកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រនៅក្នុងដែនដីរៀងៗខ្លួន ។[47]

[47] (រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ឆ្នាំ២០០៥)

ទិសដៅគោលនយោបាយនេះ ត្រូវបានបញ្ជាក់តាមការអនុម័តច្បាប់ ស្តីពីការគ្រប់គ្រងរដ្ឋបាលរាជធានី ខេត្ត ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ (“ច្បាប់អង្គការ organic law”)[48] ។ ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ជាតិ (ផយអជ) ក៏ទទួលស្គាល់ពីសេចក្តីត្រូវការលើកកំណែទម្រង់ចាំបាច់ នៅក្នុងរដ្ឋបាលសាធារណៈ និងកំណែទម្រង់តាមវិស័យដើម្បីធ្វើឲ្យប្រសើរឡើង ឆ្ពោះទៅរកការសម្រេចបានទស្សនវិស័យរយៈពេលវែងរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល[49] ។

សេវាផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និងអនាម័យតាមផ្ទះ គឺជាសេវាមូលដ្ឋានដ៏សំខាន់សម្រាប់សហគមន៍ និងគ្រួសារ ។ ហេតុនេះ ការរៀបចំឱ្យមានការផ្តល់សេវា ត្រូវបង្កើត និងគ្រប់គ្រងនៅថ្នាក់មូលដ្ឋាន ។

ក្រុមប្រឹក្សាឃុំសង្កាត់ មិនអាចមានលទ្ធភាពជ្រើសរើសបុគ្គលិកបច្ចេកទេសជំនាញ សម្រាប់ការងារផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និងអនាម័យបាននោះទេ ។ បច្ចុប្បន្ន អ្នកដែលមានចំណេះដឹងបទពិសោធន៍ និងសម្បទាសម្រាប់ការងារក្នុងវិស័យផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និងអនាម័យជនបទ នៅមានកម្រិតនៅឡើយ។ នាពេលអនាគត យុវជនវ័យក្មេងដែលនឹងចូលរួមក្នុងទីផ្សារការងារ ហើយមានចំណាប់អារម្មណ៍ធ្វើការនៅ ក្នុងវិស័យនេះក៏ទំនងនៅតែមានកម្រិតដដែល ។

ដោយធនធានមនុស្ស និងហិរញ្ញវត្ថុនៅមានកម្រិត ហេតុនេះហើយកម្រិតថ្នាក់ សមរម្យបំផុតសម្រាប់ការគ្រប់គ្រងការផ្តល់សេវានៅក្រោមគោលនយោបាយ និងច្បាប់វិមជ្ឈការ និងវិសហមជ្ឈការ គឺកម្រិតថ្នាក់ស្រុក ខណ្ឌ ដោយមានក្រុមប្រឹក្សាស្រុក ខណ្ឌ ជាអង្គភាពទទួលខុសត្រូវនៅមូលដ្ឋាន ដែលគាំទ្រដោយរដ្ឋបាលមួយ (រួមទាំងការិយាល័យបច្ចេកទេស) ដែលមានមន្ត្រីរាជការជាអ្នកបម្រើការងារក្នុងរដ្ឋបាលនោះ ។ ស្រុកនីមួយៗនឹងទទួលបានធនធានសមត្ថភាព និងហិរញ្ញវត្ថុ ដើម្បីបម្រើឱ្យក្រុមប្រឹក្សាឃុំ នៅក្នុងតំបន់ភូមិសាស្ត្ររបស់ខ្លួន ។ នៅដំណាក់កាលដំបូង ក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទនឹងពង្រឹងការិយាល័យអភិវឌ្ឍន៍ជនបទស្រុក។ នៅដំណាក់កាលក្រោយមកទៀត នៅពេលដំណើរការវិមជ្ឈការ និងវិសហមជ្ឈការ មុខងារ និងតួនាទី របស់ការិយាល័យអភិវឌ្ឍន៍ជនបទស្រុកនឹងត្រូវពិនិត្យឡើងវិញ ដើម្បីឲ្យស្របទៅតាមបែបប្រជាធិបតេយ្យ សម្រាប់សេវាមូលដ្ឋាន។

លទ្ធផល	ការផ្តល់សេវាកម្មផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និង អនាម័យជនបទ និងការលើកកម្ពស់ អនាម័យផ្ទាល់ខ្លួន ត្រូវបានសម្របសម្រួល គ្រប់គ្រង និងតាមដានយ៉ាងមានប្រសិទ្ធភាពនៅថ្នាក់ស្រុក	**ការទទួលខុសត្រូវ**
សកម្មភាព	◆ ពង្រឹងការិយាល័យអភិវឌ្ឍន៍ជនបទស្រុកតាមស្រុកនីមួយៗ ដោយមានការគាំទ្រពីមន្ទីរអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ ខេត្ត។	◆ ក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ រួមជាមួយមន្ទីរអភិវឌ្ឍន៍ជនបទខេត្ត

48 (រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ឆ្នាំ២០០៨ក)

49 កថាខណ្ឌ៣.០១ និង ៣.០៧ នៅក្នុងផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ជាតិ ឆ្នាំ២០០៦-២០១០

នាពេលបច្ចុប្បន្ន ថ្នាក់ស្រុកនៅមិនទាន់មានសមត្ថភាពនៅឡើយទេ ប៉ុន្តែនៅរយៈពេល០៥ឆ្នាំខាងមុខ ថ្នាក់ស្រុកនឹងអាចបង្កើតប្រព័ន្ធគាំទ ដែលចាំបាច់ដើម្បីផ្តល់លទ្ធភាពឱ្យសហគមន៍អាចទទួលបានសេវា និងរក្សាសេវានោះឱ្យមាននិរន្តរភាព។ ផ្នែកនេះកំណត់នូវស្ថានភាពដែលនៅចុងក្រោយ ដែលចាំបាច់ត្រូវធ្វើឡើងជាដំណាក់កាល ដើម្បីសម្រេចការងារនេះ ដូចមានកំណត់នៅក្នុងផែនការអនុវត្តន៍ដែលមានភ្ជាប់មកជាមួយ ។

៤.១.២ តួនាទី និងការទទួលខុសត្រូវក្រោមប្រព័ន្ធវិមជ្ឈការ និងវិសហមជ្ឈការ

តួនាទី និងការទទួលខុសត្រូវ ត្រូវបានកំណត់នៅក្នុងគោលនយោបាយជាតិស្តីពីការផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និងអនាម័យ (ផ្នែក III - ការផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និងអនាម័យជនបទ)[50] ។ នៅថ្នាក់ក្រោមជាតិ ចំណុចទាំងនេះត្រូវបានជំនួសដោយចំណុចមួយចំនួន ហើយនឹងត្រូវកែសម្រួលឱ្យស្របទៅតាមគោលនយោបាយវិមជ្ឈការ និងវិសហមជ្ឈការ[51] និងច្បាប់ដែលពាក់ព័ន្ធ[52] ។ ការផ្លាស់ប្តូរនៅថ្នាក់ជាតិ គឺថាក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ ប្តូរពីការគ្រប់គ្រងគម្រោង និងកម្មវិធីទៅជាការគ្រប់គ្រងវិស័យដោយអនុលោមតាមគោលនយោបាយជាតិវិញ ។ តួនាទីទាំងឡាយត្រូវបានសង្ខេបនៅក្នុងតារាងទី៩ និងមានបង្ហាញជាដ្យាក្រាមនៅក្នុងឧបសម្ព័ន្ធទី៤ ។ តួនាទីលម្អិត មានបង្ហាញនៅក្នុងតារាងពីរ ក្នុងឧបសម្ព័ន្ធទី៥ ដែលតារាងមួយបង្ហាញអំពីការផ្តល់សេវា និងតារាងមួយទៀតបង្ហាញអំពីបរិយាកាសសមស្រប ។

---

[50] (រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ឆ្នាំ២០០៣)

[51] ក្របខ័ណ្ឌជាយុទ្ធសាស្ត្រសម្រាប់កំណែទម្រង់វិមជ្ឈការ និងវិសហមជ្ឈការ (ឆ្នាំ២០០៥)

[52] ច្បាប់ស្តីពីការគ្រប់គ្រងរដ្ឋបាលរាជធានី ខេត្ត ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ ព្រះរាជក្រមលេខ នស/រកម/០៥០៨/០១៧

តារាងទី៩ ៖ តួនាទី របស់អង្គភាពនីមួយៗ

អង្គភាព ឬ ក្រុម	តួនាទី
ក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ	◆ ធានាឱ្យមានហិរញ្ញប្បទានសម្រាប់វិស័យផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និងអនាម័យជនបទ ◆ បង្កើត ផ្សព្វផ្សាយ និងអនុវត្តគោលនយោបាយ បទបញ្ញត្តិ និងយុទ្ធសាស្ត្រ ផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និងអនាម័យជនបទ ◆ រៀបចំផែនការសម្រាប់ដាក់អនុវត្តគោលនយោបាយ ◆ សម្របសម្រួល ជំនួយពីខាងក្នុង និងពីខាងក្រៅ ព្រមទាំងកិច្ចអន្តរាគមន៍លើវិស័យនេះ ◆ អភិវឌ្ឍ និងលើកកម្ពស់ជំនួយបច្ចេកទេស ក្នុងវិស័យធនធានមនុស្ស ◆ បង្កើតកម្មវិធីអភិវឌ្ឍន៍ ស្រាវជ្រាវ និងអប់រំសហគមន៍ ◆ កសាង និងពង្រឹងយន្តការ ឬប្រព័ន្ធតាមដានត្រួតពិនិត្យ និងវាយតម្លៃសមត្ថភាព បំពេញការងាររបស់វិស័យនេះ ដើម្បីធានាវឌ្ឍនភាពឆ្ពោះទៅរកទស្សនវិស័យរបស់វិស័យនេះ តាមចំណុចគោលដៅ ◆ ការស្វែងរកការគាំទ្រ ◆ ដឹកនាំ និងសម្របសម្រួលការដល់ផ្តល់សេវាកម្មទឹកស្អាត និងអនាម័យ
មន្ទីរអភិវឌ្ឍន៍ជនបទខេត្ត	◆ ប្រមូលទិន្នន័យ និងព័ត៌មានចាំបាច់សម្រាប់ធ្វើផែនការ ◆ រៀបចំផែនការអភិវឌ្ឍន៍ខេត្ត និងថវិកាដែលពាក់ព័ន្ធ ◆ សម្របសម្រួល តាមដានត្រួតពិនិត្យ និងវាយតម្លៃគ្រប់កម្មវិធី និងគម្រោងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ ◆ ផ្តល់ការគាំទ្រ ដល់សហប្រតិបត្តិការ និងការសម្របសម្រួលអន្តរនាយកដ្ឋាន នៅក្នុងវិស័យសេវាផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និងអនាម័យជនបទថ្នាក់ខេត្ត ◆ ផ្តល់ការគាំទ្រ ដល់ការអភិវឌ្ឍវិស័យឯកជន ជាពិសេសការអភិវឌ្ឍវិស័យផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និងអនាម័យជនបទ ◆ ការស្វែងរកការគាំទ្រ

ការិយាល័យ អភិវឌ្ឍន៍ ជនបទស្រុក	◆ ការអភិវឌ្ឍសមត្ថភាពរបស់ក្រុមប្រើប្រាស់ទឹក និងអនាម័យ គាំទ្រក្រុមប្រើប្រាស់ទឹក និងអនាម័យ (ណែនាំលើការគ្រប់គ្រង ហិរញ្ញវត្ថុ និងការថែទាំ ការដោះស្រាយជម្លោះ) ◆ ការឃ្លាំមើល និងត្រួតពិនិត្យគុណភាពទឹក ◆ ការប្រមូលទិន្នន័យ សម្រាប់ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងព័ត៌មាន ◆ ការប្រឹក្សាបច្ចេកទេស សម្រាប់ការស្ថាបនា និងការគ្រប់គ្រងគុណភាព របស់ ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធថ្មី ◆ ការគ្រប់គ្រងលើគុណភាពនៃការផ្តល់ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធថ្មី ◆ ការលើកកម្ពស់អនាម័យផ្ទាល់ខ្លួន
វិស័យឯកជន	◆ ផ្តល់សេវាផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និង អនាម័យជនបទ
អង្គការមិនមែន រដ្ឋាភិបាល[53]	◆ ចូលរួមសម្រួលការផ្តល់សេវាកម្ម[54] ◆ ចូលរួមអប់រំសហគមន៍ ការលើកកម្ពស់ការយល់ដឹង ការលើកកម្ពស់ និងការធ្វើទីផ្សារអនាម័យ ◆ ចូលរួមកសាងភាពជាដៃគូ និងការលើកកម្ពស់បណ្តាញការងារ ◆ ចូលរួមកសាងសមត្ថភាព ◆ ចូលរួមស្រាវជ្រាវ និងការច្នៃប្រឌិត ◆ ចូលរួមក្នុងការសន្ទនាគោលនយោបាយ

លទ្ធផល	តួនាទីរបស់ស្ថាប័នក្នុងវិស័យផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និងអនាម័យជនបទ ត្រូវបានកំណត់ច្បាស់លាស់	**ការទទួលខុសត្រូវ**
សកម្មភាព	◆ ដាក់ឱ្យប្រើប្រាស់សេចក្តីប្រកាស ដែលកំណត់ពីតួនាទីរបស់ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធក្នុងវិស័យនេះ។	◆ ក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ

៤.១.៣ អភិបាលកិច្ច និងគណនេយ្យភាព

គោលការណ៍មួយនៃគោលការណ៍កំណែទម្រង់វិមជ្ឈការ និងវិសហមជ្ឈការ គឺគណនេយ្យភាពវិស័យសាធារណៈ ដែលពង្រឹងគណនេយ្យភាពនៅគ្រប់ជាន់ថ្នាក់ ហើយដែលផ្តល់លទ្ធភាពឲ្យប្រជាពលរដ្ឋ ពិនិត្យលើកិច្ចការរដ្ឋបាល និងហិរញ្ញវត្ថុនៃរដ្ឋបាលទាំងនោះ ។ លើសពីនេះទៅទៀត ស្ថាប័ន និងបុគ្គល ទាំងអស់នៅក្នុងវិស័យនេះ មានគណនេយ្យភាពយ៉ាងច្រើនចំពោះសកម្មភាពរបស់ខ្លួន ជាលក្ខណៈសង្គមកិច្ច ហិរញ្ញវត្ថុ បច្ចេកទេស និងបរិស្ថាន ។

[53] ដកស្រង់ចេញពី (Carrard, Pedi, Willetts, & Powell, 2009)

[54] អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល គួរជៀសវាងនិន្នាការបង្កើតរចនាសម្ព័ន្ធផ្តល់សេវាស្របគ្នា ដែលអាចបង្វែង ជាជាងបន្ថែម និងពង្រឹងការច្នៃប្រឌិតដែលមានស្រាប់ និងស្ថាប័ននានាក្នុងប្រទេស (Carrard et al., 2009) ។ ឧទាហរណ៍ ការផ្តល់សេវាផ្ទាល់ ដែលកាត់ការងារវិស័យឯកជន ។

លទ្ធផល	មានយន្តការគណនេយ្យភាពប្រកប ដោយប្រសិទ្ធភាព សម្រាប់ការអនុវត្តនៅថ្នាក់មូលដ្ឋាន	**ការទទួលខុសត្រូវ**
សកម្មភាព	◆ បង្កើតនីតិវិធីដើម្បីធ្វើឱ្យអាជ្ញាធរមូលដ្ឋាន មានគណនេយ្យភាពចំពោះសហគមន៍ ក្នុងការផ្តល់សេវាផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត អនាម័យ និងអនាម័យផ្ទាល់ខ្លួន រួមទាំងការប្រើប្រាស់យន្តការសហគមន៍ ដើម្បីតាមដាន និងត្រួតពិនិត្យនៃការផ្តល់សេវាកម្ម។ ◆ បង្កើតគោលការណ៍ណែនាំ សម្រាប់រដ្ឋបាលមូលដ្ឋាន (អ្នកផ្តល់សេវា និងស្ថាប័នគាំទ្រ) ពីរបៀបក្នុងការធានាឲ្យបាននូវគណនេយ្យភាព ចំពោះអ្នកខាងលើ និងអ្នកខាងក្រោម។ ◆ បង្កើតឲ្យមានប្រព័ន្ធមួយសម្រាប់ការិយាល័យអភិវឌ្ឍន៍ជនបទស្រុក ដើម្បីស្វែងរកព័ត៌មាន ទទួលព័ត៌មាន និងមតិត្រឡប់ (ឧទាហរណ៍ ការត្អូញត្អែរ) ដែលទទួលបានពីសហគមន៍ គ្រួសារ និងក្រុមប្រឹក្សាឃុំ រួមទាំងប្រព័ន្ធតាមដានប្រៀបធៀបការអនុវត្តរវាងថ្នាក់ស្រុក និងសហគមន៍នីមួយៗ។	◆ ក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ ◆ ក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ ◆ ក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ

៤.១.៤ គោលការណ៍ណែនាំ និងនីតិវិធី

គោលការណ៍ណែនាំ និងនីតិវិធី គឺជាការចាំបាច់ដើម្បីឲ្យវិធីសាស្ត្រ និងនីតិវិធី ក្នុងការផ្តល់សេវាផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និងអនាម័យ ព្រមទាំងការលើកកម្ពស់អនាម័យមានបទដ្ឋានរួមមួយ ។ គោលការណ៍ណែនាំគួរកំណត់បទដ្ឋានជាមូលដ្ឋានដែលនឹងធ្វើឲ្យប្រសើរឡើងចំពោះការផ្តល់សេវា បើមានការអនុវត្តតាមគោលការណ៍នេះបានត្រឹមត្រូវ ។ គោលការណ៍ណែនាំនោះ ក៏នឹងកំណត់បទដ្ឋានសម្រាប់គណនេយ្យភាពប្រសើរឡើងផងដែរ ដែលសហគមន៍នឹងដឹងពីគោលការណ៍ណែនាំនោះអំពីអ្វី ដែលពួកគេគួររំពឹងទុកពីអ្នកផ្តល់សេវា ។

គោលការណ៍ណែនាំ នឹងត្រូវរៀបចំឡើង និងបង្កើតជាសៀវភៅណែនាំ ស្តីពីសេវាផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និងអនាម័យជនបទលម្អិត ដោយមានការណែនាំជាក់លាក់លើ ៖

- ការរៀបចំផែនការ
- ទំនាក់ទំនង
- ការរៀបចំ និងការកៀរគរសហគមន៍
- ការធ្វើសេចក្តីសម្រេច លើការជ្រើសរើសបច្ចេកវិទ្យា ដោយសហគមន៍

- ការស្តារហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត
- ការរៀបចំផែនការសុវត្ថិភាពទឹក ដោយប្រើទម្រង់ទូទៅ (generic format)
- ឆ្លើយតបទៅនឹងការផ្គត់ផ្គង់ទឹក ដែលមិនគោរពតាមបទដ្ឋានគុណភាពទឹក
- សហគមន៍ដឹកនាំអនុវត្តន៍អនាម័យទាំងស្រុង
- ទីផ្សារអនាម័យ
- ការលើកកម្ពស់អនាម័យ
- គោលការណ៍ នៃការទទួលខុសត្រូវ គណនេយ្យភាព ភាពប្រាកដប្រជា និងតម្លាភាព សម្រាប់វិស័យឯកជន
- ការបញ្ជ្រាបយេនឌ័រ
- ផលប៉ះពាល់បរិស្ថាន និងនីតិវិធីផ្តល់សេវាផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និងអនាម័យ
- ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងព័ត៌មាន
- គណនេយ្យភាព (សង្គមកិច្ច ហិរញ្ញវត្ថុ បច្ចេកទេស និងបរិស្ថាន) សម្រាប់រដ្ឋបាលមូលដ្ឋាន អ្នកផ្តល់សេវា និងអង្គភាពគាំទ្រ

លទ្ធផល	ការផ្តល់សេវាកម្មប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពជាមួយ និងបទដ្ឋានផ្សេងៗដើម្បីឲ្យមានគណនេយ្យភាព	**ការទទួលខុសត្រូវ**
សកម្មភាព	◆ ពិនិត្យឡើងវិញគោលការណ៍ណែនាំ និងនីតិវិធីផ្សេងៗដែលមានស្រាប់ ហើយកែសម្រួល បើចាំបាច់។	◆ ក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ ជាមួយនឹងដៃគូ វិស័យផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និងអនាម័យជនបទ
	◆ បង្កើតគោលការណ៍ណែនាំ និងនីតិវិធីថ្មីៗ តាមតម្រូវការ ក្នុងផ្នែកផ្សេងៗនៃយុទ្ធសាស្ត្រនេះ ។	◆ ក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ ជាមួយនឹងដៃគូ វិស័យផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និងអនាម័យជនបទ
	◆ ចងក្រងឯកសារគោលការណ៍ណែនាំ និងផ្សព្វផ្សាយទៅឲ្យស្ថាប័នថ្នាក់ជាតិ អាជ្ញាធរមូលដ្ឋាន អ្នកផ្តល់សេវាកម្ម ក្រុមប្រឹក្សាស្រុក និងឃុំ ព្រមទាំងសហគមន៍អ្នកប្រើប្រាស់ ។	◆ ក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ
	◆ តាមដានត្រួតពិនិត្យការប្រើប្រាស់ និងប្រសិទ្ធភាព នៃគោលការណ៍ណែនាំ និងការកែសម្រួល ប្រសិនបើចាំបាច់។	◆ មន្ទីរអភិវឌ្ឍន៍ជនបទខេត្ត រាយការណ៍ទៅ ក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ

សមាភាគ ៤.២ ការអភិវឌ្ឍធនធានមនុស្ស និងសមត្ថភាព

៤.២.១. ថ្នាក់ជាតិ និងរដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិ

នាពេលបច្ចុប្បន្ន ថ្នាក់ស្រុកមិនទាន់មានសមត្ថភាពនៅឡើយទេ ប៉ុន្តែនឹងអាចបង្កើតប្រព័ន្ធគាំទ្រដែលចាំបាច់ នៅក្នុងការិយាល័យអភិវឌ្ឍន៍ជនបទស្រុក ក្នុងរយៈពេល៥ឆ្នាំ ដើម្បីផ្តល់លទ្ធភាពឲ្យសហគមន៍អាចទទួលបានសេវា និងអាចធ្វើឲ្យសេវាមាននិរន្តរភាព ។ អាស្រ័យតាមទំហំស្រុក ត្រូវមាន មន្ត្រី ២ ឬ៣នាក់ សម្រាប់មុខងារគាំទ្រប្រតិបត្តិការ និងការថែទាំ បូកនឹងចំនួនបុគ្គលិកប្រហាក់ប្រហែលគ្នានេះសម្រាប់ការងារលើកកម្ពស់អនាម័យ[55]។ ក្នុងរយៈពេលខ្លីរហូតដល់រយៈពេលមធ្យម ស្រុកនីមួយៗ ក៏នឹងត្រូវការមន្ត្រីបច្ចេកទេសយ៉ាងហោចណាស់ម្នាក់ ដើម្បីផ្តល់ប្រឹក្សាបច្ចេកទេស ដល់ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ និងក្រុមប្រើប្រាស់ទឹក និងអនាម័យ សម្រាប់ការគ្រប់គ្រងការសាងសង់ និងគុណភាព នៃហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធថ្មី ។ ការិយាល័យអភិវឌ្ឍន៍ជនបទស្រុកនីមួយៗ នឹងមានយ៉ាងហោចណាស់ស្ត្រីម្នាក់ ក្នុងក្រុមការងារ ។

បុគ្គលិកបម្រើការងារនៅក្នុងការិយាល័យអភិវឌ្ឍន៍ជនបទស្រុក ត្រូវតែមានសមត្ថភាពជាមូលដ្ឋាន ដើម្បីអនុវត្តការងារ ដែលបានដាក់ឱ្យ ឬត្រូវតែមានសម្បទា ដើម្បីសិក្សា និងទាញយកសមត្ថភាពទាំងនេះ ។

ការអភិវឌ្ឍសមត្ថភាពចម្បងៗរបស់ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ និងប្រព័ន្ធគាំទ្ររដ្ឋបាលនិងបច្ចេកទេសនៃរដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិ កំពុងត្រូវបានរៀបចំជាផែនការ និងអនុវត្តដែលជាផ្នែកមួយនៃដំណើរការវិមជ្ឈការ និងវិសហមជ្ឈការ។ ចាំបាច់ត្រូវមានការសម្របសម្រួលល្អរវាងវិស័យនានា និងដំណើរការវិមជ្ឈការ និងវិសហមជ្ឈការ ដើម្បីធានាថា ការអភិវឌ្ឍសមត្ថភាពរួមមួយអាចធ្វើទៅបាន។

[55] ទោះបីជាតាមទ្រឹស្តី ការងារនេះមិនអាចរួមបញ្ចូលជាមួយបុគ្គលិកក្រសួងសុខាភិបាល នៅថ្នាក់ស្រុក តម្រូវការ លើតួនាទីធ្វើឲ្យការងារនេះត្រូវធ្វើពេញម៉ោង ។ ការងារនេះមិនគួររួមបញ្ចូលជាមួយការទទួលខុសត្រូវផ្សេងទៀតនោះទេ ។

លទ្ធផល	សមត្ថភាពសម្រាប់សម្របសម្រួល និងធ្វើឱ្យមាននិរន្តរភាពនៃការផ្ដល់សេវាកម្ម នៅថ្នាក់ក្រោមជាតិ ដែលគាំទ្រដោយថ្នាក់ជាតិ	ការទទួលខុសត្រូវ
សកម្មភាព	◆ ពង្រឹងសមត្ថភាពមន្ត្រីការិយាល័យអភិវឌ្ឍន៍ជនបទស្រុក។	◆ ក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ និង មន្ទីរអភិវឌ្ឍន៍ជនបទខេត្ត
	◆ រៀបចំផែនការលម្អិតសម្រាប់អភិវឌ្ឍន៍សមត្ថភាព ដើម្បីកំណត់៖ - បទពិសោធន៍ និងជំនាញ សម្រាប់កិច្ចការចាំបាច់នៅថ្នាក់ខេត្ត និងថ្នាក់ស្រុក ។ - សមត្ថភាព និងចំនួនបុគ្គលិកដែលមានស្រាប់។ - ការបណ្ដុះបណ្ដាលបន្ថែមដល់បុគ្គលិក ដែលត្រូវ បំពេញតួនាទី។ - ថវិកាសម្រាប់ការអនុវត្តផែនការ។	◆ ក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ
	◆ សម្របសម្រួលការធ្វើផែនការអភិវឌ្ឍសមត្ថភាព ជាមួយនឹងវិស័យដទៃៗទៀត និងដំណើរការវិមជ្ឈការ និងវិសហមជ្ឈការ ដើម្បីធានាថា ការអភិវឌ្ឍសមត្ថភាពទាំងអស់នោះ អាចធ្វើទៅបាន ។	◆ ក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ
	◆ អនុវត្តផែនការអភិវឌ្ឍន៍សមត្ថភាពដែលបានបង្កើតរួច។	◆ ក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ និងស្ថាប័នផ្ដល់វគ្គបណ្ដុះបណ្ដាល
	◆ បង្កើតវគ្គបណ្ដុះបណ្ដាលរយៈពេលខ្លី សម្រាប់មន្ត្រី ថ្នាក់ក្រោមជាតិ និងបុគ្គលិកពីស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធនានា។	◆ ក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ

សមាសភាគ ៤.៣ ការអភិវឌ្ឍវិស័យឯកជន

គោលនយោបាយជាតិបានចែងអំពី ‹ការបង្កើតបរិយាកាសប្រកួតប្រជែង ដែលលើកទឹកចិត្តឲ្យវិស័យឯកជនផ្តល់សេវាផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និងអនាម័យជនបទប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពតម្លៃដែលឆ្លើយតបទៅនឹងតម្រូវការរបស់សហគមន៍ ជាពិសេសតំបន់ដែលពុំមានសេវា› ។[56] ផ្អែកលើចំណុចនេះ យុទ្ធសាស្ត្រនោះ សំអាងទៅលើវិស័យឯកជន ដែលមានតួនាទីដ៏សំខាន់ ក្នុងការផ្តល់សេវាកម្ម ដល់សហគមន៍ជនបទ និងក្រុមគ្រួសារនីមួយៗ។ សេវាកម្មទាំងនេះ មានតាំងពីការផ្តល់ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធរយៈពេលខ្លីដល់រយៈពេលវែង ព្រមទាំងការធ្វើប្រតិបត្តិការនៃការផ្គត់ផ្គង់ទឹក និងសេវាកម្មគាំទ្រជារៀងរហូត ។ ពាក្យ ‹វិស័យឯកជន› គ្របដណ្តប់លើអង្គភាព និងឯកត្តជនជាច្រើនប្រភេទ ។ ទាំងនេះរួមមានសិប្បករ និងជាងកំបោរ ជាងម៉ាស៊ីនតាមភូមិ និងឃុំ ទីផ្សារ ឬហាងនៅមូលដ្ឋាន ផលិតករនៅមូលដ្ឋាន ក្រុមហ៊ុនខួងអណ្តូង អ្នកផ្តល់ប្រឹក្សា (ឯកត្តជន និងក្រុមហ៊ុន) និងក្រុមហ៊ុនឯកទេស ។

មានផ្នែកចំនួនបី ដែលគាំទ្រដល់ការអភិវឌ្ឍវិស័យឯកជន ៖

- ការបង្កើតបរិយាកាសប្រកួតប្រជែង រួមមានតម្លាភាព និងការប្រកួតប្រជែង ដោយមានទំនាក់ទំនងកិច្ចសន្យារវាងក្រុមប្រើប្រាស់ទឹក និងអនាម័យ អ្នកផ្តល់សេវាកម្ម និង អាជ្ញាធរមូលដ្ឋាន
- ការទទួលបានការវិនិយោគលើទុនដើម និងប្រាក់កម្ចី
- ការអភិវឌ្ឍ ជំនាញបច្ចេកទេស និង អាជីវកម្ម

៤.៣.១. ការបង្កើតបរិយាកាសប្រកួតប្រជែង

មានកត្តាមួយចំនួន ពាក់ព័ន្ធនឹងការបង្កើតបរិយាកាសសមស្រប សម្រាប់សហគ្រាសធុនតូចនិងមធ្យម ដែលកត្តាទាំងនោះភាគច្រើនស្ថិតនៅក្រៅទំហំការងារវិស័យផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាតនិងអនាម័យជនបទ និងយុទ្ធសាស្ត្រនេះ ។ កត្តានានាមានបង្ហាញនៅក្នុងប្រអប់ទី២ ។

[56] (រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ឆ្នាំ២០០៣) ជំពូក ៥ ៖ ការចូលរួមពីវិស័យឯកជន

ប្រអប់ទី២ ៖ លក្ខណៈវិនិច្ឆ័យសម្រាប់វាស់វែងបរិយាកាសអាជីវកម្មនៅថ្នាក់ខេត្តក្នុងប្រទេសកម្ពុជា

ចំណាយសុំចូលរួម	ពេលវេលា ដែលក្រុមហ៊ុនប្រើ ដើម្បីចុះបញ្ជី និងទទួលបានអាជ្ញាប័ណ្ណចាំបាច់ទាំងអស់ ដើម្បីចាប់ផ្តើមអាជីវកម្ម ចំនួនអាជ្ញាប័ណ្ណដែលត្រូវការ និងចំណាយផ្លូវការទាំងអស់ក្នុងការទទួលបានអាជ្ញាប័ណ្ណ-ការអនុញ្ញាត ។
សិទ្ធិគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិ	សិទ្ធិផ្លូវការ ចំពោះបរិវេណអាជីវកម្មនិងសន្តិសុខនៃសិទ្ធិកាន់កាប់នៅពេលទទួលបានដី និងមានប័ណ្ណកម្មសិទ្ធិត្រឹមត្រូវ
តម្លាភាព	វាស់វែងថាតើក្រុមហ៊ុនមានលទ្ធភាពទទួលបានព័ត៌មាន ដែលពួកគេត្រូវការអំពីបទបញ្ញត្តិ និងនីតិវិធីរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល ព្រមទាំងឯកសារផ្លូវច្បាប់ដែល ចាំបាច់សម្រាប់ ប្រតិបត្តិការធុរកិច្ច ថាតើព័ត៌មានអំពីបទបញ្ញត្តិ និងឯកសារផ្លូវច្បាប់ មានផ្តល់ជូនអ្នកគ្រប់គ្នាដែលស្នើសុំ និងថាតើគោលនយោបាយ និងច្បាប់ថ្មីៗត្រូវបានប្រាស្រ័យទាក់ទងទៅក្រុមហ៊ុន និង ត្រូវបានអនុវត្តតាមការកំណត់ដែរឬយ៉ាងណា ។
ពេលវេលា ចំណាយចំពោះការគោរពតាមបញ្ញត្តិ	វាស់វែងពេលវេលា ដែលក្រុមហ៊ុនប្រើ ចំពោះការគោរពតាមបទបញ្ញត្តិ របស់រាជរដ្ឋាភិបាល ពេលវេលាដែលពួកគេរង់ចាំដើម្បីបញ្ចប់នីតិវិធី ព្រមទាំងភាព ញឹកញាប់ដែលក្រុមហ៊ុនត្រូវបានចុះធ្វើអធិការកិច្ច ដោយទីភ្នាក់ងារ រដ្ឋបាលនៅមូលដ្ឋាន
ចំណាយក្រៅផ្លូវការ - សំណូក	វាស់វែង ភាពញឹកញាប់ ដែលក្រុមហ៊ុនបង់ថ្លៃក្រៅផ្លូវការ ដូចជាសំណូក និងប្រាក់ទឹកតែ (kickbacks) ដើម្បីទទួលកិច្ចសន្យាពីរដ្ឋាភិបាល កម្រិតដែល ការបង់ប្រាក់ក្រៅផ្លូវការនេះបង្កជាឧបសគ្គដល់ ប្រតិបត្តិការអាជីវកម្ម និង ថាតើការបង់ប្រាក់ក្រៅផ្លូវការមាន លក្ខណៈអាចទស្សន៍ទាយបាន និង សម្រេចបានលទ្ធផលដែលរំពឹងទុក ឬ យ៉ាងណា ។

ការចូលរួម	វាស់វែងថាតើក្រុមហ៊ុនត្រូវបានពិគ្រោះយោបល់អំពីគោលនយោបាយខេត្ត ដែលបានស្នើឡើង និងថាតើសមាគមន៍អាជីវកម្ម ឬក្រុមដែលទទួលបានផលប្រយោជន៍ផ្សេងទៀតតស៊ូមតិតាងនាមឲ្យម្ចាស់អាជីវកម្មឬយ៉ាងណា ។
ការបង្ការបទល្មើស	វាស់វែងចំណាយដែលក្រុមហ៊ុនបានបង់ ដែលបង្កពីការលួច ព្រមទាំងចំណាយបង្ការបទឧក្រិដ្ឋ ដែលបង់ឲ្យសេវាសន្តិសុខ និងបង់ប្រាក់ ថ្លៃការពារ ។
រដ្ឋបាលពន្ធដារ	វាស់វែងនីតិវិធីរដ្ឋបាលទាំងពីរ ទាក់ទងនឹងការបង់ពន្ធ និងចំណាយពន្ធក្នុងខេត្ត ។
ការត្រៀមលក្ខណៈ ជាមុនរបស់អ្នកដឹកនាំនៅថ្នាក់ខេត្ត	វាស់វែងភាពច្នៃប្រឌិត និងឆន្ទៈរបស់អាជ្ញាធរខេត្តក្នុងការបកស្រាយគោលនយោបាយ និងបទបញ្ញត្តិជាតិ ដើម្បីបំពេញបំណងរបស់ក្រុមហ៊ុន ឯកជន និង កសាងគំនិតផ្តួចផ្តើមរបស់ខេត្តខ្លួនដើម្បីលើកកម្ពស់ការ អភិវឌ្ឍវិស័យឯកជន ។
ការដោះស្រាយជម្លោះ	វាស់វែងការពេញចិត្តរបស់ក្រុមហ៊ុន ចំពោះលទ្ធផលនៃវិធីសាស្ត្រផ្លូវការ និងក្រៅផ្លូវការក្នុងការដោះស្រាយជម្លោះក្នុងខេត្តរបស់ពួកគេ ។

ប្រភព ៖ (សាជីវកម្មហិរញ្ញវត្ថុអន្តរជាតិ & មូលនិធិអាស៊ី ឆ្នាំ២០០៩)

សកម្មភាពមួយចំនួនដែលទាក់ទងជាក់លាក់ទៅនឹងការផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និងអនាម័យអាចត្រូវយកមកអនុវត្ត ដើម្បីកែលម្អលក្ខខណ្ឌសហគ្រាសធុនតូច និងមធ្យមក្នុងការផ្តល់សេវាលើវិស័យនេះ ។ វិធានលទ្ធកម្មរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា រួមទាំង មូលនិធិឃុំ-សង្កាត់ មូលនិធិវិនិយោគខេត្ត មានគ្រប់គ្រាន់ សម្រាប់ដាក់ដេញថ្លៃសេវា និងគម្រោង ។អ្វីដែលជាសេចក្តីត្រូវការនោះ គឺធ្វើយ៉ាងណាធានាឲ្យមានការ គោរពច្បាប់ ដោយលុបបំបាត់ការរួមគំនិត និងការអនុវត្តមិនត្រឹមត្រូវក្នុងដំណើរការដាក់ដេញថ្លៃ និង ក្នុងពេលអនុវត្តកិច្ចសន្យា ។

លទ្ធផល	កិច្ចសន្យាផ្តល់សេវាកម្មសម្រាប់ សហគ្រាសធុនតូច និងមធ្យម ដែលពាក់ព័ន្ធនឹងវិស័យផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និងអនាម័យជនបទ ត្រូវបានធ្វើឡើងដោយក្នុង បរិយាកាសប្រកួតប្រជែងប្រកបដោយការទទួលខុសត្រូវខ្ពស់	**ការទទួលខុសត្រូវ**
សកម្មភាព	◆ បង្កើតនីតិវិធីបន្ថែមចំនួនបី ដើម្បីធានាឲ្យមានការគោរពកិច្ចសន្យា និងនីតិវិធីលទ្ធកម្ម ៖ - ធ្វើឲ្យក្រុមប្រើប្រាស់ទឹក និងអនាម័យមានតួនាទីក្នុងកិច្ចសន្យា ដូច្នេះ កិច្ចសន្យានេះគឺធ្វើឡើងរវាងអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ច រួមគ្នាជាមួយនឹងក្រុមប្រើប្រាស់ទឹក និងអនាម័យ ជាភាគីម្ខាងជាមួយនឹងភាគីម្ខាងទៀត ដែលជាក្រុមហ៊ុនឯកជន ។ - យោងទៅតាមដំណើរការដេញថ្លៃ ត្រូវផ្សព្វផ្សាយទៅឲ្យសហគមន៍អ្នកប្រើប្រាស់ អំពីការដេញថ្លៃរើសយកអ្នកម៉ៅការដែលមានតម្លៃទាបជាងគេបំផុត ចំនួនបីនាក់រួមទាំងការប៉ាន់ស្មានតម្លៃ ដោយអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ច (រួមទាំងរបៀបនៃការប៉ាន់ស្មានដែលផ្តោតលើគោលការណ៍ថ្លៃពលកម្ម គ្រឿងចក្រ និងសម្ភារ)។ - ពេលកិច្ចសន្យានៃការសាងសង់ត្រូវបានបញ្ចប់ ត្រូវធ្វើការផ្សព្វផ្សាយព័ត៌មានផ្លូវការជាសាធារណៈ អំពីគណនីរបស់គម្រោងដល់សហគមន៍ ដោយភ្ជាប់ជាមួយនឹងពត៌មានលម្អិតពីថវិកាក្នុងគម្រោង ដែលបានចំណាយក្នុងការអនុវត្តផែនការអភិវឌ្ឍសមត្ថភាព។	◆ ក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ

	◆ រៀបចំ និងចងក្រងផ្សព្វផ្សាយគោលការណ៍ណែនាំស្តីពីការទទួលខុសត្រូវ គណនេយ្យភាព ការព្យាករណ៍ និងតម្លាភាព សម្រាប់វិស័យឯកជន។ ◆ ផ្សព្វផ្សាយគោលការណ៍ណែនាំនេះ ទៅការិយាល័យរដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិទាំងអស់ដែលពាក់ព័ន្ធនឹងវិស័យនេះ និងក្រុមប្រឹក្សាឃុំ-សង្កាត់ ។ ◆ ផ្សព្វផ្សាយគោលការណ៍ណែនាំខាងលើ ទៅសហគ្រាសធុនតូច និងមធ្យមទាំងអស់ ដែលមានចំណាប់អារម្មណ៍ក្នុងការផ្តល់សេវាកម្មផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និងអនាម័យ។	◆ ក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ ◆ ក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ ◆ មន្ទីរអភិវឌ្ឍន៍ជនបទខេត្ត ការិយាល័យអភិវឌ្ឍន៍ជនបទស្រុក

លទ្ធផល	វិស័យឯកជនមានការជឿជាក់ក្នុងការវិនិយោគលើប្រតិបត្តិការ ផ្តល់សេវាកម្មផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និងអនាម័យជនបទរយៈពេលវែង	**ការទទួលខុសត្រូវ**
សកម្មភាព	◆ កិច្ចសន្យាសម្រាប់អ្នកផ្តល់សេវាកម្ម រួមមានការវិនិយោគលើហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ ដែលមានរយៈពេលយ៉ាងហោចណាស់ ១០ឆ្នាំ ដើម្បីឲ្យអ្នកម៉ៅការអាចពង្រីកទុនវិនិយោគ ហើយអាចទទួលបានចំណូលពីការវិនិយោគនោះមកវិញ។ កិច្ចសន្យានេះ រួមមានបទប្បញ្ញត្តិផ្លូវច្បាប់ សម្រាប់ការបញ្ចប់កិច្ចសន្យាមុនពេលកំណត់ ក្នុងករណីដែលការផ្តល់សេវាកម្មមិនបានល្អ ។	◆ ក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ

៤.៣.២ លទ្ធភាពទទួលបានទុនសម្រាប់ការវិនិយោគ និងប្រាក់កម្ចី

មានការប៉ាន់ស្មានថា តម្រូវការសរុបលើឥណទាន ពីសំណាក់សហគ្រិនអាជីវកម្មខ្នាតតូចបំផុត និងខ្នាតតូច អាចមានចំនួន ១០០ ដល់ ១២៥លានដុល្លារអាមេរិក ។ មានត្រឹមតែ ៤៥ ភាគរយ ទៅ ៥៥ ភាគរយ នៃទឹកប្រាក់នេះប៉ុណ្ណោះ ត្រូវបានផ្តល់ដោយអ្នកផ្តល់សេវាហិរញ្ញវត្ថុដែលមានស្រាប់។ វិស័យហិរញ្ញវត្ថុនៅមិនទាន់មានការអភិវឌ្ឍនៅឡើយទេ ដោយខ្វះធនាគារអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ និង បណ្តាញហិរញ្ញវត្ថុជនបទមានលក្ខណៈទន់ខ្សោយ ។មានធនាគារពាណិជ្ជ និងធនាគារឯកទេសចំនួន ១៧ប៉ុណ្ណោះដែលប្រតិបត្តិការនៅភ្នំពេញ និងទីរួមខេត្តសំខាន់ៗ។ ការអភិវឌ្ឍសកម្មភាពផ្តល់កម្ចី ពាណិជ្ជកម្ម មានការលំបាកនៅក្នុងតំបន់ជនបទ ដោយការចំណាយប្រតិបត្តិការខ្ពស់ ខ្វះសមត្ថភាព ក្នុងការផ្ទៀងផ្ទាត់ និងអនុវត្តសិទ្ធិកាន់កាប់ទ្រព្យសម្បត្តិ និងសកម្មភាពសេដ្ឋកិច្ចមានកម្រិតទាប ។ លទ្ធផលនោះ គឺថាប្រជាជនភាគច្រើននៅជនបទ ស្ទើរតែមិនអាចទទួលបានទម្រង់ផ្លូវការនៃសេវាហិរញ្ញវត្ថុទៀតផង[57]។

ស្ថាប័នមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុមួយចំនួន ស្ថិតក្នុងដំណើរការកសាងបណ្តាញនៅជនបទ ដែលនឹងជាបណ្តាញសម្រាប់ផ្តល់កម្ចីខ្នាតតូច ដល់ក្រុមគ្រួសារនីមួយៗ និងអាជីវកម្មឯកជនតូចៗ ។ ឧបសគ្គចម្បងចំពោះការងារនេះ គឺមូលធនសម្រាប់កម្ចីក្នុងអត្រាការប្រាក់ទាប ដែលអាចឲ្យប្រជាពលរដ្ឋជនបទក្រីក្រទទួលយកបាន ។

លទ្ធផល	មានការផ្តល់ប្រាក់កម្ចីទ្រង់ទ្រាយតូច ដល់អាជីវកម្មធុនតូច និងមធ្យម នៅជនបទ សម្រាប់ការផ្តល់សេវាកម្ម និងផលិតផល នៃការផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និងអនាម័យ	**ការទទួលខុសត្រូវ**
សកម្មភាព	◆ កំណត់រក និងរក្សាឲ្យមានធនធាន ជាមូលធនសម្រាប់ការវិនិយោគ តាមរយៈស្ថាប័នមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ។	◆ ស្ថាប័នមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ

៤.៣.៣. ការអភិវឌ្ឍជំនាញអាជីវកម្ម និងបច្ចេកទេស

សេចក្តីត្រូវការលើជំនាញអាជីវកម្មមូលដ្ឋាន ក្នុងការគ្រប់គ្រង និងហិរញ្ញវត្ថុ មានលើកឡើងជាញឹកញាប់ ថាជាការលំបាកក្នុងការជំរុញឲ្យអាជីវកម្មខ្នាតតូចមានការអភិវឌ្ឍ ។

57 (អង្គរមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុកម្ពុជា ឆ្នាំ ២០០៩AMK, 2009)

លទ្ធផល	អាជីវកម្មធុនតូច និងមធ្យម ដែលបម្រើសេវាផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និងអនាម័យ ជនបទមានសមត្ថភាពជាមូលដ្ឋានលើការគ្រប់គ្រង អាជីវកម្ម និងការគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុ	**ការទទួលខុសត្រូវ**
សកម្មភាព	◆ កំណត់រកស្ថាប័នបណ្តុះបណ្តាលសមស្រប និងបង្កើតកម្មវិធីបណ្តុះបណ្តាល។ ◆ ផ្តល់វគ្គបណ្តុះបណ្តាលដល់សហគ្រាសខ្នាតតូច និងមធ្យម នៅថ្នាក់មូលដ្ឋាន។ ◆ ផ្តល់ការណែនាំលើការតាមដាន ត្រួតពិនិត្យ និង គាំទ្រដល់អាជីវកម្មខ្នាតតូច។	◆ ក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ ◆ អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល ស្ថាប័ន និងសាកលវិទ្យាល័យ ដែលផ្តល់វគ្គបណ្តុះបណ្តាលអាជីវកម្ម ◆ អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល ស្ថាប័ន និងសាកលវិទ្យាល័យដែលផ្តល់វគ្គបណ្តុះបណ្តាលអាជីវកម្ម

សមាសភាគ ៤.៤ ការធ្វើផែនការ និងប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងព័ត៌មាន

ការធ្វើផែនការសម្រាប់វិស័យផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និងអនាម័យជនបទ ចាំបាច់ត្រូវផ្អែកលើ ព័ត៌មានត្រឹមត្រូវ និងអាចទុកចិត្តបាន ។

លទ្ធផល	ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងព័ត៌មានរួមមួយត្រូវបានប្រើប្រាស់សម្រាប់ធ្វើផែនការ និងគ្រប់គ្រងវិស័យផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និងអនាម័យជនបទ ប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព	**ការទទួលខុសត្រូវ**
សកម្មភាព	◆ ធ្វើកំណែទម្រង់ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងព័ត៌មានបច្ចុប្បន្នជាមួយនឹងទិន្នន័យផ្សេងៗសម្រាប់បង្កើតឲ្យមានប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងព័ត៌មានរួមមួយ ។	◆ ក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ
	◆ ធ្វើឲ្យប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងព័ត៌មានអាចប្រើបានដោយអ្នកពាក់ព័ន្ធទាំងអស់នៅក្នុងវិស័យនេះ និងដាក់វាទៅក្នុងគេហទំព័រ និងតាមរយៈមធ្យោបាយផ្សេងៗសម្រាប់ប្រាស្រ័យទាក់ទងដល់អ្នកពាក់ព័ន្ធ ដែលគ្មានលទ្ធភាពប្រើប្រាស់អ៊ីនធឺណែត។	◆ ក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ
	◆ ធានាថា ទិន្នន័យទាំងអស់អំពីហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ ស្ថាប័ន និងកត្តាសង្គម ត្រូវបានប្រមូល ហើយចែកចេញជាផ្នែកស្ត្រី បុរស កុមារ ជនពិការ និងជនជាតិភាគតិច ។	◆ ក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ មន្ទីរអភិវឌ្ឍន៍ជនបទខេត្ត និងការិយាល័យអភិវឌ្ឍន៍ជនបទស្រុក

ក្របខ័ណ្ឌសម្រាប់ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងព័ត៌មាន មានផ្តល់ជូនក្នុងឧបសម្ព័ន្ធទី៣ ។

សមាសភាគ ៤.៥ ការវាយតម្លៃ និងការរៀនសូត្រ

ជាការសំខាន់ អ្នកពាក់ព័ន្ធនឹងវិស័យផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និងអនាម័យជនបទ ត្រូវរៀនសូត្រអំពីបទពិសោធន៍នៃការប្រើប្រាស់វិធីសាស្ត្រផ្សេងៗគ្នា ពីគ្នាទៅវិញទៅមក ។ ទោះបីជាស្ថាប័ននីមួយៗធ្វើការវាយតម្លៃលើការងាររបស់ពួកគេក៏ដោយ ក៏មិនមានប្រព័ន្ធសម្រាប់ចែករំលែកបទពិសោធន៍ពីការវាយតម្លៃនោះនៅឡើយទេ ។ ហើយក៏មិនមានប្រព័ន្ធសម្រាប់ធ្វើការវាយតម្លៃ និងសិក្សាអំពីវិធីសាស្ត្រផ្សេងៗ សម្រាប់វិស័យនោះដែរ[58] ។ ប្រធានបទបែបនេះ នឹងរួមមានការសិក្សាអំពីមុខងាររបស់ក្រុមប្រើប្រាស់ទឹក និងអនាម័យ (កត្តាដែលជំរុញ ឬ រារាំងភាពជោគជ័យ បញ្ហាយេនឌ័រ) និងអំពីមូលហេតុដែលបុរស ឬស្ត្រីត្រឡប់ ឬមិនត្រឡប់មករកការបន្ទោបង់ពាសវាលពាសកាលវិញ ។

[58] លើលែងការវាយតម្លៃថ្មីៗ របស់សហគមន៍ដឹកនាំអនុវត្តន៍អនាម័យ។

លទ្ធផល	ប្រព័ន្ធចែករំលែក ចំណេះដឹង និងបទពិសោធន៍ ដ៏មានប្រសិទ្ធភាពពីបុគ្គលនីមួយៗ និងក្រុមនានា ដែលធ្វើការលើទិដ្ឋភាពផ្សេងៗគ្នា សម្រាប់ភាគីពាក់ព័ន្ធ នៃវិស័យផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និងអនាម័យជនបទ	**ការទទួលខុសត្រូវ**
សកម្មភាព	◆ បង្កើតប្រព័ន្ធចែករំលែកលទ្ធផលនៃការវាយតម្លៃ ក្រោមការគ្រប់គ្រងរបស់ក្រុមការងារសម្របសម្រួលវិស័យផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និងអនាម័យជនបទ។ ◆ ធ្វើការវាយតម្លៃ និងផ្សព្វផ្សាយនូវលទ្ធផលឲ្យបានទូលំទូលាយក្នុងវិស័យផ្គត់ផ្គង់ទឹក និងអនាម័យ និងការសិក្សាលើទិដ្ឋភាពជាក់លាក់ និងវិធីសាស្ត្រមួយចំនួនក្នុងវិស័យនេះ។	◆ ក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ ◆ ក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ

សមាសភាគ៤.៦. ការស្រាវជ្រាវ ការអភិវឌ្ឍ និងការច្នៃប្រឌិត

ជម្រើសបច្ចេកទេសមួយចំនួន នៃសេវាផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និងអនាម័យជនបទ ត្រូវបានបង្កើតឡើងបានយ៉ាងល្អនៅកម្ពុជា ។ ប៉ុន្តែ នៅមានបញ្ហាប្រឈមក្នុងការអភិវឌ្ឍ និងប្រើប្រាស់ បច្ចេកវិទ្យាសមស្រប នៅតំបន់ជួបការលំបាក មានដូចជាការផ្គត់ផ្គង់ទឹកនៅក្នុងតំបន់ងាយរងគ្រោះរាំងស្ងួតដោយ គ្មានទឹកក្រោមដី និងបង្គន់ក្នុងតំបន់ងាយរងគ្រោះដោយទឹកជំនន់តាមរដូវ ។ ដូចគ្នានេះដែរ មានវិធី សាស្ត្រជាច្រើនបានបង្កើតឡើង ដើម្បីផ្តល់សេវាផ្គត់ផ្គង់ទឹក ក៏ដូចជាវិធីសាស្ត្រ ដែលទើបតែណែនាំ ឲ្យអនុវត្តថ្មីៗ សម្រាប់អនាម័យ ដូចជា សហគមន៍ដឹកនាំអនុវត្តន៍អនាម័យ និងការធ្វើទីផ្សារសង្គម ។

ទោះជាយ៉ាងនេះក្តីសេចក្តីត្រូវការផ្នែកការបច្ចេកទេស និងវិធីសាស្ត្របន្ថែមទៀតក៏នៅតែមាន ។ ទាំងនេះអាចជា ការសម្របតាមវិធីសាស្ត្រដែលធ្លាប់បានប្រើក្នុងប្រទេសផ្សេងៗទៀត ឬការអភិវឌ្ឍគំនិតថ្មីៗ ដើម្បីបំពេញតាមសេចក្តីត្រូវការនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា ។ មិនថាប្រើវិធីសាស្ត្រមួយណាក៏ដោយ ការសំខាន់ គឺត្រូវអនុវត្តនៅតំបន់ជនបទ ដោយប្រុងប្រយ័ត្ន តាមរយៈអនុវត្តន៍សាកល្បង ធ្វើតេស្ត និងផ្ទៀងផ្ទាត់ត្រឹមត្រូវមុននឹងដាក់ឲ្យអនុវត្តក្នុងលក្ខណៈទូទៅ ។ ក្នុងដំណើរការនេះ សំខាន់ត្រូវចងចាំថា គឺប្រជាពលរដ្ឋ និងសហគមន៍ក្រីក្រ និងស្ត្រីជាពិសេស ក្នុងនាមជាអ្នកគ្រប់គ្រងលើការប្រើប្រាស់ទឹក និងអនាម័យតាមផ្ទះ ត្រូវបានស្នើឲ្យទទួលយកហានិភ័យទៅក្នុងជីវភាពរស់នៅ និងសុខភាពរបស់ពួកគេ ក្នុងការសាកល្បងវិធីសាស្ត្រថ្មីៗ ។

លទ្ធផល	នីតិវិធីដ៏ល្អិតល្អន់មួយ ត្រូវបានអនុវត្ត សម្រាប់ការសិក្សាស្រាវជ្រាវ ការអភិវឌ្ឍ និងការច្នៃប្រឌិតខាងបច្ចេកវិទ្យាថ្មី ហើយនិងវិធីសាស្ត្រផ្នែកទន់	**ការទទួលខុសត្រូវ**
សកម្មភាព	◆ បង្កើតនីតិវិធីជាលក្ខណៈប្រព័ន្ធ សម្រាប់អនុវត្តការធ្វើពិសោធន៍ ការអនុម័ត និងផ្សព្វផ្សាយអំពីវិធីសាស្ត្រ និងលទ្ធផលអភិវឌ្ឍបច្ចេកវិទ្យាថ្មីៗ។ ◆ បង្កើតគណៈកម្មាធិការសម្រាប់ណែនាំ និងអនុម័តក្នុងការងារនេះ។	◆ ក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ ◆ ក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ

គណៈកម្មការ និងនីតិវិធីមានពណ៌នាលម្អិត នៅក្នុងឧបសម្ព័ន្ធទី៣ ។ គណៈកម្មការនេះនឹងទទួលខុសត្រូវផងដែរលើការវាយតម្លៃ និងការសិក្សា ។

សមាសភាគ៤.៧. ទំនាក់ទំនង

ការផ្តល់អាទិភាពទាប ដោយរាជរដ្ឋាភិបាលដល់វិស័យនេះនាពេលបច្ចុប្បន្នព្រមទាំងកង្វះការយល់ដឹង អំពីបញ្ហាទឹកស្អាត និងអនាម័យជនបទ និងបញ្ហាឥរិយាបថក្នុងការអនុវត្តអនាម័យក្នុងចំណោមអ្នកនៅក្រៅវិស័យនេះ គឺជាក្តីបារម្ភដ៏ធ្ងន់ធ្ងរ ។ ទំនាក់ទំនងព័ត៌មាន លើសេចក្តីត្រូវការ និងអាទិភាពរបស់វិស័យនេះ បញ្ហា និងបច្ចេកវិទ្យានានាក្នុងវិស័យនេះ គឺនៅមានលក្ខណៈទន់ខ្សោយនៅតាមលំដាប់ថ្នាក់ ពោលគឺទាំងថ្នាក់ជាតិ ទាំងថ្នាក់ខេត្ត ទាំងថ្នាក់ស្រុក និងទាំងថ្នាក់សហគមន៍រវាងក្រសួងនិងមន្ត្រីដែលជាអ្នកធ្វើសេចក្តីសម្រេចចិត្ត ព្រមទាំងរវាងដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ និងរាជរដ្ឋាភិបាល ។

លទ្ធផល	ទំនាក់ទំនងប្រកបដោយ ប្រសិទ្ធភាពទាំងក្នុង និងក្រៅវិស័យផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និងអនាម័យជនបទ	ការទទួលខុសត្រូវ
សកម្មភាព	◆ បង្កើត និងអនុវត្តយុទ្ធសាស្ត្រទំនាក់ទំនង ដើម្បីដោះស្រាយបញ្ហាផ្សេងៗ រួមមាន៖ - លើកកម្ពស់មុខមាត់របស់វិស័យនេះនៅក្នុងឆាកនយោបាយ តាមរយៈការផ្សព្វផ្សាយពីឥទ្ធិពលរបស់វិស័យនេះ ទៅលើទិដ្ឋភាពនយោបាយជាអាទិភាពនានា ដូចជាការអភិវឌ្ឍសុខភាព និងសេដ្ឋកិច្ច។ - ធ្វើឲ្យវិស័យនេះមានការទាក់ទាញចំពោះសារព័ត៌មាន។ - ផ្សព្វផ្សាយយុទ្ធសាស្ត្ររបស់វិស័យនេះ ទាំងនៅក្នុង និង ក្រៅវិស័យផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និងអនាម័យជនបទ។ - បង្កើតយន្តការទំនាក់ទំនងអន្តរក្រសួង។ - កំណត់ទិន្នន័យសំខាន់ៗ និងព័ត៌មានដែលចាំបាច់។ - បង្កើតបណ្តាញ និងយន្តការទំនាក់ទំនងផ្ទៃក្នុង។	◆ ក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ និងដៃគូអភិវឌ្ឍន៍

សមាសភាគ ៤.៨ ភាពក្រីក្រ ជនជាតិភាគតិច ភាពងាយរងគ្រោះ

ទាក់ទងទៅនឹងភាពក្រីក្រជនជាតភាគតិចនិងភាពងាយរងគ្រោះយុទ្ធសាស្ត្រជាតិគាំពារសង្គម សម្រាប់ជនក្រីក្រ និងជនងាយរងគ្រោះ បានកំណត់ក្រុមងាយរងគ្រោះពិសេស រួមមានកុមារកំព្រា មនុស្សចាស់ជរា ស្ត្រីមេម៉ាយរស់នៅជាមួយកូន ជនពិការ និងប្រជាពលរដ្ឋ មានផ្ទុកមេរោគអេដស៍ និង/ឬ ជំងឺរបេង[59]។

៤.៨.១. ភាពក្រីក្រ

ការកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រ គឺជាអាទិភាពខ្ពស់របស់រាជរដ្ឋាភិបាល ។ ការសម្រេចបានវឌ្ឍនភាពក្នុងការកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រ ដែលជាបញ្ហាពហុវិស័យ អាស្រ័យលើគោលនយោបាយគាំទ្រពលរដ្ឋក្រីក្រជារួម និងកិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងនៅក្នុងវិស័យទាំងអស់ ។ អាស្រ័យហេតុនេះ យុទ្ធសាស្ត្រតាមវិស័យទាំងអស់ គួររក្សាការផ្តោតលើឥទ្ធិពលជាវិជ្ជមានទៅលើភាពក្រីក្រ ។ ជាពិសេស ការវិនិយោគជាគោលដៅ គួរតម្រង់ទិសទៅរកប្រជាពលរដ្ឋ និងតំបន់ដែលខ្វះខាតសេវា ជាពិសេសកន្លែងដែលមានអត្រាប្រេវ៉ាឡង់ភាពក្រីក្រខ្ពស់ ។[60]

សៀវភៅណែនាំការអនុវត្ត ស្តីពីនីតិវិធីសម្រាប់កំណអត្តសញ្ញាណគ្រួសារក្រីក្រ[61]ផ្តល់នូវដំណើរការ និង សូចនាករ សម្រាប់កំណត់រកគ្រួសារក្រីក្រ ហើយបង្កើតជាបញ្ជីគ្រួសារក្រីក្រក្នុងភូមិនីមួយៗ ។

---

[59] (ក្រុមប្រឹក្សាកសិកម្ម និងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ ឆ្នាំ២០១០)
[60] ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ជាតិ ឆ្នាំ២០០៥-២០១០ (រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ឆ្នាំ២០០៦)
[61] (ក្រសួងផែនការ ឆ្នាំ២០០៨)

ជំហានទី៦ នៃដំណើរការនេះបានបញ្ជាក់ថាទិន្នន័យគ្រួសារក្រីក្រ ត្រូវចងក្រង និងរក្សាដោយមន្ទីរផែនការខេត្ត ដើម្បីឲ្យអង្គការប្រើប្រាស់ និងផ្តល់សេវាដល់គ្រួសារក្រីក្រ ។[62]

លទ្ធផល	គ្រួសារក្រីក្របំផុត និងគ្រួសាររងាយរងគ្រោះបំផុត ត្រូវបានផ្តល់អាទិភាពសម្រាប់ការទទួលបានសេវាផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និងអនាម័យជនបទ	**ការទទួលខុសត្រូវ**
សកម្មភាព	◆ ផ្តល់អាទិភាពដល់តំបន់ក្រីក្របំផុត និងតំបន់ដែលពុំធ្លាប់មានការគាំទ្រ ដើម្បីផ្តល់សេវាកម្មផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និងអនាម័យជនបទ។ ◆ កំណត់រកស្រុក និងឃុំក្រីក្របំផុតនៅក្នុងខេត្ត និងគ្រួសារក្រីក្របំផុតនៅក្នុងភូមិ ដោយយោងតាមបញ្ជីកំណត់គ្រួសារក្រីក្រ ដែលត្រូវបានបង្កើតឡើង និងរក្សាដោយមន្ទីរផែនការខេត្ត។	◆ ស្ថាប័នអភិវឌ្ឍន៍សេវាកម្ម ◆ ស្ថាប័នអភិវឌ្ឍន៍សេវាកម្ម

ជនជាតិភាគតិច

ការផ្តល់សេវាផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និងអនាម័យ និងការលើកកម្ពស់សុខភាព នឹងគោរពតាមគោលនយោបាយជាតិស្តីពីការអភិវឌ្ឍជនជាតិភាគតិច (ឆ្នាំ២០០៩) ។ ជាពិសេស រាល់សេចក្តីត្រូវការផ្នែកវប្បធម៌ ឬ ការប្រតិបត្តិពិសេស នឹងត្រូវយកមកធ្វើការពិចារណា នៅពេលបង្កើតសេវា ។

៤.៨.២. ពិការភាព

ក្រសួងសង្គមកិច្ច អតីតយុទ្ធជន និងយុវនីតិសម្បទា បានរៀបចំផែនការសកម្មភាពជាតិសម្រាប់ជនពិការ រួមទាំងអ្នករស់រានមានជីវិតពីគ្រាប់មីន គ្រាប់សំណល់មិនទាន់ផ្ទុះ (ឆ្នាំ២០០៩-២០១១)។

ការដោះស្រាយបញ្ហាពិការភាព នឹងរួមបញ្ចូលនូវដំណើរការវាយតម្លៃផលប៉ះពាល់ទៅលើជនពិការ នៃគម្រោងសកម្មភាពទាំងឡាយរួមទាំងច្បាប់ គោលនយោបាយ ឬកម្មវិធី ក្នុងគ្រប់តំបន់ នៅគ្រប់លំដាប់ថ្នាក់ ដោយទទួលយកនូវក្តីបារម្ភ និងបទពិសោធន៍របស់ជនពិការបញ្ចូលក្នុងការបង្កើតការអនុវត្ត ការតាមដានត្រួតពិនិត្យ និងវាយតម្លៃគោលនយោបាយ និងកម្មវិធីក្នុងគ្រប់ទិដ្ឋភាពនយោបាយ សេដ្ឋកិច្ច និងសង្គមកិច្ច នោះភាពស្មើគ្នាចំពោះឱកាសសម្រាប់ជនពិការ នឹងអាចសម្រេចបានដោយជោគជ័យ ។

[62] នេះជាផ្នែកនៃគម្រោងដែលទូទៅហៅថា គម្រោងអត្តសញ្ញាណកម្មគ្រួសារក្រីក្រ

សំខាន់ត្រូវចងចាំជានិច្ចថាមានសណ្ឋានជាច្រើននៃជនពិការ ។ ជនពិការជាក្រុម មិនត្រឹមតែមាន ភាពចុះអន់ខ្សោយផ្នែករាងកាយផ្សេងៗគ្នា ដែលត្រូវការការយកចិត្តទុកដាក់ខុសគ្នាប៉ុណ្ណោះទេ ថែមទាំងបង្ហាញពីភាពខុសគ្នារវាងសេចក្ដីត្រូវការពិសេសសម្រាប់បុរសនិងស្ត្រីកុមារនិងមនុស្សចាស់ ប្រជាពលរដ្ឋមកពីទីក្រុង ឬជនបទ ឬមានសាវតារប្បធម៌ សាសនា ឬប្រពៃណីខុសៗគ្នា ។

លទ្ធផល	សេចក្ដីត្រូវការនិងក្ដីបារម្ភ របស់ជនពិការ ត្រូវបានដោះស្រាយជាអាទិភាព ក្នុងការផ្ដល់សេវាកម្មផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និង អនាម័យជនបទ និងលើកកម្ពស់ការផ្លាស់ប្ដូរឥរិយាបថអនាម័យផ្ទាល់ខ្លួន	**ការទទួលខុសត្រូវ**
សកម្មភាព	◆ ការបង្កើត និងការផ្ដល់សេវាផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និងអនាម័យជនបទ ត្រូវគោរពតាមច្បាប់ស្ដីពីកិច្ចគាំពារ និងការលើកកម្ពស់សិទ្ធជនពិការ (ឆ្នាំ២០០៩)។ ◆ គម្រោង និងកម្មវិធីទឹកស្អាត និងអនាម័យជនបទទាំងអស់នឹងត្រូវពិចារណាលើសេចក្ដីត្រូវការរបស់ជនពិការ នៅគ្រប់ដំណាក់កាលនៃការរៀបចំ និងអនុវត្តគម្រោង និងកម្មវិធី។ ◆ អង្គការជនពិការ នឹងត្រូវបានបញ្ចូល ឬធ្វើជាតំណាងនៅក្នុងដំណើរការពិគ្រោះយោបល់គណៈកម្មការ ឬ ក្រុមប្រឹក្សាផ្ដល់យោបល់ ។	◆ ក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទក្រុមប្រឹក្សាសកម្មភាពជនពិការ ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ និងអ្នក ផ្ដល់សេវាទាំងអស់ ◆ អ្នកផ្ដល់សេវាទាំងអស់ ◆ ក្រុមការងារបច្ចេកទេសវិស័យផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាតនិងអនាម័យជនបទ ក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ គណៈកម្មាធិការ និងក្រុមប្រឹក្សាផ្សេងៗទៀត

ជាការសំខាន់ណាស់ដែលការយកចិត្តទុកដាក់ ត្រូវធ្វើទៅលើជនពិការគ្រប់ប្រភេទទាំងអស់ ។ ជាទូទៅគេសង្កេតឃើញអង្គការជនពិការ ភាគច្រើនតំណាងឲ្យក្រុមជនមានពិការភាពជាក់លាក់ផ្នែកណាមួយ (ខ្វាក់ភ្នែក រងរបួសដោយសារសង្គ្រាម ជាដើម) ខណៈដែលក្រុមដែលមានពិការភាពផ្សេងទៀត មិនត្រូវបានរួមបញ្ចូល ។ បើអាចធ្វើទៅបាន អ្នកតំណាងស្ត្រីពិការ គួរចូលរួមផងដែរ ដើម្បីរួមបញ្ចូលការបញ្ជ្រាបយេនឌ័រ ។

សមាសភាគ ៤.៩ ការបញ្ជ្រាបយេនឌ័រ

ការបញ្ជ្រាបទិដ្ឋភាពយេនឌ័រ ទៅគ្រប់ប្រភេទនៃសកម្មភាព (ដែលហៅថា ការបញ្ជ្រាបយេនឌ័រ) គឺជាយុទ្ធសាស្ត្រដែលទទួលស្គាល់ជាសាកលសម្រាប់ការលើកកម្ពស់សមភាពយេនឌ័រ។ការបញ្ជ្រាបនេះ មិនមែនជាចំណុចចុងក្រោយនោះទេ ប៉ុន្តែវាជាមធ្យោបាយទៅរកគោលដៅសមភាពយេនឌ័រ ។

ការបញ្ជ្រាបនេះ ពាក់ព័ន្ធនឹងការធានាថា ទិដ្ឋភាពយេនឌ័រ និងការយកចិត្តទុកដាក់លើ គោលដៅសមភាពយេនឌ័រ គឺជាស្នូលនៃសកម្មភាពទាំងអស់ ដូចជាការកសាងគោលនយោបាយ ការស្រាវជ្រាវ ការតស៊ូមតិ ការសន្ទនា ការធ្វើច្បាប់ ការបែងចែកធនធាន ព្រមទាំងការធ្វើផែនការ ការអនុវត្ត និងការតាមដានត្រួតពិនិត្យកម្មវិធី និងគម្រោង ។ ការកសាងឲ្យមានការយល់ដឹងគ្រប់គ្រាន់ក្នុងការងារបញ្ជ្រាបយេនឌ័រ តម្រូវឲ្យមានភាពច្បាស់លាស់ចំពោះទស្សនាទាន យេនឌ័រ និងសមភាព[63] ។

ក្រសួងកិច្ចការនារី បានផ្សព្វផ្សាយផែនការនារីរតនៈ III ដែលជាផែនការយុទ្ធសាស្ត្ររយៈពេល៥ឆ្នាំ (២០០៩ ២០១៣) សម្រាប់សមភាពយេនឌ័រ និងការផ្តល់សិទ្ធិអំណាចដល់ស្ត្រីនៅកម្ពុជា ដែលរួមចំណែកដល់ការបញ្ជ្រាបយេនឌ័រ ។ មានការលើកបញ្ជាក់ថា ‹ទោះបីជាមានវឌ្ឍនភាពល្អក្នុងការបញ្ជ្រាបយេនឌ័រទៅក្នុងគោលនយោបាយ កម្មវិធី និងយន្តការនានា ដើម្បីគាំទ្រការបញ្ជ្រាបយេនឌ័រនៅ ថ្នាក់ជាតិ និងថ្នាក់ក្រោមជាតិក៏ដោយ ក៏សមត្ថភាពសម្រាប់ធ្វើការវិភាគយេនឌ័រ និងការតស៊ូមតិដោយផ្អែកលើភស្តុតាង នៅតែមានភាពទន់ខ្សោយនៅឡើយ ។ ការធ្វើសុខដុមនីយកម្មផែនការបញ្ជ្រាបយេនឌ័រ ជាមួយនឹងយុទ្ធសាស្ត្ររបស់វិស័យនានា និងយន្តការតាមដានត្រួតពិនិត្យ និងការប្រមូលធនធានឲ្យបានគ្រប់គ្រាន់ សម្រាប់ការអនុវត្តប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព នៅតែជាបញ្ហាប្រឈម›[64]។ ផែនការនេះរួមមានផងដែរកម្មវិធីបញ្ជ្រាបយេនឌ័រ ដែលកំណត់លទ្ធផល ឬ ចំណុចគោលដៅ សម្រាប់ការបញ្ជ្រាបយេនឌ័រ នៅថ្នាក់វិស័យ និងការបញ្ជ្រាបយេនឌ័រក្នុងកម្មវិធីកំណែទម្រង់របស់រាជរដ្ឋាភិបាល ។ ចំណុចពាក់ព័ន្ធនានាក្រោមការងារនេះ មានដូចតទៅ ៖

- ការកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រដែលឆ្លើយតបទៅនឹងយេនឌ័រ និងគោលនយោបាយ និងសេវាកម្មអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ
- សេវាសុខាភិបាល ទឹកស្អាត និងអនាម័យត្រូវបានលើកកម្ពស់ ជាពិសេស ផ្តោតលើស្ត្រី និងកុមារ
- កម្មវិធីជាតិសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍន៍តាមបែបលទ្ធិប្រជាធិបតេយ្យនៅថ្នាក់ក្រោមជាតិ គឺមានលក្ខណៈឆ្លើយតបទៅនឹងយេនឌ័រ ។

នៅក្នុងក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ មានក្រុមធ្វើសកម្មភាពបញ្ជ្រាបយេនឌ័រ ហើយក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ គឺជាក្រសួងមួយក្នុងចំណោមក្រសួងដំបូង ដែលបានបង្កើតផែនការសកម្មភាពបញ្ជ្រាបយេនឌ័រឆ្នាំ២០០៦-២០១០ ។ ប៉ុន្តែ ទាំងខ្លឹមសារ និងការអនុវត្តផែនការ នៅទន់ខ្សោយនៅឡើយ ។[65]

---

[63] (OSAGI, 2001)

[64] (ក្រសួងកិច្ចការនារី ឆ្នាំ២០០៩)

[65] (Pennells, 2009)

លទ្ធផល	យេនឌ័រ ត្រូវបានបញ្ជ្រាបទៅក្នុងវិស័យផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និងអនាម័យជនបទ	ការទទួលខុសត្រូវ
សកម្មភាព	◆ ពិនិត្យឡើងវិញ និងធ្វើបច្ចុប្បន្នភាពផែនការសកម្មភាព បញ្ជ្រាបយេនឌ័រ។ ◆ ពិនិត្យឡើងវិញរាល់គោលការណ៍ណែនាំ និងនីតិវិធីដែលមានស្រាប់ និងត្រូវបង្កើតនៅពេលខាងមុខរបស់វិស័យផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និងអនាម័យជនបទដើម្បីធានាថាគោលការណ៍ណែនាំ និងនីតិវិធីទាំងនេះ បានបញ្ជាក់និងណែនាំអំពីបញ្ហាយេនឌ័របានគ្រប់គ្រាន់។ ◆ បង្កើតវគ្គតំរង់ទិសអំពីយេនឌ័រ សម្រាប់មន្ត្រីរដ្ឋាភិបាល ក្រុមប្រឹក្សារាជធានី ខេត្ត ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ ឃុំ សង្កាត់ និងអ្នកផ្តល់សេវាកម្មក្នុងវិស័យផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និងអនាម័យជនបទ។ ◆ រៀបចំវគ្គតំរង់ទិសអំពីយេនឌ័រ សម្រាប់ភាគីពាក់ព័ន្ធទាំងឡាយ	◆ ក្រុមការងារបញ្ជ្រាបយេនឌ័រនៃក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទជាមួយក្រសួងកិច្ចការនារី ◆ ក្រុមការងារបញ្ជ្រាបយេនឌ័រនៃក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទជាមួយក្រសួងកិច្ចការនារី ◆ ក្រុមការងារបញ្ជ្រាបយេនឌ័រនៃក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទជាមួយអង្គការផ្តល់ការបណ្តុះបណ្តាល ◆ អង្គការផ្តល់ការបណ្តុះបណ្តាល

ទិដ្ឋភាពផ្សេងៗទៀតនៃការបញ្ជ្រាបយេនឌ័រ មានរួមបញ្ចូលក្នុងសមាសភាគពាក់ព័ន្ធនៃ យុទ្ធសាស្រ្តនេះ ។

សមាសភាគ ៤.១០ បរិស្ថាន

ការផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និងអនាម័យ មានផ្សារភ្ជាប់យ៉ាងជិតស្និតទៅនឹងបរិស្ថាន ។ ការផ្គត់ផ្គង់ទឹកអាស្រ័យលើការទទួលបានទឹកមានគុណភាពល្អពីបរិស្ថាន ហើយអនាម័យមិនល្អអាចនឹងធ្វើឲ្យមានការបំពុលប្រភពទឹក និងបង្កើនបន្ទុកជំងឺទៅក្នុងបរិស្ថានថែមទៀត ។ ការយល់ដឹងអំពីបញ្ហានេះ និងអំពីការគ្រប់គ្រងធនធានទឹកចម្រុះ នៅថ្នាក់សហគមន៍ និងថ្នាក់ក្រោមជាតិនៅមានកម្រិតនៅឡើយ ។

ក្រសួងបរិស្ថានបានអនុម័តច្បាប់ ដែលរួមមានច្បាប់ការពារបរិស្ថាន និងការគ្រប់គ្រងធនធានធម្មជាតិ និងប្រកាសជាច្រើន ប៉ុន្តែការអនុវត្តច្បាប់ទាំងនេះនៅក្នុងការផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និងអនាម័យជនបទ ត្រូវការការណែនាំច្បាស់លាស់ជាងនេះទៀត ។

លទ្ធផល	ផលប៉ះពាល់បរិស្ថានបណ្តាលមកពីសេវាផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និងអនាម័យជនបទ ត្រូវបានយល់ដឹងនៅគ្រប់លំដាប់ថ្នាក់ទាំងអស់ ហើយផលប៉ះពាល់ទាំងនេះនឹងត្រូវបានកាត់បន្ថយនៅក្នុងដំណើរការអភិវឌ្ឍ និងផ្តល់សេវាកម្ម	**ការទទួលខុសត្រូវ**
សកម្មភាព	◆ ធ្វើការសិក្សាពីកម្រិតយល់ដឹង និងទំនាក់ទំនងរវាងសេវាផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និងអនាម័យ និងផលប៉ះពាល់បរិស្ថាន រួមទាំងការគ្រប់គ្រងធនធានទឹកចំរុះ និងផលប៉ះពាល់ដល់សុខភាព។ ◆ កសាងគោលការណ៍ណែនាំ និងនីតិវិធី ដើម្បីដោះស្រាយផលប៉ះពាល់បរិស្ថាន រួមទាំងច្បាប់ដែលពាក់ព័ន្ធ ក្នុងការផ្តល់សេវាផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និងអនាម័យជនបទ។	◆ ក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ ◆ ក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ

សមាសភាគ៤.១១. ការគ្រប់គ្រង និងការកាត់បន្ថយហានិភ័យគ្រោះមហន្តរាយ និងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ

ហានិភ័យគ្រោះមហន្តរាយធំៗ ដែលប៉ះពាល់លើការផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និងអនាម័យជនបទ គឺគ្រោះទឹកជំនន់ និងគ្រោះរាំងស្ងួត ។ ហានិភ័យទាំងនេះ ទំនងនឹងកើនឡើង ជាមួយនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ រួមជាមួយនិងហានិភ័យបន្ថែមនៃការកើនឡើងកម្ពស់ទឹកសមុទ្រ ដែលជះឥទ្ធិពលទៅលើតំបន់ឆ្នេរផងនោះ គឺអាចបង្កឲ្យមានការជ្រាបចូលជាតិអំបិល ដែលប៉ះពាល់ដល់ទឹកក្រោមដី ។

គណៈកម្មាធិការជាតិគ្រប់គ្រងគ្រោះមហន្តរាយដែលមាននាយករដ្ឋមន្ត្រីជាប្រធាន ត្រូវបាន □ ចាត់តាំងឲ្យដឹកនាំការគ្រប់គ្រងគ្រោះមហន្តរាយ រួមទាំងការកាត់បន្ថយហានិភ័យគ្រោះមហន្តរាយ ការត្រៀមលក្ខណៈចំពោះគ្រោះមហន្តរាយ និងការសម្របសម្រួលការអនុវត្ត ក្នុងករណីមានគ្រោះមហន្តរាយ ។ គណៈកម្មាធិការជាតិគ្រប់គ្រងគ្រោះមហន្តរាយបានផ្សព្វផ្សាយ ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រសកម្មភាពជាតិសម្រាប់ការកាត់បន្ថយហានិភ័យគ្រោះមហន្តរាយ ឆ្នាំ២០០៨-២០១៣ ។

លទ្ធផល	◆ សេវាផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និងអនាម័យជនបទត្រូវបានអភិវឌ្ឍ ដោយកាត់បន្ថយផលប៉ះពាល់ គ្រោះមហន្តរាយ និងហានិភ័យនៃការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ	**ការទទួលខុសត្រូវ**
សកម្មភាព	សម្របសម្រួលជាមួយគណៈកម្មាធិការជាតិគ្រប់គ្រងគ្រោះមហន្តរាយ នូវវិធានការត្រៀមបង្ការ និងគ្រប់គ្រងគ្រោះមហន្តរាយ។ ◆ កែសម្រួលលក្ខណៈបច្ចេកទេសសម្រាប់សំណង់ផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និងអនាម័យជនបទ ក្នុងតំបន់ងាយរងគ្រោះដោយទឹកជំនន់។ ◆ រៀបចំផែនទីចង្អុលបង្ហាញពីតំបន់ងាយរងគ្រោះដោយទឹកជំនន់ រាំងស្ងួត និងបង្កើតវិធានការកាត់បន្ថយផលប៉ះពាល់។	◆ ក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ ◆ ក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ ◆ ក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ គណៈកម្មាធិការជាតិគ្រប់គ្រងគ្រោះមហន្តរាយ

គោលដៅយុទ្ធសាស្ត្រទី៥ ៖ ហិរញ្ញប្បទានសម្រាប់វិស័យ

សមាសភាគ៥.១. ហិរញ្ញប្បទាននៃចំណាយទុនដើម

ប្រភពហិរញ្ញប្បទាន រួមមាន ៖

- រដ្ឋាភិបាល តាមបណ្តាក្រសួងផ្សេងៗ និងតាមរយៈមូលនិធិឃុំ-សង្កាត់
- វិភាគទានពីអ្នកប្រើប្រាស់ (ជាសាច់ប្រាក់ សម្ភារពលកម្ម [66]និងតាមរយៈការសងទៅ ហិរញ្ញប្បទានវិស័យឯកជន)
- កម្ចី[67] និងជំនួយឥតសំណង ពីដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ (ពហុភាគី ទ្វេភាគី និងអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល) យុទ្ធសាស្រ្តហិរញ្ញប្បទានវិស័យ ស្នើឡើងនូវមធ្យោបាយចំនួនបី សម្រាប់កាត់បន្ថយចំណុចខ្វះខាតផ្នែកហិរញ្ញប្បទាន ដែលក្នុងនោះមធ្យោបាយពីរពាក់ព័ន្ធនឹងវិស័យជនបទ[68] ៖
- ការកើនឡើងខ្ពស់ ក្នុងការគាំទ្រដោយថវិកាសាធារណៈ ក្នុងអំឡុងពេលនេះដល់ឆ្នាំ២០១៥ -បន្ទាប់មកអាច ថយចុះក្នុងអំឡុងពេលក្រោយឆ្នាំ២០២០
- ការកើនឡើងតិចតួចក្នុងហិរញ្ញប្បទានឯកជន ដែលផ្តល់ដោយគ្រួសារផ្ទាល់

[66] នៅក្នុងគោលនយោបាយជាតិ សហគមន៍ត្រូវ បង់វិភាគទានសំរាប់ការអនុវត្ត និងការសាងសង់សំណង់ទឹកស្អាត និងអនាម័យ ក្នុងនោះមានថវិការ កំលាំង ពលកម្ម សម្ភារៈ និងវិភាគទានជាទំរង់ផ្សេងៗទៀត ។
[67] កម្ចីក៏អាចចាត់ជាហិរញ្ញប្បទានរដ្ឋាភិបាល ព្រោះថាហិរញ្ញប្បទាននេះត្រូវសងមកវិញនាពេលអនាគត ដោយចំណូលរបស់រដ្ឋ ។
[68] វិធីទីបី(ការដំឡើងថ្លៃទៅលើអ្នកប្រើប្រាស់) គឺពាក់ព័ន្ធតែជាមួយវិស័យទីក្រុងប៉ុណ្ណោះ ។

យុទ្ធសាស្ត្រហិរញ្ញប្បទានវិស័យ សន្មតថាជំនួយអភិវឌ្ឍន៍ផ្លូវការនឹងនៅមានក្នុងកម្រិតថេរ (គិតជាដុល្លារអាមេរិក) ក្នុងអំឡុងពេលអនុវត្តន៍យុទ្ធសាស្ត្រទាំងមូល និងបានសន្មតថាជំនួយនេះនឹងមិនអាចកើនឡើងទេ។ ក៏មានការរំពឹងដែរថា ម្ចាស់ជំនួយធំៗ ដូចជា ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី នឹងកាត់បន្ថយជំនួយឥតសំណង ហើយបង្កើនបរិមាណប្រាក់កម្ចី (បើរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាមានបំណងទទួលបានកម្ចីទាំងនោះ)។[69]

សហគមន៍នឹងត្រូវចូលរួមបដិភាគចំពោះចំណាយមូលធនលើហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ ។ សមាមាត្រនៃការចូលរួមបដិភាគនេះ ត្រូវអនុវត្តក្នុងសណ្ឋានដូចគ្នា ដោយអង្គការគាំទ្រផ្សេងៗគ្នា ប៉ុន្តែអាចត្រូវមានភាពខុសៗគ្នាតាមតំបន់ផ្សេងៗនៅ្ទងប្រទេស អាស្រ័យតាមលក្ខខណ្ឌសេដ្ឋកិច្ចនៅមូលដ្ឋាន។ នីតិវិធីនឹងត្រូវកសាងឡើង សម្រាប់រដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិ ដើម្បីកំណត់ការចុលរួមវិភាគទានជាភាគរយតាមខេត្ត ឬស្រុក ។

៥.១.១. ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និងអនាម័យ និងផ្នែកទន់ (Software)

លទ្ធផល	ធ្វើឲ្យមានមូលនិធិហិរញ្ញវត្ថុចាំបាច់ សម្រាប់ផ្តល់ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធថ្មី និងការជួសជុលហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធដែលមានស្រាប់ នៃសេវាផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និង អនាម័យជនបទ	**ការទទួលខុសត្រូវ**
សកម្មភាព	◆ រៀបចំផែនការវិនិយោគវិស័យផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និង អនាម័យជនបទ។ ◆ តស៊ូមតិឲ្យមានការបង្កើននូវមូលនិធិគាំទ្រពីរាជរដ្ឋាភិបាល ដោយបង្ហាញពីផលចំណេញសេដ្ឋកិច្ច និងសង្គមកិច្ច ដែលបានមកពីការវិនិយោគលើសេវាផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និងអនាម័យជនបទ។ ◆ ពិនិត្យឡើងវិញលើសមាមាត្រនៃការចូលរួមបដិភាគ ពីសហគមន៍ក្នុងខេត្ត និងស្រុកនីមួយៗ ៖ - បង្កើតនីតិវិធី និងលក្ខណៈវិនិច្ឆ័យ សម្រាប់កំណត់អត្រាចូលរួមបដិភាគរបស់សហគមន៍។ - កំណត់អត្រាចូលរួមបដិភាគនៅតាមមូលដ្ឋាន ដោយអនុលោមតាមនីតិវិធីដែលបានបង្កើតឡើង។	◆ ក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទជាមួយ នឹងក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ និងដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ ◆ ក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ ជាមួយនឹងក្រុមការងារបច្ចេកទេសវិស័យផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និងអនាម័យជនបទ ◆ ក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ ជាមួយក្រសួង សេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ និងអាជ្ញាធរមូលដ្ឋាន

[69] (COWI, 2010)

៥.១.២. យន្តការផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានផ្នែកអនាម័យ

បទពិសោធន៍នៅកម្ពុជា និងប្រទេសផ្សេងៗទៀតបានបង្ហាញថា ការឧបត្ថម្ភធនផ្ទាល់សម្រាប់ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធអនាម័យ មិនមានប្រសិទ្ធភាពក្នុងការលើកកម្ពស់ការសាងសង់បង្គន់ ហើយនិងការផ្លាស់ប្តូរឥរិយាបថអនាម័យដែលធានានូវការប្រើប្រាស់បង្គន់អនាម័យនោះទេ។មានបញ្ហាមួយចំនួនពាក់ព័ន្ធនឹងការប្រើប្រាស់វិធីសាស្រ្តនោះដែលបញ្ហាទាំងនោះ រួមមានតម្លៃដ៏ខ្ពស់នៃការសាងសង់ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ ការធ្វើឲ្យអន់ថយផ្សារសម្រាប់អនាម័យ ការរារាំងការលើកកំពស់ប្រភពហិរញ្ញប្បទានផ្សេងៗទៀត (ជាពិសេស ហិរញ្ញប្បទានគ្រួសារ និងពាណិជ្ជកម្ម) ភាពជាម្ចាស់ និងការប្រើប្រាស់បង្គន់ព្រមទាំងការទទួលបាន ឱកាសដោយគ្រួសារធូរធារនៅក្នុងពេលដែលមានការផ្តល់ការគាំទ្រសម្រាប់គ្រួសារក្រីក្រ ។ ការឧបត្ថម្ភធនលើសំណង់បង្គន់ គួរធ្វើឡើងដោយប្រុងប្រយ័ត្ន និងជាជម្រើសចុងក្រោយប៉ុណ្ណោះ។ ថវិកាសាធារណៈសម្រាប់អនាម័យគួរតែត្រូវបានប្រើបាស្រ់សម្រាប់ជំរុញឲ្យមានតម្រូវការ និងបង្កើតឲ្យមានបរិយាកាសសមស្រប (រួមទាំងលទ្ធភាពនៃការរកទិញបានផលិតផលបង្គន់អនាម័យដែលមានតម្លៃសមស្រប) ដើម្បីឲ្យគ្រួសារនីមួយៗចំណាយថវិកាផ្ទាល់ របស់គេដើម្បីសង់បង្គន់។ ការឧបត្ថម្ភធនផ្ទាល់សម្រាប់ការសាងសង់បង្គន់អនាម័យ ការឧបត្ថម្ភធនអាចត្រូវបានអនុវត្តចំពោះគ្រួសារក្រីក្រឲ្យមានបង្គន់ប្រើប្រាស់ ដើម្បីសម្រេចឲ្យបាននូវចក្ខុវិស័យ។ ការឧបត្ថម្ភធនសម្រាប់គ្រួសារក្រីក្រដើម្បីទទួលបានបង្គន់អនាម័យ អាចធ្វើទៅបានតាមយន្តការផ្សេងៗ ដែលមានបង្ហាញនៅក្នុងទំព័រក្រោយៗ។

អ្វីដែលត្រូវការនោះ គឺហិរញ្ញប្បទាន ដែលផ្តោតលើការផ្តល់ឲ្យនូវលទ្ធផលដែលអាចវាស់វែង និងអាចសម្រេចបាន ក្នុងការសម្រេចបានលទ្ធផលដែលប្រាថ្នាចង់បាន ។ ការឧបត្ថម្ភធនដោយផ្អែកលើលទ្ធផល គឺជាមធ្យោបាយមួយ ក្នុងការផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានសាធារណៈដល់ផ្នែកអនាម័យដែលមានប្រសិទ្ធភាព ហើយដែលផលប៉ះពាល់ លើលទ្ធភាពទទួលបានសេវា និងប្រសិទ្ធភាពផ្នែកបរិស្ថានអាច វាសវែងបាន។ វាជាវិធីសាស្រ្តមួយដែលការវិនិយោគអាចរួមបញ្ចូលជាមួយគុណភាពនៃការអនុវត្តដែល កំពុងត្រូវបានគេលើកទឹកចិត្ត។ បញ្ហាប្រឈមសំខាន់ក្នុងវិស័យអនាម័យ (សេវាផ្សេងៗទៀត ដែលមិនមែនជាការផ្តល់ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធសុទ្ធសាធ ប៉ុន្តែតម្រូវឲ្យមានការផ្លាស់ប្តូរឥរិយាបថ និងការអនុវត្ត ដែលបានចាក់ឫសយ៉ាងជ្រៅទៅក្នុងផ្នត់គំនិត) គឺថាលទ្ធផលដែលសម្រេចបានមានការលំបាកក្នុងការវាស់វែង និងកាន់តែលំបាកទៅទៀតក្នុងការកំណត់ថាលទ្ធផលនេះបានមកពីវិធីសាស្រ្តណាមួយ។[70] យន្តការផ្តល់ជំនួយដោយផ្អែកតាមលទ្ធផល (**OBA**) ដែលមានសក្តានុពលសម្រាប់ប្រភេទសេវាអនាម័យផ្សេងៗមានបង្ហាញក្នុងតារាងទី១០។

[70] (Trémolet & Evans, forthcoming)

តារាងទី១០ ៖ យន្តការផ្តល់ជំនួយដោយផ្អែកតាមលទ្ធផល សម្រាប់ប្រភេទសេវាអនាម័យផ្សេងៗ

ប្រភេទសេវា	ខ្ទង់ចំណាយផ្តល់ឲ្យខ្លះ ផ្អែកលើលទ្ធផលជាក់ស្តែង		លទ្ធផលជាសូចនាករ (សម្រាប់តាមដាន ត្រួតពិនិត្យ និង ការទូទាត់)
	ចំណាយថ្លៃដើម	ចំណាយប្រតិបត្តិការ	
ផ្អែកទន់			
ទីផ្សារអនាម័យ		ប្រាក់ខែបុគ្គលិក ចំណាយដឹកជញ្ជូន ការអភិវឌ្ឍសម្ភារៈ	◆ ចំនួនទស្សនៈកិច្ច និង ការប្រជុំជំរុញ លើកទឹកចិត្ត ◆ ចំនួនប្រជាពលរដ្ឋ សម្រេចចិត្ត វិនិយោគលើការ សង់បង្គន់ ក្រោយពី មានទស្សនកិច្ច
ចលនាសង្គម ដោយមានការជំរុញ លើកទឹកចិត្ត			◆ ភូមិ-សហគមន៍បញ្ឈប់ការ បន្ទោបង់ពាសវាល ពាសកាល
ការលើកកម្ពស់ អនាម័យផ្ទាល់ខ្លួន			◆ ចំនួនប្រជាពលរដ្ឋប្រកាន់ យកការអនុវត្ត អនាម័យ ផ្ទាល់ខ្លួន
មីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ សម្រាប់គ្រួសារ		ឧបត្ថម្ភធនអត្រាការប្រាក់ និងចំណាយ កសាងផលិតផល ហិរញ្ញវត្ថុថ្មី	ទំហំប្រាក់កម្ចី ដែលបាន ផ្តល់ឲ្យ (ដោយសារការ ឧបត្ថម្ភធនត្រូវបង្កប់ នៅក្នុងអត្រាការប្រាក់ ការចេញប្រាក់ ធ្វើឡើង ប្រសិនបើប្រាក់កម្ចី ត្រូវបាន ផ្តល់ឲ្យ)

ផ្នែករឹង			
ការសង់បង្គន់នៅនឹងកន្លែង (បង្គន់ដែលប្រើរណ្តៅលូ ឬអាងស្តុកលាមក)	ចំណាយសាងសង់		◆ ភូមិ-សហគមន៍ បានក្លាយទៅជាភូមិដែលមានការបញ្ឈប់ការបន្ទោបង់លាមក ពាសវាលពាសកាល ◆ ចំនួនបង្គន់សាងសង់សម្រាប់ គ្រួសារដែលមានលក្ខណៈគ្រប់គ្រាន់អាចទទួលបាន ◆ ចំនួនផែន និងចានបង្គន់ត្រូវបានលក់ឲ្យ គ្រួសារដែល មានលក្ខណៈវិនិច្ឆ័យ គ្រប់គ្រាន់
ស្តារសម្អាតកាកសំណល់បង្គន់ ឬអាងស្តុកលាមក	ចំណាយនៃការចាប់ផ្តើម ឧបករណ៍ និងការស្តារឡើងវិញជាដំបូង	ចំណាយប្រតិបត្តិការ ឧបករណ៍ ប្រេង ប្រាក់ខែ ចំណាយសម្រាប់ការទុកដាក់លាមក	◆ ចំនួនបង្គន់ដែលស្តារសម្អាតរួចសម្រាប់ គ្រួសារដែលមានលក្ខណៈវិនិច្ឆ័យ គ្រប់គ្រាន់ ◆ ទំហំកាកសំណល់ដែលបានយកចេញ
ដឹកជញ្ជូនសំណល់បង្គន់ និងទឹកលូ ទៅកន្លែងដែលមានការអនុញ្ញាតទុកដាក់សំណល់	ចំណាយនៃការចាប់ផ្តើមការ វិនិយោគ	ប្រាក់ខែ ប្រេង ចំណាយសម្រាប់ចាក់កាកសំណល់ចោល	◆ ចំនួនបង្គន់ដែលស្តារសម្អាតរួចសម្រាប់គ្រួសារដែលមានលក្ខណៈវិនិច្ឆ័យគ្រប់គ្រាន់ ◆ ទំហំសំណល់ដែលត្រូវដឹកជញ្ជូនទៅកន្លែងទុកដាក់សំណល់ដែលមានការអនុញ្ញាត

ដកស្រង់ចេញពី **(Trémolet & Evans, forthcoming)**

ក្នុងពេលបច្ចុប្បន្ន នៅប្រទេសកម្ពុជា បទពិសោធន៍អំពីទម្រង់នៃការផ្តល់ឧបត្ថម្ភធនប្រកបដោយភាពច្នៃប្រឌិតនៅមានកម្រិតនៅឡើយ ។ ក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ នឹងបង្កើតក្រុមការងារដើម្បីណែនាំលើការកសាងយន្តការផ្សេងៗ សម្រាប់ធ្វើហិរញ្ញប្បទានផ្នែកអនាម័យ ។ ក្រុមនេះនឹង

រួមមានអ្នកតំណាងពីក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល និងគ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ ។

វិធីសាស្ត្រផ្សេងៗគ្នា នឹងត្រូវបង្កើតឡើងសម្រាប់ក្រុមនីមួយៗដែលមិនបានទទួលសេវា និងសម្រាប់ ការផ្តល់ការលើកកម្ពស់អនាម័យដំបូង និងហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ ព្រមទាំងប្រតិបត្តិការ និងការថែទាំរយៈពេលវែង ។ ក្រុមគោលដៅសម្រាប់វិធីសាស្ត្រនីមួយៗ គួរត្រូវកំណត់ឲ្យបាន ច្បាស់លាស់ ហើយភាពខ្វះចន្លោះត្រូវតែលើកឡើងដើម្បីឲ្យមានការអនុម័តវិធីសាស្ត្រតបន្តមទៀតដលែមានលក្ខណៈបំពេញគ្នា ។[71]

វិធីសាស្ត្រសម្រាប់ការឧបត្ថម្ភធនផ្នែកទន់ និងផ្នែករឹងនឹងត្រូវគិតពីកត្តាមួយចំនួន ដូចមានលើកឡើងក្នុងឧបសម្ព័ន្ធទី៣ ។

[71] (Robinson, 2010)

លទ្ធផល	ការផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានផ្នែកអនាម័យ នឹងអនុវត្តយន្តការដែលមានការសាកល្បងត្រឹមត្រូវហើយបង្ហាញថាមានប្រសិទ្ធភាពខ្ពស់ក្នុងការទទួលបានសេវា អនាម័យប្រកបដោយនិរន្តរភាព ដើម្បីការពារសុខភាព និងកាត់បន្ថយផលប៉ះពាល់អវិជ្ជមានដល់បរិស្ថាន	ការទទួលខុសត្រូវ
សកម្មភាព	◆ បង្កើតក្រុមការងារដើម្បីដឹកនាំ និងណែនាំការបង្កើតជម្រើសយន្តការនានាសម្រាប់ការធ្វើហិរញ្ញប្បទាន ផ្នែកអនាម័យ ដោយប្រើនីតិវិធីក្នុងសមាសភាគទី៦ ៖ ការសិក្សាស្រាវជ្រាវ ការអភិវឌ្ឍ និងការច្នៃប្រឌិត។ បង្កើតឲ្យមានការសាកល្បងដកពិសោធន៍យន្តការផ្តល់ហិរញ្ញប្បទាន។	◆ ក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ ជាមួយក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ និងដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ ◆ ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ អាជ្ញាធរមូលដ្ឋាន អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល
	◆ តាមដានត្រួតពិនិត្យប្រសិទ្ធភាពនៃយន្តការនោះដោយពិនិត្យទៅលើការដែលបានរាប់បញ្ចូល ឬមិនបានរាប់បញ្ចូលក្រុមគោលដៅដែលត្រូវទទួលបានហិរញ្ញប្បទាននិងការទទួលយកឥរិយាបថអនុវត្តអនាម័យល្អ។	◆ ក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ ◆ ក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ
	◆ ធ្វើការវាយតម្លៃប្រៀបធៀបយន្តការផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានទាំងឡាយបន្ទាប់ពីដាក់ឲ្យអនុវត្តមួយរយៈកន្លងមក។ ◆ បង្កើតឲ្យមានគោលការណ៍ណែនាំស្តីពីយន្តការប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពសមស្របសម្រាប់ក្រុមគោលដៅផ្សេងៗ។	◆ ក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ ជាមួយនឹងក្រសួង សេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ ព្រមទាំងដៃគូអភិវឌ្ឍន៍

៥.១.៣. ការអភិវឌ្ឍសមត្ថភាព

ចំណាយសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍសមត្ថភាព ក្នុងសមាសភាគ៤.២ និងសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍវិស័យឯកជន ក្នុងសមាសភាគ៤.៣ មិនបានរួមបញ្ចូលក្នុងយុទ្ធសាស្ត្រហិរញ្ញប្បទានវិស័យនោះទេ ។ការប៉ាន់ ស្មានការចំណាយត្រូវធ្វើឡើងនៅក្នុងផែនការអភិវឌ្ឍន៍សមត្ថភាព ។

លទ្ធផល	មានមូលនិធិ សម្រាប់អភិវឌ្ឍសមត្ថភាព ស្ថាប័ន និងវិស័យឯកជន នៅលើការគ្រប់គ្រង និងផ្តល់សេវាកម្មផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និងអនាម័យ ជនបទ ព្រមទាំងការលើកកម្ពស់អនាម័យផ្ទាល់ខ្លួន	**ការទទួលខុសត្រូវ**
សកម្មភាព	◆ ប៉ាន់ស្មានថវិកាចំណាយលើផែនការ អភិវឌ្ឍន៍សមត្ថភាព ◆ ប៉ាន់ស្មានថវិកាចំណាយលើការ អភិវឌ្ឍវិស័យឯកជន។ ◆ តស៊ូមតិឲ្យមានការបង្កើននូវមូលនិធិគាំទ្រពីរ ដ្ឋាភិបាល ដោយបង្ហាញពីផលចំណេញសេដ្ឋកិច្ច និងសង្គមកិច្ច ដែលបានមកពីការវិនិយោគលើសេវាផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និងអនាម័យជនបទ។ ◆ ស្វែងរកដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ ដើម្បីចូលរួម និងផ្តល់មូលនិធិ គាំទ្រផែនការអភិវឌ្ឍន៍សមត្ថភាព និងអភិវឌ្ឍន៍វិស័យឯកជន។	◆ ក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ ◆ ក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ ◆ ក្រុមការងារបច្ចេកទេសវិស័យផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និងអនាម័យជនបទ ◆ ក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ ជាមួយក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ

សមាសភាគ៥.២. ហិរញ្ញប្បទានលើចំណាយចរន្ត

អនុលោមតាមគោលនយោបាយជាតិ ស្តីពីវិស័យផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និងអនាម័យជនបទ សហគមន៍នឹងរ៉ាប់រងការចំណាយប្រតិបត្តិការទាំងស្រុងសម្រាប់ សេវាផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាតរួមទាំងការទូទាត់ ដល់ បុគ្គលិក ឬអ្នកម៉ៅការ ចំណាយលើការជួសជុល និងការថែទាំ និងការផ្លាស់ប្តូរគ្រឿងបន្លាស់ (ដូច មានលើកឡើងក្នុងសមាសភាគ១.៣) ។ ក្រុមប្រើប្រាស់ទឹក និងអនាម័យ គួរបង្កើត និងរក្សាមូលនិធិថែទាំដើម្បីការងារនេះ ដោយមានវិភាគទានជាប្រចាំពីគ្រួសារអ្នកប្រើប្រាស់ ។ ក្រុមប្រើប្រាស់ទឹក និងអនាម័យ នឹងបញ្ចេញព័ត៌មានពេញលេញ និងជាប្រចាំអំពីគណនី ជូនដល់សហគមន៍ដែលប្រើប្រាស់ទឹក។ គ្រួសារទាំងអស់នឹងរ៉ាប់រងថ្លៃចំណាយលើប្រតិបត្តិការ និងការថែទាំបង្គន់របស់ពួកគេផ្ទាល់ រួមមានការគ្រប់គ្រងកាកសំណល់លាមកក្នុងលូស្តុក និងការស្តារសម្អាតនៅពេលចាំបាច់ ។

ការចំណាយលើដំណើរការប្រព័ន្ធទ្រទ្រង់ការថែទាំ នឹងជួយចេញដោយសហគមន៍អ្នកប្រើប្រាស់ (ពីមូលនិធិថែទាំរបស់ខ្លួន) និងរដ្ឋបាលនៅមូលដ្ឋាន (តាមរយៈការបែងចែកថវិកាវិភាជន៍ប្រចាំឆ្នាំពី រដ្ឋាភិបាលថ្នាក់ជាតិ) ។

ចំណាយចរន្តនៃការសម្របសម្រួល និងការពិនិត្យមើលលើការផ្តល់សេវា នឹងត្រូវរ៉ាប់រងដោយរដ្ឋបាលថ្នាក់ជាតិ និងថ្នាក់ក្រោមជាតិ ចេញពីការបែងចែកវិភាជន៍ថវិកាប្រចាំឆ្នាំ ។

ចំណាយនៃការបន្តផ្តល់ការលើកកម្ពស់អនាម័យ និងការអប់រំ (ផ្នែកនៃសមាសភាគ៣.១) នឹងត្រូវទូទាត់ចេញពីខ្ទង់ចំណាយផ្នែកសង្គមនៃមូលនិធិឃុំ-សង្កាត់ ។

បច្ចុប្បន្ននេះ ប្រព័ន្ធហិរញ្ញវត្ថុរបស់រដ្ឋាភិបាល កំពុងតែធ្វើកំណែទម្រង់។ កម្មវិធីកំណែទម្រង់ការគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ (**PFMRP**) ដែលបានចាប់ផ្តើមនៅឆ្នាំ២០០៤ ហើយបច្ចុប្បន្ននេះស្ថិតក្នុងដំណាក់កាលទីពីរ ជាយានក្នុងការសម្រេចឲ្យបានការងារកំណែទម្រង់នេះ។ ចរិតលក្ខណនៃប្រព័ន្ធមានដែលនឹងកើតឡើងនេះរួមមាន[72]

- ការបែងចែកមុខងារច្បាស់លាស់តាមផ្លូវច្បាប់ និងអំណាចសារពើពន្ធ សម្រាប់ថ្នាក់ជាតិ និងថ្នាក់ក្រោមជាតិ ប៉ុន្តែស្ថិតនៅក្នុងប្រព័ន្ធថវិកាតែមួយដូចគ្នា ដែលគ្របដណ្តប់គ្រប់ការិយាល័យមុខងារ កម្មវិធី និងគម្រោងទាំងអស់របស់រដ្ឋាភិបាល។
- ក្របខ័ណ្ឌវិភាគស្របគ្នា នៅគ្រប់វិស័យទាំងអស់ ដោយការចាយវាយ ឬរៀបចំថវិកាត្រូវធ្វើឡើងទៅតាមខ្ទង់រដ្ឋបាល សេដ្ឋកិច្ច និងមុខងារ ឬកម្មវិធីដែលកំណត់បង្ហាញពីការចំណាយពាក់ព័ន្ធនឹងភាពក្រីក្រ និងដែលគាំទ្រទិសដៅទូទៅនៃការគ្រប់គ្រងចំណាយសាធារណៈឆ្ពោះទៅរកការសម្រេចលទ្ធផលគោលនយោបាយ ។

ក្របខ័ណ្ឌផ្លូវច្បាប់នៃប្រព័ន្ធហិរញ្ញវត្ថុថ្នាក់ក្រោមជាតិ ក៏កំពុងត្រូវបានកសាងផងដែរ រួមមានការរៀបចំ ‹ច្បាប់ស្តីពីរបបហិរញ្ញវត្ថុ និងការគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិរបស់រដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិ› ។ ទាំងនេះនឹងកំណត់យន្តការសម្រាប់កំណត់ថវិកាវិភាជន៍បែងចែក និងការផ្តល់ថវិកាចរន្ត សម្រាប់ប្រព័ន្ធរដ្ឋបាលថ្នាក់ខេត្ត និងថ្នាក់ស្រុក រួមទាំងបណ្តាមន្ទីរ និងការិយាល័យនៅថ្នាក់ទាំងនោះ ។

[72] (ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ ២០១០)

លទ្ធផល	មានថវិកាចំណាយចរន្ត សម្រាប់និរន្តរ-ភាពនៃសេវាផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និងអនាម័យជនបទ	ការទទួលខុសត្រូវ
សកម្មភាព	◆ ចំណាយសម្រាប់ប្រតិបត្តិការលើសេវាផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត រួមទាំងការទូទាត់ថ្លៃចំណាយលើបុគ្គលិក ឬអ្នកម៉ៅការ ចំណាយលើការជួសជុល និងការថែទាំ ព្រមទាំងគ្រឿងបន្លាស់ និងការចូលរួមបដិភាគដល់ប្រព័ន្ធទ្រទ្រង់ការថែទាំ ។ ◆ បង្កើត និងគ្រប់គ្រងមូលនិធិថែទាំ តាមរយៈការចូលរួមបដិភាគជាប្រចាំពីគ្រួសារអ្នកប្រើប្រាស់។ ◆ ក្រុមគ្រួសារនីមួយៗនឹងបង់ថ្លៃចំណាយលើការប្រើប្រាស់ និងថែទាំបង្គន់អនាម័យរបស់ពួកគេផ្ទាល់ រួមមានការគ្រប់គ្រងកាកសំណល់លាមក និងការស្តារយកកាកសំណល់ទាំងនោះចេញ ។ ◆ រៀបចំថវិកា និងបែងចែក ព្រមទាំងផ្តល់មូលនិធិសម្រាប់ចំណាយចរន្តលើការសម្របសម្រួល និងត្រួតពិនិត្យការផ្តល់សេវាកម្ម ដោយអនុលោមតាមវដ្តនៃការគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុនាពេលបច្ចុប្បន្ន និងអនាគត។	◆ អ្នកប្រើប្រាស់តាមផ្ទះ តាមរយៈក្រុមប្រើប្រាស់ទឹក និងអនាម័យ ◆ ក្រុមប្រើប្រាស់ទឹក និងអនាម័យ ◆ អ្នកប្រើប្រាស់តាមផ្ទះ ◆ ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ និងប្រព័ន្ធហិរញ្ញវត្ថុថ្នាក់ក្រោមជាតិ

៩. តារាងពេលវេលា

យុទ្ធសាស្ត្រនេះគ្របដណ្តប់អំឡុងពេលពីឆ្នាំ ២០១១ - ២០២៥ ដែលជាកាលបរិច្ឆេទកំណត់ក្នុងគោលនយោបាយជាតិស្តីពីវិស័យផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និងអនាម័យជនបទ ដើម្បីសម្រេចឲ្យបានទស្សនវិស័យ របស់វិស័យនេះ ក្នុងការផ្តល់លទ្ធភាពទទួលបានសេវាដល់ប្រជាពលរដ្ឋនៅតាមជនបទទាំងអស់ ។ ឆ្នាំ ២០១៥ ជាកាលបរិច្ឆេទកំណត់ក្នុងការសម្រេចឲ្យបានគោលដៅអភិវឌ្ឍន៍សហសវត្សរ៍កម្ពុជា។

៩.១. អន្តរកាល

ក្នុងអំឡុងពេលពីឆ្នាំ២០១១-២០១៥ នឹងមានអន្តរកាលមួយ ។ ក្នុងអំឡុងពេលនោះ ការផ្លាស់ប្តូរធំៗ ក្នុងការរៀបចំស្ថាប័ន និងការកសាងសមត្ថភាព នឹងត្រូវបានធ្វើឡើង ។ គោលបំណង គឺធ្វើឲ្យមានការផ្លាស់ប្តូរឲ្យបានទាន់ពេលវេលា ដើម្បីឆ្លើយតបទៅនឹងកំណើនដ៏ធំធេង នៃការផ្តល់សេវាដែលត្រូវការរវាងឆ្នាំ២០១៥-២០២៥ ។

ការកសាងសមត្ថភាពចាំបាច់ត្រូវសម្របសម្រួលជាមួយការផ្លាស់ប្តូរក្នុងការរៀបចំស្ថាប័ន

រួមទាំងការកសាងសមត្ថភាព សម្រាប់ដំណើរការផ្សេងៗ ដូចជាផែនការកសាងសមត្ថភាព របស់គណៈកម្មាធិការជាតិ សម្រាប់ការអភិវឌ្ឍតាមបែបប្រជាធិបតេយ្យនៅថ្នាក់ក្រោមជាតិ ឆ្នាំ ២០១០ ។

សកម្មភាពសម្រាប់ការផ្លាស់ប្តូរ ព្រមទាំងពេលវេលា និងលំដាប់លេខរៀង នឹងត្រូវកំណត់នៅក្នុងផែនការអនុវត្តន៍រយៈពេលប្រាំឆ្នាំ។

៩.២. ការពិនិត្យឡើងវិញ

ក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ នឹងពិនិត្យឡើងវិញតាមកាលកំណត់ទៀងទាត់ លើការវិវឌ្ឍនៃការអនុវត្តយុទ្ធសាស្ត្រនេះ ។ ប្រសិនបើមានការចាំបាច់ ក្រសួងនឹងធ្វើការកែតម្រូវ ដោយយកចិត្តទុកដាក់ទៅលើការផ្លាស់ប្តូរ នៃតម្រូវការ និងកាលៈទេសៈ ជាពិសេសទៅលើការឆ្លើយតបទៅនឹងដំណើរការវិវឌ្ឍន៍ នៃវិមជ្ឈការ និងវិសហមជ្ឈការ។ ការពិនិត្យឡើងវិញលើកទី១ នឹងត្រូវអនុវត្តក្នុងឆមាសទី១ នៃឆ្នាំ ២០១៣ ដែលជាពាក់កណ្តាលផ្លូវនៃរយៈពេលអន្តរកាល ។

ឧបសម្ព័ន្ធទី១ ៖ និយមន័យ

ការទទួលបានសេវាផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត (**Access to water supply services**)	លទ្ធភាពទទួលបានប្រភពទឹកកែលំអមួយ ដែលស្ថិតនៅចំងាយ ១៥០ម៉ែត្រ ពីលំនៅដ្ឋានអ្នកប្រើប្រាស់ ។ ប្រភពទឹក "កែលម្អ" គឺជាប្រភពទឹក ដែលអាចផ្តល់នូវទឹក "សុវត្ថិភាព" ដូចជាការតបណ្តាញទឹកនៅតាមផ្ទះ និងទឹកបានមកពីអណ្តូងខួងជាដើម ។
ការទទួលបានអនាម័យសមស្រប (**Access to adequate sanitation**)	គឺជា លទ្ធភាពទទួលបានអនាម័យកែលម្អត្រឹមត្រូវមួយ នៅតាមលំនៅដ្ឋាន។
វិធីសាស្ត្រ (**Approaches**)	មធ្យោបាយក្នុងការអនុវត្តកម្មវិធី ឬ គម្រោង (តួនាទី និងវិធាន) ។
កម្រិតជាមូលដ្ឋាននៃសេវាផ្គត់ផ្គង់ទឹក និងអនាម័យ (**Basic level of water supply and sanitation service**)	បរិមាណទឹកជាមូលដ្ឋានសម្រាប់មនុស្សម្នាក់ ក្នុងមួយថ្ងៃគឺ ២០លីត្រ ដែលអាចរកបានពីប្រភពទឹកកែលំអនៅចម្ងាយ ១៥០ម៉ែត្រ ពីលំនៅដ្ឋានអ្នកប្រើប្រាស់ ។
សហគមន៍ (**Community**)	ក្រុមមនុស្សជាក់លាក់ដែលស្ថិតនៅក្នុងការអនុវត្តសកម្មភាពរបស់វិស័យផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និងអនាម័យជនបទ ។

[73] (ក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ និងដៃគូ ឆ្នាំ២០០៨) ព័ត៌មានបច្ចុប្បន្ននេះ មិនទាន់គ្រប់គ្រាន់ដើម្បីបង្កើតទំនាក់ទំនងរវាងការទទួលបានទឹក ប្រកបដោយសុវត្ថិភាព និងការទទួលបានប្រភពទឹកស្អាតនៅឡើយទេ ។ ពាក្យពីរខាងលើអាចនឹងច្រឡំគ្នា ឬត្រូវបានប្រើជំនួសឱ្យគ្នាទៅ វិញទៅមក

ការចូលរួមថវិកាដោយសហគមន៍ (**Community cost-sharing**)	ការចំណាយដោយសមាជិកនៃសហគមន៍អ្នកប្រើប្រាស់សេវាកម្ម ទៅលើមូលនិធិថ្លៃទុនដើម ថ្លៃចំណាយចរន្ត ថ្លៃប្រតិបត្តិការ និងថែទាំ ឬក៏អាចជាថ្លៃអ្វីផ្សេងៗទៀតពាក់ព័ន្ធនឹងសេវាកម្ម ដែលត្រូវបានផ្តល់ឱ្យ ។
វិមជ្ឈការ (**Decentralisation**)	រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ផ្តល់ឱ្យក្រុមប្រឹក្សាថ្នាក់ក្រោមជាតិ នូវភាពជាម្ចាស់ លើមុខងាររដ្ឋាភិបាល អំណាច និងធនធានផ្សេងៗ ដើម្បីឆ្លើយតបទៅនឹងតម្រូវការនានាតាមមូលដ្ឋាន ។ ក្រុមប្រឹក្សា ត្រូវតែទទួលខុសត្រូវចំពោះប្រជាពលរដ្ឋតាមមូលដ្ឋាន ។
វិសហមជ្ឈការ **(Deconcentration)**	រាជរដ្ឋាភិបាល ក្រសួង ឬស្ថាប័នផ្សេងៗទៀត ធ្វើប្រតិភូកម្មមុខងារ និងធនធានផ្សេងៗ ទៅឱ្យអង្គភាពថ្នាក់ក្រោមរបស់ខ្លួន ឬទៅឱ្យថ្នាក់ក្រុមប្រឹក្សាដទៃទៀតដើម្បីបំពេញការងារក្នុងនាមរាជរដ្ឋាភិបាល ក្រសួង ឬក៏ជាស្ថាប័ន។ អង្គភាពថ្នាក់ក្រោម ឬក្រុមប្រឹក្សាត្រូវតែមានគណនេយ្យភាពចំពោះ រាជរដ្ឋាភិបាល ក្រសួង ឬស្ថាប័ន ស្របតាមតម្រូវការផ្សេងៗ នៃប្រតិភូកម្មនោះ។
ភាពឆ្លើយតបទៅនឹងតម្រូវការ (**Demand responsiveness**)	សកម្មភាព ឬវិធីសាស្ត្រផ្សេងៗ ដែលធានាឱ្យអ្នកប្រើប្រាស់ទទួលបាន ទំនិញ ឬសេវាកម្ម ដែលពួកគេចង់បាន និងស្ម័គ្រចិត្តចំណាយទៅលើទំនិញ ឬសេវាកម្មនោះ ។
ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ (**Development partners**)	ម្ចាស់ជំនួយ ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍ ឬអង្គការអភិវឌ្ឍន៍ពហុភាគីនានា ។
ពិការភាព (**Disability**)	មនុស្សពិការ គឺជាពលរដ្ឋណាមួយ ដែលបាត់បង់សរីរៈ ឬសមត្ថភាព ឬមានជម្ងឺផ្លូវចិត្ត ដែលបណ្តាលឱ្យមានការលំបាកក្នុងជីវិតប្រចាំថ្ងៃ ឬ សកម្មភាពក្នុងសង្គមរបស់គាត់ ហើយបណ្តាលឱ្យមានភាពខុសប្លែកគ្នាយ៉ាងខ្លាំងពីមនុស្សធម្មតា ឬ ជាមនុស្សដែលមានលិខិតបញ្ជាក់ពីពិការភាព ដែលចេញដោយក្រសួងសុខាភិបាល ។
ទឹកសម្រាប់បរិភោគ (**Drinking Water**)	ទឹកដែលមានគុណភាពស្របតាមបទដ្ឋានស្តង់ដាគុណភាពទឹកស្អាត ហើយមានសុវត្ថិភាពក្នុងការទទួលទាន។

ការប្រើប្រាស់សេវាប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព (**Effective use of services**)	ការប្រើប្រាស់ និងការគ្រប់គ្រងសេវាផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និងអនាម័យតាមរបៀបដែលយើងរំពឹងទុកថានឹងអាចទទួលបានជាអតិបរមានូវអត្ថប្រយោជន៍ផ្នែកសុខភាព សេដ្ឋកិច្ច និងផលិតភាព។
ការផ្តល់សិទ្ធិអំណាច (**Empower-ment**)	កិច្ចប្រឹងប្រែង ដែលធ្វើឡើងដោយបុគ្គល ឬក្រុមនៃបុគ្គលណាមួយ ដើម្បីកសាង និងពង្រឹង ភាពម្ចាស់ការ និងទំនុកចិត្តរបស់សហគមន៍ តាមរយៈការជំរុញឱ្យមានការថ្លៃប្រឌិត និងសក្តានុពលច្នៃប្រឌិតផ្ទាល់ខ្លួនរបស់សហគមន៍ ។
បរិយាកាសសមស្រប (**Enabling Environment**)	គោលនយោបាយផ្សេងៗ ជំនួយហិរញ្ញវត្ថុនានា អង្គភាពផ្លូវការ និងអង្គការ សហគមន៍ និងភាពជាដៃគូដែលរួមគ្នាគាំទ្រ និងលើកស្ទួយដល់ការផ្តល់សេវាកម្មប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព និង ប្រសិទ្ធផល។
សមធម៌ (**Equity**)	បរិក្ខា ឬសំណង់ផ្គត់ផ្គង់ទឹក និងអនាម័យ ដែលសមាជិកក្នុងសហគមន៍ទាំងអស់អាចប្រើប្រាស់បានដោយមិនមានការបែងចែកភេទ ឬ លក្ខខណ្ឌសង្គមឡើយ។
អនាម័យបរិស្ថាន (**Environmental sanitation**)	ការគ្រប់គ្រងកត្តាទាំងឡាយនៅក្នុងបរិស្ថានរូបវ័ន្តដែលអាចមានផលប៉ះពាល់ធ្ងន់ធ្ងរដល់សុខភាព និងសុខុមាលភាពប្រជាជន ។ អនាម័យបរិស្ថាននេះជាធម្មតារួមបញ្ចូលទាំងការបង្ហូរ កាកសំណល់តាមលូ ការគ្រប់គ្រងកាកសំណល់រឹង និងការត្រួតពិនិត្យសត្វល្អិតបង្កជំងឺ បន្ថែមពីលើសកម្មភាពផ្សេងៗ ដែលស្ថិតនៅក្រោមរូបភាពអនាម័យ ។
ការវាយតម្លៃ (**Evaluation**)	ការត្រួតពិនិត្យ ការប្រមូល និងការវិភាគព័ត៌មានអំពីការអភិវឌ្ឍគម្រោងកន្លងមក ដើម្បីធ្វើការ សម្រេចចិត្តលើការបន្តគម្រោង និង/ឬ កែលម្អការអនុវត្តគម្រោងដែលមានភាពស្រដៀងគ្នា និងវិស័យទាំងមូលតែម្តង ។
យេនឌ័រ (**Gender**)	តួនាទី ឥរិយាបថ សកម្មភាព និងលក្ខណៈសម្បត្តិទាំងឡាយដែលមានក្នុងសង្គម និងត្រូវបានសង្គមចាត់ទុកថា សមស្របសម្រាប់បុរស និងស្ត្រី ។
ផ្នែករឹង (**Hardware**)	ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធរូបវ័ន្ត ដូចជា អណ្តូងទឹក អណ្តូងស្អប់ និងបង្គន់ជាដើម ។

អនាម័យផ្ទាល់ខ្លួន (**Hygiene**)	ឥរិយាបថទាំងឡាយដែលទាក់ទងទៅនឹងការទុក និងការប្រើប្រាស់ទឹកនៅក្នុងផ្ទះ ព្រមទាំងការអនុវត្តអនាម័យផ្សេងៗ ។ អនាម័យផ្ទាល់ខ្លួនល្អ គឺជាការអនុវត្តមួយដែលធ្វើឱ្យខ្លួនយើង ការរស់នៅរបស់យើង និងទីកន្លែងដែលយើងធ្វើការស្អាតជានិច្ច ដើម្បីការពារមិនឱ្យឆ្លងជំងឺ និងរោគាផ្សេងៗ ។
បរិស្ថានប្រកបដោយអនាម័យ (**Hygienic environment**)	បរិស្ថានដែលស្អាត ហើយមិនអាចបង្កឱ្យមានជំងឺពាក់ព័ន្ធនឹងទឹក និងលាមក ។
អនាម័យដែលមានការកែលម្អ (**Improved sanitation**)	បង្គន់ចាក់ទឹក ដែលត្រូវបានភ្ជាប់ទៅនឹងប្រព័ន្ធលូបង្ហូរទឹកស្អុយ ឬភ្ជាប់ទៅនឹងអាងស្តុកលាមក ឬរណ្តៅមានគម្របបង្គន់ស្ងួតដែលមានផែន ឬបង្គន់អនាម័យ ដែលមានទុយោខ្យល់ចេញចូលក្នុងរណ្តៅ ។
ការផ្គត់ផ្គង់ទឹកដែលមានការកែលម្អ (**Improved water supply**)	ទឹកបានពីប្រភពដែលទំនងជាផ្តល់នូវទឹក “សុវត្ថិភាព” ដូចជា ទឹកតបណ្តាញតាមផ្ទះ និងទឹកដែលបានមកពីការខួងអណ្តូងជា ដើម[73]។ ជម្រើសបច្ចេកទេសមួយចំនួនមាននៅក្នុងតារាងទី៦ ផ្នែកទី៨។
ការថែទាំ (**Maintenance**)	សកម្មភាពផ្សេងៗដែលតម្រូវឱ្យមាន ដើម្បីទ្រទ្រង់បន្តការផ្គត់ផ្គង់ទឹកឱ្យមានដំណើរការសមស្រប ។ ការថែទាំ អាចត្រូវបានចែកចេញជា៖ ការថែទាំតាមបែបការពារ ពោលគឺការត្រួតពិនិត្យទៀងទាត់ និងការផ្តល់សេវាកម្មដើម្បីការពារសម្ភារ និងកាត់បន្ថយការខូចខាតឱ្យនៅកម្រិតអប្បបរមា។ ការថែទាំតាមបែបជួសជុលពោលគឺការជួសជុលបន្តិចបន្តួច និងការផ្លាស់ប្តូរគ្រឿងបន្លាស់បាក់បែក និង រេចរិលមួយចំនួន ដើម្បីឱ្យបរិក្ខាប្រើប្រាស់ទាំងនោះ អាចដំណើរការបានឡើងវិញ។ ការថែទាំពេលជួបវិបត្តិ ការឆ្លើយតបផ្សេងៗដែលមិនបានរៀបចំទុកជាមុនទៅនឹងការខូចខាតបន្ទាន់ និងការត្អូញត្អែររបស់អ្នកប្រើប្រាស់ ដើម្បីស្តារឡើងវិញនូវការផ្គត់ផ្គង់ដែលមិនមានដំណើរការ។

ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងព័ត៌មាន (ការតាមដាន) (**Management information systems (Monitoring)**)	ការពិនិត្យ ការប្រមូល និងការវិភាគព័ត៌មាន ដើម្បីឱ្យការអនុវត្ត និងលទ្ធផលដែលទទួលបានមានភាពកាន់តែប្រសើរឡើង ។ អ្វីដែលសំខាន់នោះ គឺការប្រៀបធៀបគ្នា រវាងស្ថានភាពជាក់ស្តែង និងស្ថានភាពដែលបានរំពឹងទុកជាមុន (បានរៀបចំទុកជាមុន) ហើយបន្ទាប់មក ធ្វើយ៉ាងណាឱ្យភាពជាក់ស្តែង និងការរំពឹងទុកស្ថិតនៅជាមួយគ្នា ។
មីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ (**Microfinance**)	ការផ្តល់សេវាកម្មផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុដូចជា ប្រាក់កម្ចី និងប្រាក់បញ្ញើ ទៅឱ្យប្រជាពលរដ្ឋ ក្រីក្រ គ្រួសារមានចំណូលតិច និងសហគ្រាសធុនតូច។
អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល (**NGOs**)	អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល ជាពិសេសក្រុមអង្គការមិនរកប្រាក់ចំណេញ ដែលក្នុងនោះ រួមមានដូចជា អង្គការអន្តរជាតិ និងអង្គការថ្នាក់ជាតិ ព្រមទាំងអង្គការក្នុងស្រុកទាំងអស់ ។
ប្រតិបត្តិការ (**Operation**)	រាល់គ្រប់ដំណើរការ និងការដោះស្រាយទៅលើការផ្គត់ផ្គង់ទឹកប្រចាំថ្ងៃ ពាក់ព័ន្ធនឹងសកម្មភាពមួយ ចំនួនដូចជា៖ ប្រតិបត្តិការសំខាន់ៗនានា ដែលចាំបាច់ក្នុងការផ្តល់ទឹកសម្រាប់បរិភោគប្រកបដោយសុវត្ថិភាពទៅដល់អ្នកប្រើប្រាស់ ដូចជាការចាប់ផ្តើម និងការបញ្ឈប់ម៉ាស៊ីនបូមទឹក ការផ្គត់ផ្គង់ប្រេងឥន្ធនៈ និងការគ្រប់គ្រងសន្ទះស្នប់ ការប្រើប្រាស់បរិក្ខាឱ្យបានត្រឹមត្រូវពីសំណាក់អ្នកប្រើប្រាស់ ដើម្បីធានាឱ្យបាននូវការប្រើប្រាស់ មានរយៈពេលយូរអង្វែង ដូចជា ការប្រើប្រាស់ខ្សែពួរ និងធុងទឹកនៅឯអណ្តូង ការប្រើប្រាស់ស្នប់ និងការប្រើប្រាស់ក្បាលរ៉ូប៊ីនេនៅឯកន្លែងផ្គត់ផ្គង់ទឹកសាធារណៈ ។
ភាពជាម្ចាស់លើប្រព័ន្ធឬសេវាកម្មផ្គត់ផ្គង់ទឹក (**Ownership of system or service**)	គ្រប់គ្រងទៅលើការធ្វើសេចក្តីសម្រេចចិត្ត និងការចាត់ចែងលើប្រព័ន្ធ ឬ សេវាកម្មផ្គត់ផ្គង់ទឹកដែលត្រូវបានផ្តល់ឱ្យ ។
ចំណាយចរន្ត (**Recurrent cost**)	ការចំណាយចាំបាច់ជាប្រចាំ ដើម្បីធានាឱ្យបានថាប្រព័ន្ធ ឬ អ្វីមួយដែលបានដំឡើងរួច នឹងបន្តដំណើរការគួរជាទីពេញចិត្ត។

តួនាទី (Roles)	ការទទួលខុសត្រូវចំបងរបស់អ្នកពាក់ព័ន្ធសំខាន់ៗក្នុងវិស័យនេះ ។
វិធាន (Rules)	គោលការណ៍ណែនាំ គោលនយោបាយ និងច្បាប់ផ្សេងៗដែលប្រកបដោយតម្លាភាព សម្រាប់តម្រង់សកម្មភាពនានាឆ្ពោះទៅរកគោលដៅទាំងឡាយរបស់វិស័យទឹក និងអនាម័យ និងណែនាំអ្នកពាក់ព័ន្ធឱ្យអនុវត្តទៅតាមតួនាទីរបស់ពួកគេរៀងៗខ្លួននៅ ក្នុងវិស័យនេះ ។
សហគមន៍ជនបទ (Rural communities)	ការតាំងភូមិលំនៅ ដែលមានទីតាំងស្ថិតនៅភូមិសាស្ត្រក្រៅតំបន់ទីក្រុង ។
ប្រភពទឹកសម្រាប់បរិភោគដែលមានសុវត្ថិភាព (Safe drinking water source)	ប្រភពមួយដែលផ្តល់ទឹកទៀងទាត់ ប្រកបដោយ គុណភាពស្របតាមបទដ្ឋានគុណភាពទឹកសម្រាប់បរិភោគនៅកម្ពុជា ឬស្របតាមគុណភាព ដែលចែងបណ្តោះអាសន្នដទៃទៀត ។
អនាម័យ (Sanitation)	ការគ្រប់គ្រង និងការទុកដាក់កាកសំណល់រាវ (ទឹកនោម) និងលាមករបស់មនុស្ស និងកាកសំណល់រាវដែលបានមកពីការប្រើប្រាស់តាមផ្ទះ។
សំណល់ក្នុងអាងស្តុកលាមក (Septage)	កាកសំណល់លាមកទាំងឡាយក្នុងអាងស្តុកលាមក ក្នុងនោះមានភក់លាមកនៅបាតអាង ទឹក និងកាកលាមកដែលអណ្តែតខាងលើ។
ទីផ្សារសង្គមផ្នែកអនាម័យ (Social marketing of sanitation)	ការប្រើប្រាស់វិធីសាស្ត្រទីផ្សារ ដើម្បីសម្រេចនូវតាមគោលដៅសង្គម ។ វិធីសាស្ត្រទីផ្សារ មានសកម្មភាពផ្សេងៗ ដើម្បីទទួលបានអតិថិជន និងបញ្ចុះបញ្ចូលពួកគេឱ្យទិញ និងប្រើប្រាស់ផលិតផល ឬសេវាកម្មណាមួយ ។ វិធីសាស្ត្រទីផ្សារមានសមាសភាគបួនយ៉ាងគឺ ផលិតផល តម្លៃ ទីតាំង និងការផ្សព្វផ្សាយ ដែលអាចនឹងត្រូវបានកែប្រែឱ្យស្របតាមវិធីសាស្ត្រទីផ្សារសង្គម ។

ផ្នែកទន់ (Software)	សកម្មភាពដែលទាក់ទងនឹងការកែលម្អការផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និងអនាម័យ ដែលមិនរួមបញ្ចូលនូវការសាងសង់ និងប្រើប្រាស់ ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ ។ ពោលគឺថា ផ្នែកទន់សំដៅលើបរិយាកាសសមស្រប ព្រមទាំងប្រព័ន្ធ និងនីតិវិធីរបស់បរិយាកាសនោះ ការលើកកម្ពស់អនាម័យ និងអនាម័យផ្ទាល់ខ្លួន (រួមបញ្ចូលទាំងសហគមន៍ដឹកនាំអនុវត្តន៍អនាម័យ និងវិធីសាស្រ្តទីផ្សារសង្គម) ការបណ្តុះបណ្តាល ការជំរុញសកម្មភាព និងការកសាងសមត្ថភាពសហគមន៍។
អ្នកពាក់ព័ន្ធ (Stakeholder)	ភាគីដែលមានចំណាប់អារម្មណ៍ដោយផ្ទាល់ទៅនឹងសកម្មភាព ឬកិច្ចអន្តរាគមន៍ច្បាស់លាស់ណាមួយនៅក្នុងវិស័យទឹក និងអនាម័យ។
ឧបត្ថម្ភធន (Subsidy)	ទម្រង់នៃការផ្តល់ជំនួយហិរញ្ញវត្ថុ ដែលត្រូវបានផ្តល់ឱ្យបុគ្គល អាជីវកម្ម ឬក៏វិស័យ សេដ្ឋកិច្ចណាមួយ ដើម្បីសម្រេចបានគោលបំណងគោលនយោបាយជាក់លាក់ណាមួយ។ ឧទាហរណ៍ ឧបត្ថម្ភធន អាចត្រូវបានប្រើ ដើម្បីគាំទ្រដល់បណ្តាអាជីវកម្មទាំងឡាយណាដែលអាចនឹងបរាជ័យ បើគ្មានការឧបត្ថម្ភធននោះទេ ឬក៏ប្រើដើម្បីគាំទ្រសកម្មភាពនានា ដែលសកម្មភាពទាំងនោះអាចនឹងមិនកើតមានឡើង បើគ្មានការឧបត្ថម្ភធនទេនោះ។
សេវាប្រកបដោយនិរន្តរភាព (Sustainable services)	សេវាផ្សេងៗដែលមានទាំងធនធានហិរញ្ញវត្ថុ និងធនធានមនុស្ស សម្រាប់ប្រតិបត្តិការ ការថែទាំ និងការផ្លាស់ប្តូរគ្រឿងបន្លាស់ និងយកចិត្តទុកដាក់ទៅលើទិដ្ឋភាពបច្ចេកទេស សង្គម ស្ថាប័ន និងបរិស្ថាន ដើម្បីឱ្យសេវាទាំងនេះអាចបន្តផ្តល់នូវ សេវាកម្មជាមូលដ្ឋាន ដែលអាចទទួលយកបាន ។
ទស្សនវិស័យ (Vision)	គោលដៅវិស័យផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និងអនាម័យជនបទ រយៈពេល២៥ឆ្នាំ ដូចដែលបានចែងក្នុងគោលនយោបាយជាតិស្តីពីការផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និងអនាម័យជនបទ (សូមមើលផ្នែកទី៥.១)។

ក្រុមងាយរងគ្រោះ (**Vulnerable groups**)	ជាពាក្យទូទៅប្រើសម្រាប់ចាត់ប្រភេទក្រុមមនុស្សដែលក្នុងនោះមានអ្នកក្រីក្រ ជនពិការ និងប្រជាជនរងគ្រោះដោយសារ សង្គ្រាម និងជម្លោះ កុមារ និងយុវជន មនុស្សចាស់ ស្ត្រី និងជនជាតិភាគតិច ។ ប្រភេទមនុស្សខ្លះអាចចាត់ចូលក្នុងក្រុមច្រើនជាងមួយក្នុងចំណោមប្រភេទក្រុមមនុស្សខាងលើ ។ ភាពងាយរងគ្រោះ គឺជាប់ពាក់ព័ន្ធទៅនឹងភាពប្រឈមនឹងហានិភ័យ (ការតក់ស្លុត និងកម្រិតនៃភាពក្រីក្រ) និងសមត្ថភាពគ្រប់គ្រង (ធនធាន និងលទ្ធភាពទទួលបានសំណាញ់សុវត្ថិភាព) ។
បរិស្ថានទឹក (**Water environment**)	ជាប្រព័ន្ធជលសាស្ត្រ ដែលនៅក្នុងនោះសហគមន៍មួយមានដំណើរការទៅបាន ។ បរិស្ថានទឹក អាចនឹងមានទំហំធំជាងសហគមន៍ ឧទាហរណ៍ដូចជា អាងទន្លេ ។
ធនធានទឹក (**Water resource**)	ទឹកដែលអាចយកមកប្រើប្រាស់បាន ដូចជាបឹង ទន្លេ ឬស្រទាប់ទឹកក្រោមដី ។ វា ក៏អាចរាប់បញ្ចូលទាំងទឹកភ្លៀងផងដែរ ។
ប្រភពទឹក (**Water source**)	កន្លែងដែលទឹក អាចត្រូវបានទាញយកមកប្រើ ដូចជាកន្លែងទឹកចេញតាមភ្នំ ឬអណ្តូង ។ ប្រភពទឹកនេះអាច ជាទន្លេ ឬក៏បឹងផងដែរ អាស្រ័យលើបរិបទ ។
ការផ្គត់ផ្គង់ទឹក (**Water supply**)	ទឹកប្រើប្រាស់ក្នុងផ្ទះ ដូចជាទឹកសម្រាប់ផឹក លាងសម្អាត ងូត និងទឹកប្រើប្រាស់សម្រាប់សកម្មភាពសេដ្ឋកិច្ចតាមផ្ទះមួយចំនួនទៀត ។

ឧបសម្ព័ន្ធទី២៖ សាខតានៃគោលការណ៍

១.១. និរន្តរភាព

និរន្តរភាពនៃសំណង់ផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និងអនាម័យដែលមានការកែលម្អ និងឥរិយាបថផ្នែកអនាម័យផ្ទាល់ខ្លួនគួរតែជាគោលដៅគន្លឹះ នៃការផ្តល់សេវា ។ និយមន័យដ៏សាមញ្ញនៃពាក្យថានិរន្តរភាពគឺជាការបន្តដំណើរការគ្រប់ពេលវេលា ទាក់ទិននឹងសេវាកម្មផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និងអនាម័យព្រមទាំងការអនុវត្តអនាម័យ ។ នៅពេលដែលសំណង់ទាំងនោះបង្កើតឡើងភ្លាម ប្រព័ន្ធទាំងនេះគួរតែផ្តល់នូវសេវាកម្មជាអចិន្ត្រៃយ៍ដល់អ្នកប្រើប្រាស់ (និងអ្នកដែលប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធទាំងនេះនាពេលអនាគត) ។

រូបមន្តសម្រាប់និរន្តរភាពកម្មវិធីផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត អនាម័យ និងការទទួលយកនូវឥរិយាបថផ្នែកសុវត្ថិភាពអនាម័យមិនមែនមានតែមួយនោះទេ ។ អ្នកពាក់ព័ន្ធក្នុងវិស័យផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និងអនាម័យជនបទ គួរពិចារណាលើកត្តាអន្តរទំនាក់ទំនងមួយចំនួន និងបញ្ហាដែលរួមចំណែកធ្វើឲ្យនិរន្តរភាពកាន់តែប្រសើរឡើង ឬក៏កង្វះខាតនៃនិរន្តរភាពដូចជា៖

ផលប៉ះពាល់ផ្នែកបរិស្ថាន

- ធនធានទឹក មិនគួរត្រូវបានប្រើប្រាស់ឲ្យហួសហេតុពេកនោះទេ។ ការយកទឹកមកប្រើប្រាស់មិនមែនត្រឹមតែអ្នកប្រើប្រាស់តាមផ្ទះនោះទេ គប្បីមិនគួរប្រើប្រាស់ឲ្យលើសពីលទ្ធភាពដែលធម្មជាតិអាចបង្កើតឡើងវិញបាន ។ ការប្រើប្រាស់ទឹកក្រោមដី សម្រាប់វិស័យកសិកម្ម អាចមានផលប៉ះពាល់យ៉ាងធ្ងន់ធ្ងរដល់ធនធានទឹក ។
- ធនធានទឹកគួរតែត្រូវបានការពារ មិនឲ្យមានការបំពុល ជាពិសេសការបំពុលដែលបណ្តាលមកពីកង្វះអនាម័យ។

បរិយាកាសសមស្រប

- ការផ្តល់នូវច្បាប់ បទបញ្ញាតិ ការអប់រំ ព័ត៌មាន និងការលើកទឹកចិត្តដទៃទៀត។
- មានស្ថាប័នរឹងមាំនៅថ្នាក់ណាមួយដែលសមស្រប ដូចជាភ្នាក់ងារទឹកស្អាត និងរចនាសម្ព័ន្ធសហគមន៍ដែលបង្កើតតាមផ្លូវច្បាប់ មានការទទួលខុសត្រូវច្បាស់លាស់ មានហិរញ្ញវត្ថុគាំទ្រគ្រប់គ្រាន់ មានការរៀបចំល្អ និងតំណាងឲ្យអ្នកប្រើប្រាស់ ទាំងអស់មានស្ត្រី និងគ្រួសារក្រីក្រ។
- មានឥរិយាបថគាំទ្រ ដូចជាការប្តេជ្ញាចិត្តរបស់ភ្នាក់ងារទឹកស្អាត និងសហគមន៍ ក្នុងការចែករំលែកនូវការទទួលខុសត្រូវ ការបង្កើតនូវភាពជាម្ចាស់កម្មសិទ្ធិច្បាស់លាស់ និងរួមចំណែកដល់ការគាំទ្រផ្នែក ហិរញ្ញវត្ថុដល់សេវាកម្មទាំងនេះ ។
- ឆន្ទៈនយោបាយនិងការប្តេជ្ញាចិត្ត ដូចជាអ្នកនយោបាយគួរធានាឲ្យបានថាគោលការណ៍នៃការគ្រប់គ្រងដោយផ្អែកលើសហគមន៍ ត្រូវបានលើកកម្ពស់និងលើកទឹកចិត្ត ។ មធ្យោបាយនៃការសម្រេចនូវប្រការនេះ រួមមានការប្តេជ្ញាចិត្តក្នុងការផ្តល់ធនធានគ្រប់គ្រាន់ដល់វិស័យនេះសម្រាប់គាំទ្រ និងបណ្តុះបណ្តាលសហគមន៍ អំពីប្រព័ន្ធគាំទ្រការប្រើប្រាស់ និងការថែទាំក៏ដូចជាការសាងសង់ថ្មីៗ ។

ផលប្រយោជន៍ផ្នែកសេដ្ឋកិច្ច សង្គម និងសុខភាព

- ភាពមានស្រាប់នៃការឲ្យតម្លៃដល់គុណប្រយោជន៍នៃការផ្គត់ផ្គង់ទឹកមានសុវត្ថិភាព និងអនាម័យ។ ផលប្រយោជន៍ទាំងនេះរួមមាន ផលប្រយោជន៍ផ្នែកសេដ្ឋកិច្ច និងសង្គម ក៏ដូចជាការលើកកម្ពស់សុខភាព ។ ការផ្សាភ្ជាប់ទៅនឹងវិធីសាស្ត្រភាពប្រកបដោយនិរន្តរភាពនៃការរស់នៅអាចគាំទ្រដល់ការឲ្យតម្លៃនេះ ។

ជម្រើស នៃកម្រិតសេវាកម្មសមស្រប និងបច្ចេកវិទ្យាសមស្រប

- កម្រិតសេវាដែលមានតម្លៃសមរម្យ និងអាចគ្រប់គ្រងបាន ហើយដែលអាចធ្វើឲ្យប្រសើរឡើងនៅពេលក្រោយ នៅពេលដែលស្ថានភាពសង្គម-សេដ្ឋកិច្ច មានការរីកចម្រើន ។ ប្រព័ន្ធទាំងនេះមិនគួរមានទំហំធំពេក សម្រាប់ការគ្រប់គ្រងដោយអ្នកប្រើប្រាស់នោះទេ។
- បច្ចេកវិទ្យាដែលងាយស្រួល មានតម្លៃសមរម្យ និងអាចទទួលយកបាន ដូចជាភាពពេញចិត្តលើបច្ចេកវិទ្យា និងប្រព័ន្ធមានបទដ្ឋានត្រឹមត្រូវ ដែលងាយស្រួលប្រតិបត្តិការ និងថែទាំ ទំនៀមទំលាប់ប្រពៃណីអាចទទួលយកបាន និងងាយស្រួលប្រើប្រាស់សម្រាប់ភេទទាំងពីរ។

ការផ្តល់នូវការប្រតិបត្តិ និងថែទាំប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព

- ជំនាញ និងភាពបិនប្រសប់ ពោលគឺការបណ្តុះបណ្តាលបុគ្គលិកភ្នាក់ងារ និងសមាជិកសហគមន៍នូវ ជំនាញចាំបាច់សម្រាប់ការប្រតិបត្តិ និងថែទាំ។
- ខ្សែសង្វាក់ផ្គត់ផ្គង់ដ៏មានប្រសិទ្ធភាពសម្រាប់គ្រឿងបន្លាស់ សម្ភារ និងបរិក្ខាដូចជាសម្ភារ ដែលសឹក ត្រូវតែអាចរកបានយ៉ាងងាយស្រួល ដើម្បីឲ្យសហគមន៍អាចរក្សាប្រព័ន្ធឲ្យដំណើរការ ។
- ប្រព័ន្ធគាំទ្រដ៏មានប្រសិទ្ធភាព ដើម្បីធានាថាសហគមន៍អាចអនុវត្តភារកិច្ចទទួលខុសត្រូវសម្រាប់ការគ្រប់គ្រងសេវាកម្មទាំងនេះបាន ។

និរន្តរភាពផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុ

- សមត្ថភាព និងឆន្ទៈក្នុងការចំណាយ រួមមានទាំងការចូលរួមថ្លៃទុនដើម នៃប្រព័ន្ធទាំងនេះ ។
- ការបង្កើតនូវប្រព័ន្ធប្រាក់កម្ចី និងមូលនិធិបង្វិល សម្រាប់ការប្រតិបត្តិ និងការថែទាំ ។
- ការកំណត់រក និងសម្រួលដល់ជម្រើសកាន់តែច្រើន សម្រាប់ការរកប្រាក់ចំណូលរបស់អ្នកប្រើប្រាស់។
- ជំនាញក្នុងការគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុ ជាពិសេសនៅក្នុងបរិបទដែលសហគមន៍កំពុងត្រូវបានគេប្រគល់អំណាចឲ្យមាននូវការទទួលខុសត្រូវផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុ។ លើកទឹកចិត្ត និងលើកកម្ពស់ការសន្សំប្រាក់ របស់សហគមន៍ និងគណនេយ្យភាព ។

ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងព័ត៌មាន

- ព័ត៌មានដែលអាចទុកចិត្តបាន មានសារសំខាន់ណាស់ ដើម្បីដឹងថា តើនិរន្តរភាពអាចទទួលជោគជ័យ និងបន្តទៅទៀតបានដែរឬទេ ហើយថាតើចាំបាច់ត្រូវធ្វើសកម្មភាពដើម្បីកែតម្រូវការបរាជ័យដែរឬទេ ។

១.២. ការគ្រប់គ្រងដោយសហគមន៍

គោលនយោបាយជាតិកំណត់នូវតួនាទី និងការទទួលខុសត្រូវមួយចំនួនសម្រាប់សហគមន៍ និងក្រុមប្រើប្រាស់ទឹក និងអនាម័យ ។ តួនាទីនិងការទទួលខុសត្រូវទាំងនេះនឹងត្រូវបានកំណត់ម្តងទៀតនៅក្នុងគោលការណ៍នៃការគ្រប់គ្រងសហគមន៍ ដែលជាវិធីសាស្ត្រដែលត្រូវអនុវត្តក្នុងការផ្តល់សេវា ។ គោលការណ៍នេះសង្កត់ធ្ងន់លើអំណាចក្នុងការសម្រេចចិត្តដោយខ្លួនឯងរបស់សហគមន៍ សម្រាប់ សមាសភាគជាច្រើនដែលសហគមន៍ទទួលខុសត្រូវ ។ ទិដ្ឋភាពសំខាន់ៗក្នុងការគ្រប់គ្រងសហគមន៍រួមមាន ៖[74]

- ការចូលរួម ៖ ចាំបាច់ត្រូវធានាថាសមាជិកសហគមន៍ទាំងអស់មានកាលានុវត្តភាពស្មើគ្នាក្នុងការចូលរួមរៀបចំផែនការ និងការសម្រេចចិត្តដែលទាក់ទងទៅនឹងប្រភេទ និងកម្រិតនៃសេវាកម្មផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និងអនាម័យ ដែលពួកគេទទួលបាន និងវិធីដែលសេវាកម្មទាំងនោះនឹងត្រូវទទួលបានហិរញ្ញវត្ថុ អនុវត្ត គ្រប់គ្រង និងត្រួតពិនិត្យ[75] ។ ចាំបាច់ត្រូវតែមាននូវការគាំទ្រពីសហគមន៍ដ៏ទូលំទូលាយសម្រាប់ការអនុវត្តនៃការគ្រប់គ្រងសហគមន៍ ។ ការចូលរួមរបស់សហគមន៍ត្រូវតែបន្តជារៀងរហូត ។
- ការទទួលខុសត្រូវ ៖ សហគមន៍ត្រូវមានភាពជាម្ចាស់ និងយកចិត្តទុកដាក់ចំពោះប្រព័ន្ធទាំងនេះ។ បើទោះបីជាគេចង់បាននូវភាពជាម្ចាស់កម្មសិទ្ធិស្របច្បាប់ផ្លូវការ នៃហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធរូបវ័ន្ត ក៏កម្មសិទ្ធិនេះអាចនឹងមិនអាចទៅរួចទេ នៅក្នុងក្របខ័ណ្ឌច្បាប់ដែលមានស្រាប់នាពេលបច្ចុប្បន្ន ។ អ្វីដែលមានភាពសំខាន់ដែរនោះ គឺការទទួលអារម្មណ៍ថាជាម្ចាស់កម្មសិទ្ធិពីសំណាក់សហគមន៍អ្នកប្រើប្រាស់ ។
- អំណាច៖ សហគមន៍មានសិទ្ធិអំណាចស្របច្បាប់ក្នុងការសម្រេចចិត្តលើប្រព័ន្ធទាំងនេះ ក្នុងនាមតំណាងឲ្យអ្នកប្រើប្រាស់ ។
- ការត្រួតពិនិត្យ ៖ សហគមន៍អាចអនុវត្ត និងកំណត់នូវលទ្ធផលនៃការសម្រេចចិត្តរបស់ខ្លួន ។ សហគមន៍ត្រូវតែត្រួតពិនិត្យដោយផ្ទាល់ ឬដោយប្រយោលទៅលើប្រតិបត្តិការ និងការគ្រប់គ្រងនៃប្រព័ន្ធផ្គត់ផ្គង់ទឹករបស់សហគមន៍។ ពាក្យថាត្រួតពិនិត្យ មានន័យថា សមត្ថភាពក្នុងការសម្រេចចិត្តជាយុទ្ធសាស្ត្រពីដំណើរការ ចាប់ចេញពីដំណាក់កាលរៀបចំដំបូងដល់ការប្រតិបត្តិ និងថែទាំរយៈពេលវែង ។
- គណនេយ្យភាព ៖ សហគមន៍ទទួលយកនូវផលវិបាក នៃការសម្រេចចិត្តរបស់ខ្លួន និងយល់ថាពួកគេជាអ្នកដែលត្រូវធ្វើសកម្មភាពទាំងឡាយ ។

ចាប់ចេញពីចំណុចទាំងនេះ ចាំបាច់តម្រូវឲ្យសហគមន៍ធ្វើការសម្រេចចិត្តក្នុងការជ្រើសរើសប្រភេទបច្ចេកវិទ្យា កម្រិតសេវា ការរៀបចំសង្គម បទបញ្ញត្តិ នៃការប្រើប្រាស់ និងយន្តការផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុ ។ សហគមន៍ទទួលខុសត្រូវលើការថែទាំ និងជួសជុល ព្រមទាំងកិច្ចការហិរញ្ញវត្ថុ ។

[74] ពឹងផ្អែកដោយផ្អែកទៅលើ (Lockwood, 2004)
[75] យកចេញពីគោលការណ៍ណែនាំទី ៤ នៅក្នុងគោលនយោបាយជាតិផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និងអនាម័យ

១.៣ វិធីសាស្ត្រឆ្លើយតបទៅនឹងតម្រូវការ

វិធីសាស្ត្រឆ្លើយតបទៅនឹងតម្រូវការ គឺជាមូលដ្ឋានគ្រឹះសម្រាប់ការគ្រប់គ្រងសហគមន៍ ។ នៅក្នុងចំណុចនេះ សហគមន៍ផ្តួចផ្តើមនូវដំណើរការនៃការអភិវឌ្ឍសេវាកម្ម ដោយស្នើសុំការគាំទ្រពីអាជ្ញាធរពាក់ព័ន្ធ ឬក៏អ្នកផ្តល់សេវា ។ បន្ទាប់មកទៀត សហគមន៍ធ្វើការជ្រើសរើសដោយមានព័ត៌មានគ្រប់គ្រាន់ ស្តីពីជម្រើសសេវា ដោយផ្អែកលើឆន្ទៈក្នុងការចំណាយចំពោះសេវានោះ និងការទទួលយកការទទួលខុសត្រូវសម្រាប់ការប្រតិបត្តិ និងថែទាំជាបន្ត។ គោលការណ៍គន្លឹះរួមមាន[76]៖

- ការជ្រើសរើសដោយសហគមន៍ តាមរយៈការរៀបចំផែនការដែលមានការចូលរួម និងសហគមន៍ចូលរួមក្នុងការអនុវត្តដើម្បីធានានូវភាពជាម្ចាស់។
- ការទទួលខុសត្រូវយ៉ាងពេញលេញក្នុងការគ្រប់គ្រងសហគមន៍ សម្រាប់ការប្រតិបត្តិ និងថែទាំ ។
- ការចូលរួមចំណែករបស់សហគមន៍អ្នកប្រើប្រាស់ទៅលើការចំណាយទុនដើម និងការចំណាយទាំងស្រុងលើការប្រតិបត្តិ និងថែទាំ ដោយសហគមន៍អ្នកប្រើប្រាស់ ។
- ជំរុញឲ្យមានជម្រើសផ្តល់សេវាឲ្យបានកាន់តែច្រើន ។

ដើម្បីឆ្លើយតបទៅនឹងតម្រូវការ អាជ្ញាធរឬអ្នកផ្តល់សេវាត្រូវផ្តល់ដល់អតិថិជនទាំងអស់នូវ ៖

- ព័ត៌មានស្តីពីបច្ចេកវិទ្យា និងសេវាកម្មដែលខ្លួនផ្តល់ឲ្យ ការចំណាយទុនដើម និងចំណាយចរន្តនិងវិធីសាស្ត្រថែទាំ។ល។
- ជម្រើស (ឲ្យបានច្រើនបំផុតដែលអាចទៅរួច) ស្តីពីសេវាកម្មនេះ ៖ ប្រភេទនៃបច្ចេកវិទ្យា ទីតាំងបញ្ជីអ្នកម៉ៅការ ការបង្កើតគណៈកម្មការគ្រប់គ្រងចំណុចប្រភពទឹក របៀបប្រមូលមូលនិធិជាដើម។
- កាលានុវត្តភាពក្នុងការសម្រេចចិត្តចំពោះជម្រើសទាំងអស់ ។
- កាលានុវត្តភាពក្នុងការមានឥទ្ធិពល ឬ ត្រួតពិនិត្យដំណើរការ នៃការបង្កើត និងគ្រប់គ្រងសេវា ៖ ការយល់ព្រមក្នុងការសាងសង់ និងការយល់ព្រមលើការទូទាត់ឲ្យអ្នកម៉ៅការ ជាដើម[77] ។

ការិយាល័យអភិវឌ្ឍន៍ជនបទស្រុកនឹងត្រូវផ្តល់ព័ត៌មានតាមរយៈក្រុមប្រឹក្សាឃុំស្តីពីកាលានុវត្តភាពសម្រាប់ការបង្កើតសេវា ដើម្បីជាមូលដ្ឋាន សម្រាប់វិធីសាស្ត្រឆ្លើយតបទៅនឹងតម្រូវការ ។

១.៤. ការចូលរួមក្នុងការចំណាយ

នៅក្នុងគោលនយោបាយជាតិ តម្រូវឲ្យសហគមន៍ត្រូវ “បរិច្ចាគក្នុងការអនុវត្តនិងការកសាងសំណង់ផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និងអនាម័យ ដូចជាហិរញ្ញវត្ថុ កម្លាំងពលកម្ម សម្ភារ និងការបរិច្ចាគទម្រង់ដទៃៗទៀត”។

ការចូលរួមក្នុងការចំណាយ គឺដើម្បីធានាថាអ្នកទទួលផលប្រយោជន៍បានចំណាយសម្រាប់សេវាដែលខ្លួនទទួល និងដើម្បីបង្កើតនូវអារម្មណ៍នៃភាពជាម្ចាស់សម្រាប់ការថែទាំសំណង់ប្រកប

---

[76] កម្មវិធីទឹក និងអនាម័យនៅអាព្រិចខាងកើត

[77] យកលំនាំចេញពីកំណត់ហេតុគោលការណ៍ណែនាំជាយុទ្ធសាស្ត្រ គម្រោង PCB កម្ពុជា កម្មវិធីទឹក និងអនាម័យនៅអាស៊ីអាគ្នេយ៍ ឆ្នាំ២០០១

ដោយប្រសិទ្ធភាព ។ អ្នកប្រើប្រាស់សេវាផ្គត់ផ្គង់ទឹកគឺជាប្រភពស្ថិតស្ថេរ នៃការផ្តល់មូលនិធិសម្រាប់ការថែទាំទៀងទាត់សេវាផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត ។ អ្នកប្រើប្រាស់នឹងចំណាយចំពោះថ្លៃសេវាប្រសិនបើសេវានេះអាចទុកចិត្តបាន និងឆ្លើយតបទៅនឹងតម្រូវការរបស់ពួកគេ ។ ហេតុនេះហើយជាការចាំបាច់ណាស់ក្នុងការជំរុញសហគមន៍ចូលរួមក្នុងការកំណត់នូវចំណុចដូចជា ៖

- កម្រិត និងប្រភេទនៃសេវាដែលពួកគេចង់បាន ។
- សេវាកម្មនានាដែលពួកគេអាចមានលទ្ធភាពចំណាយបាន ។
- សេវាកម្មនានាដែលពួកគេអាចគ្រប់គ្រងក្នុងប្រតិបត្តិការ និងថែទាំ ។

បដិភាគរបស់សហគមន៍ សម្រាប់ការចំណាយទុនដើមនៃហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត គួរតែត្រូវបានកំណត់ដោយអាជ្ញាធរមូលដ្ឋាន ស្របតាមស្ថានភាព សេដ្ឋកិច្ចក្នុងតំបន់ផ្ទាល់ ដោយយោងតាមស្មារតី នៃគោលការណ៍ណែនាំរបស់ក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ ។ ការបរិច្ចាគអាចជាថវិកា ឬ មិនមែនថវិកាដែលជានិច្ចកាល អាចជាកម្លាំងពលកម្ម និងសម្ភារដែលមានក្នុងតំបន់ ។ ការចូលរួមនេះក៏បានរាប់បញ្ចូលផងដែរ នូវការចំណាយពេលវេលាដោយមិនគិតប្រាក់កម្រៃរបស់ក្រុមប្រើប្រាស់ទឹក និងអនាម័យ។ ការរៀបចំនីតិវិធី និងលក្ខណៈវិនិច្ឆ័យក្នុងការកំណត់សមាមាត្រនៃការចូលរួមរបស់សហគមន៍ គឺជាសកម្មភាពមួយដែលមានចែងនៅក្នុងយុទ្ធសាស្ត្រវិស័យផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និងអនាម័យ ។ នៅកន្លែងណាដែលសហគមន៍អាចមានលទ្ធភាពចូលរួមចំណែកក្នុងការចំណាយបានទាំងស្រុងនោះគេគួរតែលើកទឹកចិត្ត និងជំរុញការចូលរួមបែបនេះ ។

សហគមន៍គួរចំណាយទាំងស្រុង ទៅលើចំណាយចរន្តសម្រាប់ការប្រតិបត្តិ និងថែទាំ ។ ការចំណាយដែលមិនមានជាថវិកា អាចជាផលិតផលកសិកម្ម ឬ ផលិតផលដទៃៗទៀត ដែលអាចបំលែងទៅជាទឹកប្រាក់សម្រាប់ការចំណាយចរន្តបាន ។ សហគមន៍គួរតែចូលរួមក្នុងចំណាយលើសេវាគាំទ្រការថែទាំដែលនឹងបង្កើតឡើងនៅក្នុងការិយាល័យអភិវឌ្ឍន៍ជនបទស្រុកនីមួយៗ ។ ចំនួននៃការចំណាយទាំងនេះនឹងត្រូវបានកំណត់ដោយនីតិវិធីដូចជាការចំណាយទុនដើមដែរ។

១.៥. ការផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានផ្នែកអនាម័យ

ការសិក្សាមួយនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជាកាលពីឆ្នាំ២០០៧បានរកឃើញថា យន្តការឧបត្ថម្ភធនមិនបានដំណើរការល្អនោះទេ ។ នៅក្នុងអំឡុងពេលនោះ គម្រោងអនាម័យភាគច្រើនបានផ្តល់នូវការឧបត្ថម្ភធនជារូបវន្តជូនដល់គ្រួសារដោយមានចំនួនកំណត់នៅក្នុងភូមិគោលដៅរបស់ខ្លួន ។ ផ្ទុយពីគោលនយោបាយរបស់វិស័យដែលផ្តោតលើការកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រ គេឃើញថាជារឿយៗ ការឧបត្ថម្ភធន ជារូបវន្តត្រូវធ្លាក់ទៅក្នុងដៃគ្រួសារដែលមិនមែនជាអ្នកក្រីក្រ ដែលគ្រួសារទាំងនោះមានលទ្ធភាពរួមចំណែកក្នុងការបង់ប្រាក់តាមតម្រូវការរបស់គម្រោង ឬ ក៏ជាគ្រួសារដែលមានឥទ្ធិពលទៅលើក្រុមអ្នកដែលចាត់ចែងថវិកា សម្រាប់ការផ្តល់បង្គន់របស់គម្រោង ។[78]

[78] (Robinson, 2007)

ការសិក្សាថ្មីមួយនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជាបានបង្ហាញថា ការផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានសារធារណៈសម្រាប់ផ្នែកអនាម័យ មិនទាន់ទៅដល់ក្រុមប្រជាជនរស់នៅក្រោមបន្ទាត់ភាពក្រីក្រនៅឡើយទេ ។

នៅក្នុងគម្រោងមួយ ៩០ភាគរយ នៃការផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានសារធារណៈបានធ្លាក់ទៅក្នុងដៃគ្រួសារដែលមិនមែនជាអ្នកក្រីក្រ ហើយគម្រោងទីផ្សារអនាម័យចំនួនពីរ តម្រូវឲ្យគ្រួសារនីមួយៗចំណាយយ៉ាងតិចចំនួន៣០ដុល្លារអាមេរិក ដើម្បីទទួលបាននូវបង្គន់មួយ ។ ទិន្នន័យបង្ហាញអំពីឆន្ទៈក្នុងការចំណាយ បញ្ជាក់ថាទឹកប្រាក់ចំនួន១០ដុល្លារអាមេរិកគឺជាចំនួនអតិបរិមាដែលគ្រួសារក្រីក្រភាគច្រើនមានឆន្ទៈក្នុងការចំណាយដើម្បីទទួលបានបង្គន់មួយ ។[79]

ភស្តុតាងពីប្រទេសកម្ពុជានេះ បានគាំទ្រដល់សេចក្តីសម្អាងដែលបានមកពីបទពិសោធន៍អន្តរជាតិទាក់ទងទៅនឹងការប្រើប្រាស់ការឧបត្ថម្ភធន។ សេចក្តីសម្អាងនេះទាក់ទងជាសំខាន់ទៅនឹងបញ្ហាដែលបណ្តាលមកពីការរៀបចំមិនបានល្អ ឬ ក៏កង្វះការគិតគូរពីរបៀបដែលការឧបត្ថម្ភធនត្រូវបាន អនុវត្ត ដោយរួមមាន ៖[80]

- បង្គន់ដែលបានតាមការឧបត្ថម្ភធនជាច្រើន មានតម្លៃខ្ពស់ទាំងដែលគ្មានភាពចាំបាច់សោះ ដោយសារតែការកំណត់បទដ្ឋានខ្ពស់ដែលធ្វើដោយកម្មវិធីនោះ ។
- ការឧបត្ថម្ភធនអាចធ្វើឲ្យខូចដល់ប្រភពមូលនិធិដទៃៗទៀត ដូចជាគ្រួសារខ្លួនឯងដែលចង់រង់ចាំដើម្បីទទួលបានបង្គន់ដោយមិនបាច់ចំណាយ ជាជាងចំណាយថវិកាសាងសង់បង្គន់ខ្លួនឯង
- ជាផលវិបាកនៃបញ្ហាទាំងពីរនេះ កម្មវិធីឧបត្ថម្ភធនជាច្រើនអាចនឹងមិនមានហិរញ្ញវត្ថុរឹងមាំ និងមិនមានថវិកាគ្រប់គ្រាន់ក្នុងការចំណាយសម្រាប់ការគ្របដណ្តប់ដែលតម្រូវឲ្យមាននោះ ទេ។
- ការឧបត្ថម្ភធនអាចរាំងនូវការច្នៃប្រឌិត (ការបង្កើតថ្មី) ដោយហេតុតែការគ្រប់គ្រង និងការកំណត់ប្រភេទបង្គន់ដែលអាចសាងសង់បាន ត្រូវធ្វើឡើងដោយអ្នកនៅថ្នាក់កណ្តាល។
- ការកំណត់ប្រជាជនគោលដៅមិនបានល្អបណ្តាលឲ្យការឧបត្ថម្ភធនធ្លាក់ទៅក្នុងដៃគ្រួសារ និងសហគមន៍អ្នកមាន ជាជាងទៅដល់ប្រជាជនក្រីក្រ។
- ការផ្តេកផ្តួលធ្វើឲ្យប្រជាជនរង់ចាំបង្គន់ដែលបានដោយការឧបត្ថម្ភធន ជាជាងសាងសង់វាដោយខ្លួនឯង។
- តម្រូវការមិនពិតប្រាកដ ពោលគឺ នៅពេលដែលគ្រួសារជាច្រើនទទួលបាននូវបង្គន់ឬសេវាកម្មដែលបានដោយការឧបត្ថម្ភធនពីព្រោះតែពួកគេអាចទទួលបានវា ខណៈដែលបង្គន់ ឬសេវាកម្មទាំងនេះមិនមែនជា តម្រូវការពិតប្រាកដ របស់ពួកគេ។

ជាការសំខាន់ណាស់ក្នុងការយល់ពីសមាសធាតុនៃអនាម័យដើម្បីកំណត់ទីកន្លែងនិងរបៀបក្នុងការផ្តល់ការឧបត្ថម្ភធន ។ ការចំណាយសរុបផ្នែកអនាម័យ រួមបញ្ចូលនូវការចំណាយផ្នែកទន់[81]ដូចជា ៖

- ការគាំទ្រ និងបង្កើតនូវបរិយាកាសសមស្រប។
- សកម្មភាពផ្លាស់ប្តូរឥរិយាបថផ្នែកអនាម័យ។

---

79 (Robinson, 2010)

80 សង្ខេបចេញពី (Evans et al., 2009)

81 យកលំនាំចេញពី (Evans et al., 2009)

- ការចំណាយលើការងារទីផ្សារអនាម័យ (ការវាយតម្លៃទីផ្សារ ការលើកកម្ពស់តម្រូវការ ការចំណាយលើសកម្មភាពសហគមន៍ដឹកនាំអនុវត្តន៍អនាម័យអន្តរាគមន៍ដើម្បីភ្ជាប់ដល់ការផ្គត់ផ្គង់នូវទំនិញនិងសេវាសមរម្យ (ឧទាហរណ៍ ការគាំទ្រដល់ការបណ្ដុះបណ្ដាល ឬ ហិរញ្ញវត្ថុដល់អ្នកផ្ដល់សេវាឯកជន) ជាដើម។

ហើយក៏រួមបញ្ចូលនូវការចំណាយផ្នែករឹងដូចជា ៖

- ការចំណាយលើហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ និងសេវាសាធារណៈ (ការចំណាយទុនដើម និងប្រតិបត្តិការ) ។ ជាឧទាហរណ៍ សាលារៀន និងបង្គន់សាធារណៈ ជាដើម។
- ការចំណាយលើហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ និងសេវាឯកជន (ការចំណាយទុនដើម និងប្រតិបត្តិការ) នៃបង្គន់អនាម័យតាមគ្រួសារ ។

សកម្មភាពទាំងអស់នេះត្រូវការមូលនិធិឧបត្ថម្ភ ជាថវិកាសាធារណៈ ដូចជាពីរដ្ឋាភិបាល ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល ឬ ថវិកាឯកជន ដូចជាគ្រួសារផ្ទាល់ ការវិនិយោគផ្នែកឯកជនដោយរួមទាំងមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ។

ការវិនិយោគទៅលើអនាម័យសម្រាប់គ្រួសារមួយ គឺមិនត្រឹមតែផ្ដល់ផលប្រយោជន៍ត្រឹមតែគ្រួសារនោះប៉ុណ្ណោះទេ ថែមទាំងផ្ដល់ផលប្រយោជន៍ដល់សហគមន៍ទាំងមូលផងដែរ។ នេះគឺជាហេតុផលដ៏សំខាន់មួយសម្រាប់ការវិនិយោគសាធារណៈលើផ្នែកអនាម័យ ។ គ្រួសារខ្លះមិនបានឲ្យតម្លៃអំពីសារសំខាន់នៃអនាម័យចំពោះសហគមន៍នោះទេ។[82]

ការអភិវឌ្ឍផ្នែកអនាម័យនៅតាមគ្រួសារនៅជនបទនៃប្រទេសកម្ពុជា ច្បាស់ជាត្រូវការជាចាំបាច់នូវការឧបត្ថម្ភធន ។ ការឧបត្ថម្ភធននឹងផ្ដោតលើការចំណាយលើផ្នែកទន់ដែលមានរាយនៅក្នុងបញ្ជីសមាសភាគខាងលើ ហើយការឧបត្ថម្ភធនដើម្បីធានាឲ្យគ្រួសារដែលក្រីក្រជាងគេមានបង្គន់សមរម្យក៏អាចប្រើប្រាស់បានដែរ ដោយប្រើនូវយន្តការផ្សេងៗ ដែលបញ្ចៀសនូវបញ្ហាដែលលើកឡើងពីខាងលើ។

១.៦ សមាហរណកម្ម ឬ ការធ្វើដោយខ្សែកពីគ្នា នៃវិស័យផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត អនាម័យ និងការលើកកម្ពស់អនាម័យផ្ទាល់ខ្លួន

ប្រាកដហើយថាការផ្គត់ផ្គង់ទឹក អនាម័យ និងឥរិយាបថផ្នែកអនាម័យផ្ទាល់ខ្លួន មានទំនាក់ទំនងនឹងគ្នាទៅវិញទៅមក លើបញ្ហាសុខភាព និងជម្ងឺ ការចម្លងរោគទៅប្រភពទឹកតាមរយៈភាពគ្មានអនាម័យតម្រូវការទឹកសម្រាប់ផ្នែកអនាម័យ និងភស្តុតាងដែលថាការរួមបញ្ចូលនៃសមាសភាគទាំងបីនេះ មានផលប៉ះពាល់ខ្លាំងទៅលើសុខភាព បើធៀបទៅនឹងការលើកកម្ពស់តែសមាសភាគណាមួយ ។

មិនតែប៉ុណ្ណោះ ក៏មានភាពខុសគ្នាដ៏សំខាន់រវាងលក្ខណៈនៃសមាសភាគនីមួយៗ ។ ជាទូទៅវិស័យផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាតគឺជាសេវាកម្មរបស់សហគមន៍ ក៏ប៉ុន្តែផលប្រយោជន៍ (ព្រមទាំងផលប៉ះពាល់ដែលកើតអំពីការផ្គត់ផ្គង់ទឹកមិនល្អ) គឺបានដល់បុគ្គលឬនៅតាមគ្រួសារនីមួយៗ។ផ្ទុយទៅវិញ បង្គន់អនាម័យគឺសម្រាប់គ្រួសារនីមួយៗ ហើយផ្ដល់ផលប្រយោជន៍ដល់គ្រួសារនីមួយៗរៀងខ្លួន ក៏ប៉ុន្តែ

[82] (Trémolet & Evans, forthcoming)

ប្រសិនបើ បង្គន់អនាម័យមិនមានសុវត្ថិភាព ឬមានការបន្ទោបង់ពាសវាលពាសកាល នោះនឹងមានផលប៉ះពាល់ឲ្យខូចដល់សុខភាពបរិស្ថាន សម្រាប់សហគមន៍ទាំងមូល ។ តម្រូវការផ្គត់ផ្គង់ទឹកដែលមានការកែលម្អ គឺកើតឡើងដោយខ្លួនឯង ប៉ុន្តែតម្រូវការផ្នែកអនាម័យ និងការផ្លាស់ប្តូរឥរិយាបទអនាម័យផ្ទាល់ខ្លួន ទាមទារឲ្យមានការបង្កើតឡើង និងលើកកម្ពស់។

១.៧. ប្រតិបត្តិការ និងថែទាំ

ដូចដែលបានបញ្ជាក់យ៉ាងច្បាស់នៅក្នុងគោលនយោបាយជាតិ សហគមន៍អ្នកប្រើប្រាស់ទទួលខុសត្រូវសម្រាប់ការប្រតិបត្តិ និងថែទាំសេវាកម្មផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត តាមរយៈក្រុមប្រើប្រាស់ទឹក និងអនាម័យដែលជាតំណាងឲ្យសហគមន៍ ។ ប្រតិបត្តិការ និងថែទាំបង្គន់នៅតាមគ្រួសារ គឺជាការទទួលខុសត្រូវរបស់គ្រួសារនីមួយៗ ។ ប្រតិបត្តិការ និងថែទាំបង្គន់នៅតាមស្ថាប័នគឺជាការទទួលខុសត្រូវរបស់ស្ថាប័ននោះផ្ទាល់ ។

ឥឡូវនេះមានការទទួលស្គាល់កាន់តែច្រើនឡើងថា សហគមន៍ភាគច្រើននឹងមិនមានសមត្ថភាពក្នុងការគ្រប់គ្រងប្រព័ន្ធផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាតរបស់ពួកគេនោះទេ បើមិនមានជំនួយ ពីខាងក្រៅ ។ បើទោះបីជា មានវិធីសាស្ត្រដែលមានការ កែលម្អដោយផ្តោតទៅលើការបង្កើនសមត្ថភាពគ្រប់គ្រងក៏ដោយ ក៏ហាក់ដូចជាមិនអាចទៅរួចដែរ ក្នុងការសង្ឃឹមថាសហគមន៍ជនបទអាចទ្រទ្រង់ខ្លួនឯងបានទាំងស្រុងនោះ ជាពិសេសនៅអំឡុងឆ្នាំដំបូង បន្ទាប់ពីប្រព័ន្ធទាំងនេះត្រូវបានសាងសង់។ ការកើនឡើង នៃការទទួលស្គាល់នូវភាពមានកម្រិតនៃការគ្រប់គ្រងសហគមន៍នេះ គឺផ្អែកលើបទពិសោធន៍ក្នុងការចុះអនុវត្តជាក់ស្តែងជាច្រើន ពីសំណាក់អ្នកអនុវត្តការងារផ្ទាល់ និង ស្ថាប័នជាច្រើនជុំវិញពិភពលោក ។[83] ដូច្នោះហើយ ដើម្បីធានាឲ្យសហគមន៍បំពេញបាននូវការទទួលខុសត្រូវក្នុងការរៀបចំ និងគ្រប់គ្រងសេវាផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាតនេះ រដ្ឋាភិបាល និងភ្នាក់ងារគាំទ្រដទៃៗទៀតនឹងផ្តល់ជូននូវប្រព័ន្ធគាំទ្រមួយ ។

១.៨. កំណែទម្រង់វិមជ្ឈការ និងវិសហមជ្ឈការ

ក្របខ័ណ្ឌយុទ្ធសាស្ត្រសម្រាប់កំណែទម្រង់វិមជ្ឈការ និងវិសហមជ្ឈការ (ឆ្នាំ២០០៥) បានកំណត់នូវគោលការណ៍មូលដ្ឋានមួយចំនួនសម្រាប់ដំណើរការវិមជ្ឈការ និងវិសហមជ្ឈការ ។ វិស័យផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និងអនាម័យជនបទ ព្រមទាំងយុទ្ធសាស្ត្រនៃវិស័យនេះ គួរតែអនុលោមតាមគោលការណ៍ទាំងនេះ ក្នុងការរៀបចំស្ថាប័នរបស់ខ្លួន ដើម្បីធានាការផ្តល់សេវាទាំងនេះដល់ សហគមន៍ជនបទ ។

ក្របខ័ណ្ឌយុទ្ធសាស្ត្រសម្រាប់ដំណើរការវិមជ្ឈការ និងវិសហមជ្ឈការ បានកំណត់នូវគោលដៅយុទ្ធសាស្ត្រចំនួនពីរសម្រាប់កំណែទម្រង់ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងរដ្ឋបាលថ្នាក់រាជធានី/ខេត្ត/ក្រុង ស្រុក/ខណ្ឌ និងឃុំ/សង្កាត់ ដែលគោលដៅទាំងពីរនេះគឺ ៖

[83] (Rosensweig F., 2000; Lockwood H.. 2002; Schouten and Moriarty, 2003). In (Lockwood, 2004). See also IRC, June 2002, Background paper for "Beyond the Community", e-conference on scaling up community management of rural water supply, http://www.irc.nl/manage/debate/econf.html

- ពង្រឹង និងពង្រីកប្រជាធិបតេយ្យក្នុងតំបន់។
- ជំរុញការអភិវឌ្ឍក្នុងមូលដ្ឋាន និងកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រ ។

ដោយមានកំណែទម្រង់ដែលផ្អែកលើគោលការណ៍សំខាន់ៗដូចខាងក្រោម ៖[84]

- តំណាងតាមបែបប្រជាធិបតេយ្យ ៖ កំណែទម្រង់នឹងពង្រឹងនូវតួនាទី នៃក្រុមប្រឹក្សានៅរដ្ឋបាល រាជធានី/ខេត្ត/ក្រុង ស្រុក/ខណ្ឌ និងឃុំ/សង្កាត់ ដែលត្រូវបង្កើតឡើងស្របតាមគោលការណ៍ប្រជាធិបតេយ្យ ដោយពង្រីកអំណាច កាតព្វកិច្ច ការទទួលខុសត្រូវ និងធនធានរបស់ពួកគេ ។
- ការចូលរួមរបស់ប្រជាពលរដ្ឋ ៖ កំណែទម្រង់នេះនឹងបញ្ចូលនូវប្រព័ន្ធ និងដំណើរការ ដើម្បីធានាថាប្រជាពលរដ្ឋ ពិសេសស្ត្រី ក្រុមជនងាយរងគ្រោះ និងក្រុមជនជាតិភាគតិច អាចចូលរួមក្នុងដំណើរការនៃការសម្រេចចិត្ត នៅនឹងកម្រិតថ្នាក់រាជធានី/ខេត្ត/ក្រុង ស្រុក/ខណ្ឌ និងឃុំ/សង្កាត់ ។
- គណនេយ្យភាពនៃវិស័យសាធារណៈ ៖ កំណែទម្រង់នេះ នឹងពង្រឹងគណនេយ្យភាពនៅរដ្ឋបាលគ្រប់ថ្នាក់ ព្រមទាំងសម្រួលការត្រួតពិនិត្យរបស់ប្រជាពលរដ្ឋទៅលើ កិច្ចការរដ្ឋបាល និងហិរញ្ញវត្ថុ នៃរដ្ឋបាលទាំងនោះ ។
- ប្រសិទ្ធភាព ៖ កំណែទម្រង់នឹងធ្វើឲ្យសេវាសាធារណៈចូលទៅកាន់តែក្បែរអ្នកប្រើប្រាស់សេវាតាមរយៈការអនុញ្ញាតឲ្យប្រជាពលរដ្ឋចូលរួមក្នុងការរៀបចំ និងត្រួតពិនិត្យសេវាសាធារណៈដើម្បីឲ្យ សេវាទាំងនេះឆ្លើយតបទៅនឹងតម្រូវការ និងអាទិភាពក្នុងតំបន់របស់ពួកគេ ។ កំណែទម្រង់នេះក៏នឹងធ្វើឲ្យប្រសើរឡើងនូវការងាររដ្ឋបាល និងការងារសម្របសម្រួល ថែមទាំងពង្រឹងសមត្ថភាពគ្រប់គ្រងរាជធានី/ខេត្ត/ក្រុងស្រុក/ខណ្ឌនិងឃុំ/សង្កាត់ដើម្បីលើកកម្ពស់គុណភាពសេវា និងពង្រីកការផ្តល់ជូនសេវាសាធារណៈ ។
- ការផ្តោតលើការកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រ ៖ កំណែទម្រង់នឹងពង្រឹងសមត្ថភាពក្នុងមូលដ្ឋានក្នុងការប្រើប្រាស់ធនធានក្នុងគោលបំណងគាំទ្រដល់សកម្មភាពកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រ ជាពិសេសសម្រាប់ក្រុមជនងាយរងគ្រោះ ក្រុមជនជាតិភាគតិច ព្រមទាំងស្ត្រីនិងកុមារ ដើម្បីសម្រេចបាននូវគោលដៅអភិវឌ្ឍន៍សហសវត្សរ៍កម្ពុជា ។

ការផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាតនៅតាមផ្ទះគឺជាសេវាកម្មនៅនឹងមូលដ្ឋានសម្រាប់សហគមន៍ ។ ស្រដៀងគ្នានេះដែរ គេគួរតែលើកកម្ពស់និងសម្របសម្រួលនូវអនាម័យដែលផ្តល់ជូនផលប្រយោជន៍សម្រាប់សហគមន៍ទាំងមូល ដោយផ្អែកលើគ្រួសារនីមួយៗមានបង្គន់អនាម័យ និងប្រើប្រាស់ នៅនឹងកម្រិតមូលដ្ឋាន ។

ក្រុមប្រឹក្សាឃុំទាំងអស់ នឹងមិនអាចមានលទ្ធភាពចំណាយក្នុងការជួលបុគ្គលិកឯកទេសជំនាញសម្រាប់វិស័យផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និងអនាម័យបានទេ ។ នាពេលបច្ចុប្បន្ន ចំនួនមនុស្សដែលមានចំណេះដឹង បទពិសោធន៍ និងសម្បទាគ្រប់គ្រាន់ សម្រាប់ធ្វើការក្នុងវិស័យផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និងអនាម័យជនបទនៅមានកម្រិត ។ ហើយក្នុងពេលអនាគត ចំនួនយុវជនដែលចូលទៅក្នុងទីផ្សារការ

[84] ស្រង់ចេញពី (រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ឆ្នាំ២០០៥)

ងារ ហើយមានចំណាប់អារម្មណ៍ធ្វើការងារក្នុងវិស័យនេះ ក៏ទំនងជានឹងនៅតែមានកម្រិតផងដែរ ។ ដូច្នេះហើយយោងតាមធនធានមនុស្សនិងហិរញ្ញវត្ថុនៅមានកម្រិតនិងទៅតាមគោលការណ៍វិមជ្ឈការ និងវិសហមជ្ឈការ នោះកម្រិតថ្នាក់សមស្របក្នុងការធានាដល់ការផ្តល់ជូននូវសេវាផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និងអនាម័យជនបទ គឺនៅនឹងកម្រិតថ្នាក់ស្រុក ។

១.៩. គណនេយ្យភាព

គ្រប់ស្ថាប័នទាំងអស់មានការទទួលខុសត្រូវក្នុងការរក្សានូវគណនេយ្យភាព ។ អ្វីដែលគេចង់ដឹងនោះ គឺថាតើគណនេយ្យភាពលើផ្នែកអ្វី និងចំពោះអ្នកណា ? ចម្លើយសម្រាប់សំណួរនោះ គឺពិតប្រាកដណាស់ មិនមែនត្រឹមតែគណនេយ្យភាពលើផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុប៉ុណ្ណោះនោះទេ ប៉ុន្តែក៏បញ្ចូលនូវគណនេយ្យភាពសម្រាប់ទិដ្ឋភាព និងផលប៉ះពាល់ផ្នែកសង្គម បច្ចេកវិទ្យា និងបរិស្ថាន នៃការផ្តល់សេវាផងដែរ ។ គណនេយ្យភាពគឺជាប្រធានបទសំខាន់មួយដោយឡែករបស់វា ហេតុនេះ យើងនឹងពិចារណាចំពោះតែទិដ្ឋភាពនៃការផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និងអនាម័យព្រមទាំងបច្ចេកវិទ្យានៃវិស័យនេះប៉ុណ្ណោះ ។ ដូច្នេះ ស្ថាប័ននានាមានគណនេយ្យភាពជាច្រើន ដោយគណនេយ្យភាពចំពោះអ្នកខាងក្រោមរួមមាន អ្នកទទួលផលម្ចាស់ឆ្នោត បុគ្គលិកថ្នាក់ក្រោម និងអ្នកគាំទ្រ និងគណនេយ្យភាពចំពោះអ្នកខាងលើរួមមានម្ចាស់ជំនួយ ឬ រដ្ឋាភិបាល។[85]

ជាការសំខាន់ត្រូវមានការញែកឲ្យដាច់រវាងគណនេយ្យភាពលើមុខងារដែលមានរយៈពេលខ្លី សម្រាប់ធនធាន ការប្រើប្រាស់ធនធាន ព្រមទាំងផលប៉ះពាល់រយៈពេលខ្លី ទៅនឹងគណនេយ្យភាពជាយុទ្ធសាស្ត្រ សម្រាប់ផលប៉ះពាល់ដែលសកម្មភាពរបស់ស្ថាប័នមួយមានទៅលើស្ថាប័នដទៃនិងបរិស្ថានផ្សេងទៀត។[86] តារាងទី១១ បង្ហាញពីរបៀបដែលគម្រោងនិងកម្មវិធីផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និងអនាម័យរួមនឹងបច្ចេកវិទ្យារបស់ខ្លួនបន្សុំទៅនឹងផ្នែកទាំងពីរ ដោយមាននូវគណនេយ្យភាពចំពោះអ្នកខាងលើ និងអ្នកខាងក្រោម ។[87]

---

[85] យកលំនាំចេញពី Edwards M. and Hulme D., 1995, NGO Performance and Accountability: Introduction and Overview, in Non-Governmental Organisations - Performance and Accountability, ed. Edwards M. and Hulme D., Earthscan Publications Ltd., London.

[86] Avina J., 1993, The evolutionary life cycle of non-governmental development organisations, in Public Administration and Development, Vol.13, No.5 (December), quoted in Edwards and Hulme (1995).

[87] យកលំនាំចេញពី Ockelford, J., 1996. Technical and Management Issues. In: Smout I. (Editor), Water and NGOs: Proceedings of an ODA Workshop. Loughborough University, Loughborough, UK

តារាងទី១១៖ គណនេយ្យភាពនៅក្នុងវិស័យផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និងអនាម័យ

គណនេយ្យភាព	មុខងារ (ធនធាន ការប្រើប្រាស់ធនធាន និងផលប៉ះពាល់ភ្លាមៗ)	យុទ្ធសាស្ត្រ (ផលប៉ះពាល់ទៅលើស្ថាប័ន និងបរិស្ថានផ្សេងទៀត)
ចំពោះអ្នកខាងលើ (អ្នកផ្តល់ជំនួយ រដ្ឋាភិបាលថ្នាក់លើ)	◆ ប្រជាជនដែលត្រូវគ្របដណ្តប់ ◆ ចំណាយក្នុងមនុស្សម្នាក់ ◆ ហិរញ្ញវត្ថុនិងថវិកា ◆ បុគ្គលិក ◆ នីតិវិធី ◆ ការប្រើប្រាស់សម្ភារៈ និងឧបករណ៍ដែលផលិតក្នុង ប្រទេស ◆ ការទាញយកមកវិញពីការចំណាយ	◆ ស្របទៅតាមគោលនយោបាយជាតិ ◆ ឥទ្ធិពលទៅលើគោលនយោបាយជាតិ ◆ សម្របសម្រួលសហប្រតិបត្តិការ ◆ រចនាសម្ព័ន្ធនិងយន្តការគាំទ្រ ◆ ឧបត្ថម្ភធន ◆ ការចូលរួមចំណាយ ◆ យេនឌ័រ ◆ ការកំណត់បទដ្ឋាន ◆ ការអភិវឌ្ឍបច្ចេកវិទ្យាថ្មីៗ ◆ ការត្រួតពិនិត្យនិងវាយតម្លៃ ◆ ភាពជាអាជីព
ចំពោះអ្នកខាងក្រោម (អ្នកទទួលផល ម្ចាស់ឆ្នោត បុគ្គលិក រដ្ឋាភិបាល ថ្នាក់ក្រោម)	◆ ការវាយតម្លៃពីតម្រូវការ ◆ សហគមន៍ក្នុងការសម្រេចចិត្ត ◆ ជម្រើសបច្ចេកវិទ្យា ◆ ធនធានឬសម្ភារនៅនឹងមូលដ្ឋាន ◆ ការអនុវត្តដែលមានស្រាប់ ◆ យេនឌ័រ ◆ តម្លៃសមរម្យអាចទទួលយកបានភាពដែលអាចចំណាយបាន ◆ ភាពសមស្របសម្រាប់ការប្រតិបត្តិនិងការថែទាំនៅថ្នាក់ភូមិ ◆ ភាពរកបាននៃគ្រឿងបន្លាស់ ◆ ការបណ្តុះបណ្តាល	◆ ផលប៉ះពាល់ផ្នែកបរិស្ថាន ◆ យេនឌ័រ ◆ សុខភាព ◆ ការត្រួតពិនិត្យនិងវាយតម្លៃ ◆ ភាពជាអាជីព

នៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា ពាក្យថា “គណនេយ្យភាព” គឺសំដៅទៅនឹងកិច្ចការអនុវត្តផ្នែកគណនេយ្យ (ដូចជាការប្រើប្រាស់ប្រកបដោយតម្លាភាពនៃមូលនិធិសាធារណៈ) ដោយពាក្យទាំងពីរនេះសឹងតែមានន័យដូចគ្នានៅក្នុងភាសាខ្មែរ ។[88] ការអភិវឌ្ឍគណនេយ្យភាពនៅក្នុងអភិបាលកិច្ចនៃប្រទេសកម្ពុជាគួរតែពឹងផ្អែកលើចំណុចដូចខាងក្រោម ៖[89]

- គណនេយ្យភាព គឺជាគុណតម្លៃដែលមានលក្ខណៈបុគ្គល រដ្ឋបាល និងនយោបាយ ដែលគេឃើញមាននៅគ្រប់ប្រព័ន្ធរដ្ឋាភិបាលក្នុងទម្រង់ផ្លូវការ និងមិនផ្លូវការ និងក្នុងទម្រង់នយោបាយ និងរដ្ឋបាល ។

គណនេយ្យភាពមិនត្រឹមតែជាទំនាក់ទំនងរវាងតួអង្គពីរនោះទេ ប៉ុន្តែត្រូវទទួលខុសត្រូវទាំងយន្តការវិន័យ និងធនធានដើម្បីធានាឲ្យប្រព័ន្ធអភិបាលកិច្ចមួយដំណើរការប្រកបដោយការទទួលខុសត្រូវ ។

កម្ពុជាចាំបាច់គួរតែជាម្ចាស់ នៃប្រព័ន្ធអភិបាលកិច្ចដែលប្រកបដោយគណនេយ្យភាព និងឆ្លុះបញ្ចាំងពីគុណតម្លៃរបស់កម្ពុជា ។ ប្រព័ន្ធនេះចាំបាច់ត្រូវកំណត់គោលដៅក្នុងការកសាងទំនុកចិត្ត និងការពារប្រយោជន៍សាធារណៈ ជាពិសេសប្រយោជន៍របស់ជនក្រីក្រ ប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព និងប្រកបដោយការទទួលខុសត្រូវខ្ពស់ ។

គណនេយ្យភាពទាមទារឲ្យមានការគាំទ្រពីថ្នាក់ខ្ពស់ ការចូលរួមពី សាធារណជន និងការឆ្លើយតបផ្នែកនយោបាយ អព្យាក្រឹតភាពនិងការទទួលខុសត្រូវផ្នែករដ្ឋបាលព្រមទាំងភាពចម្រុះដ៏ត្រឹមត្រូវនៃការបែងចែកកាតព្វកិច្ច ។

ប្រព័ន្ធគណនេយ្យភាពដែលប្រសើរ នឹងត្រូវបង្កើតឡើងដើម្បីបែងចែកតួនាទី និងការទទួលខុសត្រូវជាក់លាក់ ធនធានគ្រប់គ្រាន់ និងមានលក្ខណៈប្រាកដប្រជា ការសម្របសម្រួលតាមរយៈខ្សែបណ្ដោយ និងទទឹង តម្លាភាព ការពង្រឹងច្បាប់ ព្រមទាំងការលើកទឹកចិត្តសម្រាប់ភាគីទាំងអស់ឲ្យធ្វើការងារ ។

១.១០. ការបញ្ច្រាបយេនឌ័រ

នៅក្នុងកម្មវិធីនារីរតនៈទី III ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រប្រាំឆ្នាំចាប់ពីឆ្នាំ ២០០៩ ដល់ឆ្នាំ ២០១៣ ដើម្បីសមភាពយេនឌ័រនិងការផ្តល់អំណាចដល់ស្ត្រីក្នុងប្រទេសកម្ពុជាក្រសួងកិច្ចការនារីបានប្រកាសថាការធ្វើសុខដុមនីយកម្មផែនការបញ្ច្រាបយេនឌ័រ ជាមួយនឹងយុទ្ធសាស្ត្ររបស់វិស័យ នានាព្រមទាំងយន្តការនៃការតាមដានត្រួតពិនិត្យ និងកៀរគរធនធានគ្រប់គ្រាន់សម្រាប់ការអនុវត្តប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព នៅតែជាបញ្ហាប្រឈមនៅឡើយ ។

ក្រុមប្រឹក្សាសន្តិសុខសេដ្ឋកិច្ចនិងសង្គមរបស់អង្គការសហប្រជាជាតិ កំណត់និយមន័យនៃពាក្យ “ការបញ្ច្រាបយេនឌ័រ” ថាជាដំណើរការ នៃការវាស់វែងនូវ “ភាពទទួលរងផលប៉ះពាល់របស់ស្ត្រី និងបុរស ពីសកម្មភាពទាំងឡាយដែលបានរៀបចំធ្វើដែលរួមមានការរៀបចំច្បាប់ គោលនយោបាយ ឬកម្មវិធីនៅគ្រប់ផ្នែកនិងគ្រប់កម្រិត ។ នេះជាយុទ្ធសាស្ត្រមួយសម្រាប់ការធ្វើឲ្យកង្វល់របស់ស្ត្រី

88 (Eng & Craig, 2009)
89 (Eng & Craig, 2009)

និងបុរសទៅជាទិដ្ឋភាពរួមមួយក្នុងការរៀបចំអនុវត្ត តាមដានត្រួតពិនិត្យ និងវាយតម្លៃ គោលនយោបាយ និងកម្មវិធីនៅគ្រប់ទិដ្ឋភាព តាំងពីនយោបាយ សេដ្ឋកិច្ច និងសង្គម ដើម្បីឲ្យស្ត្រីនិងបុរសទទួលបានផលប្រយោជន៍ស្មើគ្នា ហើយវិសមភាពរវាងស្ត្រី និងបុរសនឹងមិនមានទៀតទេ” ។[90]

ការបញ្ជ្រាបយេនឌ័រមានន័យថា ការទទួលស្គាល់នូវតួនាទី តម្រូវការ និងការរួមចំណែកខុសៗគ្នារបស់ស្ត្រី និងបុរស ៖[91]

- តើស្ត្រីនឹងទទួលបានផលប្រយោជន៍ដូចបុរសដែរឬទេ ?
- តើស្ត្រី និងបុរសបានទទួលការប្រឹក្សាស្តីពីការតំឡើង ជម្រើសបច្ចេកវិទ្យា ការរៀបចំស្ថាប័ន និងថាតើគំនិតរបស់ពួកគេត្រូវបានយកទៅពិចារណាក្នុងការរៀបចំគម្រោងដែរឬទេ ?
- តើការលើកកម្ពស់ផ្នែកអនាម័យផ្តោតផ្ទាល់ដល់ជនដែលជារឿយៗ ទទួលខុសត្រូវចំពោះការងារនេះ ពោលគឺស្ត្រីពេញវ័យ និងថាតើបណ្តាញទំនាក់ទំនងឆ្លើយតបមិនផ្លូវការ នៃស្ត្រី និងបុរសត្រូវបានប្រើប្រាស់ដើម្បីបង្កើតសារអប់រំសុខភាពដែរឬទេ ?
- តើតម្រូវការជាច្រើនទៅលើពេលវេលារបស់ស្ត្រី និងតម្លៃកាលានុវត្តភាពដែលស្ត្រីជួបប្រទះ ត្រូវបានទទួលស្គាល់ដែរឬទេនៅពេលរៀបចំផែនការ ដើម្បីរួមបញ្ចូលស្ត្រីទៅក្នុងការពិភាក្សានិងការចូលរួម ?
- តើការទទួលខុសត្រូវផ្សេងៗគ្នារវាងស្ត្រីនិងបុរសក្នុងការចាត់ចែងថវិកាគ្រួសារត្រូវបានគិតបញ្ចូលដែរឬទេនៅពេលប៉ាន់ស្មាននូវឆន្ទៈនិងលទ្ធភាពក្នុងការចំណាយ ?

១.១១. ការបញ្ជ្រាបពិការភាព

ការបញ្ជ្រាបពិការភាព រួមបញ្ចូលដំណើរការនៃការវាស់វែងនូវភាពទទួលរងផលប៉ះពាល់របស់ជនពិការក្នុងសកម្មភាពទាំងឡាយដែលរៀបចំឡើងរួមមានការរៀបចំច្បាប់ គោលនយោបាយ ឬ កម្មវិធីនៅគ្រប់ផ្នែកនិងគ្រប់កម្រិត ។ តាមរយៈការធ្វើឲ្យកង្វល់ និងបទពិសោធន៍របស់ជនពិការទៅជាទិដ្ឋភាពរួមមួយក្នុងការរៀបចំ អនុវត្ត តាមដានត្រួតពិនិត្យ និងវាយតម្លៃ គោលនយោបាយនិងកម្មវិធីនៅគ្រប់ទិដ្ឋភាពទាំងឡាយរួមមាននយោបាយ សេដ្ឋកិច្ច និងសង្គម នោះគោលដៅចុងក្រោយនៃសមភាពនៃកាលានុវត្តភាពសម្រាប់ជនពិការ នឹងអាចសម្រេចបាន ។[92]

មានប្រភេទនៃវិធីសាស្ត្រផ្សេងៗគ្នា សម្រាប់ធ្វើ នៅពេលដែលលើកឡើងមកដោះស្រាយនូវបញ្ហាពិការភាព ៖

- គម្រោងផ្តោតលើពិការភាពដែលផ្តល់នូវសេវាកម្មនានាដែលផ្តោតលើមនុស្សមានពិការភាព។
- ការបញ្ជ្រាបបញ្ហាពិការភាពទទួលខុសត្រូវក្នុងការពិចារណាលើតម្រូវការ និងសិទ្ធិនៃជនពិការនៅគ្រប់វិស័យទាំងអស់។
- វិធីសាស្ត្រតាមផ្លូវពីររួមគ្នា គឺជាការរួមបញ្ចូលគ្នានូវវិធីសាស្ត្រទាំងពីរខាងលើ នៃគម្រោងផ្តោតលើពិការភាព និងការបញ្ជ្រាបបញ្ហាពិការភាព។

---

[90] ក្រុមប្រឹក្សាសន្តិសុខសេដ្ឋកិច្ចនិងសង្គមរបស់អង្គការសហប្រជាជាតិ ឆ្នាំ១៩៩៧ លើកឡើងនៅក្នុងកម្មវិធីទឹកស្អាត និងអនាម័យនៅអាស៊ីអាគ្នេយ៍ ឆ្នាំ២០០០

[91] WELL/DFID, 1998

[92] (កម្មវិធីទឹកស្អាត និងអនាម័យ ឆ្នាំ២០០០)

ផ្នែកដ៏សំខាន់មួយនៃវិធីសាស្ត្រនេះគឺការធ្វើឲ្យប្រាកដថាអង្គការជនពិការ (**DPO**) ត្រូវបានរួមបញ្ចូល ឬ តំណាងឲ្យ នៅក្នុងគ្រប់ដំណើរការនៃការប្រឹក្សា គណៈកម្មការ ឬ ក្រុមប្រឹក្សាភិបាល។ ការដែលសំខាន់ផងដែរនោះត្រូវរួមបញ្ចូលជនពិការគ្រប់ប្រភេទនៅក្នុងដំណើរការ ព្រោះថាអង្គការជនពិការនីមួយៗភាគច្រើនតំណាងឲ្យក្រុមមនុស្សដែលពិការភាពជាក់លាក់ណាមួយ (ឧទាហរណ៍ពិការភ្នែក ការរងរបួសដោយសារសង្គ្រាមជាដើម) នៅខណៈដែលក្រុមជនពិការដទៃទៀតមិនត្រូវបានរាប់បញ្ចូល។ បើអាចទៅរួច អ្នកតំណាងស្ត្រីពិការគួរតែចូលរួមដើម្បីឲ្យមានការបញ្ជ្រាបយេនឌ័រ ។

ជាការសំខាន់ត្រូវចងចាំក្នុងចិត្តនូវភាពចម្រុះគ្នានៃជនពិការ ។ ជនពិការដែលរួមគ្នាជាក្រុមមិនត្រឹមតែមាននូវពិការភាពផ្សេងៗគ្នាដែលតម្រូវឲ្យមានការយកចិត្តទុកដាក់ខុសៗគ្នាប៉ុណ្ណោះនោះទេ ក៏ប៉ុន្តែបានបង្ហាញនូវភាពខុសគ្នារវាងតម្រូវការពិសេសសម្រាប់បុរស និងស្ត្រី ក្មេង និងមនុស្សចាស់ មនុស្សរស់នៅតំបន់ប្រជុំជននិងតំបន់ជនបទ ឬ មានវប្បធម៌ សាសនា និងទំនៀមទម្លាប់ផ្សេងៗគ្នា ។ ដូច្នេះហើយ ជាការសំខាន់ក្នុងការមាននូវការសហប្រតិបត្តិការយ៉ាងជិតស្និទ្ធរវាងជនពិការ ឬ អង្គការជនពិការនីមួយៗ និងអ្នកបង្កើត និងអ្នកផ្តល់សេវាកម្ម ។

ឧបសម្ព័ន្ធទី៣ ៖ គោលការណ៍ណែនាំដើម្បីទ្រទ្រង់សកម្មភាព

យន្តការផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានផ្នែកអនាម័យ

ការអភិវឌ្ឍវិធីសាស្ត្រដោយថ្នាក់ជាតិ នូវយន្តការផ្តល់មូលនិធិសម្រាប់ផ្នែកទន់ និងផ្នែករឹងនៃសេវាអនាម័យកក់រិតគ្រួសារ ចាំបាច់ត្រូវពិចារណានូវកត្តាមួយចំនួន ហើយដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ទាំងអស់គួរតែពិចារណាចំពោះកត្តាទាំងអស់នោះ នៅពេលបង្កើត និងអនុវត្តការអន្តរាគមន៍នានាលើយន្តការផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានអនាម័យ ។ កត្តាទាំងនេះ ត្រូវបានស្រង់ចេញពីឯកសារយោងមួយចំនួន[93] ។

កត្តាទូទៅ

- ការឧបត្ថម្ភធនគួរតែសម្រេចឲ្យបានតាមលទ្ធផលនៃគោលនយោបាយដែលបានគ្រោងទុក ប្រការនេះមិនត្រឹមតែតម្រូវឲ្យមានការបង្កើតឧបត្ថម្ភធនដ៏ឈ្លាសវៃនោះទេ តែក៏តម្រូវឲ្យមានការកំណត់ឲ្យច្បាស់លាស់អំពីអ្វីខ្លះដែលជាគោលដៅគោលនយោបាយ ។ ត្រូវធ្វើការជ្រើសរើស និងថ្លឹងថ្លែងអំពីក្រុមអ្នកទទួលផលផ្សេងៗគ្នា គឺរវាងអ្នកមាន និងអ្នកក្រ អ្នកជនបទ និងអ្នកទីក្រុង ព្រមទាំងរវាងគោលដៅរយៈពេលខ្លី និងរយៈពេលវែង ។
- សូម្បីតែនៅតំបន់ជនបទ ការចំណាយគឺត្រូវរួមបញ្ចូលទាំងការចំណាយលើថ្លៃទុនដើម និងការចំណាយផ្នែកប្រតិបត្តិការ និងថែទាំក្នុងរយៈពេលវែង ឧទាហរណ៍ ការចំណាយលើការសាងសង់ និងការចំណាយប្រតិបត្តិការលើការស្តារសម្អាតកាកសំណល់លាមក និងការទុកដាក់កាកសំណល់ ។
- ដើម្បីកុំឲ្យខូចដល់ដំណើការរៀបចំចាត់ចែង សម្រាប់ការផ្តល់សេវាដែលកំពុងធ្វើការបានល្អនោះការរៀបចំការផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានសាធារណៈផ្នែកអនាម័យ ត្រូវពិចារណាលើប្រភេទផ្សេងៗនៃអ្នកផ្តល់សេវា និងមិនត្រូវគិតថាការផ្តល់សេវាទាំងអស់ ត្រូវតែធ្វើដោយវិស័យសាធារណៈ

[93] រួមបញ្ចូល (Evans et al., 2009; Mehta, 2003; Robinson, 2010),

នោះឡើយ។

- ការត្រួតពិនិត្យ និងវាយតម្លៃដ៏សមស្រប គឺជាផ្នែកមួយដ៏សំខាន់នៃតម្លាភាព ហើយផ្នែកនេះចាំបាច់ត្រូវតែទទួលបានការផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានពេញលេញ ដែលជាផ្នែកមួយនៃការឧបត្ថម្ភធន ។

ផ្នែកទន់នៃអនាម័យ៖ ការគាំទ្រ និងបង្កើតនូវបរិយាកាសសមស្រប ដូចជាសកម្មភាពផ្លាស់ប្តូរឥរិយាបថអនាម័យ ការចំណាយលើការងារទីផ្សារអនាម័យ។

- សមាសធាតុផ្នែកទន់នេះ គួរតែត្រូវបានដំណើការក្នុងរបៀបដែលមិនធ្វើឲ្យមានការប៉ះពាល់ដល់តម្រូវការ ឬ មានឥទ្ធិពលមិនសមរម្យដល់ការផ្គត់ផ្គង់ទំនិញ និងសេវាកម្មអនាម័យ ។ សមាសធាតុទាំងនេះក៏មិនត្រូវឲ្យមានផលប៉ះពាល់ជាវិជ្ជមានដល់ឆន្ទៈគ្រួសារ ក្នុងការវិនិយោគធនធានរបស់ពួកគេផ្ទាល់ទៅលើផ្នែកអនាម័យ នោះដែរ ។

ផ្នែករឹងនៃអនាម័យ៖ ចំណាយលើហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ និងសេវាកម្មឯកជន

- ជាក់ស្តែង ការឧបត្ថម្ភធនជាច្រើនករណី មិនបានផ្សាភ្ជាប់ទៅនឹងគោលបំណងច្បាស់លាស់ដើម្បីសម្រេចឲ្យបាននូវកម្រិតនៃអត្រាគ្របដណ្តប់ណាឡើយ ហើយជាញឹកញាប់វាបានផ្តល់លទ្ធផលមកវិញ នូវការឧបត្ថម្ភធនក្នុងកម្រិតដ៏ខ្ពស់ទៅដល់ប្រជាជនមួយចំនួនតូចហើយនឹងបរាជ័យក្នុងការសម្រេចបាននូវអត្រាគ្របដណ្តប់ខ្ពស់។ ការរៀបចំគម្រោងឧបត្ថម្ភធន ត្រូវធ្វើឡើងដោយយោងលើចំនួនប្រជាជនអ្នកទទួលផលទាំងអស់ ដើម្បីឲ្យការពង្រីកសេវាអាចសម្រេចបាននូវអត្រាគ្របដណ្តប់ខ្ពស់ក្នុងរយៈពេលកំណត់មួយ ។ ប្រសិទ្ធភាពនៃការគ្របដណ្តប់ និងពង្រីកសេវាកម្ម ក៏ផ្សាភ្ជាប់ទៅនឹងការកំណត់ប្រជាជនគោលដៅផងដែរ ព្រោះការកាត់បន្ថយការលេចធ្លាយឲ្យនៅកម្រិតអប្បបរមានឹងអាចកាត់បន្ថយការចំណាយលើការឧបត្ថម្ភធន និង អាចពង្រីកអត្រាគ្របដណ្តប់ ជាមួយនឹងកម្រិតធនធានដែលមាន ។
- ជាការចាំបាច់ ត្រូវវាយតម្លៃឲ្យបាននូវតម្រូវការពិតប្រាកដសម្រាប់ការឧបត្ថម្ភធន ។ ការពិចារណាសម្រាប់ការវាយតម្លៃនេះ រួមបញ្ចូលទាំងកម្រិតប្រាក់ចំណូលក្នុងចំណោមក្រុមគោលដៅ និងកម្រិតនៃភាពងាយរងគ្រោះ ដូចជា កុមារកំព្រា មនុស្សចាស់ជរា ស្ត្រីមេម៉ាយរស់នៅជាមួយកូនតូចៗ ជនពិការ និងប្រជាពលរដ្ឋមានជម្ងឺរ៉ាំរ៉ៃ។
- ជាការសំខាន់ ត្រូវផ្សារភ្ជាប់ទៅនឹងការគាំពារសង្គម ព្រមទាំងយន្តការកំណត់ក្រុមគោលដៅដែលមានស្រាប់ ដូចជានីតិវិធីសម្រាប់ការធ្វើអត្តសញ្ញាណកម្មចំពោះគ្រួសារក្រីក្រដែលធ្វើដោយក្រសួងផែនការរួមជាមួយនឹងទិន្នន័យតាមខេត្តនីមួយៗ[94] ។ នីតិវិធីទាំងនេះ អាចត្រូវបានប្រើប្រាស់ ជាមួយនឹងការកំណត់បន្ថែមនូវផែនទីភូមិ ឬ គ្រួសារ ដើម្បីធានាដល់ការកំណត់ក្រុមគោលដៅដែលសំដៅទៅលើប្រជាជនក្រីក្រ ។
- ការឧបត្ថម្ភធន ត្រូវតែទៅដល់ក្រុមគោលដៅដែលយើងចង់បាន ។ ប្រការនេះទាមទារឲ្យមានភាពច្បាស់លាស់ថា តើនរណាជាជនគោលដៅដែលយើងចង់បាន ហើយថា តើធ្វើយ៉ាងណាទើបការឧបត្ថម្ភធននេះបានទៅដល់ពួកគេបានយ៉ាងល្អបំផុត ។ ភាពខ្វះចន្លោះអាចនឹងកើតមានឡើងតាមរយៈការរាប់បញ្ចូលគ្រួសារដែលមានជីវភាពធូធារ និងមិនបានរាប់បញ្ចូលគ្រួសារក្រីក្រ។

[94] (ក្រសួងផែនការ ឆ្នាំ២០០៨) ត្រូវបានស្គាល់ជាទូទៅថាជា "គម្រោងកំណត់អត្តសញ្ញាណកម្មចំពោះគ្រួសារក្រីក្រ"

ប្រការនេះទាមទារឲ្យមានការត្រួតពិនិត្យដ៏ម៉ត់ចត់ ដើម្បីតាមដានវិធីដែលធានាថា ការឧបត្ថម្ភធនបានទៅដល់ក្រុមគោលដៅដែលយើងចង់បាន ។

- ជាទូទៅ ការវាស់វែងដ៏ប្រសើរនៃការកំណត់ក្រុមគោលដៅតម្រូវឲ្យមានការចំណាយរដ្ឋបាលខ្ពស់ និងគួរធ្វើការថ្លឹងថ្លែងដើម្បីកាត់បន្ថយការចំណាយក្នុងការឧបត្ថម្ភធន ដែលកើតឡើងដោយសារការកំណត់ក្រុមគោលដៅបានត្រឹមត្រូវ ។
- ការឧបត្ថម្ភធនត្រូវតែអនុវត្តក្នុងរបៀបច្បាស់លាស់ និងមានតម្លាភាពដោយហេតុថាការឧបត្ថម្ភធនរួមមានការប្រើប្រាស់ថវិកាសាធារណក្នុងចំនួនដ៏ច្រើននោះ កម្មវិធីឧបត្ថម្ភធនចាំបាច់ត្រូវតែច្បាស់លាស និងមានតម្លាភាព ហើយធានាថា គ្រួសារ ឬ សហគមន៍ដែលមានលក្ខណៈវិនិច្ឆ័យគ្រប់គ្រាន់នឹងទទួលបាននូវការឧបត្ថម្ភធន ហើយត្រូវផ្តល់នូវយន្តការសម្រាប់បណ្តឹងសារទុក្ខដ៏ច្បាស់លាស់ ក្នុងករណីដែលមានការកើតឡើងនូវភាពខុសឆ្គង ។

ប្រព័ន្ធគាំទ្រការថែទាំ

តាមបទពិសោធន៍ជាសាកល បានបង្ហាញថា ការបណ្តុះបណ្តាលក្រុមប្រើប្រាស់ទឹក និងអនាម័យ និងការផ្តល់ការគាំទ្រ រយៈពេលមួយ ឬ ពីរឆ្នាំ ក្នុងរចនាសម្ព័ន្ធពេលគម្រោងនឹងមិនគ្រប់គ្រាន់ក្នុងការធានាឲ្យបាននូវនិរន្តរភាពរយៈពេលវែងសម្រាប់ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធរូបវ័ន្ត និងការគ្រប់គ្រងដោយក្រុមប្រើប្រាស់ទឹក និងអនាម័យនោះឡើយ ។ ការគាំទ្រការគ្រប់គ្រងនៅថ្នាក់សហគមន៍គឺជាករណីចាំបាច់ ប្រសិនបើយើងចង់ឲ្យប្រព័ន្ធផ្គត់ផ្គង់ទឹកមាននិរន្តរភាព ។ ការគាំទ្រនេះមិនមែនមានន័យថាជាការទាញយកមុខងារគ្រប់គ្រងពីសហគមន៍នោះទេ ។ ប៉ុន្តែមានន័យថា ជាការផ្តល់ដំបូន្មាន និងការបណ្តុះបណ្តាលបច្ចេកទេស និងគ្រប់គ្រង ដើម្បីឱ្យសហគមន៍អាចគ្រប់គ្រងសកម្មភាពនេះដោយខ្លួនឯងបាន ។ សំខាន់យើងត្រូវតាមដាន ថាតើសហគមន៍គ្រប់គ្រងប្រព័ន្ធផ្គត់ផ្គង់ទឹករបស់គេបានជោគជ័យដែរឬទេ និងដោះស្រាយបញ្ហាដែលមានដោយរបៀបណា [95]។

ប្រព័ន្ធគាំទ្រការថែទាំ នឹងត្រូវប្រព្រឹតទៅក្រោមសមត្ថកិច្ចការិយល័យអភិវឌ្ឍន៍ជនបទស្រុកនីមួយៗ តាមរយៈក្រុមប្រឹក្សាឃុំ-សង្កាត់។ មុខងារសំខាន់ៗនៃប្រព័ន្ធគាំទ្រដែលមានលក្ខណៈជាស្ថាប័ននេះ គឺ[96] ៖

- ជំនួយផ្នែកបច្ចេកទេស ៖ ផ្តល់នូវដំបូន្មាន និងគោលការណ៍ណែនាំចំពោះប្រធានបទមួយចំនួនដើម្បីគាំទ្រដល់ក្រុមប្រើប្រាស់ទឹក និងអនាម័យ ក៏ដូចជាផ្តល់នូវដំបូន្មានឯករាជ ក្នុងករណីដែលទម្រង់ខ្លះត្រូវមានភាគីកណ្តាលមួយចូលពាក់ព័ន្ធ ជាការចាំបាច់ ។
- ការបណ្តុះបណ្តាល ៖ ការបណ្តុះបណ្តាលជាបន្តបន្ទាប់ ត្រូវផ្តល់ជូនដល់សមាជិកក្រុមប្រើប្រាស់ទឹក និងអនាម័យ លើប្រធានផ្សេងៗដោយរាប់បញ្ចូលទាំងការប្រតិបត្តិ និងការថែទាំហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធរូបវ័ន្ត គណនេយ្យ និងការលើកកម្ពស់អនាម័យ ក៏ដូចជាការកសាងសមត្ថភាពនៅកម្រិតសហគមន៍ ។

[95] ចេញពីសេចក្តីព្រៀងយុទ្ធសាស្ត្រវិស័យរយៈពេលដប់ឆ្នាំ ពីឆ្នាំ២០០១-២០១០ (ក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ ឆ្នាំ២០០១)
[96] ប្រភព ៖ Lockwood 2002:22; EHP http://www.ehproject.org (Lockwood, 2004)

- ការត្រួតពិនិត្យនិងការប្រមូលព័ត៌មាន៖ការត្រួតពិនិត្យជាប្រចាំនៃដំណើរការរបស់ប្រព័ន្ធព្រមទាំងការផ្ដល់យោបល់លើព័ត៌មានសម្រាប់សកម្មភាពត្រូវកែតម្រូវ ។
- ការសម្របសម្រួល និងការជួយសម្រួល ៖ ជួយបង្កើតនូវការផ្សាភ្ជាប់រវាងរចនាសម្ព័ន្ធគ្រប់គ្រងសហគមន៍ និងអង្គភាពខាងក្រៅ ដែលអាចជាវិស័យរដ្ឋ ឬឯកជន ។
- ការធានារកបានគ្រឿងបន្លាស់សម្រាប់ស្នប់អណ្ដូង នៅទីផ្សារក្នុងមូលដ្ឋាន ។

ឆន្ទៈនយោបាយគឺជាកត្តាសំខាន់ ក្នុងការបង្កើតប្រព័ន្ធគាំទ្រការប្រតិបត្តិនិងថែទាំឱ្យបានជោគជ័យ ដូច្នេះហិរញ្ញវត្ថុ នឹងត្រូវបានគេយកចិត្តទុកដាក់ផ្ដល់គ្រប់គ្រាន់សម្រាប់ការសម្រេចបានអត្រាគ្របដណ្ដប់ថ្មីៗ ។ ការបរាជ័យនៃសេវាផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាតមួយចំនួន នាពេលកន្លងមក គួរតែជាក្ដីបារម្ភដ៏ធំមួយ នៅថ្នាក់ជាតិ ។ ផ្ទុយទៅវិញ ការយកចិត្តទុកដាក់ខ្លាំងមានតែនៅលើការស្ដារឡើងវិញនូវសំណង់ផ្គត់ផ្គង់ទឹក ជាជាងការដោះស្រាយបញ្ហាប្រឈមធំៗ ក្នុងការបន្តដំណើរការផ្គត់ផ្គង់ទឹកឱ្យបានជោគជ័យ ។ ចាំបាច់ត្រូវមានការខិតខំប្រឹងប្រែងជាច្រើនទៀត ដើម្បីបង្កើនការយល់ដឹងថ្នាក់នយោបាយលើបញ្ហាទាំងនេះ។ សូចនាករជោគជ័យក្នុងបញ្ហានេះ គឺការបែងចែកហិរញ្ញវត្ថុប្រចាំឆ្នាំឲ្យបានគ្រប់គ្រាន់នៅក្នុងថវិកាជាតិ សម្រាប់ចំណាយចរន្តលើប្រព័ន្ធប្រតិបត្តិការ និងថែទាំដែលបានបង្កើតឡើង ។

ប្រព័ន្ធត្រួតពិនិត្យគុណភាពទឹក

កិច្ចការទទួលខុសត្រូវសម្រាប់ការផ្គត់ផ្គង់ទឹកជនបទ ដកស្រង់ពីឯកសារបទដ្ឋានគុណភាពទឹកបរិភោគ ឆ្នាំ២០០៤ ដូចមាននៅក្នុងតារាងទី ១២ ខាងក្រោម ។

តារាងទី ១២ ៖ ការទទួលខុសត្រូវលើប្រព័ន្ធត្រួតពិនិត្យគុណភាពទឹក

ការទទួលខុសត្រូវ	កិច្ចការ និងប្រតិភូកម្ម
ក. អនុវត្តកម្មវិធីត្រួតពិនិត្យគុណភាពទឹកបរិភោគស្របតាមគោលការណ៍ណែនាំថ្នាក់ជាតិ	ការទទួលខុសត្រូវជារួម ៖ ក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ នាយកដ្ឋានផ្គត់ផ្គង់ទឹកជនបទ ។ ការទទួលខុសត្រូវតាមប្រតិភូកម្ម សម្រាប់ខេត្តនីមួយៗ ទៅកាន់មន្ទីរអភិវឌ្ឍន៍ជនបទខេត្ត
ខ. អនុវត្ត និងថែទាំកម្មវិធីត្រួតពិនិត្យគុណភាពទឹកបរិភោគ	មន្ទីរអភិវឌ្ឍន៍ជនបទខេត្ត ក្នុងខេត្តនីមួយៗ
គ. វិភាគព័ត៌មានដែលបង្ហាញដោយសេវាកម្មផ្គត់ផ្គង់ទឹក	មន្ទីរអភិវឌ្ឍន៍ជនបទខេត្ត ក្នុងខេត្តនីមួយៗ

ឃ. មានបរិក្ខាមន្ទីរពិសោធន៍សមស្របដើម្បីបង្កើតសកម្មភាពត្រួតពិនិត្យ	ការិយាល័យអភិវឌ្ឍន៍ជនបទស្រុក មន្ទីរឧស្សាហកម្ម រ៉ែ និងថាមពលក្នុង ខេត្តនីមួយៗ
ង. វាយតម្លៃជាប្រព័ន្ធលើហានិភ័យសុខភាពមនុស្ស ដោយការត្រួតពិនិត្យប្រភពទឹក លក្ខណៈរូបសាស្ត្រនៃប្រព័ន្ធទឹក (ការត្រួតពិនិត្យអនាម័យ) ព្រមទាំងប្រវត្តិ និងនិន្នាការគុណភាពទឹក បរិភោគ	ផ្នែកបច្ចេកទេសនៃការិយាល័យអភិវឌ្ឍន៍ជនបទស្រុក
ច. សវនកម្មកម្មវិធីត្រួតពិនិត្យគុណភាពទឹកបរិភោគ	ក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ
ឆ. ផ្តល់ព័ត៌មានដល់សាធារណជនពីគុណភាពទឹកបរិភោគ និងហានិភ័យដែលទាក់ទង	ការិយាល័យអភិវឌ្ឍន៍ជនបទស្រុក និងក្រុមប្រឹក្សាឃុំសង្កាត់
ជ. រក្សានូវកំណត់ហេតុស្តីពីលក្ខណៈគុណភាពទឹកបរិភោគ	ការិយាល័យអភិវឌ្ឍន៍ជនបទស្រុក ធ្វើរបាយការណ៍ទៅកាន់ មន្ទីរអភិវឌ្ឍន៍ជនបទខេត្ត
ឈ. រក្សាទុកធនធានដែលបើកទូលាយ សម្រាប់ឲ្យសាធារណជនបង្ហាញពីភាពរអ៊ូរទាំ និងកង្វល់	ការិយាល័យអភិវឌ្ឍន៍ជនបទស្រុក
ញ. ផ្តល់ព័ត៌មានដល់សេវាកម្មផ្គត់ផ្គង់ទឹក អំពីភាពមិនប្រក្រតី ដែលរកឃើញនៅក្នុងប្រព័ន្ធទឹក និងតម្រូវឲ្យមាន សកម្មភាពកែតម្រូវ ។	ការិយាល័យអភិវឌ្ឍន៍ជនបទស្រុក ធ្វើរបាយការណ៍ទៅកាន់ មន្ទីរអភិវឌ្ឍន៍ជនបទខេត្ត
ដ. ឯកភាពលើកម្មវិធីជ្រើសរើសសំណាក ដែលបានបង្ហាញដោយសេវាកម្មផ្គត់ផ្គង់ទឹក	ការិយាល័យអភិវឌ្ឍន៍ជនបទស្រុក ធ្វើរបាយការណ៍ទៅកាន់ មន្ទីរអភិវឌ្ឍន៍ជនបទខេត្ត
ឋ. រៀបចំផែនការសុវត្ថិភាពទឹកប្រចាំឆ្នាំ	ក្រុមប្រឹក្សាឃុំសង្កាត់ ក្រោមការណែនាំពី ការិយាល័យអភិវឌ្ឍន៍ជនបទស្រុក
ឌ. សកម្មភាពដើម្បីលុបបំបាត់រាល់គ្រោះថ្នាក់ ឬកំហុសឆ្គងណាមួយ	ការិយាល័យអភិវឌ្ឍន៍ជនបទស្រុក

ការធ្វើតេស្តគុណភាពទឹកលើកដំបូង នឹងត្រូវបានអនុវត្តដោយ ការិយាល័យអភិវឌ្ឍន៍ជនបទស្រុក។ ចំពោះការធ្វើតេស្តនេះ ការិយាល័យអភិវឌ្ឍន៍ជនបទស្រុកនីមួយៗនឹងត្រូវបានបំពាក់ឧបករណ៍ធ្វើតេស្តតាមទីកន្លែង ដែលអាចយួរបានចំនួនមួយសម្រាប់ការធ្វើតេស្តមីក្រូជីវសាស្ត្រនៅនឹងកន្លែង ការធ្វើតេស្តលើប៉ារ៉ាម៉ែត្ររូបវន្តនានា និងប្រដាប់តេសគុណភាពទឹកសម្រាប់រកប៉ារ៉ាម៉ែត្រសារធាតុគីមី។ បើចាំបាច់ ការធ្វើតេស្តនេះ នឹងត្រូវបានគាំទ្រ តាមរយៈការយកសំណាកទឹកទៅមន្ទីរពិសោធន៍ខេត្ត ដែលដំណើរការដោយក្រសួងឧស្សាហកម្ម រ៉ែ និងថាមពល ។

ការអភិវឌ្ឍខ្សែសង្វាក់ផ្គត់ផ្គង់

ការណែនាំ ត្រូវបានដកស្រង់ពី **Oyo, A.**(2002)ស្តីអំពីការបង្កើតសង្វាក់ផ្គត់ផ្គង់ពីវិស័យឯកជនប្រកបដោយជោគជ័យ ៖ មគ្គុទេសក៍សម្រាប់អ្នកអនុវត្តការផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និងអនាម័យជនបទផលិតដោយកម្មវិធីទឹកស្អាត និងអនាម័យ។ សូមមើលការបោះពុម្ពផ្សាយ សម្រាប់ព័ត៌មានពេញលេញ ស្តីពីការបង្កើតខ្សែសង្វាក់ផ្គត់ផ្គង់ ។

រូបភាពទី ៨ បង្ហាញពីតួនាទីស្នូល និងសកម្មភាពរួមផ្សំមួយចំនួន ចាំបាច់សម្រាប់ប្រតិបត្តិការ ខ្សែសង្វាក់ប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព ។ តារាងទី ១៣ បង្ហាញពីសកម្មភាពចាំបាច់មួយចំនួន សម្រាប់ការបង្កើត និងធ្វើឱ្យមាននិរន្តរភាពខ្សែសង្វាក់ផ្គត់ផ្គង់ផលិតផលទឹកស្អាត និងអនាម័យ ។

រូបភាពទី៨ ៖ ខ្សែសង្វាក់ផ្គត់ផ្គង់

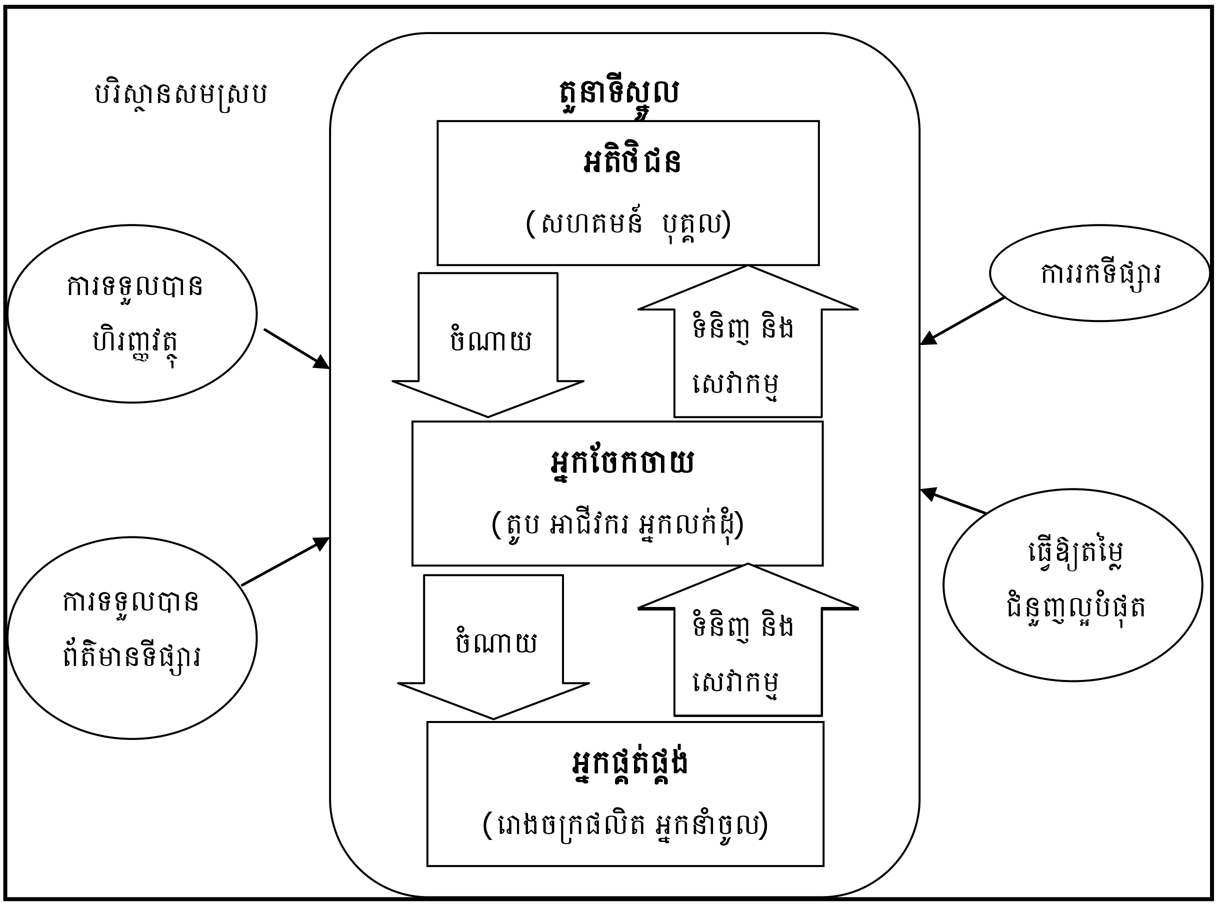

តារាងទី ១៣ ៖ សកម្មភាពមួយចំនួនសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍ និងការធ្វើឱ្យមាននិរន្តរភាពនៃខ្សែសង្វាក់ផ្គត់ផ្គង់

អ្វីខ្លះ ?	ដោយរបៀបណា ?			
		ក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ និងក្រសួងពាក់ព័ន្ធ	ម្ចាស់ជំនួយ និងអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល	
លើកទឹកចិត្តដល់ការបង្កើត និងអភិវឌ្ឍសហគ្រាសធុនតូច និងមធ្យម				
យល់ពីធម្មជាតិនៃតម្រូវការ	ចូលរួមក្នុងការពិភាក្សាជាមួយនឹងអ្នកជំនាញសហគ្រាសធុនតូច និងមធ្យមក្នុងវិស័យដទៃទៀត ។	ពិចារណាចំពោះការជ្រើសរើសអ្នកសម្របសម្រួលអភិវឌ្ឍន៍ដែលជាអ្នកឯកទេសអភិវឌ្ឍន៍ធុរកិច្ច ដើម្បីគ្រប់គ្រងគ្រប់តំបន់នៃសហគ្រាសធុនតូច និងមធ្យមពេលដែលគម្រោងកំពុងរៀបចំបង្កើត ។ តួនាទីនឹងរួមបញ្ចូលការសម្របសម្រួលរវាងភ្នាក់ងារ អភិវឌ្ឍន៍ និងវិស័យឯកជនការអភិវឌ្ឍ និងអនុវត្ត យុទ្ធសាស្ត្រខ្សែសង្វាក់ផ្គត់ផ្គង់ ព្រមទាំងការផ្តល់ ជំនាញអភិវឌ្ឍន៍ធុរកិច្ចចាំបាច់ដល់ក្រុម អភិវឌ្ឍន៍វិស័យទឹក ដើម្បីរួមបញ្ចូលវិស័យឯកជនទៅក្នុងគម្រោង ។ ជួយដល់ម្ចាស់ជំនួយ និងអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល ក្នុងការដឹកនាំវាយតម្លៃទីផ្សារ ដើម្បីកំណត់នូវថាមវន្តនៃបរិស្ថានទូទៅនៃធុរកិច្ច ព្រមទាំងសក្តានុពលតម្រូវការវិស័យទឹក ។	ផ្តល់មូលនិធិ និងដឹកនាំការវាយតម្លៃទីផ្សារ ដោយសម្របសម្រួលជាមួយភ្នាក់ងារអភិវឌ្ឍន៍ដទៃទៀតរដ្ឋាភិបាល និងអ្នកឯកទេសផ្នែក សហគ្រាសធុនតូច និងមធ្យម ដើម្បីកំណត់នូវថាមវន្តនៃបរិស្ថានទូទៅនៃ អាជីវកម្ម ព្រមទាំងសក្តានុពលតម្រូវការវិស័យទឹក ។	

អ្វីខ្លះ ?	ដោយរបៀបណា ?			
		ក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ និងក្រសួងពាក់ព័ន្ធ	ម្ចាស់ជំនួយ និងអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល	
បង្កើតវិធីសាស្ត្រសម្របសម្រួលម្ចាស់ជំនួយសម្រាប់រាល់គម្រោង ដើម្បីធ្វើឲ្យមានជាអតិបរមានូវសក្តានុពលទីផ្សារដែលអាចរកបាន ព្រមទាំងតម្រូវការនៅក្នុងមូលដ្ឋាន។	បង្កើតយន្តការដែលម្ចាស់ជំនួយអាចសម្របសម្រួលវិធីសាស្ត្ររបស់ពួកគេក្នុងការផ្តល់ជូនហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធដោយផ្សាភ្ជាប់ជាមួយរដ្ឋាភិបាល ។			
ជ្រើសរើសបច្ចេកវិទ្យាត្រឹមត្រូវសម្រាប់គម្រោង	ការប្រើប្រាស់វិធីសាស្ត្រដែលមានលក្ខណៈសម្របសម្រួល ក្នុងការដឹកនាំការវាយតម្លៃបច្ចេកវិទ្យា ដើម្បីធានាថាបច្ចេកវិទ្យាគឺ សមស្របតាមទីផ្សារដោយបំពេញចិត្តដល់តម្រូវការរបស់អតិថិជន ។ ប្រការនេះនឹងធ្វើឲ្យមានការរួមបញ្ចូលគ្នានូវជំនាញខាងបច្ចេកវិទ្យា បទពិសោធន៍អភិវឌ្ឍន៍ទីផ្សារ ព្រមទាំងចំណេះដឹងពីសមត្ថភាពនិង ទំនោរនៃអ្នកប្រើប្រាស់ចុងក្រោយ ជាមួយនឹងទស្សនវិស័យរយៈពេលវែងនៃនិរន្តរភាព ។			

អ្វីខ្លះ ?	ដោយរបៀបណា ?			
		ក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ និងក្រសួងពាក់ព័ន្ធ	ម្ចាស់ជំនួយ និងអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល	
លើកទឹកចិត្តការអភិវឌ្ឍសហគ្រាសធុនតូច និងមធ្យម តាមរយៈគ្រឿងលើកទឹកចិត្តផ្សេងៗ	កំណត់នូវកម្រិតចំណេញដែលសហគ្រាសធុនតូច និងមធ្យមដែលមានស្រាប់កំពុងប្រតិបត្តិ តាមរយៈការអង្កេតសហគ្រាសធុនតូច និងមធ្យម ព្រមទាំងជូនដំណឹងដល់សហគ្រាសធុនតូច និងមធ្យមអំពីសក្តានុពលនៃការចំណេញក្នុងវិស័យទឹក (ដោយប្រើនូវការរកឃើញដែលបានមកពីការវាយតម្លៃទីផ្សារ)។ លើកទឹកចិត្តការដេញថ្លៃសម្ភារៈតាមរយៈទីផ្សារនិងអគ្រាក្នុងស្រុក ។ លើកទឹកចិត្តឲ្យអតិថិជនជំរុញការអភិវឌ្ឍវិស័យ ឯកជន តាមរយៈការធ្វើឲ្យតម្រូវការផលិតផលរបស់ អតិថិជនត្រូវបានដឹងទៅដល់សហគ្រាសធុនតូច និងមធ្យម ដោយធានាថាអតិថិជនដឹងពីរបៀប និងអ្នកដែលពួកគេត្រូវបង្ហាញឲ្យដឹងពីក្តីបារម្ភរបស់ខ្លួន ។		ជៀសវាងសកម្មភាពដែលរំខានដល់ទីផ្សារ និងដែលមិនលើកទឹកចិត្តដល់វិស័យឯកជន ដូចជា ការផ្តល់សម្ភារៈដោយមិនគិតថ្លៃ ឬក៏បញ្ជាទិញជាដុំ ការចំណាយក្នុងភាគរយធំជាមុន ។	

អ្វីខ្លះ ?	ដោយរបៀបណា ?			
		ក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ និងក្រសួងពាក់ព័ន្ធ	ម្ចាស់ជំនួយ និងអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល	
លើកកម្ពស់ការទទួលបានព័ត៌មានដល់អតិថិជន និងអ្នកពាក់ព័ន្ធនឹងខ្សែសង្វាក់ផ្គត់ផ្គង់	ដោយសម្របសម្រួលរវាងភ្នាក់ងារអនុវត្ត និងរដ្ឋាភិបាល ប្រមូលផ្តុំព័ត៌មានស្តីពីតម្រូវការអតិថិជន ក្នុងទម្រង់សមស្របសម្រាប់អ្នកពាក់ព័ន្ធនឹងខ្សែសង្វាក់ផ្គត់ផ្គង់ ដើម្បីបង្ហាញពីកាលានុវត្តភាព ធុរកិច្ច ។ សម្រួលដល់លំហូរព័ត៌មានជាមួយខ្សែសង្វាក់ផ្គត់ផ្គង់ ដោយធ្វើឲ្យខ្សែសង្វាក់ផ្គត់ផ្គង់មានភាពសាមញ្ញ ដែលមើលឃើញកាន់តែច្បាស់ពីតម្រូវការអតិថិជន និងថាមវន្តទីផ្សារ ដោយបង្កើនសក្តានុពលនៃទីតាំងអ្នកពាក់ព័ន្ធ ។ ពេលពួកគេនៅជិតគ្នា នោះពួកគេកាន់តែងាយស្រួលក្នុងការទំនាក់ទំនងគ្នា ។	ធានាថាអតិថិជនដឹងពីកន្លែងដែលត្រូវទៅ ដើម្បីទទួលបានគ្រឿងបន្លាស់ ឧបករណ៍ថ្មីៗ ឬសេវាកម្មជួសជុល និងការពិនិត្យជាប្រចាំថាការធានានេះនៅតែបន្ត ។	ពិចារណាដល់ការធ្វើឲ្យងាយស្រួលដល់ការបង្កើតសេវាកម្មអភិវឌ្ឍន៍អាជីវកម្ម (**BDS**) ដើម្បីដើរតួនាទីជាភាគីទីបីក្នុងខ្សែសង្វាក់ផ្គត់ផ្គង់ ដោយផ្តល់នូវមជ្ឈមណ្ឌលកណ្តាលនៃព័ត៌មាន ដើម្បីផ្តល់ជូនដល់ដៃគូនានា ។	
បង្កើត និងធ្វើឲ្យមាននិរន្តរភាពខ្សែសង្វាក់ផ្គត់ផ្គង់				

អ្វីខ្លះ ?	ដោយរបៀបណា ?			
		ក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ និងក្រសួងពាក់ព័ន្ធ	ម្ចាស់ជំនួយ និងអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល	
លើកកម្ពស់ការទទួលបានការផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានដល់សហគ្រាសធុនតូច និងមធ្យម តាមរយៈការជួយបង្កើតវិស័យហិរញ្ញប្បទានជាផ្លូវការ	កំណត់ថាអ្វីដែលជាតម្រូវការសម្រាប់ការផ្តល់ ហិរញ្ញប្បទាន និងឧបសគ្គក្នុងការទទួលបានហិរញ្ញប្បទាន ។ កំណត់ផលិតផលហិរញ្ញប្បទានដែលសមស្របដែលឆ្លើយតបបានយ៉ាងល្អទៅនឹងតម្រូវការរបស់សហគ្រាសធុនតូច និងមធ្យម ព្រមទាំងលើកទឹកចិត្តដល់ស្ថាប័នហិរញ្ញវត្ថុ ដើម្បីបង្កើនចំនួនផលិតផលដែលពួកគេអាចផ្តល់ជូន ។ កសាងទំនុកចិត្តស្ថាប័នហិរញ្ញវត្ថុលើវិស័យផ្គត់ផ្គង់ទឹក ដោយប្រើប្រាស់ការរកឃើញពីការវាយតម្លៃទីផ្សារ។ កសាងសមត្ថភាពវិស័យហិរញ្ញវត្ថុ ឧទាហរណ៍ តាមរយៈការបណ្តុះបណ្តាលប្រជាជនពីការវាយតម្លៃហានិភ័យ ។			

អ្វីខ្លះ ?	ដោយរបៀបណា ?			
		ក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ និងក្រសួងពាក់ព័ន្ធ	ម្ចាស់ជំនួយ និងអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល	
វិនិយោគលើហេដ្ឋារចនា-សម្ព័ន្ធ	វិនិយោគលើហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ ដែលជាផ្នែកនៃកម្មវិធី ដើម្បីជួយអភិវឌ្ឍខ្សែសង្វាក់ផ្គត់ផ្គង់ វិស័យឯកជន ក្នុងគម្រោងផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាតជនបទ ។			
បង្កើតគោលនយោបាយដើម្បីគាំទ្រការអភិវឌ្ឍទីផ្សាររយៈពេលវែង		បង្កើតគោលនយោបាយដែលគាំទ្រការអភិវឌ្ឍទីផ្សារ រយៈពេលវែងជាជាងគ្រាន់តែការទទួលបានពន្ធដារក្នុងរយៈពេលខ្លី ។		
បង្កើតមុខងារគ្រប់គ្រងខ្សែសង្វាក់ផ្គត់ផ្គង់	លើកទឹកចិត្តប្រតិបត្តិករខ្សែសង្វាក់ផ្គត់ផ្គង់វិស័យឯកជន ដើម្បីផ្តល់ធនធានចាំបាច់សម្រាប់ការគ្រប់គ្រងខ្សែសង្វាក់ផ្គត់ផ្គង់ឲ្យមានប្រសិទ្ធភាពក្នុងស្ថាប័នរបស់ពួកគេ ។ កំណត់សក្តានុពលរបស់សហគ្រាសធុនតូច និងមធ្យម ដើម្បីផ្តល់តួនាទីគ្រប់គ្រងខ្សែសង្វាក់ផ្គត់ផ្គង់ ដោយផ្អែកលើមូលដ្ឋានពាណិជ្ជកម្ម ។		បណ្តុះបណ្តាលបុគ្គលិកគម្រោង ដើម្បីផ្តល់ជំនាញគ្រប់គ្រងខ្សែសង្វាក់ផ្គត់ផ្គង់ក្នុងអំឡុងពេលអនុវត្តគម្រោង ព្រមទាំងអភិវឌ្ឍយន្តការដែលនឹងនៅតែមានជាបន្តបន្ទាប់ពីគម្រោងបានបញ្ចប់ ។	

អ្វីខ្លះ ?	ដោយរបៀបណា ?			
		ក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ និងក្រសួងពាក់ព័ន្ធ	ម្ចាស់ជំនួយ និងអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល	
បង្កើតទីផ្សារសម្រាប់សេវាកម្មអភិវឌ្ឍន៍អាជីវកម្ម	វាយតម្លៃពីតម្រូវការដែលមានស្រាប់និងសក្តានុពលនៃតម្រូវការសម្រាប់គាំទ្រការអភិវឌ្ឍអាជីវកម្មក្នុងគ្រប់វិស័យ (វិស័យកសិកម្ម ដឹកជញ្ជូន ថាមពល ជាដើម) ដើម្បីឲ្យមានតម្លៃទាប ព្រមទាំងបង្កើនបទពិសោធន៍ឲ្យបានជាអតិបរមា ។ នៅពេលដែលបង្កើតការគាំទ្រការអភិវឌ្ឍអាជីវកម្ម ត្រូវធានាថាមានយុទ្ធសាស្ត្រចេញដែលច្បាស់លាស់សម្រាប់ជំនួយការពីខាងក្រៅ ។			

តម្រូវការសមត្ថភាពសម្រាប់ការិយាល័យអភិវឌ្ឍន៍ជនបទស្រុក

យោងតាមជំរឿនទូទៅនូវប្រជាសាស្ត្ររបស់ប្រទេសកម្ពុជា ឆ្នាំ២០០៨ កម្ពុជាមានខេត្តចំនួន ២៤ ស្រុកចំនួន ១៨៥ ឃុំចំនួន ១ ៦២១ និងភូមិចំនួន ១៤ ០៧៣[97] ។ ចំនួនភូមិក្នុងមួយឃុំមានចំនួនខុសៗគ្នាពី ៣ទៅ៣០ភូមិដោយមានចំនួនជាមធ្យម៨,៧ ។ ចំនួនឃុំជាមធ្យមក្នុងមួយស្រុកគឺ៨,៨។

មានកិច្ចការសំខាន់ៗចំនួនបី ដែលជាមុខងារក្នុងការគាំទ្រប្រតិបត្តិការ ដែលត្រូវផ្តល់នៅថ្នាក់ស្រុក ៖

- ការអភិវឌ្ឍសមត្ថភាពក្រុមប្រើប្រាស់ទឹក និងអនាម័យ។
- ការគាំទ្រដល់ក្រុមប្រើប្រាស់ទឹក និងអនាម័យ (បង្ហាត់បង្ហាញអំពីការគ្រប់គ្រង ហិរញ្ញវត្ថុ ការថែទាំ និងការដោះស្រាយទំនាស់)។
- ការត្រួតពិនិត្យគុណភាពទឹក។
- ការប្រមូលទិន្នន័យសម្រាប់ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងព័ត៌មាន។

នៅភូមិនីមួយៗ គួរចុះតាមដានយ៉ាងហោចណាស់ប្រចាំត្រីមាស បើមន្ត្រីគាំទ្រម្នាក់ត្រូវចុះទៅ ០១ភូមិ ក្នុងមួយថ្ងៃ ដូច្នេះរយៈពេលមួយឆ្នាំ មន្ត្រីនោះចុះផ្ទាល់ប្រមាណ ១៥០ ថ្ងៃ និង ៥០ថ្ងៃ សម្រាប់ធ្វើការក្នុងការិយាល័យ ។ មន្ត្រីគាំទ្រម្នាក់ៗ នឹងទទួលបន្ទុកចុះភូមិចំនួន ៣៧ភូមិ ហេតុដូចនេះ គេត្រូវការយ៉ាងហោចណាស់មន្ត្រីគាំទ្រចំនួន ៣៨០នាក់ ដើម្បីគ្របដណ្តប់ភូមិចំនួន ១៤.០៧៣ ភូមិ ។ នេះមានន័យថា ត្រូវមានមន្ត្រី ០២នាក់ ក្នុងមួយស្រុក ។ សម្រាប់ការជួយគ្នាទៅវិញទៅមក និងធ្វើការងារជាក្រុម គួរមានយ៉ាងហោចណាស់ ០២នាក់ ក្នុងមួយស្រុក និង ០៣នាក់ ក្នុងមួយស្រុក ចំពោះស្រុកណាដែលមានប្រជាជនច្រើន ។ សរុបគេត្រូវការមន្ត្រីគាំទ្រប្រមាណ៤៥០នាក់ដើម្បីគាំទ្រការផ្តល់សេវារយៈពេលវែង ដែលគ្រប់គ្រងដោយក្រុមប្រើប្រាស់ទឹក និងអនាម័យ ក្នុងនាមជាតំណាងឲ្យសហគមន៍ ។

បើសេវានេះត្រូវប្រគល់ឲ្យវិស័យឯកជនធ្វើ វិស័យឯកជននឹងត្រូវប្រើចំនួនបុគ្គលិកចុះផ្ទាល់ប្រហាក់ប្រហែលគ្នា បូកនឹងគណៈគ្រប់គ្រង ដោយយ៉ាងហោចណាស់ក៏ត្រូវមានមន្ត្រី ០១ នាក់ពីថ្នាក់ស្រុក សម្រាប់ធ្វើការតាមដានត្រួតពិនិត្យ និងមើលការខុសត្រូវ ។

សម្រាប់ ការលើកកម្ពស់អនាម័យ ត្រូវមានចំនួនបុគ្គលិកឯកទេសថ្នាក់ស្រុកប្រហាក់ប្រហែលគ្នា។ ជាថ្មីម្តងទៀត បើការងារនេះត្រូវប្រគល់ឲ្យវិស័យឯកជនធ្វើ ស្រុកនីមួយៗនឹងត្រូវការមន្ត្រីម្នាក់ធ្វើការតាមដានត្រួតពិនិត្យ និងមើលខុសត្រូវ ។

ពីរយៈពេលខ្លី ទៅរយៈពេលមធ្យម ស្រុកនីមួយៗនឹងត្រូវប្រើបុគ្គលិកបច្ចេកទេស យ៉ាងហោចណាស់ ០១ នាក់ ដើម្បីផ្តល់ប្រឹក្សាបច្ចេកទេសដល់ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ និងក្រុមប្រើប្រាស់ទឹក និងអនាម័យសម្រាប់ការសាងសង់ និងការគ្រប់គ្រងគុណភាពហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធថ្មីៗ។

[97] (វិទ្យាស្ថានស្ថិតិជាតិ ឆ្នាំ២០០៨)

សេចក្តីត្រូវការបុគ្គលិកមានសង្ខេបក្នុង តារាងទី១៤ ដែលបង្ហាញនូវជម្រើសផ្សេងៗគ្នា រវាងការចាត់ចែងផ្តល់សេវាដោយបុគ្គលិកមាននៅក្នុងអង្គភាព ឬ ក៏ប្រគល់ឲ្យវិស័យឯកជន។ ជាការចាំបាច់ត្រូវមានការវាយតម្លៃសមត្ថភាពលម្អិត ដែលជាផ្នែកមួយនៃផែនការអភិវឌ្ឍន៍សមត្ថភាព ដើម្បីកំណត់ថា តើបទពិសោធន៍ និងជំនាញរបស់ពួកគេគ្រប់គ្រាន់សម្រាប់កិច្ចការទេ និងត្រូវការបណ្តុះបណ្តាលបន្ថែមទៀតដែលឬទេ ។

តារាងទី១៤ ៖ តម្រូវការបុគ្គលិកនៅថ្នាក់ស្រុក

	មានក្នុងអង្គភាព	កិច្ចសន្យាជាមួយឯកជន	
	បុគ្គលិកថ្នាក់ស្រុក	បុគ្គលិកថ្នាក់ស្រុក	បុគ្គលិកឯកជន
គាំទ្រផ្នែកប្រតិបត្តិការ	៤៥០	១៨៥	៤៥០
លើកកម្ពស់អនាម័យ	៤៥០	១៨៥	៤៥០
ជំនួយបច្ចេកទេស សម្រាប់សំណង់ថ្មី	១៨៥	១៨៥	
សរុប	១០៨៥	៥៥៥	៩០០

ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងព័ត៌មាន

ការតាមដានត្រួតពិនិត្យ សំដៅលើការប្រមូល ចងក្រង និងប្រើប្រាស់ព័ត៌មានអំពីស្ថានភាពជាក់ស្តែង ហើយប្រៀបធៀបវាទៅនឹងស្ថានភាពផែនការ ឬ ការរំពឹងទុក ។ ចំណុចសំខាន់នោះ គឺ ‹តើការប្រមូល វិភាគ និងប្រើប្រាស់ព័ត៌មាននេះមានលក្ខណៈសមហេតុផលដែរឬយ៉ាងណា ? តើវាមានប្រយោជន៍ដែរឬទេ ? តើគេអាចប្រើវាដើម្បីចាត់វិធានការកែលំអស្ថានភាពបានដែរឬទេ ?›[98] ព័ត៌មានអាចត្រូវបានប្រើប្រាស់ និងចាត់ជាសកម្មភាពក្នុងការតាមដានត្រួតពិនិត្យសម្រាប់ដោះស្រាយបញ្ហា និងធ្វើផែនការ ។វាជាឧបករណ៍សម្រាប់ការងារគ្រប់គ្រងដោយសមាជិកសហគមន៍ បុគ្គលិក និងអ្នកគ្រប់គ្រង ។ ព័ត៌មានគួរត្រូវបានចាត់ជាសកម្មភាពតាមដែលអាចធ្វើទៅបាននៅថ្នាក់មូលដ្ឋាន និងដែលអាចសុំការគាំទ្រពីថ្នាក់លើ ប្រសិនបើក្នុងករណីចាំបាច់។[99] អ្នកពាក់ព័ន្ធ ផ្សេងៗនៅគ្រប់លំដាប់ថ្នាក់ នឹងមានការទទួលខុសត្រូវ និងភារកិច្ចច្បាស់លាស់ក្នុងដំណើរការប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងព័ត៌មាន ហើយនឹងមានការប្រើប្រាស់ជាក់លាក់ចំពោះព័ត៌មានទាំងនោះ ។ ក្របខ័ណ្ឌការទទួលខុសត្រូវនិងការប្រើប្រាស់ជាក់លាក់ មានបង្ហាញក្នុងតារាងទី១៥ ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងព័ត៌មាន។

ព័ត៌មានដែលត្រូវប្រមូលនឹងចែកចេញជាពីរចំណាងជើង គឺប្រសិទ្ធផល និងប្រសិទ្ធភាព។ ប្រសិទ្ធផល មានន័យពាក់ព័ន្ធនឹងការអនុវត្តសម្រេចបានគោលដៅ ដោយចំណាយធនធានតិចតួច

[98] (Shordt, 2000)
[99] (Shordt, 2000)

ក្នុងរយៈពេលខ្លីបំផុត ហេតុនេះវាមានលទ្ធផលដូចជា[100] ៖

- ចំនួនអណ្តូងសាងសង់រួចក្នុងមួយឆ្នាំ។
- ថ្លៃសាងសង់ និងទឹកប្រាក់ដែលបានចំណាយ។
- ចំនួនមនុស្សទទួលបានការបណ្តុះបណ្តាល។
- ចំនួនក្រុមប្រើប្រាស់ទឹក និងអនាម័យបង្កើតរួចក្នុងមួយឆ្នាំ។

ប្រសិទ្ធភាព គឺជាការប្រើប្រាស់និងការអនុវត្តលទ្ធផលដែលបានគ្រោងទុក ដើម្បីសម្រេចបានលទ្ធផលរួម និងគោលដៅ ។ វាផ្តោតលើបញ្ហាដូចជា[101] ៖

- តើសំណង់ ឬសេវាកម្មបន្តដំណើរការដែរឬទេ ?។
- ការប្រើប្រាស់សំណង់តាមផែនការ។
- ការផ្លាស់ប្តូរឥរិយាបថអនាម័យ។
- ការប្រើប្រាស់ជំនាញថ្មីដោយបុគ្គលិក ដែលបានទទួលការបណ្តុះបណ្តាល។
- អត្ថប្រយោជន៍ដូចជាបន្ទុកការងារថយចុះសម្រាប់ស្ត្រី ដោយសារសំណង់ទឹកស្អាត និងអនាម័យថ្មី។
- ដំណើរប្រព្រឹត្តទៅនៃក្រុមប្រើប្រាស់ទឹក និងអនាម័យ។

ក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ នឹងកសាងប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងព័ត៌មាន ដោយពិគ្រោះជាមួយអ្នកពាក់ព័ន្ធទាំងអស់ និងប្រើប្រាស់សៀវភៅដែលមានចំណងជើងថាត្រួតពិនិត្យសកម្មភាពដើម្បីប្រសិទ្ធផល (ផ្នែក ១ និង២)ដោយ **K.Shordt** (ឆ្នាំ ២០០០) ផ្សព្វផ្សាយដោយមជ្ឈមណ្ឌលស្រាវជ្រាវអន្តរជាតិសម្រាប់ការផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និងអនាម័យ (**IRC**) ។ ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងព័ត៌មាន គួរតែមានលក្ខណៈជាការចូលរួមដោយរាប់បញ្ចូលទាំងការចូលរួមរបស់ក្រុមប្រជាពលរដ្ឋក្រីក្រ និងក្រុមអ្នកងាយរងគ្រោះ។

តារាងទី១៥ ៖ ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងព័ត៌មាន

លំដាប់ថ្នាក់ និងអង្គភាព	ការទទួលខុសត្រូវ និងកិច្ចការ	ការប្រើប្រាស់ព័ត៌មាន
ថ្នាក់ជាតិ		

[100] (Shordt, 2000)
[101] (Shordt, 2000)

ក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ ជនបទ	◆ គ្រប់គ្រងរួមលើប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងព័ត៌មាន ◆ ថែទាំប្រព័ន្ធទិន្នន័យ ◆ បូកសរុបព័ត៌មានពីខេត្ត និងភាគីពាក់ព័ន្ធ ◆ ប្រមូលព័ត៌មានអំពីធនធានមនុស្ស និងសេចក្តីត្រូវការលើធនធានមនុស្ស នៅក្នុងវិស័យ	◆ ធ្វើផែនការជាតិ សម្រាប់សេចក្តីត្រូវការលើវិស័យផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និងអនាម័យជនបទ ◆ រៀបចំគម្រោង និងកំណត់គោលដៅ ជាមួយដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ ◆ ធ្វើផែនការសម្រាប់សេចក្តីត្រូវការលើសមត្ថភាពធនធាន មនុស្ស
អង្គការមិនមែន រដ្ឋាភិបាល	◆ ដាក់ជូនរបាយការណ៍សកម្មភាព និង សមិទ្ធផល	◆ រៀបចំគម្រោង និងកំណត់គោលដៅ
ខេត្ត		
មន្ទីរអភិវឌ្ឍន៍ ជនបទ	◆ បូកសរុបព័ត៌មានថ្នាក់ស្រុក ◆ ដាក់ព័ត៌មានជូនក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ	◆ ធ្វើផែនការ និងកំណត់គោលដៅនៃការ ផ្តល់ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធថ្មីធានាឲ្យមានដំណើរ ប្រព្រឹត្តទៅ និងការប្រើប្រាស់ សេវាកម្ម
ក្រុមហ៊ុនខួង អណ្តូង	◆ រៀបចំបញ្ជីអណ្តូង ◆ ដាក់ជូនកំណត់ត្រាខួងអណ្តូង	◆ ទិន្នន័យទឹកក្រោមដី សម្រាប់ការខួងអណ្តូង
ស្រុក		
ការិយាល័យ អភិវឌ្ឍន៍ ស្រុក	◆ ប្រមូលព័ត៌មានពីក្រុមប្រើប្រាស់ទឹក និងអនាម័យ និងសហគមន៍ ◆ ដាក់ព័ត៌មានជូនមន្ទីរអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ ◆ រាយការណ៍ទៅក្រុមប្រឹក្សាស្រុក	◆ វិធានការធានាឲ្យមានដំណើរប្រព្រឹត្តទៅ និងការប្រើប្រាស់ សេវាកម្ម
សហគមន៍		
ក្រុមប្រើប្រាស់ទឹក និង អនាម័យ	◆ ប្រមូលព័ត៌មានអំពីការប្រើប្រាស់ និង ដំណើរប្រព្រឹត្តទៅរបស់សំណង់ និងសេវាទឹកស្អាត និងអនាម័យ	◆ វិធានការភ្លាមៗ ក្នុងការដោះស្រាយ បញ្ហាក្នុងដំណើរការ

ការសិក្សាស្រាវជ្រាវ អភិវឌ្ឍ និងការច្នៃប្រឌិត

គណៈកម្មការសម្រាប់ត្រួតពិនិត្យមើលការសិក្សាស្រាវជ្រាវ អភិវឌ្ឍ និងការច្នៃប្រឌិត មាន សមាជិកពីក្រសួងសាមី និងដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ និងមានរួមបញ្ចូលអ្នកឯកទេស តាមការចាំបាច់ សម្រាប់ ការសិក្សាស្រាវជ្រាវជាក់លាក់ ។

នីតិវិធីរួមមាន ៖

- ការដាក់ពាក្យស្នើសុំពីអ្នកស្រាវជ្រាវ ជាទម្រង់កំណត់បង្ហាញទស្សនទាន។
- ការពិចារណា និងឯកភាព ឲ្យធ្វើការស្រាវជ្រាវពីគណៈកម្មការ ដោយផ្អែកលើលក្ខណៈ វិនិច្ឆ័យកំណត់ មានដូចជា តើពាក្យស្នើសុំសិក្សាស្រាវជ្រាវមានលើកឡើងពីបញ្ហាយេនឌ័រ ភាពក្រីក្រ និងការមិនបានរាប់បញ្ចូលផ្នែកសង្គម នៅក្នុងទំហំការងាររបស់ខ្លួនដែរឬទេ ?
- ធ្វើតេស្តលើបច្ចេកវិទ្យា ឬ វិធីសាស្រ្ត ដែលឯកភាពដោយគណៈកម្មការ និងអ្នកសិក្សាស្រាវជ្រាវ។
- របាយការណ៍វឌ្ឍនភាពជាប្រចាំ រួមមានទិន្នន័យនៃការធ្វើតេសពីអ្នកសិក្សាស្រាវជ្រាវ ដាក់ជូនគណៈកម្មការ ដោយមានការប្រជុំពិភាក្សាគ្នាជាទៀងទាត់ ។
- ការឯកភាពចុងក្រោយពីគណៈកម្មការ ដើម្បីអនុញ្ញាតឲ្យអនុវត្តបច្ចេកវិទ្យា ឬដំណើរការក្នុងកម្រិតទូលំទូលាយនៅកម្ពុជា។
- ផ្សព្វផ្សាយបច្ចេកវិទ្យា ឬ វិធីសាស្រ្តដោយអ្នកសិក្សាស្រាវជ្រាវ។

ជាផ្នែកនៃការច្នៃប្រឌិតលើបច្ចេកវិទ្យា វិធីសាស្រ្តដែលត្រូវឆ្លងកាត់ដំណើរការនេះ រួមមានវិធីសាស្រ្តថ្មីសម្រាប់បង្គន់អនាម័យ ការលើកកម្ពស់អនាម័យ និងហិរញ្ញប្បទាន ដោយរាប់បញ្ចូលការអនុវត្តការឧបត្ថម្ភធនជាដើម ។

ឧបសម្ព័ន្ធទី៤ ការរៀបចំអង្គភាព

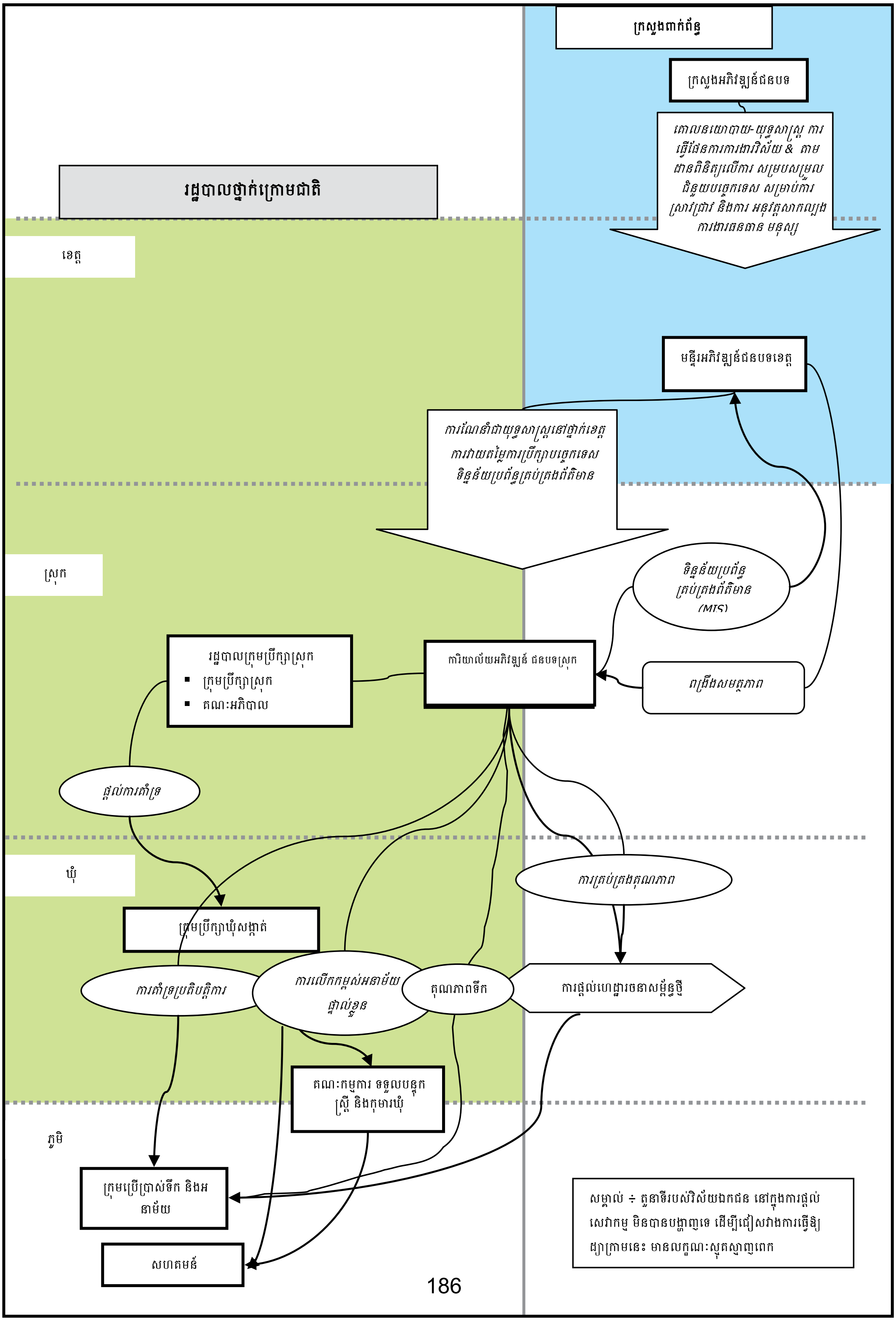

ឧបសម្ព័ន្ធទី៥ ៖ តួនាទីនៅក្នុងការផ្តល់សេវាកម្ម និងបរិយាកាសសមស្រប

តារាងម៉ាទ្រីសនៃការផ្តល់សេវាកម្ម

តួនាទី

ចម្បង	បន្ទាប់បន្សំ

ចាត់តាំង
ផ្តល់ឲ្យ
គ្រប់គ្រង/សម្របសម្រួល
ធ្វើនិយ័តកម្ម
តាមដាន
ផ្តល់យោបល់បច្ចេកទេស
អ្នកប្រើប្រាស់

ដំណាក់កាល		ការអភិវឌ្ឍ និងរៀបចំផែនការ		ការផ្តល់ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ ដោយរួមទាំង បរិក្ខាផ្នែកទន់			ប្រតិបត្តិការ			លើកកម្ពស់អនាម័យ
	សមាសភាគ សេវាកម្ម	ការបង្កើតតម្រូវការ	កៀរគរធនធាន	ការចែកចាយ និងលក់ផលិតផលទឹកស្អាតនិងអនាម័យ	ការផ្គត់ផ្គង់ទឹក	អនាម័យ	ប្រតិបត្តិការ	ការថែទាំ និងជួសជុលប្រព័ន្ធផ្គត់ផ្គង់ទឹក	ប្រព័ន្ធគាំទ្រសម្រាប់ការប្រតិបត្តិការនិងថែទាំនៅសហគមន៍	លើកកម្ពស់អនាម័យ
កម្រិត	ស្ថាប័ន									
ថ្នាក់ជាតិ	ក្រសួងនានា									
	ក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ ជនបទ	ចាត់តាំង	គ្រប់គ្រង/សម្របសម្រួល		តាមដាន	តាមដាន	តាមដាន	តាមដាន	តាមដាន	តាមដាន
	ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ		ផ្តល់ឲ្យ							
	ក្រសួងមហាផ្ទៃ									
	ក្រសួងសុខា ភិបាល									
	ក្រសួងផែនការ									

ដំណាក់កាល		ការអភិវឌ្ឍ និងរៀបចំផែនការ		ការផ្ដល់ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ ដោយរួមទាំងបរិក្ខាផ្ទែកទន់			ប្រតិបត្តិការ			លើកកម្ពស់អនាម័យ
	សមាសភាគ សេវាកម្ម	ការបង្កើតតម្រូវការ	កៀរគរធនធាន	ការចែកចាយ និងលក់ផលិតផលទឹកស្អាត និងអនាម័យ	ការផ្គត់ផ្គង់ទឹក	អនាម័យ	ប្រតិបត្តិការ	ការថែទាំ និងជួសជុលប្រព័ន្ធផ្គត់ផ្គង់ទឹក	ប្រព័ន្ធគាំទ្រសម្រាប់ការប្រតិបត្តិការ និងថែទាំនៅសហគមន៍	លើកកម្ពស់អនាម័យ
	ក្រសួងកិច្ចការនារី									
	ក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡា									
	ក្រសួងបរិស្ថាន									
	ក្រសួងសង្គមកិច្ច									
	ក្រសួងធនធាន ទឹក និងឧតុនិយម									
	ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍		ផ្ដល់ឲ្យ	ផ្ដល់ យោបល់បច្ចេកទេស	ផ្ដល់ យោបល់ បច្ចេកទេស	ផ្ដល់ យោបល់ បច្ចេកទេស			ផ្ដល់ យោបល់ បច្ចេកទេស	ផ្ដល់ យោបល់ បច្ចេកទេស

ដំណាក់កាល		ការអភិវឌ្ឍ និងរៀបចំផែនការ		ការផ្ដល់ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ ដោយរួមទាំងបរិក្ខាផ្នែកទន់			ប្រតិបត្តិការ			លើកកម្ពស់អនាម័យ
	សមាសភាគ សេវាកម្ម	ការបង្កើតតម្រូវការ	កៀរគរធនធាន	ការចែកចាយ និងលក់ផលិតផលទឹកស្អាត និងអនាម័យ	ការផ្គត់ផ្គង់ទឹក	អនាម័យ	ប្រតិបត្តិការ	ការថែទាំ និងជួសជុលប្រព័ន្ធផ្គត់ផ្គង់ទឹក	ប្រព័ន្ធគាំទ្រសម្រាប់ការប្រតិបត្តិការ និងថែទាំនៅសហគមន៍	លើកកម្ពស់អនាម័យ
	គ្រឹះស្ថានហិរញ្ញវត្ថុ		ផ្ដល់ឲ្យ							
	អង្គការមិនមែន រដ្ឋាភិបាល		ផ្ដល់ឲ្យ	ផ្ដល់ យោបល់បច្ចេកទេស	ផ្ដល់ យោបល់បច្ចេកទេស	ផ្ដល់ យោបល់បច្ចេកទេស				ផ្ដល់ យោបល់បច្ចេកទេស ផ្ដល់ឲ្យ
	វិស័យឯកជន									
	ក្រុមហ៊ុនខួង អណ្ដូង				ផ្ដល់ឲ្យ					
	ឈ្មួញធ្វើអាជីវកម្ម			ផ្ដល់ឲ្យ						
	ផលិតករ			ផ្ដល់ឲ្យ	ផ្ដល់ឲ្យ	ផ្ដល់ឲ្យ				

ដំណាក់កាល		ការអភិវឌ្ឍ និងរៀបចំផែនការ		ការផ្តល់ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ ដោយរួមទាំង បរិក្ខាផ្នែកទន់			ប្រតិបត្តិការ			លើកកម្ពស់ អនាម័យ
	សមាសភាគ សេវាកម្ម	ការបង្កើត តម្រូវការ	កៀរគរ ធនធាន	ការចែកចាយ និងលក់ ផលិតផល ទឹកស្អាត និងអនាម័យ	ការផ្គត់ផ្គង់ ទឹក	អនាម័យ	ប្រតិបត្តិការ	ការថែទាំ និង ជួសជុល ប្រព័ន្ធផ្គត់ផ្គង់ ទឹក	ប្រព័ន្ធគាំទ្រ សម្រាប់ការ ប្រតិបត្តិការ និងថែទាំ នៅសហ គមន៍	លើកកម្ពស់ អនាម័យ
	ក្រុមហ៊ុនជំនាញ ការ	ផ្តល់ឲ្យ			ផ្តល់ឲ្យ	ផ្តល់ឲ្យ				ផ្តល់ឲ្យ
	ទីប្រឹក្សា	ផ្តល់ យោបល់ បច្ចេកទេស		ផ្តល់ យោបល់ បច្ចេកទេស	ផ្តល់ យោបល់ បច្ចេកទេស	ការផ្តល់ យោបល់ បច្ចេកទេស				ផ្តល់ យោបល់ បច្ចេកទេស
	ការអប់រំ / បណ្តុះបណ្តាល									
ថ្នាក់ខេត្ត	រដ្ឋាភិបាល									
	ក្រុមប្រឹក្សាខេត្ត									
	មន្ទីរអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ ខេត្ត	ចាត់តាំង			តាមដាន ផ្តល់ យោបល់ បច្ចេកទេស	តាមដាន ផ្តល់ យោបល់ បច្ចេកទេស	តាមដាន	តាមដាន ផ្តល់យោបល់ បច្ចេកទេស	តាមដាន	តាមដាន

ដំណាក់កាល		ការអភិវឌ្ឍ និងរៀបចំផែនការ		ការផ្តល់ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ ដោយរួមទាំងបរិក្ខាផ្នែកទន់			ប្រតិបត្តិការ			លើកកម្ពស់អនាម័យ
	សមាសភាគ សេវាកម្ម	ការបង្កើតតម្រូវការ	កៀរគរធនធាន	ការចែកចាយ និងលក់ផលិតផលទឹកស្អាត និងអនាម័យ	ការផ្គត់ផ្គង់ទឹក	អនាម័យ	ប្រតិបត្តិការ	ការថែទាំ និងជួសជុលប្រព័ន្ធផ្គត់ផ្គង់ទឹក	ប្រព័ន្ធគាំទ្រសម្រាប់ការប្រតិបត្តិការ និងថែទាំនៅសហគមន៍	លើកកម្ពស់អនាម័យ
	អង្គភាពរដ្ឋបាលមូលដ្ឋានខេត្ត				ធ្វើនិយ័តកម្ម					
	ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍		ផ្តល់ឲ្យ	ផ្តល់យោបល់បច្ចេកទេស	ផ្តល់យោបល់បច្ចេកទេស	ផ្តល់យោបល់បច្ចេកទេស				ផ្តល់យោបល់បច្ចេកទេស
	គ្រឹះស្ថាន ហិរញ្ញវត្ថុ / មីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ		ផ្តល់ឲ្យ							
	អង្គការមិនមែន រដ្ឋាភិបាល	ផ្តល់ឲ្យ								ផ្តល់ឲ្យ
	វិស័យឯកជន									
	ឈ្មួញធ្វើអាជីវកម្មទីផ្សារ			ផ្តល់ឲ្យ	ផ្តល់ឲ្យ	ផ្តល់ឲ្យ				

ដំណាក់កាល		ការអភិវឌ្ឍ និងរៀបចំផែនការ		ការផ្តល់ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ ដោយរួមទាំងបរិក្ខាផ្នែកទន់			ប្រតិបត្តិការ			លើកកម្ពស់អនាម័យ
	សមាសភាគ សេវាកម្ម	ការបង្កើតតម្រូវការ	កៀរគរធនធាន	ការចែកចាយ និងលក់ផលិតផលទឹកស្អាត និងអនាម័យ	ការផ្គត់ផ្គង់ទឹក	អនាម័យ	ប្រតិបត្តិការ	ការថែទាំ និងជួសជុលប្រព័ន្ធផ្គត់ផ្គង់ទឹក	ប្រព័ន្ធគាំទ្រសម្រាប់ការប្រតិបត្តិការ និងថែទាំនៅសហគមន៍	លើកកម្ពស់អនាម័យ
	ក្រុមហ៊ុនខួងអណ្តូង				ផ្តល់ឲ្យ					
	អ្នកផលិត			ផ្តល់ឲ្យ		ផ្តល់ឲ្យ				
	ក្រុមហ៊ុនជំនាញការ	ផ្តល់ឲ្យ			ផ្តល់ឲ្យ	ផ្តល់ឲ្យ			ផ្តល់ឲ្យ	
	វិទ្យាស្ថានបណ្តុះ-បណ្តាល									
ថ្នាក់ស្រុក	ក្រុមប្រឹក្សា	ចាត់តាំង		ធ្វើនិយ័តកម្ម	ធ្វើនិយ័ត-កម្ម	ធ្វើនិយ័ត-កម្ម			ចាត់តាំង	
	អភិបាលស្រុក	គ្រប់គ្រង/សម្រប សម្រួល		ធ្វើនិយ័តកម្ម	ធ្វើនិយ័ត-កម្ម	ធ្វើនិយ័ត-កម្ម			ចាត់តាំង	
	អង្គការមិនមែនរដ្ឋា-ភិបាល	ផ្តល់ឲ្យ								ផ្តល់ឲ្យ

ដំណាក់កាល		ការអភិវឌ្ឍ និងរៀបចំផែនការ		ការផ្តល់ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ ដោយរួមទាំងបរិក្ខាផ្នែកទន់			ប្រតិបត្តិការ			លើកកម្ពស់អនាម័យ
	សមាសភាគ សេវាកម្ម	ការបង្កើតតម្រូវការ	កៀរគរធនធាន	ការចែកចាយ និងលក់ផលិតផលទឹកស្អាត និងអនាម័យ	ការផ្គត់ផ្គង់ទឹក	អនាម័យ	ប្រតិបត្តិការ	ការថែទាំ និងជួសជុលប្រព័ន្ធផ្គត់ផ្គង់ទឹក	ប្រព័ន្ធគាំទ្រសម្រាប់ការប្រតិបត្តិការ និងថែទាំនៅសហគមន៍	លើកកម្ពស់អនាម័យ
	វិស័យឯកជន									
	ឈ្មួញធ្វើអាជីវកម្ម									
	អ្នកផលិតក្នុងមូលដ្ឋាន			ផ្តល់ឲ្យ	ផ្តល់ឲ្យ	ផ្តល់ឲ្យ				
	ក្រុមហ៊ុនជំនាញ	ផ្តល់ឲ្យ							ផ្តល់ឲ្យ	ផ្តល់ឲ្យ
ថ្នាក់ឃុំ	ក្រុមប្រឹក្សា									
	ស្មៀន និងបុគ្គលិក			តាមដាន	តាមដាន	តាមដាន	តាមដាន	តាមដាន		
	វិស័យឯកជន									
	ឈ្មួញធ្វើអាជីវកម្ម			ផ្តល់ឲ្យ	ផ្តល់ឲ្យ	ផ្តល់ឲ្យ				
	អ្នកផលិតក្នុងមូលដ្ឋាន									
	សិប្បករដែលមានមូលដ្ឋានក្នុងភូមិ/ឃុំ				ផ្តល់ឲ្យ	ផ្តល់ឲ្យ		ផ្តល់ឲ្យ	ផ្តល់ឲ្យ	

ដំណាក់កាល		ការអភិវឌ្ឍ និងរៀបចំផែនការ		ការផ្តល់ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ ដោយរួមទាំងបរិក្ខាផ្នែកទន់			ប្រតិបត្តិការ			លើកកម្ពស់អនាម័យ
	សមាសភាគ សេវាកម្ម	ការបង្កើតតម្រូវការ	កៀរគរធនធាន	ការចែកចាយ និងលក់ ផលិតផល ទឹកស្អាត និងអនាម័យ	ការផ្គត់ផ្គង់ទឹក	អនាម័យ	ប្រតិបត្តិការ	ការថែទាំ និង ជួសជុល ប្រព័ន្ធផ្គត់ផ្គង់ទឹក	ប្រព័ន្ធគាំទ្រ សម្រាប់ការ ប្រតិបត្តិការ និងថែទាំ នៅសហគមន៍	លើកកម្ពស់អនាម័យ
	ជាងម៉ាស៊ីនបូម ដែលមាន មូលដ្ឋាន ក្នុង ភូមិ/ឃុំ			ផ្តល់ឲ្យ	ផ្តល់ឲ្យ			ផ្តល់ឲ្យ		
សហគមន៍			ផ្តល់ឲ្យ	អ្នកប្រើប្រាស់	គ្រប់គ្រង/ សម្របសម្រួល	គ្រប់គ្រង/ សម្របសម្រួល	ផ្តល់ឲ្យ	ផ្តល់ឲ្យ	អ្នកប្រើប្រាស់	អ្នកប្រើប្រាស់
					តាមដាន	តាមដាន	តាមដាន	តាមដាន	តាមដាន	តាមដាន
គ្រួសារ			ផ្តល់ឲ្យ	អ្នកប្រើប្រាស់	អ្នកប្រើប្រាស់	អ្នកប្រើប្រាស់	ផ្តល់ឲ្យ	ផ្តល់ឲ្យ	អ្នកប្រើប្រាស់	អ្នកប្រើប្រាស់

តារាងម៉ាទ្រីសនៃបរិយាកាសសមស្រប

តួនាទី

ចម្បង	បន្ទាប់បន្សំ

ចាត់តាំង
ផ្តល់ឲ្យ
គ្រប់គ្រង/សម្របសម្រួល
ធ្វើនិយ័តកម្ម
តាមដាន
ផ្តល់យោបល់បច្ចេកទេស
អ្នកប្រើប្រាស់

	ប្រភេទ	ប្រព័ន្ធ និងនីតិវិធី		សមត្ថភាពធនធានមនុស្ស	សមត្ថភាពវិស័យឯកជន			ការរៀនសូត្រដកបទ ពិសោធន៍	
	សមាសភាគសេវាកម្ម	បញ្ញត្តិកម្ម និងគោល-នយោបាយ	ការណែនាំ និងនីតិវិធី	ការបណ្តុះ-បណ្តាល	បរិយាកាសប្រកួតប្រជែង	ជំនាញអាជីវកម្ម / បច្ចេកទេស	វិនិយោគ និងប្រាក់កម្ចី	ការវាយ តម្លៃ	ការស្រាវជ្រាវ ការសាកល្បង និង ការធ្វើឱ្យមានសុពលភាព
កម្រិត	ស្ថាប័ន								
ថ្នាក់ជាតិ	ក្រសួងនានា								
	ក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ	ផ្តល់ឲ្យ	ចាត់តាំង	ចាត់តាំង	ផ្តល់ឲ្យ			ចាត់តាំង	ចាត់តាំង
		ធ្វើនិយ័តកម្ម	គ្រប់គ្រង/សម្របសម្រួល	គ្រប់គ្រង/សម្របសម្រួល					
	ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ				ផ្តល់ឲ្យ				
	ក្រសួងមហាផ្ទៃ	ផ្តល់ឲ្យ							
	ក្រសួងសុខាភិបាល								
	ក្រសួងផែនការ								
	ក្រសួងកិច្ចការនារី								

	ប្រភេទ	ប្រព័ន្ធ និងនីតិវិធី		សមត្ថភាពធនធានមនុស្ស	សមត្ថភាពវិស័យឯកជន			ការរៀនសូត្រដកបទ ពិសោធន៍	
	សមាសភាគសេវាកម្ម	បញ្ញតិកម្ម និងគោល-នយោបាយ	ការណែនាំ និងនីតិវិធី	ការបណ្តុះ-បណ្តាល	បរិយាកាសប្រកួតប្រជែង	ជំនាញអាជីវកម្ម / បច្ចេកទេស	វិនិយោគ និងប្រាក់កម្ចី	ការវាយ តម្លៃ	ការស្រាវជ្រាវ ការសាកល្បង និង ការធ្វើឱ្យមានសុពលភាព
	ក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡា								
	ក្រសួងបរិស្ថាន								
	ក្រសួងសង្គមកិច្ច								
	ក្រសួងធនធានទឹក និងឧតុនិយម								
	ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍	ផ្តល់យោបល់បច្ចេកទេស	ផ្តល់យោបល់បច្ចេកទេស	ផ្តល់យោបល់បច្ចេកទេស	ផ្តល់យោបល់បច្ចេកទេស	ផ្តល់យោបល់បច្ចេកទេស		ផ្តល់យោបល់បច្ចេកទេស	ផ្តល់យោបល់បច្ចេកទេស
			ផ្តល់ហិរញ្ញ-ប្បទាន	ផ្តល់ហិរញ្ញ-ប្បទាន	ផ្តល់ហិរញ្ញប្បទាន	ផ្តល់ហិរញ្ញប្បទាន		ចាត់តាំង	ចាត់តាំង ផ្តល់ហិរញ្ញ-ប្បទាន
	គ្រឹះស្ថានហិរញ្ញវត្ថុ					ផ្តល់ឲ្យ	ផ្តល់ឲ្យ		

	ប្រភេទ	ប្រព័ន្ធ និងនីតិវិធី		សមត្ថភាពធនធានមនុស្ស	សមត្ថភាពវិស័យឯកជន			ការរៀនសូត្រដកបទ ពិសោធន៍	
	សមាសភាគសេវាកម្ម	បញ្ញត្តិកម្ម និងគោល-នយោបាយ	ការណែនាំ និងនីតិវិធី	ការបណ្តុះ-បណ្តាល	បរិយាកាសប្រកួតប្រជែង	ជំនាញ អាជីវកម្ម / បច្ចេកទេស	វិនិយោគ និងប្រាក់កម្ចី	ការវាយ តម្លៃ	ការស្រាវជ្រាវ ការសាកល្បង និង ការធ្វើឱ្យមានសុពលភាព
	អង្គការមិនមែនរដ្ឋា-ភិបាល		ផ្តល់យោបល់បច្ចេកទេស	ផ្តល់ឲ្យ		ផ្តល់ឲ្យ	ផ្តល់ឲ្យ		ផ្តល់ឲ្យ
	វិស័យឯកជន								
	ក្រុមហ៊ុនខួងអណ្តូង					អ្នកប្រើប្រាស់	អ្នកប្រើប្រាស់		
	ឈ្មួញធ្វើអាជីវកម្ម					អ្នកប្រើប្រាស់	អ្នកប្រើប្រាស់		
	អ្នកផលិត					អ្នកប្រើប្រាស់	អ្នកប្រើប្រាស់		
	ក្រុមហ៊ុនជំនាញ			ផ្តល់ឲ្យ		ផ្តល់ឲ្យ		ផ្តល់ឲ្យ	
	ទីប្រឹក្សា			ផ្តល់ឲ្យ				ផ្តល់ឲ្យ	ផ្តល់ឲ្យ
	ការអប់រំ / បណ្តុះបណ្តាល			ផ្តល់ឲ្យ					ផ្តល់ឲ្យ
ថ្នាក់ខេត្ត	រដ្ឋាភិបាល								
	ក្រុមប្រឹក្សាខេត្ត								

	ប្រភេទ	ប្រព័ន្ធ និងនីតិវិធី		សមត្ថភាពធនធានមនុស្ស	សមត្ថភាពវិស័យឯកជន			ការរៀនសូត្រដកបទ ពិសោធន៍	
	សមាសភាគសេវាកម្ម	បញ្ញត្តិកម្ម និងគោល-នយោបាយ	ការណែនាំ និងនីតិវិធី	ការបណ្តុះ-បណ្តាល	បរិយាកាសប្រកួតប្រជែង	ជំនាញអាជីវកម្ម / បច្ចេកទេស	វិនិយោគ និងប្រាក់កម្ចី	ការវាយ តម្លៃ	ការស្រាវជ្រាវ ការសាកល្បង និង ការធ្វើឱ្យមានសុពលភាព
	មន្ទីរអភិវឌ្ឍន៍ជនបទខេត្ត		ផ្តល់ឲ្យ	ចាត់តាំង		គ្រប់គ្រង/សម្រប-សម្រួល		ចាត់តាំង	គ្រប់គ្រង/សម្របសម្រួល
	អង្គភាពរដ្ឋបាលមូល-ដ្ឋាន								
	ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍		ផ្តល់យោបល់បច្ចេកទេស	ផ្តល់យោបល់បច្ចេកទេស	ផ្តល់យោបល់បច្ចេកទេស	ផ្តល់យោបល់បច្ចេកទេស	ផ្តល់យោបល់បច្ចេកទេស	ចាត់តាំង	ចាត់តាំង
	គ្រឹះស្ថានហិរញ្ញវត្ថុ / មីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ						ផ្តល់ឲ្យ		
	អង្គការមិនមែនរដ្ឋា-ភិបាល					ផ្តល់ឲ្យ	ផ្តល់ឲ្យ	ចាត់តាំង	ចាត់តាំង
	វិស័យឯកជន								
	ឈ្មួញធ្វើអាជីវកម្ម						អ្នកប្រើប្រាស់		
	ក្រុមហ៊ុនខួងអណ្តូង				អ្នកប្រើប្រាស់	អ្នកប្រើប្រាស់	អ្នកប្រើប្រាស់		

	ប្រភេទ	ប្រព័ន្ធ និងនីតិវិធី		សមត្ថភាពធនធានមនុស្ស	សមត្ថភាពវិស័យឯកជន			ការរៀនសូត្រដកបទ ពិសោធន៍	
	សមាសភាគសេវាកម្ម	បញ្ញត្តិកម្ម និងគោល-នយោបាយ	ការណែនាំ និងនីតិវិធី	ការបណ្តុះ-បណ្តាល	បរិយាកាសប្រកួតប្រជែង	ជំនាញ អាជីវកម្ម / បច្ចេកទេស	វិនិយោគ និងប្រាក់កម្ចី	ការវាយ តម្លៃ	ការស្រាវជ្រាវ ការសាកល្បង និង ការធ្វើឱ្យមានសុពលភាព
	អ្នកផលិត				អ្នកប្រើប្រាស់	អ្នកប្រើប្រាស់	អ្នកប្រើប្រាស់		
	ក្រុមហ៊ុនជំនាញការ					ផ្តល់ឲ្យ			
	វិទ្យាស្ថានបណ្តុះ-បណ្តាល			ផ្តល់ឲ្យ		ផ្តល់ឲ្យ			
ថ្នាក់ស្រុក	ក្រុមប្រឹក្សា	អ្នកប្រើប្រាស់	អ្នកប្រើប្រាស់	អ្នកប្រើប្រាស់					
	អភិបាលស្រុក	អ្នកប្រើប្រាស់	អ្នកប្រើប្រាស់	អ្នកប្រើប្រាស់					
	អង្គការមិនមែនរដ្ឋា-ភិបាល		អ្នកប្រើប្រាស់	ការផ្តល់ឲ្យ					
	វិស័យឯកជន								
	ឈ្មួញធ្វើអាជីវកម្ម				អ្នកប្រើប្រាស់	អ្នកប្រើប្រាស់	អ្នកប្រើប្រាស់		
	អ្នកផលិតក្នុងមូលដ្ឋាន				អ្នកប្រើប្រាស់	អ្នកប្រើប្រាស់	អ្នកប្រើប្រាស់		
	ក្រុមហ៊ុនជំនាញ					ផ្តល់ឲ្យ			

	ប្រភេទ	ប្រព័ន្ធ និងនីតិវិធី		សមត្ថភាពធនធានមនុស្ស	សមត្ថភាពវិស័យឯកជន			ការរៀនសូត្រជកបទ ពិសោធន៍	
	សមាសភាគសេវាកម្ម	បញ្ញតិកម្ម និងគោល-នយោបាយ	ការណែនាំ និងនីតិវិធី	ការបណ្ដុះ-បណ្ដាល	បរិយាកាសប្រកួតប្រជែង	ជំនាញអាជីវកម្ម / បច្ចេកទេស	វិនិយោគ និងប្រាក់កម្ចី	ការវាយ តម្លៃ	ការស្រាវជ្រាវ ការសាកល្បង និង ការធ្វើឱ្យមានសុពលភាព
ថ្នាក់ឃុំ	ក្រុមប្រឹក្សា	អ្នកប្រើប្រាស់	អ្នកប្រើប្រាស់						
	ស្មៀន និងបុគ្គលិក	អ្នកប្រើប្រាស់	អ្នកប្រើប្រាស់						
	វិស័យឯកជន								
	ឈ្មួញធ្វើអាជីវកម្ម					អ្នកប្រើប្រាស់	អ្នកប្រើប្រាស់		
	អ្នកផលិតក្នុងមូលដ្ឋាន				អ្នកប្រើប្រាស់	អ្នកប្រើប្រាស់	អ្នកប្រើប្រាស់		
	សិប្បករដែលមានមូលដ្ឋាន ក្នុងភូមិ/ឃុំ				អ្នកប្រើប្រាស់	អ្នកប្រើប្រាស់	អ្នកប្រើប្រាស់		
	ជាងម៉ាស៊ីនបូម ដែលមាន មូលដ្ឋានក្នុងភូមិ/ឃុំ				អ្នកប្រើប្រាស់	អ្នកប្រើប្រាស់	អ្នកប្រើប្រាស់		
សហគមន៍									
គ្រួសារ									

ឧបសម្ព័ន្ធទី៦ ៖ ឯកសារយោង

- AISC. (2007). ការផ្ទុកសារធាតុអាសេនិកនៅក្នុងទឹកក្រោមដី នៅប្រទេសកម្ពុជា ៖ ផែនការសកម្មភាពយុទ្ធសាស្ត្រ ២០១០ កំណែថ្មីទី ១០ ៖ អនុគណៈកម្មាធិការអន្តរក្រសួងទទួលបន្ទុកសារធាតុអាសេនិក
- AMK. (2009). កម្ពុជា និងបរិស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ ទាញយកមកនៅថ្ងៃទី១៧ ខែមីនា ឆ្នាំ២០១០ ពី http://www.amkcambodia.com/Microfinance.aspx?Idtopnav==4
- Bartram J, Corrales L, Davison A, Deere D, Drury D, Gordon B, et al. (2009). សៀវភៅ ណែនាំស្តីពីផែនការសុវត្ថិភាពទឹក ៖ ការគ្រប់គ្រងហានិភ័យមួយជំហានម្តងៗ សម្រាប់ការផ្គត់ផ្គង់ទឹកផឹក ទីក្រុងហ្សឺណែវ ៖ អង្គការសុខភាពពិភពលោក
- Bosch, C., Hommann, K., Rubio, G., Sadoff, C., & Travers, L. (2002). ទឹកស្អាត និងអនាម័យ In J. Klugman (Ed.), សៀវភៅប្រភព សម្រាប់យុទ្ធសាស្ត្រកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រ ច្បាប់លេខ ២ ៖ ម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ច និងដំណើរការតាមវិស័យ ទីក្រុងវ៉ាស៊ីនតោន ៖ ធនាគារពិភពលោក
- Cap-Net, ភាពជាដៃគូនៃទឹកសាកល & UNDP. (2005). ផែនការគ្រប់គ្រងធនធានទឹកចម្រុះ ៖ មគ្គុទេសក៍ប្រតិបត្តិការ និងសៀវភៅណែនាំស្តីពីការបណ្តុះបណ្តាល ពី http://www.cap-net.org/TMUploadedFiles/FileFor67/IWRM_Plan.doc
- Carrard, N., Pedi, D., Willetts, J., & Powell, B. (2009). ការចូលរួមរបស់អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល ក្នុងវិស័យអនាម័យ ៖ កាលានុវត្តភាពក្នុងការធ្វើឲ្យមានអត្ថប្រយោជន៍ក្នុងកម្រិតអតិបរមា វិទ្យាសាស្ត្រ និងបច្ចេកវិទ្យាទឹកស្អាត
- Carter, R. C. (2009). វិចារណកថា ខ្សែទឹក ច្បាប់លេខ ២៨ (No. 4).
- ក្រុមប្រឹក្សាអភិវឌ្ឍន៍កសិកម្ម និងជនបទ (២០១០) យុទ្ធសាស្ត្រជាតិគាំពារសង្គម សម្រាប់ប្រជាពលរដ្ឋក្រីក្រ និងជនងាយរងគ្រោះ ។ (ពង្រៀង)
- ក្រុមប្រឹក្សារដ្ឋមន្ត្រី (1999a). អនុក្រឹត្យស្តីពីការគ្រប់គ្រងសំណល់រឹង លេខ ៣៦អនក្រ.បក កម្ពុជា ៖ រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា
- ក្រុមប្រឹក្សារដ្ឋមន្ត្រី (1999b). អនុក្រឹត្យស្តីពីការគ្រប់គ្រងការបំពុលទឹក លេខ ២៧អនក្រ.បក កម្ពុជា ៖ រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា
- COWI. (2010). យុទ្ធសាស្ត្រធ្វើហិរញ្ញប្បទានវិស័យទឹកស្អាត និងអនាម័យសម្រាប់កម្ពុជា ៖ ចុងក្រោយ ៖ កម្មវិធីទឹកស្អាត និងអនាម័យ
- Davis, J., & Brikke, F. (1995). ធ្វើឲ្យការផ្គត់ផ្គង់ទឹករបស់អ្នកដំណើរការ ៖ ប្រតិបត្តិការ និងការ ថែទាំប្រព័ន្ធផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាតខ្នាតតូច ទីក្រុងឡាអេ ៖ មជ្ឈមណ្ឌលទឹកស្អាត និងអនាម័យអន្តរជាតិ នៃមជ្ឈមណ្ឌលស្រាវជ្រាវអន្តរជាតិ សម្រាប់ការផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និងអនាម័យ
- Devine, J. (2009). ការណែនាំឲ្យអនុវត្ត SaniFOAM ៖ ក្របខ័ណ្ឌវិភាគឥរិយាបថអនាម័យ ដើម្បីរចនាកម្មវិធីអនាម័យប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព ៖ កម្មវិធីទឹកស្អាត និងអនាម័យ
- ECA. (2004a). សេចក្តីព្រៀងច្បាប់ស្តីពីសម្បទាន (rev.2) ៖ ក្រុមហ៊ុនសហការីប្រឹក្សាសេដ្ឋកិច្ច (Economic Consulting Associates Limited).

- **ECA. (2004b).** សេចក្តីព្រៀងគោលនយោបាយ **PPI** ៖ ក្រុមហ៊ុនសហការីប្រឹក្សាសេដ្ឋកិច្ចសម្រាប់រាជរដ្ឋាភិបាល ធនាគារពិភពលោក **PPIAF**.
- **Eng, N., & Craig, D. (2009).** គណនេយ្យភាព និងការគ្រប់គ្រងធនធានមនុស្សក្រោមវិមជ្ឈការកម្ពុជា ភ្នំពេញ ៖ វិទ្យាស្ថានធនធានអភិវឌ្ឍន៍កម្ពុជា
- **Evans, B., Voorden, C. v. d., & Peal, A. (2009).** មូលនិធិសាធារណៈសម្រាប់អនាម័យ ៖ ពហុមុខនៃការឧបត្ថម្ភធនលើអនាម័យ ទីក្រុងហ្សឺណែវ ៖ ក្រុមប្រឹក្សាសហការផ្គត់ផ្គង់ទឹក និងអនាម័យ
- សាជីវកម្មហិរញ្ញវត្ថុអន្តរជាតិ & មូលនិធិអាស៊ី (2009). ការដាក់ពិន្ទុបរិយាកាសធុរកិច្ចថ្នាក់ខេត្ត នៅកម្ពុជា ៖ វិធានការនៃអភិបាលកិច្ចសេដ្ឋកិច្ច និងគោលនយោបាយនិយតកម្ម ៖ សាជីវកម្មហិរញ្ញវត្ថុអន្តរជាតិ នៃធនាគារពិភពលោក និងមូលនិធិអាស៊ី
- **Lockwood, H. (2004).** ការពង្រីកការគ្រប់គ្រងរបស់សហគមន៍លើការផ្គត់ផ្គង់ទឹក **Delft, NL:** មជ្ឈមណ្ឌលទឹកស្អាត និងអនាម័យអន្តរជាតិនៃមជ្ឈមណ្ឌលស្រាវជ្រាវអន្តរជាតិ សម្រាប់ការផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និងអនាម័យ
- ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ និងក្រសួងធនធានទឹក និងឧតុនិយម (២០០៧) យុទ្ធសាស្ត្រ សម្រាប់កសិកម្ម និងទឹក ឆ្នាំ២០០៦-២០១០ ។
- ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ (2010). កម្មវិធីកំណែទម្រង់ការគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ **(PFMRP)** ៖ ទស្សនវិស័យ ទាញយកមកនៅថ្ងៃទី១៨ ខែឧសភា ឆ្នាំ២០១០ ពី **http://www.mef.gov.kh/pfmrp-vision.php**
- **Mehta, M.** (2003). ប្រឈមនឹងបញ្ហាធ្វើហិរញ្ញប្បទានសម្រាប់ការផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និងអនាម័យ ៖ ការលើកទឹកចិត្តដើម្បីលើកកម្ពស់កំណែទម្រង់ ធនធានអានុភាព និងការកំណត់ទិសដៅ ប្រសើរឡើង ទីក្រុងវ៉ាស៊ីនតោន ៖ កម្មវិធីផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និងអនាម័យនៃធនាគារពិភពលោក
- ក្រសួងបរិស្ថាន (២០០៦) កម្មវិធីសកម្មភាពលំនាំថ្នាក់ជាតិ ឆ្លើយតបទៅនឹងបម្រែបម្រួលអាកាសធាតុ ។
- ក្រសួងសុខាភិបាល (២០០៨) ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រសុខាភិបាល ឆ្នាំ២០០៨-២០១៥ ៖ នាយកដ្ឋានផែនការ និងព័ត៌មានសុខាភិបាល
- ក្រសួងឧស្សាហកម្ម រ៉ែ និងថាមពល (2004). បទដ្ឋានគុណភាពទឹកសម្រាប់បរិភោគ
- ក្រសួងផែនការ (2008). សៀវភៅណែនាំការអនុវត្តស្តីពីនីតិវិធីកំណត់រកគ្រួសារក្រីក្រ
- **Mooijman, A., Berg, C. v. d., Jensen, L. O., & Bundy, D. (2005).** អនាម័យ និងទឹកស្អាតតាមសាលារៀន ៖ ការណែនាំឲ្យមានកញ្ចប់ឧបករណ៍នៅលើវេបសាយ **www.schoolsanitation.org:** ធនាគារពិភពលោក **UNICEF** កម្មវិធីទឹកស្អាត និង អនាម័យ
- ក្រសួងសង្គមកិច្ច អតីតយុទ្ធជន និងយុវនីតិសម្បទា (2009). ផែនការសកម្មភាពជាតិសម្រាប់ជនពិការ និងជនរស់រានពីគ្រាប់មីនកប់ក្នុងដី-សំណល់គ្រាប់មិនទាន់ផ្ទុះ ២០០៩-២០១១
- ក្រសួងកិច្ចការនារី (2009). នារីរតនៈ **III** ៖ ផែនការយុទ្ធសាស្ត្ររយៈពេលប្រាំឆ្នាំ ២០០៩-២០១៣ ៖ ក្រសួងកិច្ចការនារី

- ក្រសួងធនធានទឹក និងឧតុនិយម (២០០៥) ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ សម្រាប់វិស័យទឹកស្អាត ឆ្នាំ២០០៦-២០១០
- ក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ អង្គការលេខរបស់ក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ ទាញយកមកនៅថ្ងៃទី២៧ ខែ ឧសភា ឆ្នាំ២០១០ ពី **http://www.mrd.gov.kh/index.php?option=com_content&view=article&id=101&Itemid=74&lang=en**
- ក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ (2001).វិស័យផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាតនិងអនាម័យជនបទ៖ យុទ្ធសាស្ត្រវិស័យរយៈពេល ១០ឆ្នាំ ៖ ២០០១-២០១១ (សេចក្តីព្រៀង) ៖ ក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ
- ក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ & ដៃគូ (2008). លទ្ធភាពទទួលបានការផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និងអនាម័យ ៖ និយមន័យសម្រាប់ប្រើនៅក្នុងអង្កេតជាតិ ៖ ក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ
- គណៈកម្មាធិការជាតិគ្រប់គ្រងគ្រោះមហន្តរាយ និងក្រសួងផែនការ (២០០៨) ៖ ផែនការសកម្មភាពយុទ្ធសាស្ត្រជាតិ សម្រាប់កាត់បន្ថយហានិភ័យគ្រោះមហន្តរាយ ឆ្នាំ២០០៨-២០១៣
- គណៈកម្មការសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍតាមបែបប្រជាធិបតេយ្យនៅថ្នាក់ក្រោមជាតិ (2008). ប្រកាសស្តីពីការទទួលស្គាល់រចនាសម្ព័ន្ធ តួនាទី និងការទទួលខុសត្រូវរបស់គណៈកម្មាធិការប្រតិបត្តិ និង គណៈកម្មាធិការអភិវឌ្ឍន៍ខេត្ត-ក្រុង លេខ ៦៨ គជអប ៖ គណៈកម្មការជាតិសម្រាប់ការគ្រប់គ្រងកំណែទម្រង់វិមជ្ឈការ និងវិសហមជ្ឈការ
- លេខាធិការដ្ឋាននៃគណៈកម្មការសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍន៍តាមបបែប្រជាធិបតេយ្យនៅថ្នាក់ក្រោមជាតិ (២០១០) ផែនការកសាងសមត្ថភាពរបស់ គណៈកម្មការសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍន៍តាមបែបប្រជាធិបតេយ្យនៅថ្នាក់ក្រោមជាតិ (គជអប) សម្រាប់ឆ្នាំ ២០១០ ។
- វិទ្យាស្ថានស្ថិតិជាតិ (2008). ជំរឿនទូទៅនៃកម្ពុជា ២០០៨ -ការសរុបចំនួនប្រជាជនបណ្តោះអាសន្ន ៖ វិទ្យាស្ថានស្ថិតិជាតិ និងក្រសួងផែនការ
- វិទ្យាស្ថានស្ថិតិជាតិ (2009). ជំរឿនទូទៅនៃកម្ពុជា ២០០៨ - របាយការណ៍ស្តីពីលទ្ធផលជំរឿនជាតិចុងក្រោយ ៖ វិទ្យាស្ថានស្ថិតិជាតិ
- **OSAGI.** (2001). ការបញ្ជ្រាបយេនឌ័រ ៖ យុទ្ធសាស្ត្រសម្រាប់លើកកម្ពស់សមភាពយេនឌ័រ ទាញយកមកនៅថ្ងៃទី១២ ខែឧសភា ឆ្នាំ២០១០ ពី **http://www.un.org/womenwatch/osagi/pdf/factsheet1.pdf**
- Oyo, A. (2002). ការបង្កើតសង្វាក់ផ្គត់ផ្គង់ពីវិស័យឯកជនប្រកបដោយជោគជ័យ ៖ មគ្គុទេសក៍ធនធានសម្រាប់អ្នកអនុវត្តការផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និងអនាម័យជនបទ ៖ កម្មវិធីទឹកស្អាត និងអនាម័យ
- **Pennells, L. (2009).** សមភាពយេនឌ័រ &ការវិភាគស្ថានភាពសមភាព ៖ ទឹកស្អាត និងអនាម័យនៅកម្ពុជា ៖ ក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ និង **UNICEF.**
- រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា (1996). ច្បាប់ស្តីពីកិច្ចការពារបរិស្ថាន និងការគ្រប់គ្រងធនធានធម្មជាតិ ៖ ក្រសួងបរិស្ថាន
- រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា (2000). ច្បាប់ស្តីពីការគ្រប់គ្រងគុណភាព និងសុវត្ថិភាពផលិតផល និងសេវា៖ ក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម

- រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា (2001). ច្បាប់ស្តីពីការគ្រប់គ្រងរដ្ឋបាលឃុំ-សង្កាត់ នស/រកម/០៣០១/០៥៖ ក្រសួងមហាផ្ទៃ
- រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា (2003). គោលនយោបាយផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និងអនាម័យជាតិ (គោល-នយោបាយជាតិ) ភ្នំពេញ ៖ ក្រុមប្រឹក្សារដ្ឋមន្ត្រី រាជរដ្ឋាភិបាល
- រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា (2005). ក្របខ័ណ្ឌយុទ្ធសាស្រ្តសម្រាប់កំណែទម្រង់វិមជ្ឈការ និង វិសហមជ្ឈការ (ការបកប្រែក្រៅផ្លូវការ)
- រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា (2006). ផែនការយុទ្ធសាស្រ្តអភិវឌ្ឍន៍ជាតិ (**NSDP**) ២០០៦-២០១០
- រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា (2007). ច្បាប់ស្តីពីការគ្រប់គ្រងធនធានទឹកនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ៖ ក្រសួងធនធានទឹក និងឧតុនិយម
- រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា **(2008a).** ច្បាប់ស្តីពីការគ្រប់គ្រងរដ្ឋបាលរាជធានី ខេត្ត ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ ព្រះរាជក្រម លេខ នស/រកម/០៥០៨/០១៧ ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
- រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា **(2008b).** យុទ្ធសាស្រ្តចតុកោណសម្រាប់កំណើន ការងារ សមធម៌ និង ប្រសិទ្ធភាព - ដំណាក់កាលទី **II** ៖ រដ្ឋសភា
- រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា **(2008c).** យុទ្ធសាស្រ្តចតុកោណសម្រាប់កំណើន ការងារ សមធម៌ និង ប្រសិទ្ធភាព - ដំណាក់កាលទី **II** ៖ ជំហានទៅមុខ ទាញយកមកនៅថ្ងៃទី២៦ ខែឧសភា ឆ្នាំ២០១០ ពី **http://www.pcspgroup.com/userfiles/file/goverment_document/E%20%20Foreword%20.pdf**
- រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា (2009). ច្បាប់ស្តីពីកិច្ចការពារ និងលើកកម្ពស់សិទ្ធិជនពិការ ៖ ក្រសួងសង្គមកិច្ច អតីតយុទ្ធជន និងយុវនីតិសម្បទា
- រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា **(2010a).** កម្មវិធីជាតិសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍតាមបែបប្រជាធិបតេយ្យនៅថ្នាក់ក្រោមជាតិៈ ឆ្នាំ២០០៩-២០១៩ ៖ លេខាធិការដ្ឋាននៃគណៈកម្មការសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍន៍តាមបែបប្រជាធិបតេយ្យនៅថ្នាក់ក្រោមជាតិ ។
- រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា **(2010b).** បច្ចុប្បន្នភាពផែនការយុទ្ធសាស្រ្តអភិវឌ្ឍន៍ជាតិ ២០០៩-២០១៣ (សេចក្តីព្រៀងពិភាក្សា) ៖ ក្រសួងផែនការ
- **Robinson, A. (2007).** អនាម័យជនបទនៅកម្ពុជា ៖ ជំហានទៅមុខ? សកម្មភាពជាយុទ្ធសាស្រ្តកែលំអអនាម័យជនបទនៅកម្ពុជា ៖ កម្មវិធីទឹកស្អាត និងអនាម័យ
- **Robinson, A. (2010).** ហិរញ្ញប្បទានអនាម័យនៅជនបទកម្ពុជា ៖ ការពិនិត្យឡើងវិញ និង អនុសាសន៍ ៖ កម្មវិធីទឹកស្អាត និងអនាម័យ និងធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី
- **Shordt, K. (2000).** ការតាមដានត្រួតពិនិត្យសកម្មភាពសម្រាប់ប្រសិទ្ធភាព ៖ ការកែលំអទឹកកម្មវិធីអនាម័យបរិស្ថាន **Delft:** មជ្ឈមណ្ឌលទឹកស្អាត និងអនាម័យអន្តរជាតិនៃមជ្ឈមណ្ឌលស្រាវជ្រាវអន្តរជាតិ សម្រាប់ការផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និងអនាម័យ
- **Trémolet, S., & Evans, B. (forthcoming).** ជំនួយផ្អែកលើលទ្ធផល សម្រាប់អនាម័យប្រកបដោយនិរន្តរភាព ៖ ភាពជាដៃគូជាសាកលសម្រាប់ជំនួយផ្អែកលើលទ្ធផល **(GPOBA)** និង កម្មវិធីទឹកស្អាត និងអនាម័យ

- ក្រុមការងារបច្ចេកទេសសម្រាប់វិស័យផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និង អនាម័យជនបទ (២០០៧) ពង្រៀងលក្ខខណ្ឌយោង
- ក្រុមការងារបច្ចេកទេសខាងកសិកម្ម និងទឹក (២០០៧) យុទ្ធសាស្ត្រសម្រាប់កសិកម្ម និងទឹក ឆ្នាំ២០០៦-២០១០ ៖ ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រម៉ាញ់ និងនេសាទ និងក្រសួងធនធានទឹក និងឧតុនិយម
- កម្មវិធីអភិវឌ្ឍន៍អង្គការសហប្រជាជាតិ (២០០៣) របាយការណ៍អភិវឌ្ឍន៍ធនធានមនុស្ស ២០០៣ ៖ គោលដៅ អភិវឌ្ឍន៍សហស្សវត្សៈ កិច្ចព្រមព្រៀងក្នុងចំណោមប្រទេសនានា ដើម្បីបញ្ចប់ភាពក្រីក្ររបស់មនុស្ស នៅញ៉ូវយ៉ក ៖ **Oxford University Press**
- មជ្ឈមណ្ឌលធនធានទឹក សម្រាប់ទឹកស្អាត អនាម័យ និងសុខភាពបរិស្ថាន **(WELL)** សម្រាប់ភ្នាក់ងារអភិវឌ្ឍន៍អន្តរជាតិនៃចក្រភពអង់គ្លេស **(DFID).** (1998). សៀវភៅណែនាំស្តីពីកម្មវិធីផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និងអនាម័យទីក្រុងឡុង ៖ **WEDC** សម្រាប់ ភ្នាក់ងារអភិវឌ្ឍន៍អន្តរជាតិនៃចក្រភពអង់គ្លេស **(DFID)**
- ធនាគារពិភពលោក (2006). ការគ្រប់គ្រងហានិភ័យ និងភាពងាយរងគ្រោះនៅកម្ពុជា ៖ ការវាយតម្លៃ និងយុទ្ធសាស្ត្រសម្រាប់កិច្ចការពារផ្នែកសង្គម
- អង្គការសុខភាពពិភពលោក (2003). គោការណ៍ណែនាំសម្រាប់គុណភាពទឹកផឹក ៖ ច្បាប់លេខ ៣ ការគ្រប់គ្រងគុណភាពទឹកផឹកក្នុងការផ្គត់ផ្គង់តាមសហគមន៍តូចៗ ទីក្រុងហ្សឺណែវ ៖ អង្គការសុខភាពពិភពលោក
- អង្គការសុខភាពពិភពលោក (2005). ផែនការសុវត្ថិភាពទឹក ៖ ការគ្រប់គ្រងគុណភាពទឹកពីតំបន់គ្របដណ្តប់ដល់អ្នកប្រើប្រាស់ ទីក្រុងហ្សឺណែវ ៖ អង្គការសុខភាពពិភពលោក
- កម្មវិធីទឹកស្អាត និងអនាម័យ (2004). ករណីធ្វើទីផ្សារលើការងារអនាម័យ ៖ កម្មវិធីទឹកស្អាត និងអនាម័យអាហ្វ្រិក
- កម្មវិធីទឹកស្អាត និងអនាម័យ (2008). តម្រូវការ និងការផ្គត់ផ្គង់អនាម័យនៅកម្ពុជា ៖ ការកំណត់រកការលំបាកចំពោះការបង្កើនការគ្របដណ្តប់នៃការងារអនាម័យ
- កម្មវិធីទឹកស្អាត និងអនាម័យ (2010). ឯកសារស្តីពីស្ថានភាព ៖ ការផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និងអនាម័យសម្រាប់ជនពិការ (សេចក្តីព្រៀង) ៖ កម្មវិធីទឹកស្អាត និងអនាម័យ
- ក្រុមប្រឹក្សាសហប្រតិបត្តិការវិស័យទឹកស្អាត និងអនាម័យ & អង្គការសុខភាពពិភពលោក (2005). ការលើកកម្ពស់អនាម័យ៖មគ្គុទេសក៍កសាងកម្មវិធី ទីក្រុងហ្សឺណែវ៖ អង្គការសុខភាពពិភពលោក

ក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ

កាច់ជ្រុងផ្លូវលេខ១៦៩ និង មហាវិថីសហព័ន្ធរុស្ស៊ី
រាជធានីភ្នំពេញ ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ទូរស័ព្ទ៖ (៨៥៥) ២៣ ៨៨៤ ៥៣៩
ទូរសារ៖ (៨៥៥) ២៣ ៩៩១ ១១៧
គេហទំព័រ៖ www.mrd.gov.kh

ឧបត្ថម្ភដោយ៖

ADB
unicef
wsp water and sanitation program